

Titularizare 2022

Legislația la zi

15 Modele de Teste rezolvate

✓ educatori ✓ învățători ✓ engleză ✓ sport ✓ limba română

Acesta nu este un Raport Special GRATUIT!
Dvs. beneficiați GRATUIT de acest raport
deoarece faceți parte din comunitatea RENTROP & STRATON.

Titularizare 2022 – Legislația la zi – 15 Modele de Teste rezolvate
✓ educatori ✓ învățători ✓ engleză ✓ sport ✓ limba română

© RENTROP & STRATON

Senior Editor: George Straton

Director General: Octavian Breban

Manager produs: Roxana Dohatcu

Manager Departament Editorial: Raluca Enescu

Foto copertă: freepik

Puteți consulta și celelalte lucrări editate de RENTROP & STRATON la: www.rs.ro

RAPEDUC0821

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din acest material nu poate fi reprodusă, arhivată sau transmisă sub nicio formă și prin niciun fel de mijloace, mecanice sau electronice, fotocopiere, înregistrare audio sau video, fără permisiunea în scris din partea editorului.

Autorii sau editorii nu sunt responsabili pentru nicio pierdere provocată vreunei persoane fizice sau juridice care acționează sau se abține de la acțiuni ca urmare a citirii materialelor publicate în această lucrare.

Bdul Națiunile Unite nr. 4, bloc 107A, etajul 1,
sector 5, București
Telefon Serviciul Clienți: 021.209.45.45

Cuprins

1. Titularizare educatori
 - 1.1. Programa în vigoare
 - 1.2. Teste
 - 1.3. Rezolvări teste

2. Titularizare învățători
 - 2.1. Programa în vigoare
 - 2.2. Teste
 - 2.3. Rezolvări teste

3. Titularizare Limba și Literatură engleză Profesori
 - 3.1. Programa în vigoare
 - 3.2. Teste
 - 3.3. Rezolvări teste

4. Titularizare Educație fizică și Sport Profesori
 - 4.1. Programa în vigoare
 - 4.2. Teste
 - 4.3. Rezolvări teste

5. Titularizare Limba și Literatura română Profesori
 - 5.1. Programa în vigoare
 - 5.2. Teste
 - 5.3. Rezolvări teste

Titularizare educatori

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

**LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ,
PEDAGOGIA PREȘCOLARĂ ȘI
METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR
INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII**

**EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA ROMÂNĂ)**

A. NOTĂ DE PREZENTARE

În contextul contemporan, unui cadru didactic i se propune, permanent, redimensionarea relației dintre achizițiile dobândite pe parcursul formării inițiale și competențele generale și specifice solicitate de pragmatica procesului de învățământ, în condițiile valorizării, autoformării și autoperfecționării.

Pentru profesia de educatoare, printre altele, **standardul ocupațional** (COR) face următoarea descriere: „*Educatoarea instruieste și educă prin joc, sprijină și promovează dezvoltarea copiilor de vârstă preșcolară, urmărind obiective cognitive și de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivității, ale educației estetice și ale educației pentru societate. Menirea educatoarei este de a facilita fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de evoluție, oferindu-i suport pentru integrarea în viața socială și activitatea școlară.*”.

Conform art. 89, alin. (1) din *Legea educației naționale nr.1/2011*, „în învățământul preuniversitar de stat, posturile didactice/catedrele vacante și rezervate se ocupă prin concurs național organizat de inspectoratul școlar, conform unei metodologii-cadru elaborate de Ministerul Educației Naționale, cu consultarea partenerilor de dialog social, aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și publicate în Monitorul oficial al României, Partea I, până la data de 15 noiembrie a fiecărui an.”.

Programa pentru concursul de ocupare a posturilor didactice vacante de educatoare (profesor pentru învățământul preșcolar) este concepută și elaborată în acord cu prevederile *Curriculumului pentru educația timpurie* și, totodată, se raportează la programele disciplinelor specifice care stau la baza formării inițiale a educatoarei/profesorului pentru educație timpurie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate într-o viziune curriculară dinamică, sistemică, integratoare.

De asemenea, cele trei componente ale programei – *Limba și literatura română, Pedagogia preșcolară și Metodica predării activităților instructiv-educative în grădinița de copii* – vizează conținuturile științifice fundamentale în domeniul educației timpurii, tendințele în evoluția disciplinelor specifice și modurile de aplicare a noilor paradigme ale studierii acestora.

În acest context, programa urmărește verificarea competențelor necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice, în concordanță cu obiectivele prevăzute de *Curriculumul pentru educația timpurie*, evidențierea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare ale candidaților, în complexul proces educațional pe care aceștia urmează să îl deruleze zi de zi la grupă.

B. COMPETENȚELE SPECIFICE EDUCATOAREI/PROFESORULUI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

1. COMPETENȚE TRANSVERSALE

- a) *Competențe de organizare instituțională și de management al resurselor umane:*
- de a organiza activități cu copiii preșcolari, grupe de preșcolari și cu părinții acestora, sau în colaborare cu comunitatea locală sau adulții;
 - de a gestiona timpul, spațiul și resursele de care dispune sala de grupă și instituția în care lucrează;
 - capacitatea de a organiza și menține un mediu educațional sigur și stimulat, propice educației (în care copiii să se simtă în siguranță, dar și suficient stimulați).
- b) *Competențe de relaționare:*
- de a promova relații educaționale pozitive, deschise și flexibile cu fiecare copil în parte;
 - de a sprijini și încuraja interacțiunile dintre copii;
 - de a cunoaște potențialul și nevoile educaționale ale fiecărui copil de la grupa sa;
 - de a promova și încuraja participarea și implicarea preșcolariilor în activități stimulante;
 - de a asigura echilibrul între concentrarea pe realizarea sarcinii stabilite și concentrarea pe relațiile cu preșcolarii;
 - de a-i forma pe preșcolari pentru a-și asuma responsabilități;
 - de a stimula interesele pentru cunoaștere al preșcolariilor;
 - de a crea un climat plăcut, stimulat în sala de grupă;
 - de a cultiva empatia în grupul de copii;
 - de a relaționa cu fiecare copil în parte, în funcție de caracteristicile și de nevoile lui specifice;
 - de a relaționa cu părinții, profesioniști și alți adulți, în condiții de parteneriat educativ;
 - de a învăța din experiența părinților cu copilul lor;
 - de a colabora și coopera cu colegile pentru îndeplinirea proiectelor educaționale instituționale și individuale;
 - de a colabora cu profesorii logopezi, consilierii școlari și alți profesioniști în realizarea obiectivelor educaționale și în sprijinirea tuturor copiilor;
 - de a promova relații pozitive, colegiale la nivel instituțional și interinstituțional, cu toate colegile.
- c) *Competențe de comunicare:*
- de a formula întrebări relevante;
 - a comunica verbal, corect și relevant, pentru programul educațional al preșcolariilor (model de vorbire corectă);
 - de a formula enunțuri inteligibile pentru preșcolari;
 - de a selecta secvențe informative și acționale specifice vârstei;
 - de a crea oportunități prin care să se obțină feedback-ul necesar de la preșcolari;
 - de a răspunde întrebărilor copiilor, în așa fel încât să-i stimuleze a dori să știe mai mult;
 - de a asculta ceea ce vor să exprime copiii și părinții lor;
 - de a stabili relații reale de comunicare (de a se lăsa interesată de ceea ce spun copiii și de a se prezenta lor într-un mod autentic);
 - de a se exprima divers, în funcție de individualitatea fiecărui copil în parte (de interese, nivel de cunoaștere, aptitudini, caracteristici emoționale și de personalitate);
 - de a stimula dialogul dintre copii;
 - de a sumariza și comunica propria experiență către colegi, a extrage esențialul și a promova o pedagogie activă, participativă, reflexivă;

- de a sintetiza experiența altor colegi și a extrage elementele necesare îmbunătățirii practicilor educaționale.

d) *Competențe psihologice:*

- de a avea maturitate afectivă (echilibru emoțional, stabilitate, capacitatea de a nu se lăsa afectată emoțional de comunicări pozitive sau negative ale copiilor sau părinților, capacitatea de a stabili distanțe afective corespunzătoare relațiilor didactice);
- de a gândi în timp real (de a găsi soluții adecvate momentului și nu de a veni cu clișee sau stereotipii);
- de a relaționa în același timp cu mai mulți copii diferiți (fără a deveni excedată, iritată și fără a uniformiza);
- de a avea plăcerea jocului, deschidere către nou, capacitate creativă;
- de a se simți realizată în profesia sa;
- de a manifesta interes real, intrinsec pentru munca didactică;
- de a învăța din experiențele personale și ale altora;
- de a reflecta asupra experienței pedagogice a colegilor dar și asupra propriei experiențe și de a extrage noul și inovația eficientă în activitățile de zi cu zi;
- de a promova noul și inovația în educație.

2. COMPETENȚE SPECIFICE

a) *Competențe de comunicare și relaționare:*

- utilizarea conceptelor și teoriilor moderne de comunicare: orizontală/verticală, complexă, diversificată și specifică;
- manifestarea unei atitudini empatice și de sprijin/ suport față de nevoile individuale, generale și de moment ale preșcolarilor;
- proiectarea, realizarea și evaluarea procesului instructiv-educativ, ca act de comunicare;
- facilitarea comunicării educatoare-copii-părinți-cadre didactice de alte specialități;
- accesarea diverselor surse de informare în scopul documentării;
- realizarea unor proiecte de parteneriat grădiniță-familie-comunitate pe probleme educative (educație nonformală/ informală);
- valorizarea potențialului educativ al unor instituții educative diferite de grădiniță (școală, muzee, teatru, operă, cluburi de copii);
- favorizarea unor întâlniri educative cu oameni importanți în diferite domenii ale culturii (muzicieni, pictori, oameni de știință, scriitori etc.).

b) *Competențe metodologice:*

- utilizarea adecvată a cunoștințelor de didactică preșcolară, de psihologie și pedagogie preșcolară în proiectarea și desfășurarea activității didactice cu copiii;
- proiectarea conținuturilor instructiv-educative în acord cu prevederile programei și cu specificul grupei la care educatoarea își desfășoară activitatea;
- utilizarea optimă a factorilor spațio-temporali, în vederea eficientizării procesului instructiv-educativ;
- aplicarea corectă a metodicii predării activităților instructiv-educative în grădinița de copii în procesul de predare-învățare-evaluare;
- abordarea practică a teoriilor moderne asupra învățării, în vederea stimulării, formării și dezvoltării capacităților de cunoaștere ale copilului;
- manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative;
- adoptarea unor metode și tehnici didactice pentru captarea și menținerea interesului, pentru exemplificare și punere în scenă, pentru antrenarea lucrului în echipă și individual;

- capacitatea de a descoperi și valoriza potențialul fiecăruia;
- capacitatea de a valoriza educativ experiențele copiilor și intervențiile lor în cadrul lecției;
- centrare pe formarea personalității în ansamblu și nu doar pe intelect și pe memorie;
- predare interdisciplinară (plecând de la realitatea în care se află copilul, de la interesele lui de învățare);
- axarea predării pe nevoia de învățare a copiilor,
- individualizarea conținuturilor și metodelor educative;
- utilizarea unor metode moderne și cât mai variate, interactive, care să sporească implicarea copilului în procesul didactic;
- organizarea unui cadru educativ centrat pe libertatea și creativitatea copilului;
- stimularea interesului copilului pentru învățare și pentru devenire;
- o bună dimensionare a conținuturilor și cerințelor pentru a nu supraîncărca copilul;
- construirea unei autorități bazate pe maturitatea psihologică și nu pe elemente de constrângere sau impunere;
- capacitatea de a renunța la elemente de dresaj precum: recompensa, pedeapsa, condiționarea, amenințarea;
- centrarea procesului didactic pe *a învăța să înveți* și *a învăța să fii* și nu pe *a învăța să știi*;
- stimularea potențialului creativ al copiilor.

c) *Competențe de evaluare și autoevaluare a activității didactice:*

- operarea cu conceptele evaluării și cu cele ale teoriei moderne în domeniu;
- proiectarea eficientă a tuturor formelor de evaluare și adaptarea conținuturilor de predare în funcție de rezultatele evaluării;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală/de grup;
- utilizarea autoevaluării pentru îmbunătățirea procesului didactic.

d) *Competențe psiho-sociale:*

- aplicarea normelor general-valabile (de igienă, de circulație, de estetică, ecologice etc.) de comportament civic, prosocial, în vederea transmiterii acestora persoanelor cu care intră în contact (copii, părinți, colege, alți membri ai comunității);
- selectarea și aplicarea unor comportamente adecvate, de adaptare eficientă și rapidă la schimbările de natură socială;
- operarea cu metode și tehnici eficiente de cunoaștere a naturii umane, în vederea unei comunicări eficiente cu toți partenerii;
- identificarea și aplicarea unor metode și mijloace eficiente de lucru cu copiii, în vederea stimulării și facilitării procesului de socializare a acestora;
- identificarea situațiilor conflictuale într-o relație, analizarea acestora și soluționarea optimă a conflictului;
- asumarea rolului social pentru care a optat, în contextul unei imagini de sine adecvate propriei personalități.

e) *Competențe tehnice și tehnologice:*

- adoptarea unei conduite psihopedagogice inovatoare în plan profesional;
- selectarea metodelor optime în vederea asigurării formării deprinderilor practice;
- utilizarea limbajului calculatorului, a tehnologiei informației și comunicării (TIC).

f) *Competențe de management al carierei:*

- utilizarea metodelor și tehnicilor de autocontrol psihocomportamental;
- adoptarea de conduite eficiente pentru depășirea „situațiilor de criză”;
- manifestarea unei conduite (auto) reflexive;

- disponibilitatea de a-și organiza și revizui propria învățare, atât individual, cât și în grup;
- informarea/ formarea continuă cu noutățile în domeniu;
- utilizarea conduitei reflexive pentru îmbunătățirea procesului didactic.

C. TEMATICA PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

I. LIMBA ROMÂNĂ

- Sunetele limbii române
- Corespondența dintre litere și sunete
- Segmentul vocalic (diftong; triftong; hiat)
- Silaba. Regulile silabației în limba română
- Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
- Semnele de punctuație și de ortografie
- Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
- Sensul cuvintelor (sensul propriu și sensul figurat)
- Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
- Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
- Verbul (clasificare; categorii gramaticale specifice; funcții sintactice)
- Substantivul (clasificare; categorii gramaticale specifice; funcții sintactice)
- Articolul (clasificare)
- Pronumele (clasificare; categorii gramaticale specifice; funcții sintactice)
- Adjectivul (clasificare; categorii gramaticale specifice; funcții sintactice)
- Numeralul (clasificare; categorii gramaticale specifice; funcții sintactice)
- Adverbul (clasificare; grade de comparație; funcții sintactice)
- Conjunția (clasificare)
- Prepoziția (clasificare; prepoziții care se construiesc cu genitivul, dativul, acuzativul)
- Interjecția (clasificare; funcții sintactice)
- Subiectul (clasificare)
- Predicatul (clasificare)
- Acordul dintre subiect și predicat
- Atributul (clasificare)
- Complementul (clasificare)
- Propoziția și felul propozițiilor
- Fraza
- Raporturile sintactice în frază (de interdependență; de coordonare și de subordonare în propoziție și în frază)
- Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază
- Tipuri de propoziții subordonate (subiectivă, predicativă, atributivă, completivă directă și completivă indirectă, circumstanțiale)

II. LITERATURA ROMÂNĂ

a) **Proza** - specii narative: *basmul cult, schița, povestirea, nuvela, romanul*

• **Conținuturi:**

- *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă
- *D-l Goe.../Vizită...* de I.L. Caragiale
- *Hanu Ancuței* de Mihail Sadoveanu
- *Moara cu noroc* de Ioan Slavici
- *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu

- b) **Poezia:** - poezia epică: *fabula*
- poezia lirică

- **Conținuturi:** Se studiază un singur text poetic aparținând următorilor autori: Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, Grigore Alexandrescu, Tudor Arghezi, Nichita Stănescu

- c) **Dramaturgia** - comedia

- **Conținuturi:**
 - *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale

Notă:

Componenta *Limba și literatura română* din structura probei de concurs va fi dimensionată pe două module:

- aplicarea elementelor de limbă română pe un text la prima vedere, care poate fi selectat atât din opera scriitorilor studiați, cât și din cea a altor autori;
- redactarea unui eseu structurat, un eseu liber sau un eseu argumentativ, pe baza unui text aparținând scriitorilor prevăzuți în prezenta programă de concurs.

Bibliografie orientativă - Limba română

1. ****Gramatica de bază a limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.
2. ****Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Editura Univers Enciclopedic, 2005.
3. ****Manualele de Limba română*, cls. a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Școlile Normale/Liceele pedagogice/Colegiile pedagogice (în vigoare).
4. Aranghelovici, C., *Îndreptar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, București, Editura Saeculum vizual, 2007.
5. Bidu-Vrânceanu, A., Forăscu, N., *Limba română contemporană. Lexicul*, București, Editura Humanitas Educațional, 2005.
6. Ciompec, G., Dominte, C., Forăscu, N., Guțu Romalo, V., Vasiliu, E., *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediție revizuită și adăugită, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985.
7. Coteanu, I. (coordonator), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediția a II-a, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985.
8. Gheorghe, M., *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Brașov, Editura Universității „Transilvania”, 2009.
9. Marcu, Fl., *Noul dicționar de neologisme*, București, Editura Academiei, 1997.
10. Norel, M., *Limba română (Note de curs)*, Brașov, Editura Universității „Transilvania”, 2010.
11. Pană-Dindelegan, G. (coord.), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2019.
12. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0605\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0605(02)&from=EN)
13. www.subiecte.edu.ro

Bibliografie orientativă - Literatura română

1. Angheliescu, M., *Clasicii noștri*, București, Editura Eminescu, 1996.
2. Angheliescu, M., Ionescu, C., Lăzărescu, Gh., *Dicționar de termeni literari*, București, Editura Garamond, 1995.
3. Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Semne, 2003.

4. Ciopraga, Constantin, *Personalitatea literaturii române*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Iași, Institutul European, 1997.
5. Crohmălniceanu, Ov., S, *Cinci prozatori în cinci feluri de lectură*, București, Editura Cartea Românească, 1984.
6. Manolescu, N, *Istoria critică a literaturii române, 5 secole de literatură*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
7. Simion, E., *Scriitori români de azi*, București, Editura Cartea Românească, 1987.
8. Vianu, T., *Arta prozatorilor români*, București, Editura 100+1 GRAMAR, 2002.
9. ****Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, 1979.
10. ****Dicționarul scriitorilor români*. (coord. Mircea Zăciu), București, Editura Albatros, 2002.
11. ***Operele literare menționate în capitolul *Conținuturi*.
12. www.subiecte.edu.ro

D. TEMATICA PENTRU PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

1. **EDUCAȚIE, INOVAȚIE ȘI REFORMĂ**
 - Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații
 - Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții
 - Alternative educaționale în educația timpurie
 - Tranziția de la grădiniță la școală
 - Grădinița – nucleu al unei comunități care învață
2. **EDUCABILITATEA. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACȚIUNI ȘI DOMINANTE**
 - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate
 - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității
 - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității
 - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii
 - Metode, tehnici și instrumente de cunoaștere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii. Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare (*Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii*)
3. **PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**
 - Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice
 - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiectul tematic, proiectul didactic
4. **ÎNVĂȚAREA ÎN GRĂDINIȚĂ. ORIENTĂRI CONTEMPORANE ÎN TEORIA ȘI PRACTICA ÎNVĂȚĂRII ÎN GRĂDINIȚĂ**
 - Conceptul de învățare în grădiniță. Mecanisme și procesualitate. Forme, tipuri și niveluri de învățare
 - Teorii ale învățării (B.F. Skinner, J. Piaget, L.S. Vîgotski, D.P. Ausubel, R. Gagne etc.)
 - Condiții interne ale învățării în grădiniță: procesele cognitive, afective, volitive; motivația – geneză, dinamică, forme, structuri motivațional -atitudinale. Legea optimului motivațional

- Condiții externe ale învățării în grădiniță: statutul educatoarei, mediul grădiniței și al grupei de copii preșcolari, mediul socio-familial, factori ergonomici și de igienă ai învățării
- Noi semnificații și extensii ale conceptului de învățare (învățarea utilizând metoda proiectelor/principiile Planului Dalton/Flipped learning etc.)
- Învățarea centrată pe copil. Valorificarea unor teorii psihologice ale învățării (teoria inteligențelor multiple, teoria inteligenței emoționale, teorii de tip constructivist), ca modele de instruire adaptate la specificul învățământului preșcolar

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIȚĂ

- Educația incluzivă în grădiniță. Servicii integrate și incluzive în educația timpurie
- Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin

6. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE

- Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice
- Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică

Notă:

Pentru componenta *Pedagogie preșcolară* din structura probei de concurs se va solicita elaborarea unui eseu structurat/eseu argumentativ.

E. TEMATICA PENTRU METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

1. *Curriculum pentru educația timpurie* – structură, principii și valori fundamentale; plan de învățământ, metodologia de aplicare a planului de învățământ, domenii de dezvoltare, domenii experiențiale, activități de învățare, organizarea și amenajarea spațiului educațional și rolul centrelor de interes/ariilor de stimulare
2. *Proiectarea didactică – specificul proiectării didactice în grădiniță*: lectura personalizată a programei pentru educația timpurie, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiecte tematice, proiect de activitate didactică (temă, scop, obiective operaționale, evenimente didactice)
3. *Organizarea activităților de învățare în educația timpurie*:
 - mediul educațional, ambianța psiho-relațională, modalități de organizare a grupei, modele de aranjare spațială a grupei, activități de învățare cu grupa combinată;
 - tipuri, importanță, specific, organizare, desfășurare, evaluare: activități pe domenii experiențiale, jocuri și activități liber-alese, activități pentru dezvoltare personală, activități integrate, activități monodisciplinare, activități opționale, activități extrașcolare.
4. *Jocul în educația timpurie* – definirea jocului și specificul lui în preșcolaritate. Funcțiile și clasificarea jocurilor. Relația joc – dezvoltare – învățare
5. *Modalități specifice de realizare a activităților didactice în educația timpurie*: memorizare, convorbire, povestire și repovestire, lectura după imagini, observarea, joc didactic, exercițiu cu material individual, joc-exercițiu, joc de rol, joc logico-matematic, joc cu text și cânt, joc muzical, joc de mișcare, joc de creație, lectura educatoarei, dramatizare, audiție, pictură, desen, modelaj, colaj
6. *Strategii didactice tradiționale și moderne utilizate în educația timpurie*: metodă de învățământ, procedeu didactic, tehnică, instrument didactic, mijloace de învățământ, materiale didactice
7. *Evaluarea în educația timpurie*: funcții (constatativă, predictivă, diagnostică), forme de evaluare (evaluare inițială, evaluare formativă/ continuă, evaluare sumativă/ cumulativă), metode și instrumente de evaluare - tradiționale și moderne (analiza produselor activității, observarea

sistematică, convorbirea cu scop evaluativ, portofoliul copilului, Reperete fundamentale în învățarea și dezvoltarea copilului de la naștere la 7 ani, fișele de apreciere a progresului copilului înainte de intrarea în clasa pregătitoare, caietul de observații etc.)

Bibliografie orientativă pentru Pedagogie preșcolară și Metodica desfășurării activităților instructiv-educative în grădinița de copii

1. Bizdună, M., Neagu, A., *Texte pentru educația limbajului la preșcolar*, București, Editura PROGnosis, 2000.
2. Bocoș, M., *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
3. Bocoș, M., Catalano, H., Avram, I., Someșan, E. (coord.), *Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Instrumente didactice*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2009.
4. Bocoș, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
5. Botiș, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani*, Buzău, Editura Alpha MDN, UNICEF, 2007.
6. Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V., *Învățarea bazată pe proiecte*, Craiova, Editura Arves, 2009.
7. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M., *Metode interactive și de grup, ghid metodic*, Craiova, Editura Arves, 2006.
8. Breben, S., Ruiu, G., Fulga, M., Tuturugă, M., *Mediul educațional în grădiniță*, Craiova, Editura Reprograph, 2005.
9. Catalano, H., Albușescu, I., *Didactica jocului*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2019.
10. Catalano, H., Albușescu, I., *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2018.
11. Catalano, H., Albușescu, I., *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar*, București, Editura D.P.H., 2019.
12. Chiș, V., *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2005.
13. Ciolan, L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom, 2008.
14. Cristea, S., *Studii de pedagogie generală*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2009.
15. Cucuș, C., *Pedagogie generală*, Iași, Editura Polirom, 2000.
16. Dumitrana, M., *Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități*, București, Editura Compania, 2002.
17. Dumitrana, M., *Copilul, familia și grădinița*, București, Editura Compania, 2000.
18. Dumitrana, M., *Educarea limbajului în învățământul preșcolar*, vol. I - *Comunicarea orală*, București, Editura Compania, 1999.
19. Dumitrana, M., *Educarea limbajului în învățământul preșcolar*, vol. II - *Comunicarea scrisă*, București, Editura Compania, 2001.
20. Dumitrana, M., *Evaluarea limbajului. Probe de screening educațional*, București, Editura V & I Integral, 2009.
21. Dumitrana, M., *Introducere în pedagogie*, Craiova, Editura Reprograph, 2004.
22. Dumitrana, M., *Învățarea bazată pe cooperare*, București, Editura V & I Integral, 2008.
23. Dumitrana, M., *Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple*, București, Editura Compania, 2005.
24. Farca, S., *Cum întâmpinăm copilul ca părinți, bunici, medici și educatori*, București, Editura Trei, 2010.
25. Frumos, Fl., *Didactica. Fundamente și dezvoltări cognitiviste*, Iași, Editura Polirom, 2008.
26. Glava, A., Glava, C., *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.

27. Glava, A., Pocol, M., Tătaru L., *Educația timpurie. Ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preșcolar*, Pitești, Editura Paralela 45, 2009.
28. Gongea, E., Ruiu, G., Breben, S., *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Craiova, Editura Reprograph, 2002.
29. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003.
30. Joita, E., *Educația cognitivă. Fundamente. Metodologie*, Iași, Editura Polirom, 2002.
31. Joita, E., *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, București, Editura Aramis, 2006.
32. Kolombus, E.S., *Didactica preșcolară (“Is it tomorrow yet?” – titlu original, traducere în limba română de Magdalena Dumitrana)*, București, Editura V&I Integral, 1998.
33. Manolescu, M., *Activitatea evaluativă între cogniție și metacogniție*, București, Editura Meteor Press, 2004.
34. Manolescu, M., *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară, 2010.
35. Marin, T., *Teoriile învățării și didactica în schimbare văzute din perspectivă constructivistă*, București, Editura V & I Integral, 2009.
36. Neacșu, I., *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1999.
37. Niculescu, R., M., *Curriculum între continuitate și provocare*, Sibiu, Editura MEDIA, 2010.
38. Norel, M., Bota, O. A., *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Cluj-Napoca, Asociația de Științe Cognitive din România, 2013.
39. Păiși, Lăzărescu, E., Ezechil, L., *Laborator preșcolar*, București, Editura V&I Integral, 2010.
40. Păun, E., Potolea, D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași, Editura Polirom, 2002.
41. Rafailă, E., *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, București, Editura Aramis, 2003.
42. Ștefan, M., *Lexicon pedagogic*, București, Editura Aramis, 2006.
43. Tomșa, Gh., Oprescu, N., *Bazele teoretice ale psihopedagogiei preșcolare*, București, Editura V&I Integral, 2007.
44. Voiculescu, E., *Pedagogie preșcolară*, București, Editura Aramis, 2001.
45. Vrăsmaș, A. E., *Consilierea și educația părinților*, București, Editura Aramis, 2002.
46. Vrăsmaș, E., *Educația copilului preșcolar*, București, Editura Pro Humanitas, 1999.
47. Vrăsmaș, E., (coord.), *Premisele educației incluzive în grădiniță*, București, Editura Vanemonde, 2010.
48. Vrânceanu M. (coord.), *Educația și Dezvoltarea Timpurie a Copilului. Ghidul educatorului*, UNESCO-UNICEF. Editat cu concursul CNETIF, Chișinău, 2005.
49. ****Curriculum pentru educația timpurie* (în vigoare).
50. ***Suport de curs elaborat în cadrul Proiectului *Dezvoltarea resurselor umane în învățământul preșcolar*, POSDRU ID 61130, implementat de ISJ Dâmbovița, în parteneriat cu „Reggio Children” Italia, ISJ Suceava, ISJ Alba, CCD Dâmbovița și Mondo Consulting & Training SRL, 2012.
51. ****Educația – spre un pact pentru un oraș care educă* – document realizat de Biroul Educativ, Centrul Internațional „Loris Malaguzzi”,USR Ministerul Educației, al Universităților și al Cercetării, Oficiul Școlar Regional din Emilia Romagna - traducere Sânziana Sterghiu (în suportul de curs elaborat în cadrul Proiectului *Dezvoltarea resurselor umane în învățământul preșcolar* POSDRU ID 61130).
52. ***Barcelona Objectives. The development of childcare facilities for young children in Europe with a view to sustainable and inclusive growth, European Commission, 2013.
53. ****Metoda proiectelor la vârstele timpurii*, București, Editura Miniped, 2002/2005/2016.
54. ****Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7 ani*, 2008.
55. www.subiecte.edu.ro

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. LIMBA ROMÂNĂ – 15 puncte

Se dă textul:

Era cam de o vârstă cu mine, dar nu chiar atât de în vârstă cum îl arăta o expresie parcă prea potolită în privire și pe chipul său lat, rotund ca o pâine țărănească. Mă plimbam prin parc și l-am văzut de departe, după mers și apoi după surâsul larg care-i lumina chipul, că e un om în primul rând comunicativ și cu suflet încăpător, își permite să-și arate bucuria care îl stăpânea, deși privirea inteligentă dovedea că știe că oamenii au treburile lor și poate nu le arde de unul care părea să n-aibă niciuna și să fie extrem de încântat și de mulțumit de sine. Nu am decât foarte rar reacții spontane, dar de astă dată eram sigur că nu dau greș. Mi-am încetinit pașii. El s-a uitat la mine drept și i-a încetinit și el. Am surâs. „Sunteți vesel!” i-am spus. A surâs și el, confirmând, și-a ridicat fruntea mai sus, gest care sugera că atunci când omul vorbește are nevoie de perspectivă să-și pună, ca să zic așa, interlocutorul în peisaj! (gest pe care aveam apoi să-l îndrăgesc foarte tare la el fiindcă aveam să descopăr că în acea clipă el gândea, nu-i ieșeau cuvintele din gură doar să exprime ceva previzibil) și mi-a răspuns cu o uimire de sine și cu o sinceritate în glas, ca și când s-ar fi întâlnit cu un prieten: „Păi dacă am scăpat de belea?” Se vede că ați scăpat prin proprie voință.” „Este foarte exact ceea ce spuneți dumneavoastră!”

(Marin Preda, *Cel mai iubit dintre pământeni*)

Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Menționați câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *potolită*, *a surâde*.
2. Scrieți câte două cuvinte care aparțin familiei lexicale a verbului *a se plimba*.
3. Precizați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *A surâs și el, confirmând, și-a ridicat fruntea mai sus, gest care sugera că atunci când omul vorbește are nevoie de perspectivă să-și pună, ca să zic așa, interlocutorul în peisaj!*
4. Rescrieți, din textul dat, un atribut adjectival și un complement indirect.
5. Explicați rolul cratimei în structura: *nu-i*.
6. Construiți câte un enunț în care să folosiți corect următoarele omofone, fără a le modifica forma: *s-a/sa, i-a/ia*.

B. LITERATURA ROMÂNĂ – 15 puncte

Redactați un eseu de 300-400 de cuvinte, în care să evidențiați *particularitățile basmului* specificat în programa de concurs, ca specie literară a genului epic.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte** (câte 2 puncte pentru fiecare reper), iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (organizarea ideilor în scris – 1 punct; utilizarea limbii literare – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 1 punct; ortografie, punctuație, așezare în pagină și lizibilitate – 1 punct; încadrare în limita de spațiu indicată – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Redactați un eseu structurat, de maximum două pagini, cu titlul *Predarea și educația timpurie*. În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele aspecte:

- definirea conceptelor *predare și educație timpurie*;
- enumerarea competențelor ce transformă actul de predare într-un succes atât pentru educator, cât și pentru copii.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **10 puncte** (organizarea ideilor în scris – 3 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 4 puncte; ortografie, punctuație, așezare în pagină și lizibilitate – 2 puncte; încadrare în limita de spațiu indicată – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum o pagină.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Prezentați **valoarea educativă a jocului senzorial la vârsta preșcolară**, având în vedere următoarele repere:

- definirea conceptului de *joc senzorial* la vârsta preșcolară;
- descrierea unui joc senzorial pentru grupa de vârstă 5-6 ani, domeniul *Științe*.

2. a) Definiți **conceptul de evaluare în învățământul preșcolar**, ca element component al unei activități instructiv-educative în grădinița de copii.

b) Prezentați funcțiile evaluării în învățământul preșcolar, ținând cont de următoarele repere:

- precizarea a două funcții ale evaluării;
- descrierea uneia dintre funcțiile precizate, punând accentul pe utilizarea acesteia în învățământul preșcolar.

Testul nr. 2

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. LIMBA ROMÂNĂ – 15 puncte

Se dă textul:

Făt-Frumos tăie pomul în trei părți și începu să curgă sânge, apoi culese pere și mîncă. Nu trecu mult și văzu o fântână cu apă rece; dar când voi să bea, calul iarăși îi zise să facă tot ce făcuse la grădină. Făt-Frumos lovi fântâna de trei ori cu sabia și, după ce curse sânge, bău apă și se răcori. [...]

Plecă și se duse, mare, cale lungă și nătângă, ca Dumnezeu să ne-ajungă, căci cuvântul din poveste mai înainte mai lung și mai frumos este, dar când rămase soarele de o suliță, calul zise lui Făt-Frumos:

— Stăpâne, ian uită-te îndărăt și spune-mi, vezi ceva? Făt-Frumos se uită, dar nu văzu nimic. Uită-te mai bine, îi zise calul. Atunci Făt-Frumos se uită bine și văzu o flacăra cât gămălia acului de mică. Să știi, stăpâne, că acea flacăra este muma zmeilor și a zmeoaicelor și nu știu cum vom scăpa de dânsa. Ține-te bine de coamă, că am să ocolesc lumea cât te ștergi la ochi ca să ajungem la cetatea Omului-de-flori-cu-barba-de-mătasă, căci numai acolo e scăpare pentru noi.

Făt-Frumos ascultă povața calului, carele deschise toate aripile și începu să zboare mai iute decât vântul și mai încet decât gândul, dar flacăra din ce în ce se mărea și începu să arză pe Făt-Frumos în spate. Calul, văzând că nu-i nădejde de scăpare, se înalță până la Vântul turbat și intră în cetatea Omului-de-flori.

(Nicolae Filimon, *Omul de flori cu barba de mătase sau povestea lui Făt-Frumos*)

Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Menționați câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *nătângă*, *îi zise (calul)*.
2. Scrieți câte două cuvinte care aparțin familiei lexicale a verbului *a ști*.
3. Precizați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *Să știi, stăpâne, că acea flacăra este muma zmeilor și a zmeoaicelor și nu știu cum vom scăpa de dânsa.*
4. Rescrieți, din textul dat, un subiect și un complement circumstanțial de loc.
5. Explicați rolul cratimei în structura: *nu-i* (nădejde de scăpare).
6. Construiți câte un enunț în care să folosiți corect următoarele omografe, fără a le modifica forma: *iute*, *iute*, *voi*, *voi*.

B. LITERATURA ROMÂNĂ – 15 puncte

Redactați un eseu, de 300-400 de cuvinte, în care să evidențiați *particularitățile de construcție a unui personaj dintr-un basm* specificat în programa de concurs, ca specie literară a genului epic.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte** (câte 2 puncte pentru fiecare reper), iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (organizarea ideilor în scris – 1 punct; utilizarea limbii literare – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 1 punct; ortografie, punctuație, așezare în pagină și lizibilitate – 1 punct; încadrare în limita de spațiu indicată – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Concepeți un eseu structurat, de una-două pagini, în care să prezentați **importanța colaborării grădiniței cu ceilalți factori educaționali**. În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele aspecte:

- prezentarea importanței colaborării dintre grădiniță și ceilalți factori educaționali;
- indicarea a trei tipuri de activități care să reflecte această colaborare;
- descrierea unuia dintre cele trei tipuri de activități indicate mai sus.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **10 puncte** (organizarea ideilor în scris – 3 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 4 puncte; ortografie, punctuație, așezare în pagină și lizibilitate – 2 puncte; încadrare în limita de spațiu indicată – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum o pagină.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Prezentați **valoarea educativă a jocului logic la vârsta preșcolară**, având în vedere aceste repere:

- definirea conceptului de **joc logic la vârsta preșcolară**;
- descrierea unui joc logic pentru grupa de vârstă 3-4 ani, domeniul *Științe*.

2. a) Definiți conceptul **mijloc de învățământ**, element component al strategiilor didactice, în educația timpurie.

b) Prezentați specificul mijloacelor de învățământ utilizate în educația timpurie, ținând cont de două repere:

- precizarea a două mijloace de învățământ;
- descrierea unui mijloc de învățământ care se utilizează în educația timpurie.

Testul nr. 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. LIMBA ROMÂNĂ – 15 puncte

Se dă textul:

Apoi, sprintenă ca o copilă, face degrabă leșie, pregătește de scăldătoare și, fiindcă știa bine treaba moșitului, lă purcelul, îl scaldă, îi trage frumușel cu untură din opaiț pe la toate încheieturile, îl strânge de nas și-l sumuță, ca să nu se deoache odorul. Apoi îl piaptănă și-l grijește așa de bine, că peste câteva zile îl scoate din boală; și cu tărățe, cu cojițe, purcelul începe a se înfiripa și a crește văzând cu ochii, de-ți era mai mare dragul să te uiți la el. Iară baba nu știa ce să mai facă de bucurie că are un băiat așa de chipos, de hazliu, de gras și învelit ca un pepene. Să-i fi zis toată lumea că-i urât și obraznic, ea ținea una și bună, că băiat ca băiatul ei nu mai este altul! Numai de-un lucru era baba cu inima jiginită: că nu putea să le zică tată și mamă.

Într-una din zile, moșneagul voiește a merge la târg să mai cumpere câte ceva.

– Moșnege, zise baba, nu uita să aduci și niște roșcove pentru ist băiat, că tare-a fi dorit, mititelul!

– Bine, măi babă. Dar în gândul său: „Da' mânca-l-ar brânca să-l mănânce, surlă, că mult mă mai înăduși cu dânsul. De-am avea pâine și sare pentru noi, da' nu să-l mai îndop și pe dânsul cu bunătăți... Când m-aș potrivi eu babei la toate cele, apoi aș lua câmpii!”

(Ion Creangă, *Povestea porcului*)

Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Menționați câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *sprintenă*, *grijește*.
2. Scrieți câte două cuvinte care aparțin familiei lexicale a verbului *a crește*.
3. Precizați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *Apoi îl piaptănă și-l grijește așa de bine, că peste câteva zile îl scoate din boală.*
4. Rescrieți, din textul dat, un nume predicativ multiplu și un complement direct.
5. Explicați rolul cratimei în expresia: *de-ți era mai mare dragul*.
6. Construiți câte un enunț în care să folosiți corect următoarele omofone, fără a le modifica forma: *întruna/într-una, sar/s-ar*.

B. LITERATURA ROMÂNĂ – 15 puncte

Redactați un eseu de 300-400 de cuvinte, în care să evidențiați evoluția relației dintre două personaje din basmul cult *Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte** (câte 2 puncte pentru fiecare reper), iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (organizarea ideilor în scris – 1 punct; utilizarea limbii literare – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 1 punct; ortografie, punctuație, așezare în pagină și lizibilitate – 1 punct; încadrare în limita de spațiu indicată – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Scrieți un eseu argumentativ, de circa două pagini, în care să prezentați importanța aplicării conceptului **învățare centrată pe copil în învățământul preșcolar**. Aveți în vedere următoarele aspecte:

- definirea conceptului *învățare centrată pe copil*;
- exemplificarea adaptării conținutului învățării la particularitățile și nevoile educaționale individuale ale copilului, pe una dintre grupele de vârstă și pe un domeniu experiențial, la alegere;
- exprimarea unui punct de vedere argumentat despre adaptarea conținutului la particularitățile și nevoile educaționale individuale ale copilului.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **10 puncte** (organizarea ideilor în scris – 3 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 4 puncte; ortografie, punctuație, așezare în pagină și lizibilitate – 2 puncte; încadrare în limita de spațiu indicată – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum o pagină.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Prezentați **specificul organizării activităților de învățare, pe domenii experiențiale**, în educația timpurie, având în vedere următoarele reperi:

- definirea conceptului de *activități pe domenii experiențiale*;
- exemplificarea modului de organizare a unei activități pe domeniu experiențial, în educația timpurie;
- exprimarea argumentată a unui punct de vedere despre specificul organizării activităților de învățare, pe domenii experiențiale, în educația timpurie.

2. a) Definiți conceptul de **instrument de evaluare în educația timpurie**.

b) Prezentați specificul instrumentelor de evaluare în educația timpurie, ținând cont de următoarele reperi:

- precizarea a două instrumente de evaluare;
- descrierea celor două instrumente de evaluare care pot fi utilizate în educația timpurie.

SUGESTII DE REZOLVĂRI

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. LIMBA ROMÂNĂ – 15 puncte

1. *potolită* – calmă, *a surâde* – a zâmbi.
2. plimbare, plimbăreț.
3. *și*- pronume reflexiv, *sugera* – verb predicativ, *așa* – adverb de mod
4. pâine *țărănească* – atribut adjectival, nu *le arde de unul* – complement indirect
5. Cratima face legătura între două părți de vorbire diferite: adverbul negativ *nu-* și pronumele personal *-i*.
6. După cele aflate, el *s-a* lămurit repede în privința sincerității amicilor săi. Prietena *sa* i-a recomandat această carte. *I-a* spus adevărul dureros, în speranța să obțină de la el reacția așteptată. Sperând ca de data aceasta să aibă succes, el *ia* o carte de joc de pe masă.

B. LITERATURA ROMÂNĂ – 15 puncte

Redactați un eseu de 300-400 de cuvinte, în care să evidențiați *particularitățile basmului* specificat în programa de concurs, ca specie literară a genului epic.

Povestea lui Harap-Alb, de Ion Creangă

Povestea lui Harap-Alb este considerată cea mai reușită creație de inspirație fantastică a lui Ion Creangă, fiind văzută de O. Bârlea drept: „cel mai frumos basm al lui Creangă și din întreaga noastră literatură”.

Basmul *Povestea lui Harap-Alb* a fost publicat în revista *Convorbiri literare*, în august 1877.

Basmul este o operă epică în proză sau în versuri care dezvoltă tema luptei dintre bine și rău la care iau parte personaje simbolice sau care au trăsături fantastice, supranaturale. Basmul are un rol didactic și moralizator.

Titlul basmului are o funcție de anticipare prin sugestia de parcurs existențial spectaculos al eroului, subliniat prin substantivul *povestea*. Totodată, numele protagonistului constituie un oximoron, prin reunirea a două trăsături contrare, harap și alb; aceste atribute prezintă condiția specială a eroului care acceptă să fie sluga Spânului (harap), în vederea depășirii stadiului de neofit (statut subliniat prin termenul „alb”).

Basmul lui Creangă respectă tiparul narativ specific acestui tip de scriere, prin structurarea scenariului epic în patru secvențe: înregistrarea stării de echilibru (un crai avea trei feciori); perturbarea stării de echilibru (Împăratul Verde, fratele craiului, nu are moștenitori la tron și cere un nepot să îl urmeze la împărăție); acțiunea de restabilire a echilibrului, reprezentând secvența cea mai întinsă (mezinul craiului pleacă spre unchiul sau și trece de probele inițiatice); reinstalarea echilibrului (Harap-Alb devine împărat și se însoară cu fata împăratului Roș). Ca în orice basm, reperele temporale și spațiale sunt vagi, nedefinite: „Amu cică era odată într-o țară un craiu care avea trei feciori.”

În textul basmului sunt reprezentate toate momentele subiectului, de la expozițiunea, în care sunt prezentate personajele basmului, la intrigă, desemnată de cererea împăratului Verde, la desfășurarea acțiunii, în care se prezintă peripețiile lui Harap-Alb și până la deznodământul în care, în mod firesc, protagonistul devine biruitor și își primește răsplata.

Deși este un basm cult, creația lui Ion Creangă păstrează câteva dintre elementele, motivele și formulele caracteristice creației folclorice: călătoria, legământul ca urmare a vicleșugului, probele, demascarea impostorului, căsătoria; sunt prezente, de asemenea: formulele inițiale mediane și finale, personajele ajutoare: calul năzdrăvan, Sfânta Duminică, obiectele magice: apa vie, apa moartă, smicelele de măr.

Cifra trei, având conotație magică, se repetă de mai multe ori în text, ca element de triplicare: confruntările fiilor de crai cu ursul sunt în număr de trei, la fel aparițiile Spânului, probele la care Spânul îl supune pe Harap-Alb (salatele ursului, pietrele prețioase ale cerbului, aducerea fetei împăratului Roș); încercările prin care îl provoacă împăratul Roș (casa de fier, ospățul pantagruelic, separarea macului de nisip), probele la care îl supune fata însăși (s-o păzească, s-o identifice, să aducă apă vie și apă moartă) sunt un multiplu de trei.

Conținutul basmului lui Ion Creangă dezvoltă mai multe teme, tema secundară fiind aceea a maturizării eroului, textul fiind, prin relatarea aventurilor eroului, care se pregătește să devină împărat, un Bildungsroman. Cele două personaje principale sunt, totodată, protagonist și antagonist și dau viață principiilor etice antagonice din basm, binele și răul. Rolul Spânului devine complex în basmul lui Creangă, el fiind imaginea răului necesar, un pedagog sever, care îl supune pe mezinul craiului la probe dificile, pentru a-l căli și a-l forma în vederea obținerii rangului de împărat. Conflictul principal al basmului este de ordin exterior și are loc între Spân și Harap-Alb. Protagonistul duce, în același timp, o luptă interioară, cu sine, pe parcursul drumului, când trece de la starea de neinițiat la cea de inițiat.

Deși cele două personaje se suprapun pe categoriile etice obișnuite din basm, ele reproduc structuri caracteriale mai apropiate de realitatea umană, întrucât Harap-Alb nu este o întruchipare absolută a binelui, având defecte și slăbiciuni omenești, iar spânul are și o trăsătură pozitivă, fiind maestrul spiritual și se dovedește benefic pentru evoluția eroului. Harap-Alb este un personaj rotund, care evoluează pe parcursul acțiunii, în timp ce Spânul este un personaj plat și nu-și modifică statutul social de-a lungul acțiunii.

Basmul urmărește evoluția spirituală a protagonistului. La început, tânărul este naiv și impulsiv, însă, pe parcurs, prin trecerea probelor, obține calitățile necesare dobândirii statutului de împărat. O dovadă a maturizării sale se observă în momentul în care se împrietenește cu cele cinci ființe supranaturale, intuind că-i vor fi de ajutor, în felul profund în care percepe oamenii, trecând de înfățișarea lor neobișnuită. Întâlnirea dintre protagonist și antagonist survine în momentul în care fiul craiului, „boboc de felul lui” se rătăcește în pădurea-labirint. Episodul semnificativ pentru sublinierea relației dintre cei doi este momentul descinderii în fântână. Mezinul craiului acceptă tovarășia craiului, pentru a ieși din pădure, dar este păcălit, când coboară în fântână. Această descindere este simbolică, pentru că tânărul intră ca un fecior de crai anonim și iese cu numele oferit de Spân, Harap-Alb, cu semnificația de slugă de rang nobil. Jurământul din fântână conține și condiția eliberării, care înseamnă sfârșitul inițierii.

În finalul basmului se pune capăt relației dintre cei doi, Spânul îl omoară pe Harap-Alb, pentru vina închipuită de a fi încălcat jurământul; Spânul, la rândul lui, este ucis de calul lui Harap-Alb, ca semn că inițierea s-a încheiat. Fata îl învie pe Harap-Alb, care își primește, după acest lung și greu drum al inițierii, răsplata promisă: împărăția și pe fata iubită.

Întreaga călătorie întreprinsă de Harap-Alb este un drum al evoluției interioare, al maturizării; în această odisee a eroului, rolul precumpănitor îl deține Spânul care-l supune la probe grele, provocându-l să-și depășească limitele. Caracterul de basm cult și de Bildungsroman este vizibil prin complexitatea relației dintre cele două personaje.

Viziunea despre lume a scriitorului humuleștean îmbină narațiunea fantastică, umorul și oralitatea, sub formă unui discurs spontan, original. Elementele de supranatural ale basmului se încadrează în universal rural îndrăgit de autor și relatarea întâmplărilor se face în manieră realistă. Autorul alege categoria miraculosului din fantastic pentru că se potrivește mai bine lumii pe care o descrie și care nu este îndepărtată de realitatea cotidiană a vremii lui.

Stilul autorului se remarcă printr-o combinație reușită de umor, oralitate și selecție lingvistică nimerită. Umorul este generat de expresiile pleonastice, de enumerările hilare și rimate, de asocierile fonetice și lingvistice nepotrivite, de apelativele depreciative la adresa personajelor.

Oralitatea dovedește faptul că scriitorul a fost un mare auditiv, care a fost sensibil la redundanța sonoră, cu efect comic, la intonația vioaie, la repetiții și la interjecțiile sonore, unele chiar onomatopice.

Basmul *Povestea lui Harap-Alb* este o creație care confirmă geniul scriitorului moldovean prin imaginea verosimilă a lumii în care fantasticul și miraculosul sunt estompeate, în favoarea umanului. Fantasticul servește ca introducere pentru universul ficțional în care se aduc în discuție concepte epice, morale și, fiind umanizat, prin comportamentul și limbajul personajelor facilitează reconstituirea unei lumi asemănătoare cu cea din textul *Amintirilor din copilărie*.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Redactați un eseu structurat, de maximum două pagini, cu titlul *Predarea și educația timpurie*.

Deși suntem în prezența unor copii mici, într-o sală de grupă, în calitate de educatori, activitatea noastră de bază este tot predarea. E limpede că aceasta nu poate lua proporțiile predării specifice învățământului primar, întrucât ne raportăm la învățământul preșcolar, aflat sub semnul educației timpurii.

În cele ce urmează, în cuvinte proprii, definim cele două concepte enunțate în titlu și în preambul.

Prin *predare* înțelegem actul instructiv-educativ în baza căruia transmitem informații prelucrate cu scopul de a le forma copiilor o serie de competențe elementare, absolut indispensabile pe traseul educațional ulterior. (Când spunem *competență*, ne gândim la complexul de cunoștințe fundamentale, aptitudini și atitudini, atât de necesar pentru buna desfășurare a oricărei activități de învățare.) Pentru a fi de calitate, actul de predare trebuie efectuat după anumite proceduri și în anumite condiții riguros îndeplinite. Despre toate vorbim în exclusivitate de-a lungul temei.

Iar prin *educație timpurie* înțelegem perioada cuprinsă între 0 și 6 ani, vitală pentru evoluția fără limite în cele mai frumoase moduri. Primii 6 ani din viața copilului reprezintă perioada profund marcată de formarea și dezvoltarea proceselor psihice, fără de care integrarea lui în viața socială nu este posibilă.

Acesta este un concept relativ nou în literatura autohtonă de specialitate. Asupra lui s-a pus mai mult accent în țările dezvoltate, unde i s-a conștientizat importanța pentru întregul parcurs al copilului prin viața școlară și prin cea socio-profesională. Ca să fie una solidă, educația timpurie trebuie realizată între niște parametri strict determinați. Pe aceștia îi vedem strâns legați de predare, succedată firesc de în-

vățare. Fiind inerente pe traseul educațional, ambele acte trebuie puse în lumina unor factori de mediu favorabili evoluției umane.

Pornim de la premisa că subiectul educabil – în speță, preșcolarul – se află sub oblăduirea celor mai buni formatori ai săi: educatorul și părinții. În continuare, ne concentrăm atenția asupra educatorului, a cărui primă sarcină este să dirijeze corespunzător copilul pe drumul ce înlesnește trecerea între nivelurile caracteristice educației timpurii: ante- și preșcolar. Trecerea este mult ușurată de priceperea cu care educatorul tratează noul curriculum în materie. Concis zis, e imperios necesar să aibă educatorul permanent în vizor cele cinci domenii de dezvoltare, prevăzute expres în curriculum. Domeniile sunt așa de importante, întrucât privesc dezvoltarea: cognitivă, socio-emoțională, fizică, a sănătății, a igienei personale, a limbajului, a comunicării, a capacităților și atitudinilor în procesul de învățare. Cu alte cuvinte, educatorul trebuie să vizeze în mod constant stimularea copilului pe următoarele paliere: academic, psihomotor, afectiv, socio-comportamental. Cu cât sunt mai mult atinse pragurile lor superioare, cu atât mai bine pentru subiectul ce va intra ulterior în ciclul primar, când viața de mic școlar i se va ușura. Punctăm acest aspect relevant, știind că subiectul în discuție (preșcolarul) are de străbătut nu doar nivelul pre-elementar, ci și alte trei, în timp, adică nivelurile elementar, funcțional, dezvoltat.

Deducem considerentele din care educatorul trebuie să dea dovadă de profesionalism. În caz contrar, nu se ating țintele indicate în programa pentru educația timpurie. Știm că pe axa programei sunt fixate: domeniile de dezvoltare, dimensiunile dezvoltării și comportamentele ce trebuie să transpară din cele opt competențe-cheie formate ori în curs de formare.

Acestea fiind spuse, să revenim la predare – primul act din procesul de învățământ. Înainte de începerea sa, educatorul trebuie să țină totodată seama de planul de învățământ pentru educația timpurie și de metodologia lui de aplicare. În altă ordine de idei, în preșcolaritate, predarea se face ținându-se cont de prevederile planului (intervalul de vârstă, tipurile activităților educative, numărul orelor alocate pe zi și pe săptămână), respectiv de mențiunile metodologice. Privind lucrurile în substrat, educatorul mai trebuie să ia în calcul aceste aspecte:

- programul anual de studiu, structurat în baza temelor date sub formă de întrebări (Cine sunt/suntem? Când, cum și de ce se întâmplă? Cum este, a fost și va fi aici pe pământ? Cine și cum planifică/organizează o activitate? Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim? Ce și cum vreau să fiu?);
- proiectele tematice (maximum 7/an) prestabilite și scopurile lor;
- tipurile activităților de învățare (experiențiale, liber alese, jocuri, de dezvoltare personală);
- natura și recuzita fiecărui centru de învățare în care intră copiii dimineața și după-amiaza;
- particularitățile copiilor: temperamente, potențial (intelectual, afectiv, creativ), stiluri și ritmuri de învățare, stiluri de comunicare;
- principiile educației; evidențiem îndeosebi principiile ce promovează calitatea și accesibilitatea informației;
- formele de organizare potrivite pentru activitățile ce urmează a fi desfășurate (in- și outdoor);
- aspectele ce alcătuiesc momentele numite *rutine* și *tranziții*;
- elementele de joc folosite pentru a dinamiza copiii;
- tipul și recuzita necesară pentru activitățile după-amiezei, care pot fi: recuperatorii/ameliorative pe domenii experiențiale, recreative, liber alese, de cultivare a valorilor și aptitudinilor;
- stilul didactic de predare adecvat fiecărei situații de învățare;
- intuirea momentelor ce pot deveni oportunități de învățare;
- gândirea modurilor în care situațiile și oportunitățile de învățare sunt susceptibile să genereze ex-

periențe de învățare; în context, recomandabil este să se ia în seamă orice activitate extrașcolară sau extracurriculară – organizată prin prisma noilor educații; deopotrivă, și prin prisma proiectelor tematice;

→ conceperea felului în care se poate construi raportul de cauzalitate între nivelurile colaterale preșcolarității (antepreșcolaritate și școlaritate mică), avându-se în vedere ansamblul celor opt competențe-cheie.

Și totuși, reflecția asupra predării nu se oprește aici. În opinia noastră, indiferent de domeniul experiențial, educatorul trebuie să accentueze trei aspecte: educarea limbajului și jocul de rol. Educarea limbajului dezvoltă inteligența verbal-lingvistică, una atât de necesară pentru formarea competențelor de comunicare, cooperare și colaborare. Iar jocul de rol face trimitere spre teatrul educațional, atât de necesar pentru deprinderea vorbirii în public, odată cu depășirea tracului dat de reprezentația frontală.

În încheiere, să vedem ce competențe transformă predarea într-un succes pentru toți actorii ce joacă în sala de grupă (educatorul și copiii). Cele opt competențe agreate la nivel european se înțeleg de la sine. Punctual, amintim unele derivate din acestea, știute sub denumirea de *competențele secolului XXI*, și anume: cooperarea, colaborarea, organizarea, gândirea, soluționarea problemelor, flexibilitatea, creativitatea. În viziunea proprie, pe fondul lor, scenariul didactic poate fi atât de bine dirijat de educator, încât, la finalul zilei, acesta poate bifa mulțumit obiectivele operaționale. În plus, educatorul trebuie să ateste că deține abilitățile de management al resurselor umane și capacitățile de a fi un bun animator și facilitator. Precizăm aici cuvântul *animator* deloc întâmplător, știind rolul jocului în viața copilului, indiferent de vârstă. Jocul e forma lui naturală de exprimare și dezvoltare. Pentru a răspunde nevoii firești de joacă, educatorul trebuie să îi vină copilului în întâmpinare cu acte teatrale, care să destindă atmosfera în grupul de învățare. Odată destins, copilul poate fi mai ușor implicat în sarcini de lucru și, totodată, mai receptiv la ceea ce îi transmite educatorul în calitate de formator, respectiv de facilitator.

Conchidem că predarea este o activitate esențială, oricare ar fi nivelul de studiu al subiecților educabili. În lipsa predării nu putem vorbi de acel transfer de cunoștințe, în baza căruia se formează baza de date și seria de abilități și aptitudini elementare. Le putem privi ca pe o temelie, pe care, apoi, învățătorul construiește baza de achiziții fundamentale. Astfel, credem că se înlesnește procesul de învățământ derulat în fiecare clasă primară ulterioară. Opinăm că aceasta este rațiunea pentru care educatorul trebuie să trateze simultan, cu seriozitate, actul de predare și spectrul educației timpurii. În acest spectru vedem lucruri ce stau să fie (re)descoperite, lucruri cum sunt: stadiile dezvoltării copilului, teoriile jocului, didactica, metodicile de specialitate, strategiile cognitive de predare și de învățare, regulile de sănătate emoțională, normele de relaționare constructivă etc.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. În cuvinte simple, *joc senzorial* înseamnă descoperire – descoperire a lumii, în general, și a corpurilor din natură, în particular, cu ajutorul simțurilor. Descoperind prin simțuri, ne dezvoltăm plenar. Nu este o pură întâmplare faptul că termenii *descoperire* și *dezvoltare* încep cu aceeași literă. Cu cât un copil le dă acestora curs mai devreme, cu atât mai bine. Mediul preșcolar de învățare, completat de mediul familial, reprezintă esențialul pentru necesitățile lui, specifice vârstei.

Tot în cuvinte simple, prin *joc senzorial* înțelegem orice activitate ludică desfășurată în sau în afara grădiniței, de-a lungul căreia ne activăm simțurile. Altfel spus, ne prindem în joacă să aflăm taine despre ceea ce ne înconjoară în orice mediu frecventat; le aflăm văzând, auzind, atingând, gustând și mirosind. Reușim făcând oricare dintre cele cinci acțiuni continue, mai ales dacă totul este în același timp divers și dinamic. Rămânem în spațiul grădiniței și adăugăm câteva mențiuni relevante. De educator depind felul în care arată activitatea ludică și maniera în care decurge aceasta în fiecare centru de interes „deschis” în sala de grupă pentru a explora lumea dimprejur prin văz, auz, atingere, gust și miros. Centrele de interes se pot „deschide” și acasă, sub supravegherea familiei. Explorarea lumii continuă acasă, unde copilului i se pun la dispoziție diverse materiale având semnificație pentru testarea simțurilor. Așa începe un joc cu sens, orientat înspre toate cele cinci domenii de dezvoltare: cognitiv, psihomotric, lingvistic, emoțional, social. Cu spirit de animator, jocul este întreținut de tiruri de întrebări de tipul *Ce ai văzut / auzit / atins / gustat / mirosit? Cum ți s-a părut? Cu ce seamănă ceea ce ai văzut / auzit / atins / gustat / mirosit?*

Vădit manifestată în antepreșcolaritate, dorința de a explora lumea prin orice mijloace continuă firesc la vârsta preșcolară. În altă ordine de idei, educația timpurie este optimă pentru dezvoltarea proceselor psihice senzoriale. Dintre cele trei componente ale acestora – senzațiile, percepțiile, reprezentarea –, în educația timpurie, punem accent pe primele două. Fiind bine formate, acestea permit și dezvoltarea celei de a treia componente – reprezentarea – de-a lungul școlarității mici. Așadar, de timpuriu, este important să descopere copilul însușirile lucrurilor ce îi atrag atenția și să învețe să le descrie cu propriile cuvinte. Exersând în acest sens, el își dezvoltă spiritul de observație, iar treptat, capacitatea de a realiza legătura dintre cauză și efect; exemple, sunet/spațiu/ecou, apă/lovitură/sunet, ochi/lumină (naturală și artificială). Prin cooperare, educatorul și membrii familiei pot contribui substanțial la dezvoltarea proceselor psihice senzoriale, folosind valențele jocului și ale activităților cu caracter experimentale. Astfel i se înlesnește copilului drumul printre noțiunile care îi arată mersul lucrurilor în natura înconjurătoare. La momentul oportun, el înțelege cum se formează imaginile despre acestea și cum se redau explicit. Cu alte cuvinte, el devine capabil să descopere mecanismele datorită cărora culege și procesează rezultate empirice. Ba mai mult decât atât, la vârsta miciei școlarități, el devine capabil să le cuprindă în reprezentări, fapt care îi favorizează internalizarea informațiilor acumulate prin canale de comunicare orală sau vizuală (pe calea materialului concret intuitiv.)

Pe scurt, jocul senzorial este activitatea recreativ-formativă desfășurată în grupul de învățare și acasă, în baza căreia preșcolarul își folosește simțurile pentru a face lucrurile perceptibile și inteligibile, atât cât îi permite stadiul preoperațional de inteligență umană. Indubitabil, ajutat de adulții din viața lui, el poate „preschimba” în imagini însușirile lucrurilor deduse prin senzații și percepții bine „prelucrate”. E un alt fel de a spune că el poate fi dus în zona proximei dezvoltări.

În continuare, descriem un atare joc pentru grupa de vârstă 5-6 ani, potrivit pentru domeniul *Științe* – și nu numai. Să ne gândim la atributele centrelor de interes *Construcții* și *Nisip și Apă*. În primul, copilul simte, de exemplu, tipurile de lemn din care sunt confecționate cuburile cu care clădește case, castele și mobilier. Concret, folosind simțul tactil, el observă, de pildă, că un cub este mai dur decât altul. Astfel, el asociază cuvintele *tare – cires, tei, moale – brad, elastic – răchită*. În cel de-al doilea, folosindu-și același simț, copilul observă diferențele dintre aceste trei tipuri de nisip: fin, grunjos, kinetic.

Totuși, să ne oprim în centrul *Construcții*. Împărțiți în trei grupuri de câte 4-5, preșcolarii construiesc, case, castele și piese de mobilier sau împletesc, individual, coșulețe. Odată cu prezentarea lucrărilor, pe calea întrebărilor formulate de educator în deplin consens cu principiul accesibilității, ei vorbesc despre caracteristicile materialelor utilizate (formă, culoare, mărime, miros, duritate, flexibilitate). Răspunsurile lor, bine ghidate de educator, pot face trimitere spre întrebări proprii celorlalte centre de interes, în care

se valorifică alte simțuri și, per ansamblu, domeniile de dezvoltare. Oricâte tușe i se imprimă, activitatea trebuie să rămână de factură senzorială. De tactul educatorului depinde, negreșit, felul în care se îmbină învățarea prin mijlocirea simțurilor și a dimensiunilor dezvoltării aparținând celor cinci domenii. În plus, dialogurile purtate pe marginea rezultatelor obținute experimentând favorizează premisele recunoașterii stilurilor de învățare. Când spunem *rezultate*, ne gândim la răspunsuri – la cele date îndeosebi în temeiul întrebărilor *Ce ...?* și *Cum ...?*. Iar când spunem *recunoaștere*, ne referim la tacticile educatorului de a le observa sistematic micușilor stilurile de învățare, stiluri bazate exclusiv pe analizatorii proceselor psihice senzoriale, dintre care preponderenți sunt trei: auditiv, vizual, tactil. Fără doar și poate, un joc în care se dă curs simțurilor – în tot sau în parte – este realmente benefic pentru preșcolarii animați de ideile ce le stârnesc plăcerea de a (re)încerca experiențe fascinante pentru vârsta lor.

2. În concepția noastră, **evaluarea** în învățământul preșcolar are aceeași semnificație ca și cea efectuată în învățământul primar. Diferența constă în faptul că, în grădiniță, nu se aplică probe de tipul testelor și nici sisteme de notare. În cuvinte proprii, evaluarea este o parte integrantă din procesul de învățământ – în discuție, cel preșcolar – în baza căruia se măsoară progresul unui copil înregistrat în fiecare dimensiune a dezvoltării per domeniu. În funcție de rezultatele consemnate, educatorul ia măsurile necesare pentru a ridica nivelul copilului pe un palier anume sau în totalitate. Mai mult decât pe verificarea cunoștințelor și de cuantificare a lor, accentul se pune pe comportamentele manifestate în contextul dimensiunilor dezvoltării. Acestea sunt identificabile, măsurabile în indicatori prestabiliți, interpretabile și susceptibile să determine luarea deciziilor ce privesc reglarea învățării și ameliorarea situației. În scop evaluativ, cel mai des întâlnit este metoda observării sistematice (structurate).

Fiind parte din procesul de învățământ, și evaluarea are **funcții**. Ne referim strict la cele pedagogice. Le precizăm în cele ce urmează și ne oprim asupra uneia.

Funcțiile în cauză sunt: de constatare și apreciere a rezultatelor, de diagnosticare și de prognosticare. Vedem că acestea nu diferă de cele din învățământul primar. Însă, așa cum spuneam la un moment dat, în ciuda asemănării, în preșcolaritate, nu se acordă calificative sau note pentru aprecierea rezultatelor pe scara valorică. Ne întărim spusele subliniind funcția de diagnosticare a evaluării. Gândind la natura fișei de observație sistematică, periodic, educatorul interpretează rezultatele unui copil, obținute la activitățile desfășurate. Iar gândind la dimensiunile celor cinci domenii de dezvoltare și la indicatorii evidențiați în curriculum, interpretarea se face pe criterii calitative. Ne atrage atenția diagnosticarea (diagnoza), știind cât de importantă este aceasta la nivel pre-elementar; primează stimularea comportamentală. De aceea e imperios necesar să aibă educatorul în vedere aspectele care indică schimbări în conduita preșcolarului, în genere. De vreme ce observă aspectele cu grad de risc, acesta poate interveni pentru a redresa situația, influențând starea de fapt a copilului nu doar în domeniul afectat, ci dezvoltarea lui globală. Pentru a se dovedi eficiența diagnozei, trebuie să conlucreze și familia copilului. Numai așa are continuitate munca educatorului. Abia atunci când lucrurile sunt clare și pe fâgaș se poate vorbi de următoarea funcție – cea de prognosticare (prognoză). Cunoscând îndeaproape stadiul la care se află preșcolarul, în fiecare dintre cele cinci domenii de dezvoltare, se poate ști dacă acesta va face față situațiilor de învățare întâlnite la nivelul superior de studiu. De pildă, la trecerea din grupa mijlocie în grupa mare sau din aceasta în clasa pregătitoare.

În loc de încheiere, reamintim importanța evaluării, corespunzător efectuate nu doar în preșcolaritate. Fiind o parte inseparabilă dintr-o activitate instructiv-educativă, inclusiv în grădiniță, evaluarea trebuie să treacă succesiv prin cele trei funcții definitorii (măsurare, diagnoză, predicție). Bine gândită și riguros efectuată, aceasta determină progresul copilului și, implicit, ascensiunea pe traseul său educațional.

Testul nr. 2

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. LIMBA ROMÂNĂ – 15 puncte

1. *nătângă* – lungă, fără sens; *îi zise (calul)* – îi ceru (calul).
2. neștiutor, știință, științific.
3. *stăpâne* – substantiv în vocativ, *acea* – adjectiv demonstrativ, *vom* – verb auxiliar.
4. *Făt-Frumos* – subiect, *la cetatea* – complement circumstanțial de loc.
5. Cratima face legătura, în acest caz, între adverbul negativ *nu* și verbul copulativ *-i*.
6. Ascultător, vine *iute* de câte ori îl chemi.
Îi place gustul *iute* al mâncării.
Numai *voi* ne puteți ajuta.
Voi să știe mai multe despre această chestiune, dar nu primi lămuriri suplimentare.

B. LITERATURA ROMÂNĂ – 15 puncte

Redactați un eseu, de 300-400 de cuvinte, în care să evidențiați *particularitățile de construcție a unui personaj dintr-un basm* specificat în programa de concurs, ca specie literară a genului epic.

Povestea lui Harap-Alb, de Ion Creangă

Harap-Alb este personajul principal al basmului, un erou surprins în evoluție, care este destinat să ajungă împărat. Inițial, personajul este neidentificat, fiind fiul cel mic al craiului, ca sugestie a rolului sau minor în acțiune. Dorința de a participa și el la misiunea la care frații săi eșuează îl particularizează și personajul va primi un nume care-i subliniază menirea. Înainte de a fi identificat, însă, prin nume, el este caracterizat prin vorbe și prin fapte. Tânărul suferă din cauză că tatăl său îl ceartă și pentru că era dezamăgit de lașitatea fiilor săi cei mari, care nu au trecut de proba curajului, nu vrea să-l lase să încerce și el. Fiul de crai se dovedește milostiv cu bătrâna întâlnită în curtea palatului și căreia i se destăinuie, căutând alinare. Atunci când pornește la drum, tânărul dă dovadă de un simț evident al onoarei: „Și ori oiu pute izbuti, ori nu, dar îți făgăduiesc dinainte că, odată pornit din casa d-tale, înapoi nu m-oiu mai întoarce, să știu bine că m-oiu întâlni și cu moartea în cale.” Inițial, fiul craiului se manifestă prin impulsivitate și prin reacții agresive: lovește de trei ori, în cap, cu frâul, calul slab care venise să mănânce jăratic din tavă. Reacțiile necontrolate probează superficialitatea tânărului, care se conduce după aparențe și nu observă potențialul personajelor care-l ajută. După ce trece de proba curajului, cu ajutorul calului care se repede asupra ursului, tânărul pornește în călătoria spre curtea Împăratului Verde, nu înainte de a fi atenționat să se ferească, în drumul său de Spân și de omul roș. În curând, se rătăcește și se întâlnește cu un spân care îl convinge să-l ia de slugă pentru că-l va ajuta să iasă din pădure. Tânărul încalcă interdicția tatălui și trebuie să suporte consecințele dramatice ale alegerii sale. Spânul îl păcălește și-i cere să respecte un jurământ, ca urmare a înțelegerii prin care ei doi își schimbă identitatea. Spânul îl

numește acum pe tânăr Harap-Alb și-i acordă un alt statut, umil, de slugă de sorginte nobilă, de novice. Numele subliniază rolul de novice, de candidat la maturizare a protagonistului.

Conduita personajului îi dezvăluie, rând pe rând, calitățile și defectele. Pe de o parte, tânărul are un caracter nobil, cu trăsături ca loialitatea, prin faptul că respectă jurământul de supunere, în ciuda dificultăților probelor, bunătatea, dovedită atunci când ocolește nunta de furnici, priceperea atunci când dă ajutor albinelor, construindu-le un stup. Pe de altă parte, personajul își arată slăbiciunea, se descurajează repede pentru că spânul îl trimite în misiuni din ce în ce mai grele, se lamentează mult (calului și Sfintei Duminiți). În același timp, ascultă sfaturile primite, pentru că știe că altfel s-ar expune inutil riscurilor pe care le presupun misiunile sale, îndeplinește sarcinile cerute și cu ajutorul prietenilor săi, pe care și-i face datorită disponibilității sale afective. Toate acțiunile eroului culminează cu obținerea unor virtuți fundamentale: răbdarea, profunzimea, cea care-i dictează să vadă dincolo de aparențe și să acorde atenție rațiunii și nu instinctelor.

Caracterizarea directă a personajului se regăsește, cum este și firesc, la începutul narațiunii, când tânărul este nevolnic. Naratorul îi subliniază naivitatea, printr-o observație ironică: „Fiul craiului era boboc în felul sau la trebi de aiste, fixându-l, totodată, în categoria novicei. Sfânta Duminiță îl vede „slab de înger” și „mai fricos decât o femeie”, dar îl îmbărbătează, spunându-i care are un destin special: „Așa trebuia să se întâmple și n- ai cui bănuși.”

În cea de-a doua parte a acțiunii, protagonistul este caracterizat în mod indirect, prin intermediul gesturilor, faptelor și atitudinilor sale. După ce trece un număr de 10 probe, protagonistul va ajunge cu bine la capătul procesului de inițiere. Pe parcursul misiunilor sale, protagonistul a trecut prin stări sufletești extreme, el a ajuns să treacă prin dezonoare, frică, suferință, să vadă adevărul ascuns sub minciună. Compensația pe care o primește, la sfârșitul călătoriei sale este dragostea. Eroul este răsplătit pentru evoluția sa și este pregătit să devină un conducător drept și să- și întemeieze o familie.

Harap-Alb este un personaj care întruchipează concepția despre viață și despre lume a autorului, conform căreia omul bun și curajos, care manifestă voința de a-și schimba soarta, reușește în demersul său fără să aibă puteri supranaturale.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Concepeți un eseu structurat, de una-două pagini, în care să prezentați **importanța colaborării grădiniței cu ceilalți factori educaționali**.

Colaborarea dintre grădiniță și alți factori educaționali începe în momentul încheierii contractelor în acest sens. Indiferent de termenii în care sunt exprimate obiectele contractelor, scopurile sunt aceleași: îndeplinirea unor servicii educaționale. În context, distingem patru asemenea acte juridice, adică cele dintre reprezentanții grădiniței și aceste părți contractante: părinții/tutorii preșcolarului ori susținătorii lui legali, edilii aparținând autorității administrației publice locale, oficialii din aparatul ce asigură asistența socială și protecția copilului, diferiți parteneri de proiecte din entități publice și private. Înainte de a trata subiectul în detaliu, să ne edificăm în privința importanței lor.

Finalitatea colaborării dintre actorii enunțați este atingerea obiectivelor unității de învățământ preșcolar; dintre toate, negreșit, primul este realizarea unor servicii anume, destinate educării și formării copilului grație aportului personalului calificat. Fiind la mijloc interesul superior al copilului, suntem

de părere că e și normal să primeze oferta educațională. Ideea în sine trebuie să se păstreze în relațiile de comunicare și de cooperare dintre ofertant (grădinița – formator de formare profesională) și familia copilului. Comunicarea și cooperarea, la rândul lor, subliniază importanța colaborării sub câteva aspecte: se urmărește progresul preșcolarului, se iau măsuri de reducere și eliminare a cauzelor ce provoacă regresul pe traseul educațional, se iau hotărâri ce îi pot susține potențialul, se creează oportunități de învățare a căror valorificare determină cultivarea înclinațiilor lui, se încurajează implicarea familiei în activitățile (extra)școlare, în tot ceea ce privește dezvoltarea lui personală și educația parentală. Insistăm pe aceasta din urmă, știind că există un principiu care promovează parteneriatul dintre familie și resursele umane din structura grădiniței, a căror sarcină principală este formarea copilului pe toate palierele inseparabile (intelectual, psihomotric, emoțional, socio-comportamental). Prin definiție, părinții sunt – să fie – parteneri activi, care să își cunoască bine copilul pentru a ști **când** și **cum** să intervină în procesul lui de creștere și dezvoltare pleneră. Tot prin definiție, ei sunt primii educatori din viața copilului ce trebuie să cunoască îndeaproape stadiile lui de creștere și dezvoltare pe toate laturile ce îi favorizează evoluția armonioasă. Diverse aspecte tematice se pot aprofunda în timpul activităților de consiliere atent planificate de educator. Acestea reprezintă ocazii potrivite pentru abordarea subiectelor din sfere colaterale de interes; de pildă: drepturile copilului, psihologia dezvoltării lui, hrana și alimentația, sportul și beneficiile lui, mijloacele multimedia și riscurile lor pe termen lung, noile educații, fenomenul migrației și efectele sale asupra copilului, atașamentul etc.

Spre finalul ideii să reținem că este strict interzisă desfășurarea activităților cu conotații politice, religioase, rasiste și a celor ce contravin bunelor moravuri sau legilor statului.

În viziunea noastră, întotdeauna, fondul juridic îi dă stabilitate contractului educațional, oricare ar fi părțile semnatare. Credem că este esențială cunoașterea temeiului legal în baza căruia s-a încheiat acesta; e esențială din următoarele motive: stabilirea limitelor permise de lege pentru realizarea obiectului de activitate, statuarea sferei ce înglobează drepturile și obligațiile părților, răspunderea contractuală pentru încălcarea drepturilor și pentru neîndeplinirea obligațiilor.

Clarificarea tuturor aspectelor juridice este imperios necesară chiar înainte de semnarea contractului, căci doar așa se pot evita conflictele generate de invocarea necunoașterii clauzelor. În speță, managerii grădiniței se asigură, în prealabil, că cealaltă parte semnatară a înțeles scopul contractului și implicațiile lui, pe care și le asumă în deplină cunoștință de cauză. Așadar, observăm că perfectarea contractului impune de la sine intrarea în teoria generală a dreptului comun și pe terenul legislației specifice. Spunem *legislație specifică* gândindu-ne la asemenea norme de referință: Codul civil, Legea educației naționale, Legea administrației publice locale, Ordonanța privind organizațiile nonguvernamentale (nonprofit).

În virtutea raportului juridic determinat de încheierea contractului, am considerat că este oportună indicarea elementelor ce fac trimitere expresă la domeniul dreptului. E absolut firesc într-o societate civilă guvernată de norme juridice.

În continuare ne axăm pe ceea ce reglementează drepturile și obligațiile părților (părinți/tutori/sușținători legali ai copilului și reprezentanții oficiali ai unității de învățământ preșcolar) la data înscrierii subiectului în evidența grădiniței, fiind valabile pe durata frecventării acesteia. Îndatoririle și atribuțiile lor sunt prevăzute în **Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (ROFUIP); mai exact, în Titlul IX Partenerii educaționale, Capitolul VI Contractul educațional**, și în modelul etalat în anexa ce face parte integrantă din **regulament. Conform prevederilor**, drepturile și obligațiile părților sunt reciproce, putând fi modificate prin act adițional. Indiferent de circumstanțe, orice abatere trebuie asumată. Însă, pentru a se evita situațiile generatoare de nemulțu-

miri și tensiuni, recomandabil e să se „tranșeze” corespunzător toate temele de interes comun în cadrul entităților numite *adunarea generală a părinților* și *comitetul de părinți*. Ba mai mult decât atât, recomandabil este să se înființeze o asociație a părinților sau măcar să se activeze fervent în consiliul reprezentativ al părinților. În vederea colaborării fructuoase dintre actorii educaționali, opinăm că este vitală transmiterea și analiza punctuală a informațiilor specifice despre aceste patru entități cu rol major în viața preșcolarului. Cu certitudine, aportul lor este substanțial în direcții ce privesc, în egală măsură, relația cu echipa managerială a grădiniței și asigurarea sănătății și securității grupei de copii mici – mai simplu spus, asigurarea bunăstării din trei puncte de vedere: ambiental, afectiv, material. Avem în minte premisa că lumea direct vizată e conștientă de necesitatea cunoașterii cadrului legislativ ce facilitează colaborarea constructivă dintre grădiniță și orice tip de factor educațional activ. (Când spunem *lumea direct vizată*, ne referim explicit la membrii echipei manageriale din structura grădiniței, la corpul său didactic și la membrii familiilor copiilor luați în evidența grădiniței.)

Mai departe, descriem o activitate dintre cele care pot spori calitatea actului instructiv-educativ și gradul în care preșcolarul dă un randament mulțumitor – cel puțin într-un domeniu parcurs. Cu titlu exemplificativ, aici amintim lectura educatoarei, poveștile și piesele de teatru în format audio/audio-video și jocurile de rol, jocuri ce poartă amprenta teatrului educațional și a educației nonformale. Credem cu tărie că oricare dintre acestea poate fi excelent valorizată în variate programe (extra)școlare și extracurriculare. Să ne oprim, de pildă, asupra teatrului, în general. De păpuși ori de umbre, acesta dezvoltă inteligențele verbal-lingvistică, spațial-vizuală și interpersonală, dar și latura estetică din străfundul educabilului. Prin intermediul teatrului – desigur, adecvat vârstei – și sprijinit de educator și de familie, preșcolarul își formează competențele-cheie de care nu se poate lipsi în viața de zi cu zi; nici ulterior nu va putea, în viitoarea viață profesională. În acest sens, recomandabilă este încheierea unor parteneriate cu case de cultură, cu trupe de teatru independent, cu ateliere meșteșugărești ș.a.m.d. Ar trebui să fie încurajată această practică, având în vedere numărul considerabil de valențe formative și recreative.

În loc de încheiere, să reprivim cadrul legislativ ce permite colaborarea fructuoasă dintre grădiniță și orice alt factor educațional. Cadrul este permisiv pentru punerea unor idei progresiste în practică, idei din ale căror semințe se pot naște proiecte pragmatice și chiar inovative. Gândind la avantajele colaborării descrise, pledăm pentru aprofundarea și respectarea riguroasă a legilor fundamentale din domeniul educației. În virtutea tuturor, corpul managerial și corpul didactic pot realiza câte atitudini sunt de partea unităților școlare aparținătoare. Este cu atât mai bine pentru beneficiarii (in)directi ai actului instructiv-educativ.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. De departe, jocul logic are o mare valoare educativă, întrucât dezvoltă gândirea, indiferent de vârstă. În cazul nostru, la vârsta preșcolară, bine înțeles și corespunzător desfășurat, acesta favorizează dezvoltarea inteligenței umane specifice stadiului preoperațional.

În cuvinte proprii, jocul logic este o activitate ludică menită să faciliteze procesele psihice cognitive, în baza cărora actul de învățare este mult înlesnit.

E dovedit științific faptul că un copil din grupa de vârstă 3 – 6/7 ani are un mare potențial creativ, ceea ce, prin definiție, înseamnă că el are și potențial cognitiv. Reflectând asupra acestui aspect, în calitate de educatori, trebuie să facem totul posibil pentru a stimula inteligența logico-matematică a pre-

școlarii. Ca atare, atingem limitele maxime ale dimensiunii domeniului cognitiv de dezvoltare. Ba mai mult decât atât, prin strategii didactice potrivite, putem ghida copiii spre zona proximei dezvoltări. Știm cât de importantă este aceasta pentru motivarea educabililor ce demonstrează – faptic, atitudinal – că pot face față situațiilor de învățare din ce în ce mai provocatoare.

În altă ordine de idei, jocul logic este calea pe care converg tacticile ce formează/dezvoltă capacitatea de gândire și de rezolvare a problemelor – evident, direct proporțional cu forța principiului accesibilității. Privind lucrurile pe termen lung – deci, peste nivelul pre-elementar specific educației timpurii –, vedem că nu este deloc întâmplătoare legătura dintre domeniul privind dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii (prevăzut în noul curriculum pentru educația timpurie), două competențe-cheie dintre cele opt promovate de UE (competența matematică, științifică, tehnologică, spirit de inițiativă și antreprenoriat) și patru dintre competențele secolului XXI (creativitate, inventivitate, organizare, soluționarea problemelor).

Așadar, prin jocul logic, desfășurat cu precădere în centrele de interes *Științe și Construcții*, preșcolarul devine capabil să facă raționamente, drept dovadă că a observat corpuri materiale și fenomene naturale, că a înțeles raportul cauză-efect. Datorită raționamentelor făcute mai mult sau mai puțin sprijinit de un adult, el (re)descoperă lumea și dobândește experiențe de învățare. La acestea se va raporta ori de câte ori se vor ivi situații de învățare care îl determină să raționeze obiectiv.

Dedesubt, descriem un asemenea joc pentru grupa de vârstă 3-4 ani, domeniul *Științe*. Îl denumim *În căutarea numerelor înstelate*. Scopul lui este legat de subdomeniul *cunoaștințe și deprinderi elementare matematice, cunoașterea și înțelegerea lumii*, așa cum este precizat în anexa RFIDT la OMEN nr. 3851 din 2010 (*Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*). În concret, copilul trebuie să identifice corespondențele dintre materialele puse la dispoziție și jetoanele care le exprimă numeric; de pildă, corespondența dintre un tablou care înfățișează Soarele și jetonul ce redă numărul 1, ornat cu o steluță, dintre o ilustrație ce înfățișează mâna unui om și jetonul ce redă numărul 1, ornat cu cinci stelute. Jocul se desfășoară în centrul 0 – 5, fie în grup, fie individual, fie frontal. Fiind încurajat să rezolve cerințele, copilul învață să își formeze reprezentări matematice elementare (bazate pe conceptele *număr și numeric*).

Jocul, preponderent logic, poate atinge și alte domenii experiențiale; de exemplu, *Psihomotric, Estetic și creativ*. Gândind la acestea, educatorul îi poate cere copilului să sară de câte ori îi indică stelutele de pe jetoanele etalate ori să „deseneze” în aer atâtea fructe câte stelute au jetoanele arătate – de preferință, să fie fructe diferite. În acest context, el poate folosi suportul imagistic postat frontal. Pe cale de consecință, se creează premisele învățării numerației și ale corelării cunoștințelor acumulate prin joc tematic, folosind material concret intuitiv; în speță, corelația dintre cunoștințele despre numere și obiectele ce permit, după caz, asocierea, gruparea, seriarea, ordonarea. În opinia noastră, având în vedere specificul intervalului de vârstă, contează, în egală măsură, atenția acordată de educator și indicatorii marcați în grila criterială. Cu cât este mai ridicată calitatea lor cu atât mai bine pentru evoluția copilului și pentru derularea demersului instructiv-educativ.

2. În educația timpurie (și nu numai), folosim **mijloace de învățământ** ca elemente ce aparțin strategiilor didactice. În accepțiunea proprie, *mijloc de învățământ* înseamnă orice suport de lucru (fizic și electronic) care facilitează transmiterea și internalizarea informațiilor predate. Îl considerăm un adevărat instrument fără de care nu putem realiza instruirea educabilului și, firește, dezvoltarea lui pleneră. În altă ordine de idei, instrumentarul alcătuit din mijloace de învățământ contribuie la formarea compe-

tențelor subiectului. În condițiile de față, ne raportăm la nivelul pre-elementar, nivel la care stimularea comportamentală este prioritară pe toate palierele domeniilor de dezvoltare. Să ne gândim, de pildă, la forța materialului concret intuitiv tematic asupra unui preșcolar ce atestă o conduită nepotrivită. Carențele de socializare pot genera, în timp, comportamente deviate. Dar folosind mijloace de învățare adecvate situației și vârstei copilului în cauză, combatem efectele negative pe termen lung. Puterea unei povești în lectura educatoarei (dublă de imaginile ce îi dau sens), forța unui film de desene animate ori a unui joc de rol sunt doar câteva dintre elementele ce pot schimba traiectoria unui copil aflat în nevoie. În considerarea celor enumerate, cu titlul de mijloc de învățământ, în scop formativ, se pot utiliza planșe cu secvențe dintr-o poveste anume, DVD-uri cu desene animate sau cu înregistrări audio ale unor piese de teatru susceptibile să fie reinterpretate de copii în baza unor replici reprezentative. Seria de exemple de activități de învățare poate continua pentru a dovedi eficiența mijloacelor cuprinse în această temă.

Indiferent din ce categorie face parte, mijlocul de învățământ – tradițional, modern, natural, figurativ, imitativ – are aceleași funcții: (in)formativă, evaluativă, (re)creativă. Pe deasupra, cu cât este mai atractiv acesta sub aspect estetic/grafic, cu atât mai dinamice vor fi exercițiile/activitățile propuse și mai tangibile rezultatele așteptate.

Din cele reliefate anterior deducem specificul mijloacelor de învățământ. Este ușor de înțeles dacă ne gândim la două dintre acestea, evidențiate în rândurile de mai sus. În împrejurarea creată, reiterăm ideea privind posibilitatea de a utiliza mijloace electronice/multimedia. Prin prisma lor se încurajează formarea stilurilor de învățare auditiv și vizual. Putem conta pe randamentul unor factori benefici, știind cât sunt de receptivi copiii la stimulii din spectrul audio-video, la activitățile pe domenii experiențiale și la cele liber alese. Reflectând la acestea, educatorul animat de spiritul inovativ creează multiple oportunități în cadrul cărora introduce mijloace de învățământ având un puternic impact asupra demersului didactic. În cuvinte puține, specificul lor este să faciliteze însușirea informațiilor transmise, consolidarea lor, transpunerea lor în contexte cu caracter evaluativ, dar și în contexte ce abundă de susțineri motivaționale. Realizăm că prin mijloacele invocate se poate dezvolta tot ceea ce conturează profilul dezirabil al unui preșcolar, înainte de intrarea în clasa pregătitoare.

Spre sfârșitul prezentei lucrări, descriem un mijloc de învățământ utilizat frecvent în educația timpurie: CD-player-ul. Indiferent din ce parte îl privim, observăm că valențele lui educative „înclină” spre latura în care se manifestă procesele psihice senzoriale și mai cu seamă analizatorul auditiv. În lumina lui se poate da frâu imaginației ... Folosindu-l cu dibăcie, educatorul cheamă, pe calea undelor, eroi de poveste pentru sine ca să valorifice elementele de jos pregătite. Îi cheamă în special pentru micuți, ocazie cu care îi face să vadă, cu ochii minții, cadre de poveste ... Așa închipuite cum sunt, cadrele fac trecerea dintr-un centru de interes în altul și, implicit, dintr-un domeniu de dezvoltare în altul. Înțelegem lesne că, prin mijlocirea fanteziei, întreținută cu stimuli auditivi, abordarea interdisciplinară este realizabilă și atractivă. Realizabil este și progresul copilului per total. Înțelegem și că CD-player-ul poate sta la baza unor activități inedite, al căror scop este mai mult decât recreativ; este unul de identificare a tulburărilor de auz.

Concluziv, recomandăm acest mijloc didactic pentru animarea atmosferei ce crește dorința de învățare.

Testul nr. 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. LIMBA ROMÂNĂ – 15 puncte

1. *sprintenă* – ageră, *grijește* – îngrijește.
2. *creștere*, *crescut*.
3. *îl* – pronume personal, formă neaccentuată; *bine* – adverb de mod; *boală* – substantiv comun.
4. *urât și obraznic* – nume predicativ multiplu, (niște) *roșcove* – complement direct.
5. Cratima face legătura între conjuncția *de* și pronumele personal, formă neaccentuată *-(i)ți*.
6. Vorbește *întruna*, ca o moară stricată.
Într-una din cutii vei găsi, cu siguranță, obiectul care îți trebuie.
Sar de la una la alta, dornică să termin ce mi-am propus.
S-ar putea să mai întârzie, este unul dintre defectele sale majore.

B. LITERATURA ROMÂNĂ – 15 puncte

Redacțați un eseu de 300-400 de cuvinte, în care să evidențiați evoluția relației dintre două personaje din basmul cult *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă.

Povestea lui Harap-Alb, de Ion Creangă **Harap-Alb și Spânul**

Povestea lui Harap-Alb este considerată cea mai reușită creație de inspirație fantastică a lui Ion Creangă, fiind văzută de O. Bârlea drept: „cel mai frumos basm al lui Creangă și din întreagă noastră literatură.”

Basmul *Povestea lui Harap-Alb* a fost publicat în revista *Convorbiri literare*, în august 1877.

Basmul este o opera epică în proză sau în versuri care dezvoltă tema luptei dintre bine și rău la care iau parte personaje simbolice sau care au trăsături fantastice, supranaturale. Basmul are un rol didactic și moralizator.

Conținutul basmului lui Ion Creangă dezvoltă mai multe teme, tema secundară fiind aceea a maturizării eroului, textul fiind, prin relatarea aventurilor eroului, care se pregătește să devină împărat, un Bildungsroman. Cele două personaje principale sunt, totodată, protagonist și antagonist și dau viață principiilor etice antagonice din basm, binele și răul. Rolul Spânului devine complex în basmul lui Creangă, el fiind imaginea răului necesar, un pedagog sever, care îl supune pe mezinul craiului la probe dificile, pentru a-l căli și a-l forma în vederea obținerii rangului de împărat. Conflictul principal al basmului este de ordin exterior și are loc între Spân și Harap-Alb. Protagonistul duce, în același timp, o luptă interioară, cu sine, pe parcursul drumului, când trece de la starea de neinițiat la cea de inițiat.

Deși cele două personaje se suprapun pe categoriile etice obișnuite din basm, ele reproduc structuri caracteriale mai apropiate de realitatea umană, întrucât Harap-Alb nu este o întruchipare absolută a

binelui, având defecte și slăbiciuni omenești, iar Spânul are și o trăsătură pozitivă, fiind maestrul spiritual și se dovedește benefic pentru evoluția eroului. Harap-Alb este un personaj rotund, care evoluează pe parcursul acțiunii, în timp ce Spânul este un personaj plat și nu-și modifică statutul social pe parcursul textului.

Mijloacele de caracterizare utilizate în construcția celor două personaje sunt de tip direct (realizată de narator sau de alte personaje) și de tip indirect (care reiese din fapte, gesturi, atitudini, relația cu celelalte personaje).

Basmul urmărește evoluția spirituală a protagonistului. La început, tânărul este naiv și impulsiv, însă, pe parcurs, prin trecerea probelor, obține calitățile necesare dobândirii statutului de împărat. O dovadă a maturizării sale se observă în momentul în care se împrietenește cu cele cinci ființe supranaturale, intuind că-i vor fi de ajutor, în felul profund în care percepe oamenii, trecând de înfățișarea lor neobișnuită. Întâlnirea dintre protagonist și antagonist survine în momentul în care fiul craiului, „boboc de felul lui” se rătăcește în pădurea-labirint. Episodul semnificativ pentru sublinierea relației dintre cei doi este momentul descinderii în fântână. Mezinul craiului acceptă tovărășia craiului, pentru a ieși din pădure, dar este păcălit, când coboară în fântână. Această descindere este simbolică, pentru că tânărul intră ca un fecior de crai anonim și iese cu numele oferit de Spân, Harap-Alb, cu semnificația de slugă de rang nobil. Jurământul din fântână conține și condiția eliberării, care înseamnă sfârșitul inițierii.

În finalul basmului se pune capăt relației dintre cei doi, Spânul îl omoară pe Harap-Alb, pentru vina închipuită de a fi încălcat jurământul; Spânul, la rândul lui, este ucis de calul lui Harap-Alb, ca semn că inițierea s-a încheiat. Fata îl învie pe Harap-Alb, care își primește, după acest lung și greu drum al inițierii, răsplata promisă: împărăția și pe fata iubită.

Întreaga călătorie întreprinsă de Harap-Alb este un drum al evoluției interioare, al maturizării; în această odisee a eroului, rolul precumpănitor îl deține Spânul care-l supune la probe grele, provocându-l să-și depășească limitele. Caracterul de basm cult și de Bildungsroman este vizibil prin complexitatea relației dintre cei doi protagoniști.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Scrieți un eseu argumentativ, de circa două pagini, în care să prezentați importanța aplicării conceptului **învățare centrată pe copil în învățământul preșcolar**.

În actul fundamental pentru învățământul preșcolar, denumit *curriculum pentru educație timpurie*, există principii ce încurajează aplicarea conceptului dat. Înainte de a-l defini, să ne reamintim respectivele principii. Unul privește educația centrată pe copil, iar altul, învățarea activă. În baza lor, educatorul creează situații care favorizează cunoașterea nevoilor copilului și a caracteristicilor sale; se urmăresc îndeobște caracteristicile ce îi dau unicitate. Totodată, educatorul creează și situații ce favorizează apariția unor experiențe de învățare, de-a lungul cărora preșcolarul devine un subiect activ. În această calitate avută permanent, el poate alege cum să se desfășoare activitatea și să propună modificări ce sunt în acord cu trebuințele sale. Ideea se regăsește în atari întrebări: Ți-ar plăcea să ...? Cum și cu cine ți-ar plăcea să faci aceste lucruri? Ce crezi că ar mai fi de făcut la ...? Altfel spus, în ciuda vârstei mici, este bine să ținem cont de părerea/afirmațiile copilului, căci numai așa putem afla detalii despre dorințele și trebuințele lui.

În viziunea noastră, *învățare centrată pe copil* înseamnă demersul didactic în temeiul căruia se pune accent pe strategiile de învățare individualizată, aplicate direct proporțional cu potențialul copilului și cu eventualele tulburări/dificultăți de învățare depistate. Drept care, inclusiv actul de predare trebuie să fie adaptat la nivelul inteligibil al copilului.

Învățarea centrată pe copil este promovată de didactica modernă, mai ales de neurodidactică. Din practică știm cât sunt de eficiente metodele activ-participative. Prin definiție, acestea dinamizează grupa de copii, per total, și microgrupul, în particular. Chiar denumirea conceptului ne arată că toată atenția este îndreptată asupra copilului, nu a educatorului. Timpul ne-a dovedit că strategia centrată pe profesor are numeroase limite care îi reduc simțitor copilului libertatea de exprimare și o așa-zisă libertate de mișcare de-a lungul incursiunii sale în procesul de învățământ. Într-o asemenea împrejurare, copilul este doar obiect, nu subiect în procesul formator.

Ca orice lucru bine realizat, strategia de învățare centrată pe subiect trebuie gândită riguros în prealabil. Ca atare, educatorul are de parcurs următorii pași:

- să recitească teoriile instruirii și ale învățării;
- să aprofundeze procedura de operaționalizare a obiectivelor;
- să identifice caracteristicile și temperamentele copiilor;
- să le raporteze structurile umane la factorii de mediu (intern și extern);
- să își analizeze stilul de predare, stilul propriu de comunicare și de colaborare;
- să efectueze sociomatricea și sociograma pentru a ști cum interacționează copiii și ce profil are grupa;
- schematic, să constituie grupuri de lucru omogene sau eterogene, după caz;
- să monitorizeze fișele de observație ale copiilor pentru a găsi indicii ce redau progresul/regresul copiilor pe traseul educațional;
- să noteze cum poate anima fiecare centru prin metode activ-participative și cum poate folosi autoevaluarea;
- să aleagă jocuri de rol care îi pot determina pe copii să vorbească liber despre nevoile și preferințele lor.

Odată ce s-a edificat asupra acestor lucruri elementare, educatorul trebuie să se asigure că își ia toate măsurile necesare în următoarele sensuri:

- să studieze teoria și exemplele ce privesc modul de întocmire a planului personalizat de învățare;
- să pătrundă sfera designului instrucțional pentru a vedea cum își poate atinge finalitățile, în condițiile ofertei unui curriculum aprofundat sau extins, în funcție de cazurile existente în sala de grupă;
- să îmbine cât mai armonios și mai atractiv posibil domeniile experiențiale cu activitățile liber alese; în acest scop se poate folosi cu succes de atributele dezvoltării personale și de fascinația elementelor de joc;
- să își îmbogățească și să își diversifice ansamblul de resurse materiale și de mijloace didactice;
- să transforme fiecare centru într-o adevărată lume captivantă și viu colorată, în care copilul, realmente, să se simtă cel mai important;
- dacă situația impune, să știe cu ajutorul căror tactici pedagogice readuce subiecții în sarcină fără constrângeri și fără reacții pline de nemulțumire;
- să utilizeze deseori materiale concret intuitive, jocuri și jucării care îi solicită copilului funcțiile intelectuale, afective, psihomotrice și socio-comportamentale;

→ să comunice constant cu familia copilului despre aspectele ce denotă progresul/regresul pentru a se putea lua cele mai bune decizii în favoarea lui.

Mai departe, exemplificativ, redăm situația de învățare, în care adaptăm conținutul la particularitățile și la nevoile instructiv-educative ale copilului din grupa mare (5 – 6 ani). Situația se încadrează în domeniul experiențial *Limbă și comunicare*. Astfel, pornim de la piesa de teatru radiofonic *Turțița cântăreață*, poveste populară. Piesa e aleasă, în principal, pentru copiii cărora vrem să le formăm inteligența spațial-vizuală, iar în subsidiar, pentru cei cărora vrem să le-o dezvoltăm. Activitatea se desfășoară frontal, sub formă de semicerc. După audiție, în funcție de nevoia identificată, preșcolarii li se cere, pe rând, să descrie casa oamenilor care au plămădit turțița și bucățile de drum parcurse de aceasta. Procedând întocmai, educatorul poate observa cât de mare e capacitatea fiecărui copil de a-și imagina lucruri posibile numai pe cale auditivă. În plus, educatorul mai poate proba receptivitatea copilului la stilul auditiv de învățare, stil atât de benefic în perioada școlarității mici. Și nu doar atunci. În aceleași circumstanțe, pe deasupra, educatorul poate efectua exerciții de fonetică, de vocabular, de ascultare activă și de comunicare verbală. Pe scurt, având povestea în fundal, se fac aplicații de educare a limbajului, dar și unele de educație muzicală. Gândind la aceasta din urmă, credem că totodată se poate testa capacitatea de receptare și de redare a sunetelor din mediul înconjurător apropiat – cu ajutorul CD-ului, în speță. Toate acestea constituie o valoroasă bază informativă, de care educatorul poate face, negreșit, uz în scopul dezvoltării holistice a preșcolarii din respectiva grupă. Aceasta, dezvoltarea holistică, se fondează pe (auto)cunoaștere.

În loc de final, evidențiem un punct de vedere despre abordarea prezentată anterior. În susținerea ideii de mai sus, considerăm că este vitală adaptarea conținutului la particularitățile și nevoile educaționale individuale ale copilului. Procedând în acest fel, în conformitate cu natura, cu trebuințele și cu doleanțele lui, este ca și cum servim copilul la masă cu ceea ce îi este pe plac, fără a face însă rabat de la calitatea hranei și de la normele de sănătate alimentară. Considerăm așa, deoarece promovăm interesul lui superior. Poate părea un clișeu ori un lucru utopic, dar avem convingerea că numai punerea copilului mai presus de prestația didactică și de numărul prestabilit de obiective ne poate defini în postura de educator; mai bine spus, în postura de formator de oameni multilateral evoluți, fapt resimțit mai ales în viața adultă. Conchidem că abordarea ne determină să atingem și laturile educației pe toată durata vieții. În acest sens, primul pas trebuie făcut încă din educația timpurie. Drept care, suntem în context și în ton cu tendințele în materie de sensibilizare a copilului – și a familiei lui – față de ceea ce înseamnă educație personalizată în numele unicității de care se bucură fiecare copil, indiferent de vârstă.

Conchidem că, pentru reușita actului didactic în sala de grupă, este de luat în calcul și abordarea noastră, per ansamblu, completată cu exemple și argumente. Fără pretenția a fi o abordare perfectă, ne asumăm toate cele scrise, fapt care oglindește intenția de a încuraja studierea didacticii și a metodicilor de specialitate. Fără doar și poate, și intenția de a încuraja studierea noului curriculum pentru educația timpurie, în spiritul principiului individualității. Numai stăpânirea lor pe de-a-ntregul poate face diferența între un act educațional de calitate și unul improvizat sau lipsit de profesionalism.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. În mica școlaritate vorbim despre arii curriculare, iar în preșcolaritate vorbim despre activități pe domenii experiențiale, jocuri și activități liber alese și de dezvoltare personală. Toate cele trei tipuri sunt

prevăzute în planul de învățământ pentru educația timpurie, cuprins în noul curriculum. Supunem atenției primul tip.

Întâlnim conceptul de *activități pe domenii experiențiale* în planul de învățământ pentru educația timpurie și îndeosebi în metodologia lui de aplicare. Din conținutul metodologiei desprindem ideea despre specificul unor asemenea activități, organizate corespunzător.

În sala de grupă, le descoperim sub acronimul ADE și le vedem desfășurate în centrele de interes deschise anume. Fiind atenți la cuvintele-cheie, deslușim definiția. În viziunea noastră, acestea sunt special gândite să stimuleze domeniile de dezvoltare, înfățișate în curriculumul pentru educația timpurie, și să permită predarea integrată, gândind la următoarele aspecte: grupele de vârstă, nevoile, interesele și potențialul copiilor, temele anuale de studiu, conținuturile relevante preluate din metodicele de specialitate și strategiile de rigoare alese, obiectivele urmărite, materialele/mijloacele de învățământ, instrumentele de evaluare specifice. Finalitatea este progresul preșcolarilor pe toate palierele vizate la nivel pre-elementar. Știind că acesta din urmă privește stimularea comportamentală, să vedem cum...

În curriculum sunt enumerate cinci domenii în baza cărora se organizează activitățile în discuție. Acestea sunt: dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii; dezvoltare socio-emoțională; dezvoltarea limbajului, a comunicării, a premiselor citirii și scrierii; capacități și atitudini în învățare. În considerarea acestora cinci, se organizează centrele de interes (*Construcții, Știință, Bibliotecă, Colțul căsuței/Joc de rol, Arte, Nisip și apă ș.a.m.d.*). De fapt, în respectivele centre se derulează activitățile pe domenii experiențiale: *Științe (DȘ), Limbă și comunicare (DLC), Estetic și creativ (DEC), Om și societate (DOS), Psihomotric (DPM)*.

Mai departe, indicăm un posibil mod de organizare a unei asemenea activități. Cu titlu exemplificativ, ne axăm pe domeniul experiențial *DEC*. Pentru a nu da greș, parcurgem metodologia de aplicare a planului de învățământ, în căutarea unor explicații/sugestii metodologice. În plus, parcurgem și anexa RFIDT la OMEN nr. 3851/2010 – Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani –, anexă în care sunt detaliate domeniile de dezvoltare, fiecare având indicatori și practici de sprijin per interval de vârstă.

Rămânem în context și ne raportăm la domeniul ce privește dezvoltarea socio-emoțională și, prin urmare, la expresivitatea emoțională. La rândul său, ultimul aspect se reflectă într-un reper astfel enunțat: *Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască și să exprime adecvat o varietate de emoții*. Ne raportăm la intervalul de vârstă 61-84 luni și ne conturăm ideea în jurul câtorva indicatori reformulați:¹ exprimarea emoțiilor prin joc și activități artistice; împărtășirea emoțiilor cu copiii de vârstă apropiată, cu adulții din anturaj; manifestarea reacțiilor emoționale cu flexibilitate, în diferite contexte; verbalizarea frustrării; folosirea mimicii adecvate sensului mesajului transmis de altcineva. O conturăm și în jurul acestei practici de sprijin: prin joc, asocierea sunetelor/culorilor/mișcărilor cu diverse emoții. În virtutea celor menționate, ne gândim la această activitate: După ascultarea unei povești în lectura educatoarei și după observarea unei serii de ilustrații, copilul asociază jetoanele colorate primite cu stările pe care i le dau zilele de vară și de iarnă. Apoi, pe fondul desenului său liber creat, el își exprimă emoțiile transmise gândind la acestea. Scopul este recunoașterea caracteristicilor generice ale anotimpurilor evidențiate și a emoțiilor pe care le generează. În opinia noastră, exprimarea prin desen liber se bucură de trecere în rândul preșcolarilor. De aceea credem că am ales bine domeniul *Estetic și creativ*; putem vorbi în voce despre paleta de culori și despre linii de toate felurile ce redau stările interioare. Cu pricepere, prin

¹ *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, anexă la OMEN nr. 3851 din 2010, p. 41.

dansuri și mimă, educatoarea poate aborda și alte două domenii experiențiale: *Psihomotric* și *Limbă și comunicare*. Așa apare oportunitatea în care spiritul inovativ își poate dovedi forța.

Spre final, exprimăm un punct de vedere argumentat despre specificul organizării activităților de învățare, pe domenii experiențiale. În cadrul respectivelor activități se valorifică atributele domeniilor aparținătoare – cele cinci amintite; în mod subînțeles, se valorifică și atributele dimensiunilor dezvoltării, prevăzute în noul curriculum. Se creează premisele ce înlesnesc atingerea finalităților educației timpurii, punctate în programă, și luate în vizor pe traseul educațional ulterior. Respectându-se natura activităților pe domenii experiențiale și a centrelor de interes, se respectă următoarele principii: al diversității contextelor/situațiilor de învățare, al individualizării, al învățării bazate pe joc. Mai exact, oferindu-i copilului un mediu stimulat și diversificat, creștem șansele de a-i dezvolta toate aspectele esențiale (cognitiv, comunicațional, psihomotric, emoțional, social, atitudinal, motivațional). Le creștem, deoarece ținem seama de acestea variabile: fire, potențial, nevoi, dorințe (ale copilului), așteptări (ale familiei), varietatea recuzitei disponibile, categoriile de jocuri propuse, scopul activității (transmiterea cunoștințelor, formarea deprinderilor și a priceperilor, consolidarea acestora, verificarea etc.). Fără doar și poate, ADE reprezintă un univers. Acesta găzduiește lumea cunoașterii, pe care cei mici o pot explora prin învățare experiențială. Fiind la vârsta stimulării comportamentale, vedem rațiunea pentru care merită valorizată cu precădere învățarea socială.

2. Precum în învățământul primar, și în cel preșcolar parcurgem etapa de evaluare a educabililor. Având însă în vedere caracterul aparte al învățământului preșcolar, e firesc să folosim instrumente adecvate.

În concepția noastră, *instrument de evaluare* este orice lucru care servește la măsurarea rezultatelor și la aprecierea lor prin calificative sau note. Colectarea rezultatelor se face pe baza unei fișe de lucru, a unui test etc. Fiind în perioada educației timpurii, nu vorbim despre teste. Drept care, evaluarea constă în:

- măsurarea cunoștințelor acumulate de copii, a deprinderilor și a priceperilor formate;
- aprecierea progresului înregistrat la nivelul fiecărui domeniu de dezvoltare, raportat la indicatorii dați în sfera dimensiunilor dezvoltării; îi vedem marcați în curriculum.

În context, instrument de evaluare reprezintă orice piesă care poate fi de folos în ambele sensuri precizate; de exemplu: lista de control/grila criterială, fișa de observație sistematică a comportamentelor vizate, fișe de lucru, produse arhivate în portofoliu. În temeiul lor, prin analiză psihopedagogică, se determină cota în care preșcolarul a progresat per ansamblu. Deopotrivă, se efectuează și celelalte două componente ale procesului de evaluare: diagnoza și prognoza.

Din mențiunile anterioare reținem specificul instrumentelor de evaluare în educația timpurie și exemple în acest sens. În continuare, descriem două asemenea instrumente. Ne concentrăm asupra listei de control și a produselor din structura portofoliului. Dacă unul se regăsește și în metodologia clasică, al doilea face parte exclusiv din cea modernă. Să vedem prin ce se disting valențele lor, privite individual.

Lista de control sau de verificare nu este decât o grilă criterială în baza căreia educatorul notează ceea ce este semnificativ pentru o anumită secvență a activității, gândind la gradele de implicare a preșcolarului și de manifestare a conduitelor dezirabile. După analiza obiectivă a consemnărilor, educatorul poate ști cât de mult s-a îmbunătățit un comportament aparținând unui domeniu de dezvoltare. Cu cât se adună mai multe liste de control, cu atât mai bine pentru atunci când trebuie întregită imaginea pre-

școlarului, imagine ce se va reflecta în fișa pentru aprecierea progresului individual, înainte de intrarea în învățământul primar.

Produsele din portofoliu se arhivează în virtutea metodei portofoliului, metodă modernă de evaluare care și-a dovedit eficiența. Concret, produsele obținute prin efort individual/colectiv reprezintă oglinda copilului. Este oglinda în care se vede munca depusă pe durata unui semestru/an școlar. Este oglinda în care se reflectă imaginea copilului, tot mai mult îmbunătățită prin susținere evolutivă din partea personalului de specialitate și din partea familiei. Cu alte cuvinte, este cartea de vizită, „scrisă” în timp, în considerarea căreia se accede la nivelul următor de formare continuă a copilului. Această așa-zisă carte oferă o imagine panoramică asupra dezvoltării holistice. În altă ordine de idei, portofoliul – instrument și metodă de evaluare deopotrivă – este precum un impuls dat pentru avansarea pe traseul educațional. De aceea ne permitem să afirmăm că aceasta are două mari atuuri: poate determina motivarea copilului în grupul de învățare; poate reprezenta o adevărată evaluare sumativă. În susținerea afirmației, mai adăugăm o mențiune relevantă: La intrarea copilului în clasa pregătitoare, învățătorul își formează o imagine de ansamblu asupra profilului său. Concluziile învățătorului vor fi mult mai solide, dacă sunt direct raportate la portofoliul copilului realizat de-a lungul ultimului an de grădiniță, nu doar la fișa privind aprecierea progresului individual.

În rezumat, încurajăm utilizarea oricăror instrumente de evaluare potrivite pentru învățământul preșcolar; desigur, bine alese în funcție de potențialul copilului și de posibilități, generic vorbind. Găsirea alternativelor rămâne în sarcina educatorului, având în vedere datoria lui morală de a-și cunoaște copiii din grupă și de a-și da permanent concursul pentru ghidarea lor pe traiectoria educațional-formativă.

Titularizare învățatori

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

**LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI MATEMATICĂ,
ELEMENTE DE PEDAGOGIE ȘCOLARĂ,
METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII
ROMÂNE/ COMUNICĂRII ÎN LIMBA ROMÂNĂ ȘI
METODICA PREDĂRII MATEMATICII/
MATEMATICII ȘI EXPLORĂRII MEDIULUI
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA ROMÂNĂ)**

A. NOTĂ DE PREZENTARE

În contextul contemporan, unui cadru didactic i se propune, permanent, redimensionarea relației dintre achizițiile dobândite prin parcurgerea traseului formării inițiale și competențele generale și specifice solicitate de pragmatica procesului de învățământ, în condițiile valorizării autoformării și autoperfecționării.

Programa de concurs pentru ocuparea posturilor de învățător/institutor/profesor pentru învățământul primar este concepută și elaborată în acord cu prevederile *curriculumului programelor de formare inițială*, oferite de instituțiile de învățământ specializate, precum și cu ale *curriculumului pentru învățământul primar*.

Proba de concurs vizează valorificarea achizițiilor din domeniul **limbii și literaturii române**, al **matematicii**, al **pedagogiei** și corelarea acestora cu domeniul **metodicilor predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română și predării matematicii/matematicii și explorării mediului în învățământul primar**. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate într-o viziune curriculară dinamică, sistemică, integratoare.

Cuprinzând următoarele discipline: **Limba și literatura română și Matematică, Elemente de pedagogie școlară, Metodica predării limbii și literaturii române / comunicării în limba română, Metodica predării matematicii / matematicii și explorării mediului în învățământul primar**, programa pentru Concursul național de titularizare în învățământ al învățătorilor/institutorilor/profesorilor pentru învățământul primar vizează evaluarea gradului de cunoaștere a conținuturilor științifice fundamentale din domeniile numite mai sus, a tendințelor în evoluția disciplinelor, precum și a capacității de aplicare a acestora în proiectarea, derularea și evaluarea activităților didactice, în acord cu paradigmele actuale ale studierii acestor discipline.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinelor *Limba și literatura română, Matematică, Elemente de pedagogie școlară, Metodica predării disciplinei comunicare în limba română/limba și literatura română în învățământul primar, Metodica predării disciplinei matematică și explorarea mediului / matematică în învățământul primar*;
- demonstrarea competențelor necesare în proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- evaluarea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare, necesare realizării actului educațional.

Structura programei este următoarea:

- Notă de prezentare
- Profilul competențelor învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar
- Tematica pentru disciplinele de concurs **Limba și literatura română, Matematică, Elemente de pedagogie școlară, Metodica predării limbii și literaturii române / comunicării în limba română, Metodica predării matematicii / Matematicii și explorării mediului în învățământul primar**
- Repere bibliografice

B. PROFILUL COMPETENȚELOR ÎNVĂȚĂTORULUI / INSTITUTORULUI / PROFESORULUI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

a) *Competențe de specialitate:*

- utilizarea conceptelor de bază și a conținuturilor științifice ale disciplinelor de studiu abordate în învățământul primar;
- stabilirea de legături între conținuturile teoretice și aspectele practice ale disciplinelor de studiu predate în învățământul primar;
- manifestarea interesului pentru actualizarea conținuturilor în consens cu noile achiziții științifice ale disciplinelor de specialitate și ale unor domenii/discipline conexe.

b) Competențe de comunicare și relaționare:

- utilizarea conceptelor și a teoriilor moderne de comunicare: orizontală/verticală, complexă, diversificată și specifică;
- proiectarea, conducerea și realizarea procesului instructiv-educativ, ca un act de comunicare;
- comunicarea eficientă cu elevii, părinții elevilor, alte cadre didactice, precum și cu personalul de îndrumare și control, cu membri ai comunității locale;
- valorificarea metacomunicării în optimizarea relațiilor între cadre didactice;
- exprimarea orală cursivă, expresivă în relațiile cu ceilalți parteneri educaționali.

c) Competențe metodologice:

- utilizarea adecvată a cunoștințelor de didactică generală, de metodică de specialitate, de psihologie și pedagogie școlară / pedagogia învățământului primar în proiectarea și desfășurarea activității didactice cu elevii, în acord cu prevederile programelor școlare în vigoare;
- abordarea praxiologică a teoriilor cognitive moderne, în vederea stimulării, formării și dezvoltării capacităților de cunoaștere ale elevului;
- manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative în plan profesional.

d) Competențe de evaluare și autoevaluare a activității didactice:

- utilizarea conceptelor cu care operează evaluarea;
- proiectarea unei evaluări eficiente, organic integrate în activitatea instructiv-educativă;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare în cadrul activității instructiv-educative;
- manifestarea unei atitudini obiective în autoevaluarea prestației didactice, cu scopul creșterii calității actului didactic.

e) Competențe psiho-sociale:

- utilizarea metodelor și a tehnicilor de autocontrol psihocomportamental;
- adoptarea unor comportamente prosociale adecvate, de adaptare eficientă și rapidă la schimbările sociale și la provocările existente;
- manifestarea comportamentului empatic, antibullying și a „orientării helping”;
- utilizarea unor tehnici de negociere, de gestionare a conflictelor, de mediere pentru asigurarea de influențe educaționale pozitive;
- asumarea rolului social pentru care a optat, în contextul unei imagini de sine adecvate propriei personalități și propriului status profesional deținut.

f) Competențe tehnice și tehnologice

- utilizarea mijloacelor tehnice și tehnologice cu scopul eficientizării actului didactic și al inovației în plan profesional.

g) Competențe de management al carierei

- manifestarea unor conduite (auto)reflexive și de autoresponsabilizare profesională;
- îndeplinirea unor sarcini complementare specifice profesiei (manager de proiecte educaționale, examinator / examinat / concurrent / supraveghetor);
- manifestarea interesului pentru evoluția în carieră.

C. TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE CONCURS LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1. LIMBA ROMÂNĂ

- Normele actuale de ortografie și ortoepie în limba română; aspecte funcționale referitoare la: sunetele limbii române, corespondența literă-sunet, regulile pentru despărțirea cuvintelor în silabe; structura fonologică a cuvintelor: diftongi, triftongi, hiat; accentul; omografe, omofone.
- Cuvântul - formă și sens (sensul de bază și sensul secundar; sensul propriu, sensul figurat), categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; paronime, regionalisme, arhaisme, neologisme; câmpul lexical, unități frazeologice (expresii / locuțiuni); mijloace de îmbogățire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea, conversiunea; cuvânt de bază, cuvânt derivat; familia lexicală), externe (împrumuturile).
- Părțile de vorbire flexibile:
 - verbul (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice);
 - substantivul (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice);
 - articolul (clasificare);
 - adjectivul (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice);
 - pronumele; adjectivul pronominal (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice);
 - numeralul (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice).
- Părțile de vorbire neflexibile:
 - adverbul (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice);
 - conjuncția (clasificare);
 - prepoziția (clasificare, prepoziții care se construiesc cu genitivul, dativul, acuzativul);
 - interjecția (clasificare, funcții sintactice).
- Sintaxa propoziției:
 - a) Părțile principale de propoziție:
 - subiectul (clasificare);
 - predicatul (clasificare);
 - acordul predicatului cu subiectul;
 - b) Părțile secundare de propoziție:
 - atributul (clasificare);
 - complementul (clasificare).
- Sintaxa frazei:
 - fraza;
 - delimitarea propozițiilor în frază; felul propozițiilor; expansiunea și contragerea;
 - raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare în propoziție și în frază;
 - exprimarea raporturilor sintactice în propoziție și în frază;
 - tipuri de propoziții subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă directă, completivă indirectă, circumstanțiale;
 - construcții incidente; construcții eliptice.
- Aspecte privind aplicarea normelor de ortografie, de ortoepie și de punctuație în receptarea/construirea mesajului scris.

2. LITERATURA ROMÂNĂ

a) **Curente literare/culturale: romantism, realism, modernism, simbolism, expresionism, neomodernism (perioadă, trăsături)**

b) **Genul epic:** Specii narative: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul

- *Concepte operaționale:* construcția discursului narativ (particularitățile speciilor epice: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul; particularități ale construcției subiectului în textele narative, particularități ale compoziției în textele narative; incipit, final, episoade/secvențe narative, tehnici narative, instanțele comunicării narative (autor, narator, personaj, cititor); tipuri de perspectivă narativă, construcția personajelor (tipologie, modalități de caracterizare), registre stilistice, limbajul naratorului – stilul direct, stilul indirect, stilul indirect liber.
- *Conținuturi:*
 - *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă;
 - *Hanu Ancuței* de Mihail Sadoveanu;
 - *Moara cu noroc* de Ioan Slavici;
 - *Ion* de Liviu Rebreanu;
 - *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu;
 - *Enigma Otiliei* de George Călinescu.

c) **Genul liric**

- *Concepte operaționale:* structura discursului liric (titlu, motiv literar, idee poetică, imaginar poetic, instanțele comunicării lirice: mărci lexico-gramaticale ale eului liric; elemente de prozodie); figuri de stil (aliterația, asonanța, antiteza, comparația, epitetul, enumerația, hiperbola, metafora, personificarea, repetiția); mesaj, relații de opoziție și de simetrie, leitmotiv, simbol central; poezie epică, poezie lirică.

Conținuturi: Conceptele operaționale se vor aplica pe două texte poetice aparținând următorilor autori: Mihai Eminescu, George Bacovia, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Nichita Stănescu.

d) **Genul dramatic:** Specii ale genului dramatic: comedia, drama

- *Concepte operaționale:* particularități ale construcției subiectului în textul dramatic; particularități ale compoziției textului dramatic (act, scenă, tablou, didascalii), structura discursului dramatic (conflict dramatic, intrigă, relațiile temporale și spațiale, dialogul dramatic, monologul, categorii estetice: comicul, tragicul); personajele operei dramatice (tipologii, modalități de caracterizare).
- *Conținuturi:*
 - *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale;
 - *Iona* de Marin Sorescu.

Notă: Componenta *Limba și literatura română* din structura probei de concurs cuprinde două părți:

- aplicarea elementelor de limbă română pe un text literar la prima vedere selectat atât din opera scriitorilor studiați, cât și a altor autori;
- redactarea unui eseu structurat / un eseu liber / un eseu argumentativ în care să se aplice conceptele operaționale enumerate în programă pe un text literar ce aparține scriitorilor studiați, cu încadrare în curentul literar/cultural.

D. BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU TEMATICA DISCIPLINEI DE CONCURS LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

- *** *Dicționarul scriitorilor români*, coordonator Mircea Zăciu, Editura Albatros, 2002.
- Academia Română, 2010, *Gramatica de bază a limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold.
- Academia Română, *DOOM*, Ediția a II-a, București, 2005.
- Anghelescu, M., 1996, *Clasicii noștri*, București, Editura Eminescu.
- Anghelescu, M., Ionescu, C., Lăzărescu, Gh., 1995, *Dicționar de termeni literari*, București, Editura Garamond.
- Aranghelovici, C., 2007, *Îndreptar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, București, Editura Saeculum vizual.
- Balota, N., 1982, *Opera lui T. Arghezi*, București, Ed. Eminescu.
- Braga, C., 1993, *Nichita Stănescu: orizontul imaginar*, Sibiu, Editura Imago.
- Călinescu, G., 1969, *Opera lui Mihai Eminescu*, București, Editura pentru Literatură.
- Călinescu, G., 2003, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Semne.
- Ciompec, G., Dominte, C., Forăscu, N., Guțu Romalo, V., Vasiliu, E., 1985, *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, Ediție revizuită și adăugită, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Pană Dindelegan, G. (coord.), 2019, *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold.
- Crohmălniceanu, Ov.S., 1984, *Cinci prozatori în cinci feluri de lectură*, București, Editura Cartea Românească.
- Llosa, M.V., 2005, *Scrisori către un tânăr romancier*, București, Editura Humanitas.
- Manolescu, N., 1980-1981, *Arca lui Noe*, Vol. I-II, București, Editura Minerva.
- Munteanu, G., 1980, *Istoria literaturii române. Epoca marilor clasici*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Mușat, C., 1998, *Romanul românesc interbelic*, București, Editura Humanitas.
- Papadima, L., 1996, *Introducere, comentarii la Comediile lui I. L. Caragiale*, București, Editura Humanitas, Colecția Tezaur.
- Petrescu, I., 2002, *Eminescu. Modele cosmogonice și viziunea poetică*, Pitești, Editura Paralela 45.
- Pop, I., 1973, *Poezia unei generații*, Cluj-Napoca, Editura Dacia.
- Popescu, M., 1977, *Slavici*, București, Editura Cartea Românească.
- Iliescu, A., 2014, *Gramatica practică a limbii române actuale*, București, Editura Corint Educațional.
- Popescu, Ș., 2001, *Gramatica practică a limbii române*, București, Editura TEDIT FZH.
- Simion, E., 1987, *Scriitori români de azi*, București, Editura Cartea Românească.
- Vianu T., 2002, *Arta prozatorilor români*, București, Ed. 100+1 GRAMAR.
- Academia Română, 2010, *Gramatica de bază a limbii române* (coord. Gabriela Pană Dindelegan), București, Editura Univers Enciclopedic Gold.
- *** *Gramatica limbii române*, 2005, Vol. I-II, București, Editura Academiei Române.
- *** *Manualele de Limba și literatura română pentru clasele a IX-a – a XII-a*, în vigoare în anul școlar în care se susține concursul.

E. TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE CONCURS MATEMATICĂ

MATEMATICĂ

1. Elemente de teoria mulțimilor

- Noțiunea de mulțime: element, apartenență, reprezentarea mulțimilor
- Relația de incluziune, egalitatea între mulțimi
- Submulțimi; determinarea unor submulțimi
- Operații cu mulțimi: reuniunea; intersecția; diferența. Complementara unei mulțimi. Produsul cartezian. Proprietățile operațiilor cu mulțimi
- Relația de echipotență; cardinalul unei mulțimi

2. Mulțimi de numere

Mulțimea numerelor naturale (N); mulțimea numerelor întregi (Z); mulțimea numerelor raționale (Q); mulțimea numerelor iraționale ($\mathbb{R}\setminus\mathbb{Q}$)

Numere naturale

- Axiomele lui Peano
- Sisteme de numerație: sistem pozițional (scrierea în baza 10) și sistem nepozițional (scrierea cu cifre romane)
- Operații cu numere naturale: adunarea și scăderea – proprietăți, înmulțirea și împărțirea - proprietăți, teorema împărțirii cu rest; puterea cu exponent natural a unui număr natural; pătratul unui număr natural, reguli de calcul cu puteri
- Divizibilitatea numerelor naturale, divizor, multiplu, criterii de divizibilitate cu: 2, 3, 4, 5, 9, 10; numere prime, numere compuse; descompunerea unui număr natural în factori primi, aflarea c.m.m.d.c., c.m.m.m.c. a două sau mai multe numere naturale

Numere întregi

- Compararea numerelor întregi
- Operații cu numere întregi: adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea

Numere raționale

- Frații ordinare: fracții subunitare, echiunitare, supraunitare; procente; fracții echivalente
- Compararea fracțiilor. Introducerea și scoaterea întregilor dintr-o fracție. Aflarea unei fracții dintr-un număr și a unui număr când se cunoaște o fracție din el
- Frații zecimale: compararea fracțiilor zecimale
- Transformarea unei fracții zecimale în fracție ordinară
- Transformarea unei fracții ordinare în fracție zecimală
- Aproximări
- Operații cu numere raționale: adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea fracțiilor ordinare; adunarea și scăderea fracțiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule; înmulțirea și împărțirea fracțiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule
- Media aritmetică și media ponderată a două sau mai multe numere raționale

Numere iraționale

- Reguli de calcul cu radicali: produs, cât, scoaterea factorilor de sub radical, introducerea factorilor sub radical
- Operații cu numere iraționale (adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea numerelor iraționale care conțin radicali de ordin 2)
- Rădăcina pătrată a unui număr natural pătrat perfect
- Algoritmul de extragere a rădăcinii pătrate a unui număr natural prin descompunerea numerelor în produs de factori primi

3. Ecuații, inecuații și sisteme de ecuații

- Ecuații de gradul I cu coeficienți în Z; probleme care se rezolvă folosind ecuații de acest tip
- Inecuații de gradul I, cu coeficienți numere întregi

- Sisteme de două ecuații liniare cu două necunoscute, cu coeficienți numere întregi (metoda substituției, metoda reducerii); probleme care se rezolvă cu ajutorul sistemelor de două ecuații cu două necunoscute

4. Elemente de organizare a datelor

- Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice

5. Unități de măsură pentru lungime, arie, volum, capacitatea vaselor, masă, timp, valoare

- Unități de măsură standard; multiplii și submultiplii; transformări

6. Elemente de geometrie

- **Punctul, dreapta, semidreapta, segmentul, linia curbă, linia frântă**
- **Unghi:** definiție, notații, elemente; interiorul unui unghi, exteriorul unui unghi; măsura unui unghi; clasificare
- **Poligoane:**
 - Triunghiul**
 - Definiție, elemente; clasificare; perimetru; suma măsurilor unghiurilor unui triunghi
 - Linii importante în triunghi: înălțimea, bisectoarea, mediatoarea, mediana (definiție, proprietăți, construcție)
 - Ortocentrul, centrul cercului înscris în triunghi, centrul cercului circumscris triunghiului, centrul de greutate
 - Criteriile de congruență a triunghiurilor
 - Proprietăți ale triunghiului isoscel; proprietăți ale triunghiului echilateral
 - Triunghiul dreptunghic: proiecții ortogonale pe o dreaptă; teorema înălțimii; teorema catetei, teorema lui Pitagora; reciproca teoremei lui Pitagora
 - Perimetrul și aria (formule de calcul)
 - Patrulaterul**
 - Patrulaterul convex; suma măsurilor unghiurilor unui patrulater convex
 - Paralelogramul, proprietăți; paralelograme particulare: dreptunghi, romb, pătrat - proprietăți; trapezul - clasificare, proprietăți, linia mijlocie în trapez
 - Perimetre și arii: dreptunghi, romb, pătrat, trapez
- **Cercul:** construcție, elemente
- **Corpuri geometrice:** paralelipipedul, cubul, piramida, cilindrul, conul, sfera (recunoaștere, elemente componente, construcție); arie și volum: paralelipiped, cub, piramidă

7. Metode aritmetice de rezolvare a problemelor

F. BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU TEMATICA DISCIPLINEI DE CONCURS MATEMATICĂ

- Aron I., Herescu, Gh., Dumitru, A., 1996, *Aritmetica pentru învățători*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Magdaș, I., 2019, *Matematică. Ghid pentru pregătirea inițială și continuă a profesorilor pentru învățământul primar*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană.
- Roșu, M., 2019, *Elemente de matematică pentru profesorii din învățământul primar*, Ediția a 2-a, revizuită, București, Editura Aramis.
- Roșu, M., Roman, M., 1999, *Matematica pentru perfecționarea învățătorilor*, București, Editura All.
- *Manualele de matematică pentru clasele a IV-a – a VIII-a* valabile în anul școlar în care se susține concursul.

G. TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE CONCURS ELEMENTE DE PEDAGOGIE ȘCOLARĂ

ELEMENTE DE PEDAGOGIE ȘCOLARĂ

1. *Finalitățile educației*

- a) Definirea și analiza operațională a conceptelor: *finalitate, ideal, scop, obiective, competențe*
- b) Taxonomia finalităților. Criterii și sisteme de referință: macro-micro (finalități de sistem – finalități de proces); grad de generalitate; dimensiunea personalității; temporalitate; măsurabilitate

2. *Probleme teoretice și practice ale curriculumului*

- a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conținut al învățământului, situație de învățare, curriculum centrat pe competențe
- b) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia școlii; obligatoriu - opțional; formal - nonformal; național-local
- c) Orientări și practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferențiat și personalizat
- d) Produsele curriculare: planul-cadru, programele școlare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, softuri educaționale etc.)

3. *Procesul de învățământ - sistem și funcționalitate*

- a) Procesul de învățământ: concept, structură, funcții, dimensiuni, caracteristici, procesualitate internă, modele explicativ-interpretative. Procesul de învățământ ca interacțiune dinamică între predare, învățare și evaluare
- b) Condiții și factori de creștere a eficienței procesului de învățământ. Organizarea activității didactice la nivelul clasei, inclusiv în regimul simultan și în mediul virtual

4. *Proiectarea didactică*

- a) Definirea și operaționalizarea conceptului
- b) Niveluri ale proiectării didactice
- c) Caracteristicile proiectării didactice la nivel micropedagogic (planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției/activității)
- d) Instrumente de proiectare didactică

5. *Strategiile didactice*

- a) Delimitări conceptuale, componente (metode, procedee, tehnici, forme de organizare și mijloace didactice), taxonomii
- b) Metodologia didactică. Metodele didactice: definiții, clasificări, descrieri, exemplificări. Metodologia activizantă – valențe formative
- c) Mijloacele de învățământ: definiție, clasificare, integrare în activitatea didactică. Noile Tehnologii de Informare și Comunicare (NTIC) și posibilități de utilizare a lor în cadrul procesului de învățământ

6. *Predarea. Orientări contemporane în teoria și practica predării*

- a) Conceptul de predare; predarea ca activitate de organizare și conducere a situațiilor de învățare
- b) Strategii și stiluri de predare. Relațiile între predare, învățare și evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării
- c) Evaluarea/autoevaluarea comportamentului didactic al învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar

7. *Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria și practica învățării școlare*

- a) Conceptele de învățare în sens larg și de învățare școlară. Forme, tipuri și niveluri de învățare
- b) Orientări principale în teoriile contemporane ale învățării și relevanța lor pentru instruirea școlară

c) Condițiile interne și externe ale învățării școlare eficiente. Interdependența dintre condițiile interne și externe ale învățării. Valorificarea și optimizarea acestora în procesul didactic

8. Instruirea. Teorie, metodologie

a) Delimitări conceptuale: *învățare – instruire – formare, metodologie, metodă, procedeu, mijloc didactic*

b) Sistemul metodelor de învățământ

c) Forme de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual

7. Evaluarea în procesul de învățământ și educație

a) Definierea și analiza conceptului de *evaluare didactică*. Operațiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia)

b) Forme/tipuri de evaluare didactică: inițială, continuă/formativă, finală/sumativă

c) Metode de evaluare. Instrumente de evaluare

Tipologia itemilor (definiție, clasificare, caracteristici, avantaje și dezavantaje/limite în utilizare)

H. BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU DISCIPLINA DE CONCURS ELEMENTE DE PEDAGOGIE ȘCOLARĂ

- Albulescu, I., Catalano, H., (coordonatori), 2019, *Sinteze de pedagogia învățământului primar. Ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitiv și gradul didactic II*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Albulescu, I., Catalano, H., (coordonatori), 2020, *Sinteze de pedagogie generală. Ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitiv și gradul didactic II*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Bocoș, M., 2013, *Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice*, Iași, Editura Polirom.
- Bocoș, M., Jucan, D., 2019, *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Pitești, Editura Paralela 45.
- Bocoș, M., Jucan, D., 2018-2019, *Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Pitești, Editura Paralela 45.
- Catalano, H., 2018, *Procesul de învățământ: direcții epistemice, pragmatice și experiențiale*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Cerghit, I., Neacșu, I., Pânișoară I.O., Potolea D., 2001, *Prelegeri pedagogice*, Iași, Editura Polirom.
- Ciolan, L., 2008, *Învățarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom.
- Cristea, S., 1998, *Dicționar de termeni pedagogici*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Cristea, S., 2010, *Fundamentele pedagogiei*, Iași, Editura Polirom.
- Cristea, S., 2017, *Finalitățile educației*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Cristea, S., 2017, *Instruirea / Procesul de învățământ*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Cristea, S., 2017, *Realizarea instruirii ca activitate de predare-învățare-evaluare*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Cristea, S., 2018, *Obiectivele instruirii / procesului de învățământ*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Cristea, S., 2019, *Metodologia instruirii în cadrul procesului de învățământ*, București, Editura Didactica Publishing House.

- Cristea, S., 2019, *Evaluarea instruirii în cadrul procesului de învățământ*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Cerghit, I., 1997, *Metode de învățământ*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Cucuș, C., 1996, *Finalitățile educației*, în *Pedagogie*, Iași, Ed. Polirom.
- Cucuș, C., 2000, *Pedagogie generală*, Iași, Ed. Polirom.
- Ionescu, M., Bocoș, M. (coord.), 2009, *Tratat de didactică modernă*, Pitești, Ed. Paralela 45.
- Ionescu, M., 2007, *Instrucție și educație*, Arad, Vasile Goldiș University Press.
- Iucu, R.B., 1999, *Managementul clasei de elevi*, București, Editura „D. Bolintineanu”.
- Iucu R. B, Manolescu M., 2005, *Elemente de pedagogie*, București, Credis, Editura Universității din București.
- Jinga, I., Negreț, I., 1999, *Învățarea eficientă*, București, Editura Aldin.
- Manolescu, M., 2005, *Evaluarea școlară: metode, tehnici, instrumente*, București, Editura Meteor Press.
- Manolescu, M., 2010, *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară.
- Neacșu, I., 1990, *Metode și tehnici moderne de învățare eficientă*, București, Editura Militară.
- Neacșu, I., 1999, *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Neacșu, I., 2015, *Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes*, Iași, Editura Polirom.
- Negreț, D.I., 2008, *Teoria generală a curriculumului educațional*, Iași, Editura Polirom.
- Oprea, C.M., 2008, *Strategii didactice interactive*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Petrescu, P., Pop, V., 2007, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situațiilor de învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Petrovici, M.C., 2010, *Niveluri ale înțelegerii*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Pânișoară, I. O., Manolescu, M., 2019, *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Iași, Editura Polirom.
- Păun, E., Potolea, D., 2002, *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași, Editura Polirom.
- Stanciu, M., 1999, *Reforma conținuturilor învățământului. Cadru metodologic*, Iași, Editura Polirom.
- Stoica, A. (coord.), 2001, *Evaluarea curentă și examenele*, București, Editura Prognosis.
- Stoica, A., 2003, *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, București, Editura Humanitas Educațional.
- Stoica, A., Mihail, R., 2006, *Evaluarea educațională. Inovații și perspective*, București, Editura Humanitas.
- *** *Programul Național de Dezvoltare a Competențelor de Evaluare ale Cadrelor Didactice (DeCeE)*, MEN – CNCEÎP, București, 2008
- MEN, *Viitorul ne unește. Viziune asupra viitorului educației în România*, <https://www.edu.ro/sites/default/files/Comunicare%20COM%20referitoare%20la%20dezvoltarea%20scolilor%20%202017.pdf>.

I. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ / COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ / COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

I. Curriculumul la disciplinele *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*

- Relația interdeterminativă competențe generale - competențe specifice - conținuturi

II. Proiectarea pedagogică a activităților instructiv-educative la disciplinele *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*:

- a) Etapele proiectării pedagogice: definirea obiectivelor și a sistemului de referință spațio-temporal: determinarea conținuturilor; stabilirea strategiei optime de acțiune; stabilirea criteriilor, a probelor și a instrumentelor de evaluare continuă și formativă
- b) Planificarea calendaristică anuală, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției

III. Lecția de *Comunicare în limba română/Limba și literatura română în învățământul primar*

- Lecția - modalitate fundamentală de organizare a activității didactice
- Forme de organizare a colectivului de elevi
- Strategii de diferențiere și individualizare
- Metode și procedee didactice: caracteristici, utilizare în activitățile didactice: povestirea, metoda fonetică analitico-sintetică, lectura explicativă, lucrul cu manualul, explicația, conversația euristică, demonstrația, exercițiul, învățarea prin descoperire, problematizarea, jocul didactic, jocul de rol, dramatizarea, observarea; metode de învățare prin cooperare; metode de predare-învățare moderne, activizante și interactive, centrate pe elev
- Mijloace didactice și suporturi tehnice de instruire: modalități de integrare în activitatea didactică
- Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română / Limba și literatura română*; forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și a progresului școlar; metode de evaluare; tipuri de itemi utilizați în practica școlară; specificul aprecierii elevilor prin calificative; problematica specifică a descriptorilor de performanță
- Abordări intra- și interdisciplinare în lecția de *Comunicare în limba română / Limba și literatura română*; modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecțiilor de *Comunicare în limba română / Limba și literatura română* (fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă)

IV. Aspecte metodologice privind curriculumul pentru disciplinele *Comunicare în limba română / Limba și literatura română în învățământul primar*

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet)
- Strategii de formare a competențelor de comunicare: conținuturi relevante, contexte de realizare, tipuri de activități de învățare; comportamentul de ascultător/emisitor
- Situații de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II și III-IV)

2. Comunicarea scrisă (receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Procesul didactic (predare-învățare-evaluare) la disciplinele *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare*
- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ, forme de organizare)
- Specificul abordării textelor în învățământul primar: textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea); textul liric; textul nonliterar; textul funcțional
- Organizarea textului scris în funcție de scopul redactării
 - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV
 - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, invitație, scrisoare, e-mail)
 - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual)
 - Scrierea despre textul literar (povestirea, exprimarea opiniei)
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar - particularități ale predării normelor limbii literare în clasele CP- I-II și III-IV (ortografie, ortoepie, punctuație)

J. BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ/COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

- Barbu, M., 2008, *Metodica predării limbii și literaturii române - învățământ primar*, Craiova, Editura „Gheorghe Alexandru”.
- Catalano, H., Albușescu, I., 2018, *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Catalano, H., Albușescu, I., 2019, *Didactica jocurilor*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Cerghit, I., Neacșu, I., Negreț, I., Pânișoară, I.O., 2001, *Prelegeri pedagogice*, Iași, Editura Polirom.
- Cerghit, I., 2006, *Metode de învățământ*, Iași, Editura Polirom.
- Crăciun, C., 2018, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Ediția a VI-a, Deva, Editura EMIA.
- Crețu, C., 1998, *Curriculum diferențiat și personalizat*, Iași, Editura Polirom.
- Cristea, S., 2002, *Dicționar de pedagogie*, Chișinău, Editura Litera.
- Jinga, I., Petrescu, A., 1996, *Evaluarea performanței școlare*, București, Editura Adelfin.
- Manolescu, M., 2010, *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară.
- Molan, V., 2014, *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română” din învățământul primar* (Ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), București, Ed. MINIPED.
- Neacșu, I., Stoica, A., (coord.), 1996, *Ghid general de evaluare și examinare*, București, M.E.N., Editura Aramis.
- Neacșu, I., 1999, *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Norel, M., 2010, *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, București, Editura Art.
- Oprea, C.-L., 2009, *Strategii didactice interactive*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Pamfil, A., 2016, *Limba și literatura română în școala primară – perspective complementare*, București, Editura Art.
- Șerdean, I., 1985, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Șerdean, I., 2007, *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, București, Editura Corint.
- *** *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, Program de formare continuă de tip “blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS), suport de curs, 2012.*
- *** *Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, SNEE, București, 1999.
- *** *Programe școlare pentru învățământul primar - Comunicare în limba română / Limba și literatura română*, în vigoare în anul școlar în care se susține concursul.

K. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI MATEMATICĂ / MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI MATEMATICĂ / MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

I. Curriculumul la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/Matematică*

- Relația interdeterminativă competențe generale - competențe specifice - conținuturi

II. Proiectarea pedagogică a activităților instructiv-educative la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/Matematică în învățământul primar*

- a) Etapele proiectării pedagogice: definirea obiectivelor și a sistemului de referință spațio-temporal: determinarea conținuturilor; stabilirea strategiei optime de acțiune; stabilirea criteriilor, a probelor și a instrumentelor de evaluare continuă și formativă
- b) Planificarea calendaristică anuală, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției

III. Lecția de *Matematică și explorarea mediului/Matematică în învățământul primar*

- Lecția - modalitate fundamentală de organizare a activității didactice
- Forme de organizare a colectivului de elevi
- Strategii de diferențiere și individualizare
- Metode de instruire: caracteristici, utilizare în activitățile didactice: lucrul cu manualul, explicația, conversația euristică, demonstrația, exercițiul, învățarea prin descoperire, problematizarea, jocul didactic, experimentul, observarea; metode de învățare prin cooperare; metode de predare-învățare moderne, centrate pe elev
- Mijloace didactice și suporturi tehnice de instruire: modalități de integrare în activitatea didactică
- Evaluarea didactică la disciplinele *Matematică și explorarea mediului / Matematică*; forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și a progresului școlar; metode de evaluare; tipuri de itemi utilizați în practica școlară; specificul aprecierii elevilor prin calificative; problematica specifică a descriptorilor de performanță
- Abordări intra- și interdisciplinare în lecția de *Matematică și explorarea mediului/Matematică* în învățământul primar

IV. Aspecte metodologice privind curriculumul de *Matematică și explorarea mediului / Matematică în învățământul primar*

- Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural; aspectul cardinal și aspectul ordinal al numărului natural
- Metodologii specifice disciplinei *Matematică și explorarea mediului/Matematică*
- Metodologia formării conceptului de număr
- Metodologia didactică specifică predării operațiilor matematice în mulțimea numerelor naturale; algoritmi de calcul cu numere naturale (adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea cu rest 0 și cu rest diferit de 0)
- Metodologia didactică specifică predării-învățării ordinii efectuării operațiilor și utilizării parantezelor
- Metodologia didactică specifică predării-învățării fracțiilor și a operațiilor cu fracții
- Metodologia didactică specifică predării-învățării unităților de măsură pentru lungime, masă, capacitate, timp, valoare
- Metodologia didactică specifică predării-învățării elementelor de geometrie
- Metodologia de rezolvare și compunere a problemelor de matematică; noțiunea de problemă de matematică; etapele rezolvării problemelor de matematică; valențele formative ale activităților de rezolvare a problemelor de matematică; metode speciale de rezolvare a problemelor de matematică: metoda figurativă; metoda comparației; metoda mersului invers; metoda reducerii la unitate

V. Caracterul practic-aplicativ al matematicii; contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)

L. BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI MATEMATICĂ/ MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

- Bolboacă, L., 2001, *Didactica modernă*, Cluj-Napoca, Editura Dacia.
- Burtea, G. (coord.), 1995, *Matematica și logica pentru școlari*, Bucuresti, Editura Corint.
- Cerghit, I., Neacșu, I., Negreț, I., Pânișoară, I.O., 2001, *Prelegeri pedagogice*, Iași, Editura Polirom.
- Cerghit, I., 2006, *Metode de învățământ*, Iași, Editura Polirom.
- Crețu, C., 1998, Iași, *Curriculum diferențiat și personalizat*, Editura Polirom.
- Cristea, S., 2002, *Dicționar de pedagogie*, Chișinău, Editura Litera Educațional.
- Dumitru, A. ș.a., 2017, *Metodica predării matematicii pentru învățământul primar. După noua programă. CP-IV*, Pitești, Editura Carminis.
- Jinga, I., Negreț, I., 1999, *Învățarea eficientă*, București, Editura Aldiri.
- Jinga, I., Petrescu, A., 1996, *Evaluarea performanței școlare*, București, Editura Adelfin.
- Magdaș, I., 2010, *Didactica matematicii pentru învățământul primar și preșcolar - actualitate și perspective*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană.
- Manolescu, M., 2010, *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară.
- Neacșu, I. (coord.), 1988, *Metodica predării matematicii la clasele I-IV*, Bucuresti, Editura Didactică și Pedagogică.
- Neacșu, I., 1999, *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Paraschiva, A., Purcaru, M., 2008, *Metodica activităților matematice și a aritmeticii pentru institutori/profesori din învățământul primar și preșcolar*, Brașov, Editura Universității „Transilvania” Brașov.
- Petrovici, C., 2014, *Didactica matematicii pentru învățământul primar*, Iași, Editura Polirom.
- Roșu, M., Roman, M., 2007, *Didactica matematicii în învățământul primar*, MEC, Proiectul pentru Învățământul rural.
- Săvulescu, D. (coord.), 2008, *Metodica predării matematicii în ciclul primar*, Craiova, Editura „Gheorghe Alexandru”.
- Vișoiu, F., 2013, *Metode activ-participative folosite în predarea matematicii la ciclul primar*, Bacău, Ed. Rovimed.
- <http://www.bp-soroca.md/pdf/matematica%20in%20clasele%20primare.pdf>.
- <https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf>.
- *** Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continuă de tip „blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS)*, suport de curs, 2012.
- *** Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999.
- *** *Programe școlare pentru învățământul primar - Matematică și explorarea mediului/ Matematică*, în vigoare în anul școlar în care se susține concursul.

Testul nr. 1

Limba și literatura română (30 de puncte)

1. Se dă textul:

În curând (Ilie Moromete) ieși din sat și urcă dealul. La câmp înfățișarea sa se schimbă, capătă iarăși acea liniște posomorâtă și închisă pe care o avusese când pornise din curte. Merse o vreme pe întinderea netedă a izlazului, apoi intră pe drumurile de plan, printre porumburi și miriști și se opri în sfârșit în dreptul unei pietre de hotar. Ajunsese la lotul său de pământ.

Moromete se așeză pe piatra albă de hotar și își luă capul în mâini. Era cu desăvârșire singur. Dacă n-ar fi fost liniștea miriștilor sau urmele roților de căruță, uscate adânc în pământul drumurilor, care arătau că pe aici au fost oameni, s-ar fi zis că porumburile au crescut singure, că au fost părăsite, că nimeni n-o să mai calce vreodată pe aici și că doar el a rămas ca un martor al unei lumi ciudate care a pierit.

Moromete însă era departe de a fi rupt de lume și venise aici tocmai pentru că se simțea îngropat în ea până la gât și vroia să scape. Înțelegea că se uneltise împotriva lui și el nu știuse – timpul pe care îl crezuse răbdător și lumea pe care o crezuse prietenă și plină de daruri ascuseseră de fapt o capcană (fâlfaierea înceată a amenințărilor, întinderea lor de-a lungul anilor și de aici credința în fărâmițarea și dispariția lor) – iar lumea, trăind în orbire și nepăsare, îi sălbăticecise copiii și îi asmuțise împotriva lui.

(Marin Preda, *Moromeții*)

Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- Transcrieți, din fragmentul dat, un cuvânt care conține un diftong.
- Scrieți câte un antonim contextual pentru fiecare dintre următoarele cuvinte din textul dat: *posomorâtă*, *prietenă*.
- Formulați câte o propoziție în care cuvintele *singur* și, respectiv, *lui* din textul dat să aibă altă valoare morfologică.
- Indicați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: *Ajunsese la lotul său de pământ*.
- Transcrieți o propoziție subordonată din fragmentul dat, din prima parte a textului, precizând, totodată, ce fel de propoziție subordonată este.
- Alcătuți o frază în care pronumele relativ *care* să introducă o propoziție subordonată subiectivă.
- Menționați rolul utilizării cratimei în structura: *n-o*.
- Explicați, într-un text de 3-5 rânduri, semnificația enunțului: *Moromete însă era departe de a fi rupt de lume și venise aici tocmai pentru că se simțea îngropat în ea până la gât și vroia să scape*.

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați evoluția relației dintre două personaje din basmul cult *Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă.

În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea a trei concepte operaționale de construcție a discursului narativ din basmul cult selectat, semnificative pentru tipologia personajelor alese (de exemplu: acțiune, temă, momentele subiectului, incipit, final, repere spațiale, repere temporale);

- evidențierea relației dintre cele două personaje, prin raportare la conflictul/conflictele din basmul cult dat;
- prezentarea a două secvențe/episoade semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**. Pentru redactarea eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină, lizibilitate* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 500 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Următoarea secvență face parte din Programa școlară pentru disciplina *Limba și literatura română* – clasa a III-a (OMEN nr. 5003/2014):

Competența specifică

2.4. Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme

Exemple de activități de învățare:

- ⇒ dezvoltarea de proiecte interdisciplinare la clasă, în școală sau în comunitate, în cadrul unui grup mic;
- ⇒ organizarea unui eveniment (o serbare, o expoziție cu afișe realizate în urma lecturilor).

Conținuturi

Funcții ale limbii:

- ⇒ descrierea de obiecte sau ființe din universul imediat;
- ⇒ relatarea unei acțiuni/întâmplări cunoscute trăite, vizionate, citite;
- ⇒ oferirea de informații despre universul apropiat;
- ⇒ solicitarea de informații despre universul apropiat;
- ⇒ prezentarea de persoane/cărți/activități;
- ⇒ inițierea unui schimb verbal.

Cerință

Prezentați valențele formative ale activității didactice organizate pe grupe, utilă în formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența dată. Dedesubt sunt date reperele necesare:

- Descrieți modul de integrare a activității pe grupe pentru secvența dată.
- Numiți trei forme de organizare a activității didactice, altele decât activitatea pe grupe.
- Menționați două metode de instruire utilizate pentru formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența dată.

d) Precizați două mijloace didactice/suporturi tehnice de instruire, specificând rolul lor în formarea sau în dezvoltarea competenței specifice din secvența dată.

e) Argumentați necesitatea corelării activității pe grupe cu celelalte forme de organizare a activității didactice în vederea formării/dezvoltării competenței specifice din secvența dată.

Elemente de pedagogie școlară (15 puncte)

Redactați un text de aproximativ o pagină cu privire la **eficiența procesului de învățământ**. În redactarea textului veți avea în vedere următoarele repere:

- ▣▣▣▣ precizarea semnificației conceptului de *proces de învățământ*;
- ▣▣▣▣ enumerarea a trei condiții/factori de creștere a eficienței procesului de învățământ, prezentând în ce constă, la nivelul învățământului primar, una dintre aceste condiții/unul dintre acești factori.

NOTE:

A. Matematică (15 puncte)

1. Un automobil a parcurs un drum în trei zile astfel: în prima zi un sfert din drum, a doua zi $\frac{5}{6}$ din rest și a treia zi ultimii 280 km. Câți km are întregul drum?

2. Aflați soluțiile naturale ale inecuației:

$$2(5x + 7) - 3(3x - 8) > 9x - 2(3x - 5) + 13$$

3. Fie triunghiul isoscel ABC de bază $BC = 12\sqrt{3}$ cm. Înălțimea $AD = 6$ cm, $D \in BC$.

a) Determinați aria și perimetrul triunghiului ABC.

b) Aflați lungimea înălțimii din B a triunghiului ABC.

4. Un bazin în formă de paralelipiped dreptunghic are lungimea bazei de 28 cm, lățimea de 20 cm și înălțimea de 30 cm. Dacă în acvariu se toarnă 14 l apă, câți cm mai rămân până sus?

B. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului (10 puncte)

Următoarea secvență face parte din programa școlară pentru *Matematică și explorarea mediului* – clasa pregătitoare, aprobată prin OMEN nr. 3418/2013.

Competența specifică

1.6. Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice (sumă, total, diferență, =, +, -) în rezolvarea și/sau compunerea de probleme

Exemple de activități de învățare:

- aflarea sumei/diferenței a două numere mai mici decât 31;
- crearea unor probleme simple după imagini date;
- formularea și rezolvarea unor probleme pornind de la o tematică dată, prin schimbarea numerelor/acțiunilor/întrebării dintr-o problemă rezolvată;
- schimbarea componentelor unei probleme (date numerice, tematică, acțiuni) fără ca tipul de problemă să se schimbe;
- transformarea unei probleme de adunare în problemă de scădere și invers;
- transformarea unei probleme prin extinderea/reducerea numărului de operații.

Conținuturi

Testul nr. 2

Limba și literatura română (30 de puncte)

1. Se dă textul:

Casa noastră e ultima de pe ulița Vălenilor, la marginea satului, chiar lângă temeteul vechi.*

*Dincolo de noi e numai mătusa Tiberie, apoi se întinde, neted ca-n palmă, hotarul. A clădit-o Ticu singur, din piatră albă, scoasă chiar de el din cartierele Cutcii. A adunat bani încă de pe când a fost băiat de hotel la București și și-a proiectat-o el singur. Proiectat, vorba vine. Ticu nu era prea școlit, abia făcuse cinci clase. Dar știa să construiască, după un plan din minte, orice. Ridica la fel de lesne o casă sau un catreș** de păsări și făcea la fel de priceput un acoperiș de casă sau un par pentru fasole. A ridicat casa, imediat ce s-a terminat războiul, pe terenul pe care i l-a dat, cu acte în regulă, tatăl lui. S-a apucat de lucru în vara-toamna lui 1945. În vara lui 1946, când Ticu, un flăcău aproape tomnatic, de douăzeci și șase de ani, a avut bani și-a terminat-o, s-a putut mândri că în sărăcia de după război are una dintre cele mai bune case din sat, cu două încăperi și un cerdac în formă de L. A vărui-o în galben, iar chenarele celor șase ferestre și interiorul le-a făcut cu talc, în albastru de Mândrămărie. Când construcția a fost gata, i-a împodobit cerdacul, sprijinit pe stâlpi de stejar, cu o bordură dantelată de lemn, în decupajul căreia se vedeau sori și porumbei stilizați. I-ar fi plăcut să facă podele de lemn, cum văzuse la București, dar nu mai avea bani, așa că a netezit pământul de pe jos și l-a bătucit cu lut galben, adus de pe coastă.*

(Marta Petreu, *Acasă, pe Câmpia Armagedonului*)

* temeteu – cimitir;

** catreș – coteș de păsări

Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- Transcrieți, din primul enunț al fragmentului dat, un cuvânt care conține un hiat.
- Scrieți câte un sinonim contextual pentru fiecare dintre următoarele cuvinte din textul dat: *lesne*, *a împodobit*.
- Formulați câte o propoziție în care cuvintele *e* (ultima) și, respectiv, *singur* din textul dat să aibă altă valoare morfologică.
- Indicați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: *Dar știa să construiască*, *după un plan din minte*, *orice*.
- Transcrieți o propoziție subordonată din fragmentul dat, precizând ce fel de propoziție subordonată este.
- Alcătuți o frază în care conjuncția *fiindcă* să introducă o propoziție subordonată cauzală.
- Menționați rolul utilizării cratimei în structura: *i-a împodobit*.
- Explicați, într-un text de 3-5 rânduri, semnificația enunțului: *În vara lui 1946, când Ticu, un flăcău aproape tomnatic, de douăzeci și șase de ani, a avut bani și-a terminat-o, s-a putut mândri că în sărăcia de după război are una dintre cele mai bune case din sat, cu două încăperi și un cerdac în formă de L.*

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați *particularitățile unei povestiri* cu referință la opera literară *Hanul Ancuței*, de Mihail Sadoveanu. În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- numirea a două trăsături ale curentului literar realist, identificate în opera literară dată;
- prezentarea a trei elemente de structură, de construcție a discursului narativ și de limbaj ale povestirii alese (de exemplu: instanțele comunicării narrative, perspectivă narativă, acțiune, momentele subiectului, conflict/conflicte, incipit, final, moduri de expunere, repere spațio-temporale, tipologia personajelor, modalități de caracterizare a lor, limbajul naratorului etc.);
- comentarea unui episod/a unei secvențe narrative semnificativ(e) pentru evidențierea unei trăsături a personajului principal din povestirea aleasă.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**. Pentru redactarea eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină, lizibilitate* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 500 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Următoarea secvență face parte din programa școlară pentru disciplina de studiu *Comunicare în limba română* – clasa pregătitoare (OMEN nr. 3418/2013):

Competența specifică

1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute

Exemple de activități de învățare:

- audierea unor povești citite/înregistrate/povestite de adulți/copii;
- vizionarea unor scurte secvențe din emisiuni pentru copii.

Conținuturi

Comunicare orală: acte de vorbire: a identifica un obiect, o persoană

Elemente de construcție a comunicării: vocabular (cuvinte cu sens asemănător sau opus); fonetică (sunetele specifice limbii române, despărțirea cuvintelor în silabe)

Cerință

Într-o activitate instructiv-educativă desfășurată sub umbrela teatrului, demonstrați valoarea dialogurilor în baza cărora formați/dezvoltați competența specifică din secvența dată. Aveți în vedere următoarele aspecte:

- a) Prezentați utilitatea activității în formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența dată.
- b) Enumerați trei suporturi tehnice de instruire folosite conform scopului educațional.
- c) Indicați două metode de predare eficiente în context și două forme de organizare a elevilor.

- d) Indicați și o metodă de evaluare aplicabilă pe fondul competenței din secvența dată.
- e) Argumentați valoarea activității realizate în virtutea competenței de comunicare verbală.

Elemente de pedagogie școlară (15 puncte)

Redactați un eseu structurat, de cel mult o pagină, în care să prezentați **importanța predării, ca ofertă de experiență de învățare**. În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele aspecte:

- ▣▣▣ definirea conceptului de *predare*;
- ▣▣▣ deosebirea dintre strategie și stil de predare;
- ▣▣▣ descrierea succintă a trei caracteristici ale predării;
- ▣▣▣ argumentarea importanței predării, ca ofertă de experiență de învățare.

NOTE:

A. Matematică (15 puncte)

1. Suma a patru numere naturale consecutive pare este 228. Determinați cele patru numere, folosind metoda grafică.
2. Știind că $x + y = 6$ și că $y + z = 9$, calculați $2x + 5y + 3z$.
3. Unghiurile unui triunghi au măsurile $A = (2x + 50)^\circ$, $B = (5x - 40)^\circ$ și $C = (2x - 10)^\circ$.
 - a) Arătați că $x = 20$.
 - b) Știind că $BC = 24 \text{ cm}$, calculați aria triunghiului ABC.
4. O cutie de cadou sub formă de cub are volumul de 2744 cm^3 . Cutia este ambalată în hârtie. Știind că la ambalare sunt pierderi de hârtie de 10%, ajung 1300 cm^2 de hârtie?

B. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului (10 puncte)

Următoarea secvență face parte din programa școlară pentru *Matematică și explorarea mediului* – clasa pregătitoare, aprobată prin OMEN nr. 3418/2013:

Competența specifică

2.1. Orientarea și mișcarea în spațiu în raport cu repere/direcții precizate, folosind sintagme de tipul: în, pe, deasupra, dedesubt, lângă, în fața, în spatele, sus, jos, stânga, dreapta, orizontal, vertical, oblic

Exemple de activități de învățare:

- jocuri de poziționare a obiectelor în spațiu, în raport cu alte obiecte precizate;
- identificarea poziției pe care o ocupă diverse obiecte în spațiu în raport cu alte obiecte precizate;
- jocuri de identificare a obiectelor din realitatea imediată sau din imagini, în funcție de poziția lor față de un reper;
- prezentarea propriei persoane în funcție de poziția din clasă și prin raportarea la ceilalți colegi.

Conținut

Figuri și corpuri geometrice:

- orientare spațială și localizări în spațiu;

Testul nr. 3

Limba și literatura română (30 de puncte)

1. Se dă textul:

Coasta de Azur, marea, ca un imens smarald, cu lumina ei argintie, sonoră, trece o clipă prin fața mea și dispăre. În locul a tot ce mă înconjoară apare strada copilăriei mele și casa dărăpănată din colț, unde, în subsol, locuiește Trude, unde îmi iau rămas bun de la Trude. Și iar stradela sordidă, cu dugheana cu fructe, și câțiva pași mai încolo bistroul, o curte soioasă, scări șubrede, cu rampa ruptă. Coasta și marea se luau la întrecere în risipa lor de albastru și verde, în lumina lor de aur, argint și smarald. Iahturile, ca niște imense lebede, apăreau somptuoase, sugerând o viață de lux fabulos, și se îmbinau curios în mintea mea cu imaginea sărăciei în care o găsisem pe Marta, a mizeriei cartierului în care locuia Hedda Hølden, a nemulțumirii care mocnea în lume. Ochii obosiți, de un calm tomnatic, ai Heddei Hølden, și privirea neagră, agitată a învățătoarei parcă îmi cereau socoteală, parcă mă întrebau: „Încotro? Unde te duci?” Și mă împiedicau să fixez culori, sunete, vibrații, să culeg acele schițe care m-ar fi putut ajuta să reconstitui mai târziu, în tihnă, frumusețea unor clipe de care nu mă puteam bucura.

Învățătoarea, obosită, ațipise, soțul ei avea ochii deschiși. Fiecare dintre ei a văzut din această călătorie alte frânturi de peisaj. Fiecare, pe rând, s-a odihnit. Numai eu eram blestemată parcă să stau la pândă ca o santinelă în misiunea severă de a vedea tot ce se întâmpla dincolo de fereastră și pe chipul celor dimprejur, în sufletul meu, veșnic nemulțumită.

(Cella Serghi, *Cartea Mironei*)

Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- Transcrieți, din primul enunț al fragmentului dat, un cuvânt care conține un diftong.
- Scrieți câte un sinonim contextual pentru fiecare dintre următoarele cuvinte din textul dat: *sordidă*, *somptuoase*.
- Formulați câte o propoziție în care cuvintele *calm* și, respectiv, *unde* din textul dat să aibă altă valoare morfologică.
- Indicați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: *Învățătoarea*, *obosită*, *ațipise*, *soțul ei* *avea* *ochii deschiși*.
- Transcrieți o propoziție subordonată din fragmentul dat, precizând ce fel de propoziție subordonată este.
- Alcătuieți o frază în care pronumele relativ *care* să introducă o propoziție subordonată completivă directă.
- Menționați rolul utilizării cratimei în structura: *s-a*.
- Explicați, într-un text de 3-5 rânduri, semnificația enunțului: *Numai eu eram blestemată parcă să stau la pândă ca o santinelă în misiunea severă de a vedea tot ce se întâmpla dincolo de fereastră și pe chipul celor dimprejur, în sufletul meu, veșnic nemulțumită.*

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați *particularitățile de construcție ale unui personaj* dintr-o nuvelă studiată, aparținând unui autor din programa pentru examen. În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales, prin raportare la conflictul/conflictele din textul epic studiat;
- prezentarea a trei elemente de structură ale textului epic, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: conflicte, episod narativ, intrigă, relații spațio-temporale, tipologii de personaje, tehnici de caracterizare a personajelor etc.);
- evidențierea a două trăsături ale personajului ales, ilustrate prin două episoade/scene narrative semnificative.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**. Pentru redactarea eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină, lizibilitate* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 500 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Următoarea secvență face parte din programa școlară pentru disciplina de studiu *Comunicare în limba română* – clasa pregătitoare (OMEN nr. 3418/2013):

Competența specifică

2.2. Transmiterea unor informații referitoare la sine și la universul apropiat, prin mesaje scurte

Exemple de activități de învățare:

- ▶ prezentarea unor evenimente semnificative din viața proprie;
- ▶ formularea unor descrieri/prezentări elementare ale unor activități/jocuri preferate.

Conținuturi

Comunicare orală: acte de vorbire (a identifica un obiect, o persoană), cuvântul și propoziția (utilizarea cuvintelor noi în enunțuri adecvate), dialogul (formularea de întrebări și de răspunsuri despre: jocuri și jucării, membrii familiei, prieteni, animale), forme ale discursului oral (povestirea după imagini)

Cerință

Într-o activitate instructiv-educativă desfășurată dimpreună cu actori ai unui teatru pentru copii, arătați valoarea dialogurilor în baza cărora formați sau dezvoltați competența specifică din secvența dată. Aveți în vedere următoarele aspecte:

- a) Prin prezentare, dovediți eficiența activității în formarea/dezvoltarea competenței specifice date.
- b) Enumerați trei materiale didactice folosite conform scopului educațional și două forme de organizare a elevilor.

- c) Prezentați două metode de predare deosebit de utile în context.
- d) Prezentați o metodă de evaluare aplicabilă în considerarea competenței menționate.
- e) Motivați valoarea activității prin care se formează/dezvoltă abilitatea de transmitere a unor informații.

Elemente de pedagogie școlară (15 puncte)

Redactați un eseu structurat, de circa o pagină, în care să redați **predarea ca activitate de organizare și conducere a situațiilor de învățare**. În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele aspecte:

- ▣▣▣ relațiile între predare, învățare și evaluare;
- ▣▣▣ efectele predării defectuoase (circa două);
- ▣▣▣ evaluarea/autoevaluarea comportamentului cadrului didactic.

NOTE:

A. Matematică (15 puncte)

1. 15 kg de piersici și 18 kg de mere costă 177 lei. Opt kg de piersici și 24 kg de mere costă 152 lei. Cât costă câte un kg din fiecare fructe? (Rezolvați problema, folosind metoda comparației).

2. Rezolvați sistemul $\begin{cases} 3x - 4y = 14 \\ 2x + 3y = -2 \end{cases}$ în mulțimea numerelor reale.

3. Fie ABC un triunghi cu $m(\hat{A}) = 60^\circ$, $m(\hat{C}) = 75^\circ$, $CD \perp AB$, $CD = 24 \text{ cm}$, $D \in AB$.

a) Arătați că $AC = 16\sqrt{3} \text{ cm}$.

b) Aflați aria triunghiului ABC.

4. Un suport de umbrele are forma unei prisme patrulateră regulate cu latura bazei de $10\sqrt{2} \text{ cm}$ și înălțimea de 48 cm. Care este lungimea maximă a unei umbrele care intră complet în acest suport?

B. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului (10 puncte)

Această secvență face parte din programa școlară pentru disciplina *Matematică și explorarea mediului* – clasa I (OMEN nr. 3418/2013):

Competența specifică

2.1. Orientarea și mișcarea în spațiu în raport cu repere/direcții date folosind sintagme de tipul: în, pe, deasupra, dedesubt, lângă, în față, în spate, stânga, dreapta, orizontal, vertical, oblic, interior, exterior

Exemple de activități de învățare:

→ realizarea unor desene simple pe baza condițiilor date (exemplu: *Desenați un triunghi, iar dedesubt, o linie orizontală. La stânga, desenați o stelută.*);

→ compunerea/asocierea elementelor grafice pentru obținerea unor forme stilizate ale unor elemente din viața reală.

Conținut

Figuri și corpuri geometrice:

SUGESTII DE REZOLVĂRI

Testul nr. 1

Limba și literatura română (30 de puncte)

1.

a) lumea

b) posomorâtă ≠ veselă; prietenă ≠ inamică

c) Lucrează mai mult *singur*. (adverb) Haina *lui* are o culoare țipătoare. (adjectiv pronominal)

d) ajunsese = predicat verbal; de pământ = atribut substantival

e) *pe care o avusese* = propoziție subordonată atributivă

f) Nu se știe/*care ajunge primul la finish*.

g) Cratima marchează pronunțarea apropiată a două cuvinte cu valori morfologice diferite: adverbul de negație *nu* și auxiliarul popular *o* (va) al verbului la viitor *n-o să mai calce*.

h) Fragmentul citat face referire la greutățile existențiale pe care le întâmpină protagonistul, aflat într-o situație de criză, care este alimentată de conflictele din familie. Ilie Moromete se simte apăsător de greutățile familiale, cât și de perspectiva sumbră de a dispărea ca exponent al clasei sociale a țărănimii tradiționale de pe scena istoriei.

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați evoluția relației dintre două personaje din basmul cult *Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă.

În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea a trei concepte operaționale de construcție a discursului narativ din basmul cult selectat, semnificative pentru tipologia personajelor alese (de exemplu: acțiune, temă, momentele subiectului, incipit, final, repere spațiale, repere temporale);

– evidențierea relației dintre cele două personaje, prin raportare la conflictul/conflictele din basmul cult dat;

– prezentarea a două secvențe/episoade semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje.

Basmul *Povestea lui Harap-Alb* este considerat cea mai reușită creație de inspirație fantastică a lui Ion Creangă, fiind văzut de O. Bârlea drept: „cel mai frumos basm al lui Creangă și din întreaga noastră literatură”.

Basmul *Povestea lui Harap-Alb* a fost publicat în revista *Convorbiri literare*, în august 1877. Basmul este o operă epică în proză care dezvoltă tema luptei dintre bine și rău, la care iau parte personaje simbolice sau care au trăsături fantastice, supranaturale. Creația are un rol didactic și moralizator.

Conținutul operei lui Ion Creangă dezvoltă mai multe teme, tema principală este lupta dintre bine și rău iar tema secundară este aceea a maturizării eroului, textul devenind, prin relatarea aventurilor eroului, care se pregătește să devină împărat, un Bildungsroman. Cele două personaje principale sunt, totodată, protagonist și antagonist și ele dau viață principiilor etice antagonice din basm, binele și răul. Rolul Spânului este complex în basmul lui Creangă, el fiind imaginea răului necesar, erijându-se într-un fel de pedagog sever, care îl supune pe mezinul craiului la probe dificile, destinate să-l călească și să-l

formeze pentru rolul de împărat. Conflictul principal al basmului, de ordin exterior, se desfășoară între Spân și Harap-Alb. Protagonistul duce, în același timp, o luptă interioară, cu sine, pe parcursul drumului, conflict latent care îl va conduce de la statutul de novice la cel dorit, de candidat pentru împărăție.

Deși cele două personaje se suprapun pe categoriile etice obișnuite din basm, ele reproduc structuri caracteriale mai apropiate de realitatea umană, întrucât, Harap-Alb nu este o întruchipare absolută a binelui, având defecte și slăbiciuni omenești, iar Spânul prezintă și o trăsătură pozitivă, fiind maestrul spiritual, cu rol benefic în evoluția lui Harap-Alb.

Acesta din urmă este un personaj rotund, tridimensional, surprins în evoluție pe parcursul acțiunii, în timp ce Spânul este un personaj plat și care nu-și modifică statutul social pe parcursul textului.

Mijloacele de caracterizare utilizate în construcția celor două personaje sunt de tip direct, prin intervențiile naratoriale în text sau prin observațiile celorlalți actanți. Caracterizarea indirectă domină discursul naratorial și se dovedește utilă în construirea portretului complex al protagonistului. Indirect, Harap-Alb este analizat prin intermediul faptelor, gesturilor, atitudinilor sale și prin intermediul interacțiunii cu celelalte personaje.

Basmul prezintă drumul spiritual al protagonistului. Profund umanizat, portretul lui Harap-Alb este alcătuit din lumini și umbre, din calități și defecte. La începutul acțiunii, defectele sale morale sunt mai numeroase, prevalând asupra calităților. La finalul basmului, termenii acestei proporții se inversează. La început, Harap-Alb este naiv și impulsiv, are reacții necugetate, este agresiv și se sperie ușor. Ceea ce îl salvează, ab initio, este mărinimia pe care o arată bătrânei cerșetoare și voința de a dovedi că este mai curajos decât frații săi.

Traversarea probelor, din ce în ce mai grele, pe măsură ce protagonistul avansează în povestea proprie, îi aduce calitățile necesare dobândirii statutului de moștenitor de drept al unchiului său și de împărat. O dovadă a maturizării sale se observă în momentul în care se împrietenește cu cele cinci ființe supranaturale, intuind că-i vor fi de ajutor. Tânărul percepe la nivel profund oamenii și lucrurile, trecând de înfățișarea lor grotescă.

Relația dintre protagonist și antagonist începe în momentul în care fiul craiului, „boboc de felul lui” se rătăcește în pădurea-labirint. Episodul semnificativ pentru sublinierea relației dintre cei doi este momentul fântânii. Mezinul craiului acceptă tovărășia Spânului, pentru a ieși din pădure, dar este păcălit, când coboară în fântână. Această descindere este simbolică, pentru că tânărul intră ca un fecior de crai anonim și iese cu numele oferit de Spân, Harap-Alb, nume care nu mai subliniază o identitate, ci denumeste statutul celui care acceptă de bunăvoie, ca o condiție intrinsecă a învățării, rolul social de novice. Eroul acceptă, bănuind, asemenea omului simplu, din popor, că și „răul este bun la ceva”. Jurământul din fântână conține și condiția eliberării, care înseamnă sfârșitul inițierii.

În finalul basmului se pune capăt relației dintre cei doi, Spânul îl omoară pe Harap-Alb, pentru vina de a fi încălcat jurământul; Spânul, la rândul lui, este ucis de calul lui Harap-Alb, ca semn că inițierea s-a încheiat. Fata îl învie pe Harap-Alb, care își primește, după acest lung și greu drum al inițierii, răsplata promisă: împărăția și pe fată iubită.

Întreaga călătorie întreprinsă de Harap-Alb este un drum al evoluției interioare, al maturizării; în această odisee a eroului, rolul precumpănitor îl deține Spânul care-l supune la probe grele, provocându-l să-și depășească limitele. Caracterul de basm cult și de Bildungsroman este vizibil prin complexitatea relației dintre cei doi protagoniști.

Înainte de a pleca la examen, amintește-ți:***Povestea lui Harap-Alb***, de Ion Creangă

- **specie literară:** basm cult
- **tema:** confruntarea binelui cu răul, încheiată cu victoria binelui (de inspirație folclorică)
- **motive literare:** împăratul fără urmaș, superioritatea mezinului, probele (de inspirație folclorică)
- **personaje:** Harap-Alb, Spânul, calul, Gerilă, Flămânzilă, Setilă, Sfânta Duminică, fata împăratului Roș

Momentele subiectului:

Expozițiunea – introducerea în lumea miraculoasă a basmului

Intriga – primirea scrisorii cu cererea unui urmaș la tron

Desfășurarea acțiunii – succesiunea evenimentelor și parcurgerea probelor

Punctul culminant – demascarea Spânului și dezlegarea de jurământ

Deznodământul – căsătoria lui Harap-Alb și obținerea tronului

Folosește informații despre text din eseu și fii original(ă)!

Abordează cerințele în funcție de punctajul din barem!

Mult succes!

Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Prezentați valențele formative ale activității didactice organizate pe grupe, utilă în formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența dată. Dedesubt sunt date reperele necesare:

a) Descrieți modul de integrare a activității pe grupe pentru secvența dată.

Împărțiți în patru grupe, elevii povestesc despre evenimente petrecute în propriile familii, cu diverse ocazii speciale. Ei dau detalii despre momentele trăite în acele împrejurări. Cu aportul învățătorului, copiii încep și mențin schimburi verbale tematice. De-a lungul conversației purtate în fiecare grup, elevii aduc în discuție persoanele dragi alături de care au desfășurat anumite activități, cele care, venind în vizită, le-au povestit întâmplări din filme ori din cărțile citite în copilărie, cele care le-au descris înfățișarea orașului/cartierului/satului/uliței (așa cum era cu câteva decenii în urmă) și cele care le-au depănat amintiri frumoase din anii de școală. La final, învățătorul spune motivele pentru care oricărui eveniment din viața privată trebuie să îi acordăm mereu atenția cuvenită. În baza concluziilor formulate frontal, două grupe întocmesc planul necesar pentru organizarea unei serbări școlare, iar celelalte două realizează un afiș de folosit în același context educațional. Ideea centrală privește asemănarea găsită între viața unui fluture și durata unui eveniment personal

ori a unui moment care, datorită povestirii de calitate, i-a marcat într-un fel sau altul. Pe axa timpului, fiecare punct culminant poate fi la fel de scurt și la fel de intens precum viața unui fluture.

b) Numiți trei forme de organizare a activității didactice, altele decât activitatea pe grupe.

În faza preliminară, activitatea instructiv-educativă s-ar putea derula în felul următor: După anunțarea obiectivelor operaționale, învățătorul le cere micilor școlari să se gândească la două-trei evenimente semnificative din viețile personale sau la unele povestiri auzite în medii informale. Acele povestiri fie le-au influențat opiniile, fie le-au generat emoții, fie i-au amuzat ș.a.m.d. După momentul de reflecție, individual, copiii își notează pe fișe ideile care, ulterior, vor fi prezentate în grupele ce se vor forma. Atunci când sarcina privind notițele este îndeplinită, ei fac schimb de fișe pentru a-și exprima părerile despre ideile scrise. Aprecierile făcute reciproc pot aduce plusuri de valoare muncii depuse în comun, în secvența următoare. E ceea ce numim evaluare încrucișată/interevaluare. Iar mai apoi, în perechi, ei își oferă câteva sugestii în privința posibilelor desene în care se pot transforma relatările conforme cu cerințele didactice.

c) Menționați două metode de instruire utilizate pentru formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența dată.

Metode de instruire potrivite pot fi acestea două: povestirea și exercițiul (planul de idei). Povestirea este optimă pentru a da curs: descrierilor de persoane din cercul de viață restrâns (alături de care s-au consumat momente rare), oferirii/solicitării de informații despre universul apropiat sau relatării unor întâmplări trăite/vizionate/citite de sine ori ale unora trăite/văzute/lecturate de oameni cunoscuți. Iar exercițiul constând în realizarea planului de idei privește organizarea serbării și a schiței afișului de rigoare. Ambele necesită atenția maximă a elevilor, gândirea, capacitatea de a recepta/reda mesaje, abilitatea de a ordona procedeele de lucru, spontaneitatea și creativitatea dovedite în capacitatea de a găsi soluții/idei unanim acceptate ș.a.m.d. Succint, ambele necesită tot ceea ce înseamnă efort intelectual susținut, absolut indispensabil pentru atingerea scopului: postarea afișului care anunță desfășurarea serbării. Tot ambele metode pregătesc elevii pentru situații reale de viață; de exemplu, organizarea de evenimente festive importante fie în plan personal, fie în plan profesional.

d) Precizați două mijloace didactice/suporturi tehnice de instruire, specificând rolul lor în formarea sau în dezvoltarea competenței specifice din secvența dată.

Suporturile tehnice instructive, alese având în vedere scopul derivat din competența specifică 2.4., sunt acestea: videoproiectorul și telefonul inteligent. Prin intermediul videoproiectorului, școlarii urmăresc înregistrarea unei serbări asemănătoare cu cea care este în mintea lor; serbarea aceea e o bună practică de luat în seamă. Iar cu ajutorul telefonului inteligent, folosind aplicații specializate de design digital, ei văd șabloanele unor afișe care se apropie de preferințele lor. Odată familiarizați cu respectivele aplicații, pot crea ei înșiși forma finală a afișului dorit.

În interesul formării/dezvoltării competenței în cauză, rolul amândurora este să faciliteze demersul didactic. Drumul spre scop se scurtează, fiindcă: itemii sunt mai inteligibili, sarcinile sunt mai ușor de îndeplinit, preocuparea pentru realizarea lor crește de vreme ce sunt puse la dispoziție instrumente moderne, se încurajează digitalizarea procesului de învățământ într-o anumită proporție.

e) Argumentați necesitatea corelării activității pe grupe cu celelalte forme de organizare a activității didactice în vederea formării/dezvoltării competenței specifice din secvența dată.

Argumentăm astfel necesitatea folosirii combinate a formelor de organizare a efectivului clasei:

Prin combinare, elevii experimentează și alte moduri organizatorice în afară de cel mai des întâlnit: frontal. În cazul de față, înainte de a grupa elevii în virtutea scopului lecției curente, considerăm că este constructivă maniera de lucru în formele sugerate la litera B: individual, într-un trio constituit în interes interevaluativ, în perechi; individual pentru a favoriza adunarea gândurilor/amintirilor de transpus în propoziții conforme cu fiecare item; într-un trio bazat pe evaluare încrucișată pentru a-i obișnui cu ascultarea opiniilor colegilor spuse despre calitatea conținuturilor din fișe și cu faptul de a le accepta recomandările sau de a căuta împreună cea mai bună abordare a temei cerute; în perechi pentru a-i familiariza cu faptul de a schimba păreri despre o posibilă idee de lucru independent – de pus în aplicare acasă – ori de a căuta împreună idei interesante.

Dacă există înțelegere și eficiență la nivel micro, atunci, cu certitudine, ambele atribute vor exista și la nivel macro. Încurajăm trecerea graduală spre munca în grup (mediu sau mare). În acest mod, pe de o parte, micii școlari își (re)descoperă stilul de învățare, își măsoară ritmul de lucru și potențialul (per total), își apreciază disponibilitatea/capacitatea de a coopera.

În concluzie, experimentând mai multe moduri de organizare de-a lungul activității, îndeosebi de la vârsta la care sunt în plină formare, elevii ajung adulți de regăsit în categoria celor ce pot fi buni colegi – la locurile de muncă – și buni colaboratori în breslele pentru care vor opta. Prin urmare, ei se formează din vreme în spiritul cooperării, competență a secolului XXI.

Elemente de pedagogie școlară (15 puncte)

Redactați un text de aproximativ o pagină cu privire la **eficiența procesului de învățământ**.

Prin *proces de învățământ* înțelegem activitatea didactică minuțios pregătită de profesor, în virtutea căreia instruieste, evaluează și formează elevul sub toate aspectele. Activitatea decurge în temeiul unei proiectări structurate în concordanță cu rigorile documentelor curriculare, cu cerințele psihopedagogice și didactice, respectiv cu managementul clasei. Totodată, activitatea decurge și în deplină concordanță cu specificul învățământului primar. Aici, îl privim din două perspective complementare: a stadiului de dezvoltare a inteligenței micului școlar – operațional concret – și a competenței de a învăța să înveți și, implicit, să devii. Prima perspectivă este reflecția principiului accesibilității, iar a doua este prelungirea domeniului parcurs în preșcolaritate, denumit *capacități și atitudini în învățare*. Acesta din urmă este deosebit de important pentru reușita actului educațional-formativ, caracterizat de eficiență maximă.

În cele ce urmează trecem în revistă factorii de mediu și condițiile inerente ce influențează procesul în discuție. Garantat, raportul de cauzalitate determină (in)eficiența activității instructiv-formative. Ne oprim asupra curriculumului ascuns, bogat în experiențe de învățare informală. Cu titlul de exemplu, luăm trei factori: conduita profesorului per ansamblu (oglindită în ethosul școlii), influențele părinților (beneficiari indirecti ai ofertei curriculare), cultura și civilizația comunității locale. Cumulate, efectele lor redau calitatea vieții școlare. Cu alte cuvinte, pozitivitatea/negativitatea este consecința cumulului de factori ce gravitează în jurul comunității școlare.

Ne reține atenția ultimul factor, parte din mediul extern. (In)direct, acesta exercită influențe asupra vieții școlii. Exercițarea influenței se realizează în condiții interne sau externe, determinate de factori intrinseci ori extrinseci. În altă ordine de idei, comunitatea școlară își trăiește viața în lumina factorilor dezvoltatori ori în umbra celor negativi. Prin urmare, intensitatea luminii/umbrei este egală cu forța a doi factori puternici: mediu și ereditate. Concret vorbind, într-o zonă economic defavorizată există o probabilitate mai mare de a întâlni frecvent subiecți cu comportamente deviate și cu grave tulburări de învățare, proveniți din familii cu educație precară, inactive sau implicate în activități desfășurate în afara legii ori la limita ei. În atari circumstanțe, putem vedea efectele nefaste ale factorului *ereditate*. În comunitatea școlară, grupurile de învățare pot fi realmente nefavorabil afectate. E imperios necesar să se acționeze pentru a preîntâmpina/combate acțiunile/fenomenele perturbante. De exemplu, consilierul educativ poate convoca întrunirea decidenților în scopul luării măsurilor ce reduc impactul distructiv. În caz contrar, faptul în sine va deteriora calitatea actului educațional.

Conchidem astfel că profesorului îi stă în putere să gestioneze situațiile de învățare în așa fel încât gradul lor de eficiență să atingă zilnic pragul maximal. Atingerea gradului pe termen scurt determină și atingerea lui pe termen lung – chiar și pe fondul curriculumului ascuns. De aceea profesorul trebuie să dea constant dovadă de măiestrie și de voință, în beneficiul grupului său de învățare și, bineînțeles, al comunității lui școlare aparținătoare.

Gândind la valențele formative ale curriculumului ascuns și acționând în consecință, profesorul întărește spiritul uniunii în propria clasă. Pe scurt, el ajunge să reducă simțitor numărul momentelor de criză și să elimine, treptat, factorii care le generează. Situațiile tensionate apărute frecvent pe verticală și pe orizontală sunt, drept vorbind, oportunități de învățare pentru toți actorii actului (non)educațional. Din acest considerent calitatea de manager a profesorului trebuie privită cu mult interes, știind că el acționează pentru a-și eficientiza colectivul de elevi și proiectul didactic. Prin definiție, aceasta comportă multiple roluri de jucat (aproape) instantaneu și întotdeauna impecabil. Tema ne determină să aprofundăm și conceptul de *sintalitate*, în paralel cu sintagmele *diagnoza clasei*, *dinamica grupului* și *învățare socială*. Rațiunea e de a le valoriza puterea în beneficiul tuturor. Astfel, negreșit, trecem prin dimensiunile managementului clasei: socio-culturală, psihologică și ergonomică.

A. Matematică (15 puncte)

1. Fie x lungimea drumului. În prima zi a parcurs $\frac{x}{4}$, deci restul drumului care a mai rămas de parcurs este $\frac{3x}{4}$. A doua zi a parcurs $\frac{5}{6} \cdot \frac{3x}{4} = \frac{5x}{8}$. Deci $\frac{x}{4} + \frac{5x}{8} + 280 = x \Rightarrow 7x + 2240 = 8x \Rightarrow x = 2240 \text{ km}$.

Metoda a doua: Dacă a doua zi a parcurs cinci șesimi și au mai rămas 280 km, atunci deduce că o șesime este 280 km, deci cele șase șesimi reprezintă 1680 km. Dar aceștia reprezintă, pe de altă parte, trei sferturi din drum, adică un sfert este 560 km. Înmulțind cu 4, deducem că drumul are 2240 km.

$$2. 10x + 14 - 9x + 24 > 9x - 6x + 10 + 13 \Leftrightarrow \\ x + 38 > 3x + 23 \Leftrightarrow 2x < 15 \Leftrightarrow x < 7,5 \Leftrightarrow x \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$$

3. Triunghiul isoscel ABC are baza BC, deci înălțimea din A este și mediană. Aplicând teorema lui Pitagora în oricare din triunghiurile ADB sau ADC, obținem $AB = AC = 12 \text{ cm}$, deci perimetrul este $P = (24 + 12\sqrt{3}) \text{ cm}$ și aria este $A = \frac{12\sqrt{3} \cdot 6}{2} = 36\sqrt{3} \text{ cm}^2$.

Aria poate fi exprimată și cu ajutorul bazei AB, deci $A = \frac{12 \cdot h}{2}$, deci $h = \frac{2 \cdot 36\sqrt{3}}{12} = 6\sqrt{3} \text{ cm}$.

4. Cei 14 l ocupă un volum de 14000 cm^3 . Împărțind la aria bazei (28×20), obținem că apa se ridică la nivelul de 25 cm, deci mai rămân până sus 5 cm.

B. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului (10 puncte)

a) Precizați două mijloace didactice, două strategii de diferențiere și individualizare, dar și două forme de organizare a colectivului de elevi necesare pentru a forma/dezvolta competența specifică dată.

Ca model, ne alegem o lecție de consolidare și propunem desfășurarea ei astfel:

Resursele educaționale constau în ilustrații și fișe de lucru. Materialul este exclusiv concret intuitiv și favorizează rezolvarea sarcinilor gândite la nivelul preoperațional de dezvoltare a inteligenței umane. (Vârsta de 7 ani marchează granița dintre stadiile preoperațional și operațional concret. Acest fapt este un avantaj, fiindcă îi permite

învățătorului să creeze și aplicații susceptibile să deschidă calea spre zona proximei dezvoltări.)

În numele principiului predării diferențiate, optăm pentru strategiile didactice mixte și algoritmice. În cadrul lor, ne focalizăm atenția asupra acestor două metode: explicația și învățarea prin colaborare. În completare, vin, implicit, următoarele: exercițiul, problematizarea, brainstormingul, *Schimbă perechea*, conversația de consolidare și sistematizare, expunerea. În scop evaluativ, supunem atenției conversația de verificare.

În ceea ce privește **organizarea efectivului**, considerăm oportune aceste două forme: microgrupurile și diadele. Dedesubt, notăm detaliile contextuale consemnate de învățător după împărțirea elevilor săi:

În fiecare dintre cele trei grupuri mici formate, având în față enunțurile problemelor din fișele de lucru date, elevii completează spațiile lacunare cu denumirile și simbolurile matematice potrivite. Mai apoi, sarcina lor este să și rezolve problemele astfel întregite.

Mai explicit spus, școlarii extrag din boluri enunțuri pe care trebuie să le completeze cu trei expresii uzuale: *cu atât mai mult*, *cu atât mai puțin*, *în total*. Ei trebuie să demonstreze că știu să opereze cu simbolurile matematice (+, -, =) atunci când rezolvă probleme adunând și scăzând maximum 5 unități, în centrul 0 – 31, prin numărare cu suport intuitiv. Facultativ, în fiecare grup, doi membri își pot asuma rolul de evaluator, rol în care corectează problemele rezolvate de colegii lui.

În perechi, școlarii compun probleme cu diverse denumiri și simboluri matematice. După ce se asigură că sunt bine elaborate și efectuate, ei le înmânează colegilor din alte perechi în vederea rezolvării lor. La un moment dat, problemele se reîntorc la autorii lor în scopul corectării. În virtutea schimburilor realizate, suntem în prezența învățării reciproce și, implicit, a evaluării intercolegiale. Ulterior, cele trei perechi se reunesc două câte două. În noua formulă, elevilor li se cere să modifice numerele, acțiunile și întrebările din problemele efectuate. În funcție de situație, întrebările extind sau reduc numărul de operații. În plus, elevilor li se solicită să transforme natura problemelor; din unele de adunare într-unele de scădere – și invers.

Problemele sunt alcătuite după două-trei imagini tematice, puse la dispoziție pe bănci. Observându-le, lor le este mai ușor să introducă în enunțuri termeni matematici simpli. (Din verificarea încrucișată, efectuată pe marginea întrebărilor finale adresate, se poate deduce cât de bine stăpânesc elevii tipologia fiecărei probleme în cauză.)

Fără doar și poate, organizarea se face și frontal, la debutul ambelor activități – în timp ce elevilor li se oferă explicații, dar și la sfârșit, când ei își prezintă rezultatele obținute. Acela este momentul în care se pune în discuție procedeul prin care s-a realizat adunarea și

scăderea în centrul 0 – 31, fără și cu trecere peste ordin. Totodată, se reactualizează și cunoștințele despre formarea, citirea, compararea și ordonarea numerelor din centrul dat.

Revenim asupra termenului *diferențiere* și menționăm că, pe fondul acestuia, elevii au oportunitatea de a-și exercita stilurile de învățare. De vreme ce le valorifică în manieră proprie, ei își facilitează procesele de sedimentare a cunoștințelor și de operare cu acestea. Iar pe deasupra, învățătorul poate descoperi și alte stiluri de învățare de îmbinat cu succes în viitoarele demersuri. Datorită prezentei abordări, acesta (re)crează premisele care favorizează apariția altora, benefice muncii animate de spiritul colaborativ. Pe scurt, aceasta îndeamnă școlarii să își reunească forțele în numele dezideratului comun: obținerea rezultatului corect, concis, clar, complet și matematic argumentat. Altfel zis, munca depusă împreună și totuși separat – conform principiului individualizării învățării – stimulează apetitul pentru cooperare. Treptat, ei sunt cucerți de spiritul de echipă în detrimentul celui competitiv. Încet-încet, sub influența coeziunii de grup, micii școlari se obișnuiesc să lucreze laolaltă nu doar în vederea finalizării sarcinii în timp util, ci și pentru a împărți victoria. Victoria este precum oglinda cu două fețe. Pe de o parte, ea reflectă atributele rezultatelor finale așteptate de învățător. Pe de altă parte, ea arată atitudinile adoptate de fiecare copil vis-à-vis de propria persoană, respectiv de natura fiecărui coleg. De aici putem înțelege cât de bine structurat și de bine aplicat a fost proiectul în speță. Cu cât este mai flexibil și mai inovativ, cu atât acesta sporește șansa de a ajunge la cotele maxime – în primul rând, a noțiunilor însușite. Drept care, învățătorul trebuie să ateste – în gândire și în practică – coerență, consistență, claritate, relevanță, complexitate.

În concluzie, lecția este totodată una de reinstruire și una de (auto)educare. În fiecare secvență, copiii sunt liberi: să se exprime în limbaj matematic, să fie vigilenți, operativi și comunicativi, să fie creativi compunând probleme, să ridice alte probleme pe baza unor întrebări noi, să se motiveze reciproc.

b) Elaborați doi itemi de evaluare diferiți, din categoria itemilor obiectivi, și doi itemi de evaluare diferiți, din categoria itemilor semiobiectivi, aplicabili în evaluarea formării/dezvoltării acelei competențe.

I. Din categoria celor obiectivi, supunem atenției un item cu alegere duală și unul cu alegere multiplă.

În primul rând, alcătuim unii cu care sunt obișnuiți copiii din sala de grupă a grădiniței. Prin urmare, în continuarea enunțurilor date, ei observă literele A (adevărat) și F (fals). În funcție de caz, pe una dintre acestea copiii trebuie să o încercuiască atunci când li se citește enunțul *Aici au fost adăugate 5 unități*, respectiv *De aici au fost luate 5 unități*.

În al doilea rând, compunem doi itemi având trei variante de răspuns. Pornim de la premisa că 12 este rezultatul fiecărei probleme date în cadrul lecției. Îi redăm mai jos:

Numărul 12 poate fi format:

- a) dintr-o zece și două unități;*
- b) din numele 6 și 7;*
- c) din numele 9 și 2.*

(Atenție! Doar o variantă de răspuns este corectă.)

SAU

Numărul 12 poate fi format:

- a) dintr-o mulțime de 12 elemente;*
- b) din două mulțimi de câte 6 elemente;*
- c) din patru mulțimi de câte 4 elemente.*

(Atenție! O variantă de răspuns e incorectă. Trasează peste acesta o linie dreaptă cu creionul roșu.)

II. Iar din categoria itemilor semiobiectivi, reținem unul cu răspuns scurt și o întrebare structurată.

Așa cum precizam în prima parte a lucrării noastre, în fișe, elevii au de completat niște spații lacunare cu denumirile și simbolurile matematice potrivite. De pildă, într-o problemă dată unui grup, pe liniile punctate, ei au de notat *cu atât mai mult și în total*. În problema dată altui grup, pe spațiile libere, ei au de scris *cu atât mai puțin și în total*. În paranteză, elevii menționează și simbolurile corespunzătoare; după caz, +, – sau =.

În continuarea fiecărei probleme, este adăugată o întrebare structurată, formulată astfel:

Ca să obții rezultatul corect, câte mărgelile ai numărat în plus? /

Ca să obții rezultatul corect, câte mărgelile ai numărat în minus?

Acești itemi și alții asemănători pot servi la atingerea cât mai multor rezultate bune din partea tuturor elevilor. Încercând să fie cât mai aproape de natura fiecăruia, învățătorul respectă în egală măsură două principii deosebit de importante: al individualității și al egalității de șanse.

Testul nr. 2

Limba și literatura română (30 de puncte)

1.

- a) *te-me-te-ul*;
- b) *lesne* = ușor; *a împodobi* = a ornat;
- c) Podul *e* de mult timp. (verb predicativ); El este mai tot timpul *singur*. (adjectiv);
- d) *după un plan* – complement circumstanțial de mod; *orice* – complement direct;
- e) ... *așa că a netezit pământul de pe jos...* – propoziție subordonată consecutivă;
- f) El a părăsit echipa/*fiindcă ideile sale erau ignorate* *voit*.
- g) Cratima marchează pronunțarea într-o silabă a pronumelui personal *i* și a verbului auxiliar *a* (de la „i-a împodobi”).
- h) Fragmentul citat prezintă odiseea unui bărbat care a hotărât să-și construiască o casă prin forțe proprii. Voința, priceperea și gustul pentru frumos l-au condus la atingerea obiectivului propus și la construirea unei case frumoase, în condiții sociale dificile. În final, personajul se simte mândru de casa lui, „una din cele mai bune din sat”.

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați *particularitățile unei povestiri* cu referință la opera literară *Hanul Ancuței*, de Mihail Sadoveanu. În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- numirea a două trasaturi ale curentului literar realist, identificate în opera literară dată;
- prezentarea a trei elemente de structură, de construcție a discursului narativ și de limbaj ale povestirii alese (de exemplu: instanțele comunicării narative, perspectivă narativă, acțiune, momentele subiectului, conflict/conflicte, incipit, final, moduri de expunere, repere spațio-temporale, tipologia personajelor, modalități de caracterizare a lor, limbajul naratorului etc.);
- comentarea unui episod/a unei secvențe narative semnificativ(e) pentru evidențierea unei trăsături a personajului principal din povestirea aleasă.

Descendent al scriitorilor moldoveni înzestrați cu harul povestirii, Ion Neculce și Ion Creangă, Mihail Sadoveanu se distinge prin talentul de a nara și printr-o operă amplă și vastă, în care tema socială se întâlnește cu tema istoriei și a iubirii.

Hanul Ancuței, opera de maturitate a lui Mihail Sadoveanu, a apărut, inițial în revista *Viața românească*, între anii 1924-1925 și, ulterior, în volum, în 1928. Volumul este inedit în literatura română prin formula narativă adoptată, aceea a povestirii în ramă și cuprinde nouă povestiri, de facturi diferite. El evocă, prin această structură, opera literară *Decameronul*, a scriitorului italian renescentist Giovanni Boccaccio sau *Povestirile din Canterbury*, de Geoffrey Chaucer.

Titlul denumește locul povestirii, motivul literar central al textului literar. Hanul Ancuței devine un topos cu valență mitică și nostalgică și un simbol al perenității, cu multiple conotații, fiind loc de odihnă, de petrecere și de comuniune.

Timpul narațiunii este fixat „într-o toamnă aurie”, sintagmă ce prezintă o epocă arhaică fericită din istoria Moldovei, a existenței patriarhale, de care oaspeții hanului își aduc aminte cu afecțiune. Se face diferența, în text, între timpul povestirii, cel care aparține celor nouă naratori ad-hoc de la han și timpul povestit, fixat, potrivit reperelor textuale, la începutul secolului al XIX-lea. Povestirile încep după-amiaza și iau sfârșit la miezul nopții, dar după trei zile. Firul lor pare, ca în lucrarea orientală *O mie și una de nopți*, nesfârșit, cu atât mai mult cu cât comisul Ioniță, cel care deschide seria de narațiuni, promite, în intermezzo-uri, că va spune o povestire și mai frumoasă, ca semn al eternității istoriei umanității.

Finalul este în acord cu atmosfera magică de la han, prin descrierea unei atmosfere pașnice, armonioasă: „Am rămas însă după aceea loviți ca de o grea muncă și abia ne puteam mișca, umblând după cotloane ferite și locuri de odihnă. Unii dormeau chiar unde se aflau, frânți și răsuciți. Și comisul Ioniță însuși, după ce a cuprins de după grumaz pe căpitanul Neculai sărutându-l, a uitat cu desăvârșire că trebuie să ne spuie o istorie cum n-am mai auzit.”

Povestirile conțin și elemente lirice, prin evocarea afectivă pe care o fac protagoniștii, naratorii deveniți personaje în întâmplărilor relatate. Personajele sunt țărani moldoveni, ciobani, boiernași, negustori. Personajul central este Ancuța cea tânără. Ea amintește de mama ei, cealaltă Ancuța, protagonistă în povestirea omonimă. Fiecare povestitor nutrește ambiția să spună o întâmplare mai interesantă decât cea precedentă.

Povestirea este un text literar care se înscrie în genul epic și prezintă o serie de trăsături precum: interesul acordat întâmplării, care se dovedește neobișnuită, fantastică, dramatică etc., narațiunea subiectivă, cu relatarea la persoana I, din punctul de vedere al unui narator subiectiv care este martor sau participant la cele relatate.

Povestirile sunt de sine stătătoare, subiectele lor sunt independente și se încadrează în specii diferite, reprezentând snoava în *Iapa lui Vodă*, idila – *Fântâna dintre plopi*, aventura – *Cealaltă Ancuță*, legenda – *Județ al sârmanilor*, reportajul și memorialul de călătorie – *Negustor lipsan*, portretul în *Orb sârac*, povestire cu iz fantastic în *Balaurul*, cu subiect social în *Haralambie* sau cu subiect esoteric în *Istorisirea Zahariei fântânarul*.

Negustor lipsan

Această povestire este cea de-a șaptea din seria relatărilor de la Hanul Ancuței. Textul are alura unui memorial de călătorie, în care se interferează secvențe de interviu, dat fiind că oaspeții hanului, surprinși de cele relatate, îl întrerup pe vorbitor ca să-i pună întrebări suplimentare. Scenariul narativ, sărac în întâmplări, devine interesant prin alternarea planurilor și a subiectelor de discuție ale interlocutorilor.

Protagonistul și naratorul povestirii, negustorul Dămian Crișor, își face o intrare la han demnă de un actor. Inițial, se aud „strigăte și zarvă pe drumul Sucevei”, se aud „glasuri groase care opreau boii” și zgmotul carelor. Nou-venitul are o înfățișare impresionantă, fiind „un bărbat bărbos cu căciulă și giubea”, cu „barba astâmpărată și rotunjită din foarfece” și care „râdea cu obraji plini și bogați de creștin bine hrănit”.

Curiozitatea oamenilor de la han crește pe măsură ce Dămian urmează pașii unui ritual îndelung exersat: el se îngrijește de hrana animalelor, așază marfa, așteaptă ca drumeții să fie tratați cu vin și mâncare bună. El prelungește voit durata așteptării, pentru a întreține atmosfera propice spunerii unei povestiri mai interesante decât celelalte.

Adresându-i-se mai cu seamă lui Neculai Isac în care vede un congener, deci un om capabil să-l înțeleagă, Dămian își povestește până la un punct viața și cum a ajuns să se îndeletnicească cu negustoria. Dat fiind că se consideră un negustor priceput, a întreprins un drum până la Lipsca, pentru a aduce în Moldova marfă nemțească, de bună calitate. Povestirea lui atrage atenția când menționează cuvântul tren și se vede obligat să le explice celorlalți ce este acesta. Noutatea tehnică adusă de transportul cu trenul nu-l impresionează pe cioban, care, conservator din fire, consideră că este o „ticăloșie nemțească” și îi lasă impasibili pe comisul Ioniță și căpitanul Neculai Isac, dar captează atenția celorlalți, cărora Dămian se simte obligat să le explice într-un limbaj cât mai familiar ce este trenul: „Sunt un fel de căsuțe pe roate, și roatele acestor căsuțe se îmbucă pe șine de fier. Și-așa, pe șinele acelea de fier, le trage cu ușurință o mașină, care fluieră și pufnește de-a mirare; și umblă singură cu foc [...] Mașina umblă singură cu foc și trage după dânsa toate căsuțele. Apoi în acele căsuțe sunt ori oameni, ori mărfuri. Și batalii de la Tighina i-am încărcat în acele căsuțe. Și merg foarte bine, fără scuturătură și fără necaz; numai că c-un huiet mare de trebuie să grăiască oamenii unii cu alții tare, ca surzii.”

Alte dovezi de civilizație stârnesc reacții diferite. Existența străzilor asfaltate, a femeilor care poartă pălării și a bărbaților care poartă ceasornice, dar și situația neobișnuită în care toți copiii merg la școală sunt aprobate cu jumătate de gură de oaspeții conservatori ai hanului. Ceea ce îi lămurește definitiv în privința lipsurilor nemților, deși vizibil mai emancipați, este lipsa lor de gust în privința gastronomiei, căci berea lor, o „leșie amară” și „carnea fiartă de vacă” nu pot concura cu vinul și bucatele moldovenești.

În continuare, Dămian își povestește călătoria de întoarcere din Germania în Moldova. Dacă în prima parte nu a fost deranjat de nimeni, în țara natală el a trebuit să fie pregătit cu cadouri pentru situațiile neplăcute la care se aștepta, cunoscând firea și năravurile conaționalilor săi. La intrarea în țară, negustorul a fost oprit pe rând de vameși și de hoți. Tuturor a trebuit să le dea cadouri ca să scape cu marfă întreagă. Povestirea lui, deși ridiculizează moravurile vremii, nu stârnește reacții din partea auditoriului, obișnuit cu această stare de fapt.

În încheierea discursului său, Dămian îi oferă Ancuței, față de care nu-și ascunde admirația, o „zgârdiță de mărgele” și o sărută.

Complexitatea personajului este dată de insistența naratorială asupra caracterizării directe. Trăsăturile fizice alcătuiesc portretul unui bărbat aflat în deplină maturitate, elegant și cu o înfățișare plăcută, grație căreia își face ușor prieteni. Ocupația de negustor îi dezvoltă anumite trăsături morale precum optimismul, generozitatea, atitudinea politicoasă. Dămian este o persoană credincioasă, înainte de a pleca în lunga sa călătorie, se duce la biserică, iar la întoarcere dorește să-i mulțumească Domnului pentru ajutorul dat. Deși îi plac călătoriile și are un spirit aventuros, Dămian dă dovadă de prevedere, atunci când păstrează câteva baidere, pe care să le ofere la nevoie. Alte calități ale personajului sunt spiritul organizatoric și simțul psihologic, ultimul permițându-i să se apropie ușor de oameni. El manifestă simpatie și chiar afecțiune pentru Ancuța, pe care nu o ezită să o complimenteze.

Dămian este primit cu simpatie în cercul povestitorilor de la han, este ascultat cu interes și curiozitate și spectatorii conchid că este un om plăcut.

Povestirea *Negustor lipscan* reține atenția, în cadrul acestui volum, atât prin stilul narării, caracterizat prin oralitate, cât și prin sublinierea diferenței dintre două civilizații, occidental-emancipată și națională care se dovedește tradiționalistă. Cele două concepții despre viață pun în lumină, în funcție de reacțiile spectatorilor lui Dămian, eterogenitatea socială și sufletească a acestora.

Capodoperă a speciei povestirii, *Hanul Ancuței* este o scriere de valoare pentru maniera în care înfățișează la „belle époque”, o perioadă fericită din istoria Moldovei.

Înainte de a pleca la examen, amintește-ți:

Hanul Ancuței, de Mihail Sadoveanu

- **specie literară:** povestire în ramă
- **motive literare:** hanul, motiv central al textului
- **povestiri incluse:** *Iapa lui Vodă, Fântâna dintre plopi, Cealaltă Ancuță, Județul sărmănilor, Negustor lipsican, Orb sărac, Balaurul, Haralambie, Istorisirea Zahariei fântânarul*

Negustor lipsican

- **specie literară:** *reportaj și memorial de călătorie*
- **perspectiva narativă:** alternează între aceea de narator martor și personaj narator
- **protagonist:** negustorul Dămian Criștișor
- **tema:** diferența dintre două civilizații: occidentală (emancipată) – moldovenească (tradiționalistă)

Folosește informații despre text din eseu și fii original(ă)!

Abordează cerințele în funcție de punctajul din barem!

Mult succes!

Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Într-o activitate instructiv-educativă desfășurată sub umbrela teatrului, demonstrați valoarea dialogurilor în baza cărora formați/dezvoltați competența specifică din secvența dată. Aveți în vedere următoarele aspecte:

a) Prezentați utilitatea activității în formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența dată.

În cerc, elevii ascultă povestea populară *Turtița fermecată*. După prima audiție, învățătorul le spune denumirea activității și obiectivele urmărite pe parcurs. După cea de-a doua audiție, acesta le adresează obișnuitele întrebări-cheie: Cine? Când? Unde? Ce? Cum? De ce? Astfel, ei verbalizează în jurul celor reținute despre: eroi, timp, loc, acțiune, desfășurarea acțiunii, morala poveștii. Pe scurt, copiii vorbesc despre datele memorate. În timp ce reascultă secvențial povestea, ei dialoghează pe marginea punctelor centrale și a învățăturii cuprinse într-o propoziție, însă coordonați de învățător. Mai apoi, ei sunt dirijați către elementele de vocabular și de fonetică.

Revenim asupra detaliilor și spunem astfel:

Cu sprijinul învățătorului, elevii găsesc setul de cuvinte-cheie. Cei solicitați despart în silabe cuvintele date și identifică sunetele cerute de învățător/de un coleg. Pentru fiecare termen, acei copii spun câte un cuvânt cu sens asemănător și câte unul cu sens opus. Reușita este mai ușor de atins datorită cartonașelor cu litere, dublate de imagini corespunzătoare, dar și grație jetoanelor ce înfățișează simboluri; în baza acestora, copiii pot asocia mai repede cuvintele cu sensuri asemănătoare/diferite.

Ulterior, dirijat de colegii săi, un elev fixează pe panoul de plută cartonașele ce conțin cuvintele-cheie și etichetele care le completează. Avându-le dinainte, colectivul are libertatea să schimbe povestea ori la început, ori la sfârșit. Ca atare, iau cuvântul doi-trei copii.

În cele din urmă, efectivul revine asupra materialului audio. După reascultarea poveștii, învățătorul le cere școlărilor lui să redea sunetele auzite și să spună cât de mult le alimentează acestea imaginația. (Expunerea cerințelor este urmată de mențiunea conform căreia sunetele bine percepute prin mijloace auditive stârnesc mai mult imaginația decât cele percepute pe canale audio-video.) În contextul de față și într-un limbaj inteligibil, elevilor li se prezintă avantajele teatrului radiofonic și argumentele pentru care se recomandă acest canal de comunicare și de educare.

b) Enumerați trei suporturi tehnice de instruire folosite conform scopului educațional.

Inclusiv suporturile tehnice fac parte din instrumentarul folosit în timpul activității instructive. Acestea constau în USB, laptop și boxe. În completarea lor vin alte materiale necesare: panou de plută, piuneze, cartonașe tipărite și ilustrate. Recuzita le dă copiilor șansa să își valorizeze potențialul existent la nivelul gândirii preoperaționale și achizițiile din perioadele pre- și abecedară.

Combinat optim cu resursele procedurale, cele materiale și tehnice creează oportunități în considerarea cărora școlarii își folosesc propriile stiluri de învățare, îndeobște stilul auditiv. Prin urmare, lecția în sine reprezintă un moment ce fructifică la maximum potențialul acelor copii care acumulează informații prin canale audio. În egală măsură, lecția aduce în prim plan secvențe care hrănesc imaginația creatoare. Ba mai mult, copiii sunt încurajați să-și imite personajele preferate – verbal și scenic.

c) Indicați două metode de predare eficiente în context și două forme de organizare a elevilor.

Lecția este propice pentru mai multe metode didactice. În situația noastră, suntem de părere că primează povestirea și exercițiul. În plus, le putem aplica cu brio și pe acestea: problematizarea și explicația – în scop educativ – și conversația catehetică și observarea sistematică a comportamentelor elevilor – în scop evaluativ. Toate înlesnesc aplicarea strategiilor euristice. Valoarea resurselor procedurale este dată de stilul învățătorului, dar și de tactul cu care acesta animă fiecăre situație de învățare.

Organizarea se face frontal și în cerc; frontal, atunci când: se descrie primul moment organizatoric al zilei, se modifică acțiunea poveștii, se pune în lumină apanajul teatrului radiofonic; în cerc, în timp ce firul discuției se desfășoară pe axa poveștii, precum și în timp ce se caută cuvintele-cheie.

d) Indicați și o metodă de evaluare aplicabilă pe fondul competenței din secvența dată.

Evaluativ, în momentele oportune, învățătorul formulează itemi (semi)obiectivi și subiectivi. În temeiul lor îi dă curs conversației de verificare. Pe durata acesteia, învățătorul poate descoperi lacunele copiilor care nu au acumulat informații dintr-un motiv sau altul, dar și eventualele tulburări de vorbire ale unora, respectiv incapacitățile altora (de receptare corespunzătoare a mesajelor orale, de ordonare

cronologică a secvențelor poveștii ascultate ș.a.m.d.). Așa cum am precizat mai sus, aceasta este dublată de observarea sistematică a conduitelor elevilor. În principiu, aceasta trebuie să fie nelipsită oră de oră.

e) Argumentați valoarea activității realizate în virtutea competenței de comunicare verbală.

Gândind la povestea audiată, elevii își folosesc negreșit atenția și memoria voluntară. Ei sunt provocați să redea, cu acuratețe, scenele în succesiunea lor logică și numele personajelor. Astfel, ei învață să își prelucreze reprezentările formate la nivel cognitiv.

Reflectând la comportamentele personajelor, ei exersează tehnici de gândire critică, alese în raport cu vârsta. Așa, copiii își dezvoltă și abilitățile socio-afective.

Activitatea poate mobiliza școlarii afectați de dislexie și școlarii timorați de vorbirea liberă. Întrebările dirijate și încurajările învățătorului îi ajută, pe de o parte, să își corecteze greșelile de exprimare orală, iar pe de altă parte, îi ajută să depășească trercul inerent expunerilor în public. Așadar, observăm cum ei aprofundează tehnicile de educare a limbajului, cu care sunt obișnuiți din perioada preșcolară. În plus, observăm cum fondul muzical îi imprimă lecției o notă ce o ridică la nivel interdisciplinar. Deopotrivă, prin natura sa interactivă, activitatea însuflețește lecția.

Ultimele notițe ne arată cât de benefică este intersectarea a trei obiecte de studiu (*Comunicare în limba română, Muzică și mișcare, Dezvoltare personală*).

Elemente de pedagogie școlară (15 puncte)

Redactați un eseu structurat, de cel mult o pagină, în care să prezentați **importanța predării, ca ofertă de experiență de învățare**.

Conform teoriei cunoscute, prin **predare** înțelegem transferul informațiilor către elevi în baza unor materiale expuse verbal sau în scris, cu acuratețe. Altfel zis, predarea constă în activitatea profesorului datorită căreia se realizează transferul informațiilor către elevii săi și prelucrarea lor la nivel inteligibil.

În principiu, predarea este mai mult decât un transfer; este un veritabil schimb de informații efectuat în virtutea procesului de învățământ și a comunicării didactice. Procesul este facilitat de comunicarea didactică, subtil dirijată de profesor. Când acesta din urmă „deschide” canalul de comunicare, elevii lui devin receptivi și oferă feedback. Feedback-ul lor poate consta fie în răspunsurile așteptate, fie în varii întrebări ce largesc subiectul ori îl aprofundează. Ca atare, informațiile transmise reprezintă un fond în temeiul căruia se consolidează achizițiile școlare. Internalizate și corespunzător valorificate, laolaltă, acestea devin elemente constituente ale oricărei experiențe ulterioare de învățare.

În continuare, delimităm două concepte ușor de confundat: *strategie* și *stil de predare*. Distanța ni se relevă **dacă vedem în strategie un stil pur tactic-operativ**, adoptat de învățător pentru a-și coordona demersul didactic, orientat înspre obiective și derulat cu ajutorul unor metode și mijloace, atent alese. Totodată, distanța ni se relevă **dacă vedem în stilul de predare o strategie** a învățătorului prin care își dirijează actul didactic în propria manieră; este o combinație a trăsăturilor lui personale și profesionale, șlefuite în virtutea experienței câștigate în timp.

Știm că predarea face parte integrantă din procesul de învățământ, alături de învățare și de evaluare. Între cele trei acte există o strânsă legătură. De fiecare în parte depinde succesul actului educațional,

privit global. În contextul dat, de calitatea predării depinde, în principiu, gradul în care un elev reușește să învețe. Ne referim, desigur, la elevul neafectat de spectrul cerințelor educative speciale. Pentru el, este evident că predarea se adaptează la gradul tulburării/dificultății lui de învățare, certificat de expert.

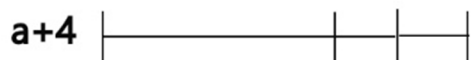
Mai departe, trecem în revistă caracteristicile predării, într-o viziune unanim acceptată. Afirmăm că predarea e caracterizată de: natura relației stabilite între cadrul didactic și elev; alternanța secvențelor dominate de latura informativă, respectiv formativă a lecției; analiza etapei de-a lungul căreia se caută răspunsuri la întrebările: *Ce nu a fost bine formulat sau realizat? Organizatoric vorbind, a fost activat întregul colectiv? Au extras elevii esențialul din materialele prezentate oral/în plan fizic? Informațiile primite au fost trecute prin filtrul verbelor de acțiune? Cum se poate îmbunătăți actul de predare?* Pe scurt, analiza în discuție este ceea ce în literatura de specialitate înseamnă *(auto)reglarea învățării*.

În viziunea proprie, actul de predare este deosebit de important în procesul de învățământ. Sunt două perspective din care îl privim. Pe de o parte, predarea este o autentică oportunitate de învățare, gândită ca ofertă curriculară rezultată din trunchiul comun obligatoriu. Pe de altă parte, aceasta este o veritabilă **experiență de învățare**. Drept care, astfel devine școlarul mai instruit și mai deschis în fața provocărilor ce îl determină să coreleze date și situații reale de învățare. Așadar, perspectivele amintite îi dau lecției substanță, iar elevului, impulsuri motivaționale. Cuvintele-cheie notate în jurul predării sunt: simbioză (între conținuturi, informații selectate și prelucrate, instrumentar), relevanță, concretețe, interactivitate, feedback descriptiv, rigoare, tact, coeziune de grup, eficiență, capacități superioare aflate într-o continuă formare – reflecție, metacogniție, argumentare pertinentă, învățare conștientă și durabilă, de pildă.

A. Matematică (15 puncte)

1. $228 - (2 + 4 + 6) = 216$.

$216 : 4 = 54$. Numerele sunt 54, 56, 58 și 60.

2. $2x + 5y + 3z = 2(x + y) + 3(y + z) = 2 \cdot 6 + 3 \cdot 9 = 39$.

3. Suma unghiurilor unui triunghi este 180° , deci $2x + 50 + 5x - 40 + 2x - 10 = 180 \Rightarrow 9x = 180 \Rightarrow x = 20$.

Se observă că $A = 90^\circ$ și $C = 30^\circ$.

Din teorema unghiului de 30° , deducem că $AB = 12 \text{ cm}$. Se aplică teorema lui Pitagora și aflăm că $AC = 12\sqrt{3} \text{ cm}$. Aplicăm formula ariei și se află că $A = 72\sqrt{3} \text{ cm}^2$.

4. Volumul este l^3 , deci $l = 14 \text{ cm}$. Aria totală este $6l^2$, deci 1176 cm^2 . Ținând seama și de pierderile de 10%, trebuie $110\% \cdot 1176 = 1293,6$, deci ajung 1300 cm^2 .

B. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului (10 puncte)

a) Pentru a forma/dezvolta competența specifică dată, evidențiați două mijloace didactice, două strategii de diferențiere și individualizare, respectiv două forme de organizare a colectivului de elevi necesare.

Cu titlu de exemplu, ne alegem o lecție de însușire a cunoștințelor. Propunem astfel derularea acesteia:

La solicitarea învățătorului, câte un elev, se poziționează în anumite puncte ale clasei și în preajma anumitor colegi. Stând în locurile precizate, el trebuie să marcheze reperele/direcțiile indicate de învățător în spațiu prin mesaje verbale, „întărite” de jetoane având semnele corespunzătoare.

În următoarea secvență, în grupuri de câte patru, școlarii realizează elemente grafice în aer și pe suporturi materiale: nisip și plastilină aplatizată. Acestea constituie **resursele educaționale**. Este momentul în care se execută liniuțe verticale, orizontale și oblice; 10 semne din fiecare tip și 12 semne combinate. Mai apoi, membrii grupurilor oferă, în plen, exemple de linii verticale, orizontale și oblice întâlnite în viața cotidiană.

În etapa de realizare a transferului, elevii se așază în semicerc pentru a urmări imagini dintr-un film animat. Din când în când, filmul e oprit pentru a li se adresa întrebări formulate în considerarea temei: *Orientarea și mișcarea în spațiu*. La timpul potrivit, la cererea învățătorului și a efectivului, după caz, câte un elev indică reperele/direcțiile observate într-o secvență anume. Răspunsul trebuie să îi fie urmat de un exemplu concret, preluat din mediul apropiat. Verbalizând cele văzute pe ecran în contextul creat de film, micii școlarii înțeleg că mișcarea/împingerea corpurilor este posibilă datorită unei forțe exercitate sau nu de om. (Ca atare, se face trimitere la științele fizicii, parte din programa disciplinei noastre de studiu – MEM.) Revenind cu gândul la tema zilei, elevii formulează concluziile așteptate.

Metodele principale aplicate sunt explicația și exercițiul. Le-am ales îndeosebi pe acestea, fiindcă le vedem mult mai aproape de esența principiului predării individualizate; e principiul care, prin definiție, ne permite să adaptăm conținutul la nevoile fiecărui elev și, totodată, la potențialul clasei. Strategiile mixte și analogice pot realmente crea premisele învățării personalizate.

Organizarea efectivului se face individual și în grupuri mici. Activitatea desfășurată frontal se subînțelege, fiind absolut necesară la începutul orei, în timp ce se captează atenția, și la final, când se prezintă produsele având elementele grafice prestabilite. Indiferent de modul de organizare, fiecare școlar își folosește, în egală măsură, puterea de concentrare și abilitățile de orientare în spațiu. Per ansamblu, elevii sunt determinați să efectueze exerciții de atenție și mai cu seamă exerciții de dezvoltare a inteligenței spațial-vizuale. Fără doar și poate, sunt valorificate și abilitățile de relaționare, dovedite, de orice copil în parte, prin potențialul socio-afectiv. În contextele de comunicare, se încurajează și ascultarea activă.

Atât organizarea colectivului, cât și managementul conținutului parcurs facilitează și demersul de exersare a stilurilor personale de învățare. Dacă observăm separat copiii, deducem că ei își valorifică implicit stilurile predominante. Fiindu-le, firește, oricând la

îndemână, ei pot relua cu mai multă ușurință, în ritmurile proprii, procesul de asimilare-acomodare. Ne referim la internalizarea cunoștințelor și la găsirea aplicabilității lor în situații de viață. Pe deasupra, observându-i și ținând cont de rezultatele obținute la probele evaluative, facem corelații între stilurile adoptate de elevi. Finalitatea este revizuirea proiectării didactice în favoarea lor.

Încheiem ideea cu o ipoteză:

Cu cât le dezvoltăm mai bine școlarii spiritul de observație și cu cât îi obișnuim mai mult să acționeze în diverse împrejurări care necesită orientare și mișcare bazată pe repere spațiale, cu atât putem fi mai siguri că le dezvoltăm agerimea. Negreșit, impactul activității propuse se resimte pe termen îndelungat, independent de tipul spațiului în care se manifestă ei: convențional sau nu. Tot negreșit, situațiile de instruire diferențiată generează experiențe de învățare durabilă, de (re)valorificat la orice vârstă.

b) Concepeți doi itemi de evaluare diferiți, din sfera itemilor obiectivi, și doi itemi de evaluare diferiți, din categoria itemilor semiobiectivi, aplicabili în evaluarea formării/dezvoltării acelei competențe.

Din seria itemilor obiectivi alegem doi diferiți, pe care îi prezentăm în cele ce urmează. La fel procedăm gândindu-ne și la categoria itemilor semiobiectivi.

Ne raportăm la una dintre sarcinile despre care am scris în structura cerinței aferente literei A. Ca atare, elevii se conformează indicațiilor, răspunzând corespunzător la aceste comenzi, adică prin *Adevărat* sau *Fals*:

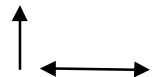
- *Acest jeton (→) îți indică faptul că trebuie să te deplasezi spre stânga.*
- *Jetonul (↗) îți arată faptul că trebuie să ocolești spre dreapta ultima bancă pentru a ajunge la ușă.*
- *Jetonul (↖) îți indică faptul că trebuie să te deplasezi spre stânga pentru a ajunge la fereastră.*
- *Orientându-ne după acest jeton (↓), vedem că este o măsută lângă tablă.*
- *Orientându-ne după acest jeton (↔), vedem că obiectele de pe catedră sunt așezate în poziție oblică.*

ȘI

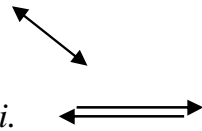
În cuprinsul unui bilet, elevii pot citi enunțuri care trebuie puse în corespondență cu simbolurile aferente. Aceste se prezintă astfel:

Prin linii, asociați fiecare propoziție cu simbolul, -urile potrivit,-e. Atenție însă! Unele se repetă.

- *Putem așeza un dulap și în poziție verticală, și în poziție orizontală.*

- *Pe scaun putem sta și în picioare, și în poziție șezândă.*
- *Pe o scară urcăm și coborâm oblic.*
- *De obicei, catedra este poziționată lângă fereastră.*
- *De regulă, catedra și ușa se află în stânga și în dreapta clasei.*

Completați spațiile libere cu termenii corespunzători.

În filmul vizionat, am observat că:

- *un copil stătea ____ caldarâm,*
- *un altul trecea ____ fața lui și trăgea ____ el un cărucior.*
- *iar altul arunca mingea ____ coșul de baschet.*

ȘI

Dacă vi s-ar cere exemple de situații reale în care utilizați cuvintele înainte, după și deasupra, care ar fi acestea? Pe rândurile de mai jos, în enunțuri scurte, dați câte două exemple pentru fiecare.

- _____.
- _____.
- _____.
- _____.
- _____.
- _____.

Reprivind itemii enumerați, realizăm că avem în față tipologii diferite. Primii doi sunt cu alegere duală și cu alegere multiplă, iar ultimii doi unii cuprind enunțuri cu spații lacunare și întrebări structurate. Cu titlu exemplificativ, aceștia pot contribui la fixarea cunoștințelor despre reperele/direcțiile de luat pentru a ne orienta și mișca în spațiu.

Testul nr. 3

Limba și literatura română (30 de puncte)

1.

a) *Coasta*;

b) *sordidă* = murdară; *somptuoase* = opulente;

c) De obicei, este un om *calm*. (adjectiv); El percepe *unde* sonore din cele mai fine. (substantiv);

d) *obosită* – circumstanțial de cauză; *avea* – predicat verbal;

e) *să stau la pândă ca o santinelă în misiunea severă de a vedea tot*. – propoziție subordonată completivă indirectă;

f) Eu înțeleg/*care este motivul supărării tale*/.

g) În structura *s-a* (odihnit) cratima marchează pronunțarea apropiată a două cuvinte cu valori morfologice diferite: pronumele reflexiv *s-* și verbul auxiliar *a*.

h) Eroina se simte o martoră inoportună a existenței celorlalți, prin imposibilitatea de a se odihni când ceilalți o fac. Luciditatea extremă, care îi facilitează observarea peisajului exterior și a celui interior, sufletesc, al celorlalți călători, nu-i permite să se odihnească, eroina fiind asemenea unei santinelle „la pândă” și „veșnic nemulțumită”.

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați *particularitățile de construcție ale unui personaj* dintr-o nuvelă studiată, aparținând unui autor din programa pentru examen. În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales, prin raportare la conflictul/conflictele din textul epic studiat;

– prezentarea a trei elemente de structură ale textului epic, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: conflicte, episod narativ, intrigă, relații spațio-temporale, tipologii de personaje, tehnici de caracterizare a personajelor etc.);

– evidențierea a două trăsături ale personajului ales, ilustrate prin două episoade/scene narative semnificative.

Ioan Slavici este unul dintre cei patru scriitori clasici români care s-au remarcat în secolul al XIX-lea, prin inaugurarea romanului realist obiectiv, cu profil psihologic. Literatura lui Slavici descrie personaje complexe, dominate de conflicte puternice, pe fondul modificărilor pe care le aduce capitalismul în societatea tradițională rurală.

Nuvela *Moara cu noroc* este o creație literară care se înscrie în formula realismului cu influențe psihologice și este considerată o capodoperă a speciei: „o nuvelă solidă, cu aspect de roman” (G. Călinescu). Nuvela a fost publicată în volumul *Novele din popor*, din 1881.

Protagonistul nuvelei este Ghiță, un personaj complex a cărui personalitate se schimbă, pe parcursul nuvelei, transformându-se dintr-un om onest într-un cârciumar care trăiește cu obsesia banilor și comite fapte grave, culminând cu crimă, în numele acestei obsesii.

Inițial, el este un tânăr cizmar dintr-un sat ardelean, care este interesat să progreseze pe plan social. Prin urmare, el își propune să ia în arendă cârciuma Moara cu noroc, urmând să-și deschidă, mai târziu,

cu banii obținuți, un atelier de cizmărie cu câteva calfe. Planul pe care-l prezintă familiei o face pe bătrână, soacra lui Ghiță, să fie rezervată, fiind credincioasă principiului că omul trebuie să fie mulțumit cu sărăcia lui. Ghiță se dovedește, însă, hotărât și se mută cu familia la Moara cu noroc, un loc aparent privilegiat, dar cu rezonanță negativă.

Ghiță se dovedește întreprinzător, harnic și priceput în ocupația de cârciumar, previziunile sale se adeveresc și el ajunge să câștige mai bine. Dar echilibrul sufleteș al personajului se ruinează în momentul în care la cârciumă își face apariția Lică Sămădăul, șeful porcarilor care îi impune să-i fie partener în afaceri, devenindu-i iscoadă. Intimidat de prezența autoritară a lui Lică, Ghiță acceptă, mai ales că vede în acest pact un prilej de a se îmbogăți mai repede. Ghiță dă dovadă de caracter slab în confruntarea cu porcarul. Personajele sunt în opoziție: Lică este ferm și autoritar, Ghiță se dovedește slab și ușor de stăpânit.

Ghiță trăiește un puternic conflict interior, fiind scindat între dorința de a redeveni om cinstit și obsesia pentru bani, cea din urmă împlinindu-se numai prin tovărășia cu Lică. Lupta interioară se răsfrânge în exterior, prin faptul că trăiește stări sufletești contradictorii și prin reacțiile agresive față de cei dragi. Măcinat de obsesia pecuniară, Ghiță se transformă dintr-un om optimist și vesel, într-o persoană ursuză, irascibilă, care trece rapid de la o stare sufletească la alta: „se aprindea pentru orișice lucru din nimic, nu mai zâmbea ca mai nainte, ci râdea cu hohot, încât îți venea să te sperii de el”. Curând, personajul ajunge să regrete că are familie, care îl împiedică în planurile sale. El se dezumanizează treptat și comite gesturi care ies din sfera raționalului. De exemplu, își îndeamnă soția să joace cu Lică, folosindu-se de ea ca să păstreze prietenia cu Lică. Ghiță se lasă și mai mult influențat de Lică atunci când depune mărturie în favoarea lui și se face vinovat de sperjur. În încercarea de a se reabilita moral, se împrietenește cu jandarmul Pinteș care intenționează să i-l predea pe Lică. Este și aici duplicitar, pentru că nu vrea să piardă avantajul tovărășiei cu Lică.

Personajul conștientizează că se supune unui instinct care-l domină și trăiește cu remușcările faptelor sale, mai ales când se gândește la soarta copiilor săi, care nu vor avea amintirea unui părinte cinstit, moral.

Dezumanizarea personajului este definitivă în momentul în care își ucide soția, care-l înșelase. Este la rândul lui ucis și moartea lui este văzută ca o pedeapsă pentru abaterea de la codul moral.

Personajul este caracterizat indirect, prin intermediul faptelor, vorbelor, atitudinilor sale. La început, naratorul îl prezintă drept un „om harnic și sârguitor”, pentru ca mai târziu să devină „ursuz” și „pus pe gânduri”. Personajul se dovedește lacom: „Vede banii grămadă înaintea sa și i se împăinjneau, parcă, ochii”.

În relația cu Lică, Ghiță se dovedește vulnerabil și lipsit de curaj cu atât mai mult cu cât celălalt îi observă slăbiciunea pentru bani. Ana, soția lui, de care el se înstrăinează pentru că este incapabil să-i mărturisească frământările sufletești, ajunge să-l disprețuiască, numindu-l „muiere în haine bărbătești”.

Prin încercarea sa de a-și schimba destinul, fiind nemulțumit cu ce avea deja, prin actul său de hybris, care are consecințe dramatice, Ghiță devine un personaj tragic.

Înainte de a pleca la examen, amintește-ți:

Moara cu noroc, de I. Slavici

- **curent literar:** realism
- **specie literară:** nuvelă psihologică
- **tema:** dezumanizarea omului determinată de dorința de înavuțire
- **personaje:** Ghiță, Ana, bătrâna, Lică, Pinte, Răuț

Momentele subiectului:

Expozițiunea – Ghiță închiriază hanul *Moara cu noroc*

Intriga – apariția la han a lui Lică Sămădăul care declanșează conflictul interior

Desfășurarea acțiunii – implicarea lui Ghiță în afacerile lui Lică și înstrăinarea de familie

Punctul culminant – denunțarea lui Lică și uciderea Anei

Deznodământul – toți cei vinovați plătesc greșelile săvârșite, iar cei nevinovați încep o viață nouă

Folosește informații despre text din eseu și fii original(ă)!

Abordează cerințele în funcție de punctajul din barem!

Mult succes!

Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Într-o activitate instructiv-educativă desfășurată dimpreună cu actori ai unui teatru pentru copii, arătați valoarea dialogurilor în baza cărora formați sau dezvoltați competența specifică din secvența dată. Aveți în vedere următoarele aspecte:

a) Prin prezentare, dovediți eficiența activității în formarea/dezvoltarea competenței specifice date.

Stând în semicerc, copiii privesc o planșă ce ilustrează primirea musafirilor în mijlocul unei familii. Planșa și conversația specifică le atrage atenția. Învățătorul comunică denumirea activității, iar apoi anunță începerea unui joc de rol ce facilitează atingerea obiectivelor stabilite. Micii actori amatori sunt aleși prin tragere la sorți. Învățătorul le face cunoscute regulile și indicațiile scenice. Când toți confirmă că și le-au însușit, începe jocul. Colegii urmăresc spectacolul mai degrabă în scop instructiv decât recreativ. De-a lungul reprezentațiilor, ei îndeplinesc sarcina primită: să rețină replicile formale care marchează dialogul deschis între gazde și musafiri și replicile informale schimbate între membrii familiei-gazdă.

La finalul spectacolului, învățătorul desenează pe tablă un ciorchine. Apoi, el numește copiii care vor lipi, sub formă de cerc, imagini corelative cu tema curentă. Sprijiniți de învățător, colectivul reia

cele învățate: conduita în vizită, limbajul adecvat, ținuta potrivită, calitatea morală a oamenilor pe care ni-i apropiem, importanța vieții sociale pentru dezvoltarea noastră ca ființe umane/necesitatea păstrării relațiilor sociale strânse cu oamenii.

Prin activitatea propusă, învățătorul accentuează următoarele aspecte: importanța factorilor de mediu asupra dezvoltării armonioase a copilului, latura formativ-educativă a unui joc având conotațiile vieții casnice, argumentele aduse în favoarea jocului de rol, în clasa pregătitoare, viabilitatea lecției după etapa de evaluare, raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare (corectitudine, concizie, claritate, integralitate), nuanțarea demersului educativ, susținerea lui prin exemple edificatoare.

b) Enumerați trei materiale didactice folosite conform scopului educațional și două forme de organizare a elevilor.

Resursele materiale constau în: planșă tematică, cartonașe ilustrate, plastilină adezivă. Fișa jocului de rol (cu notițele despre reguli și etape), tabla și creta colorată se înțeleg de la sine.

Prin natura lui dinamică și atractivă, jocul ușurează însușirea cunoștințele predate. Instrumentarul este cu atât mai potrivit cu cât copiii sunt încă la vârsta gândirii preoperaționale. Acesta îi ajută să își fixeze noțiunile tratate frontal.

Toată activitatea este organizată în interiorul unui semicerc. Arcul format reprezintă așa-numita scenă deschisă publicului care urmărește reprezentațiile, bine schițate în jurul unor itemi semiobiectivi și subiectivi. După caz, în jocul de rol, elevii lucrează în perechi sau în microgrupuri.

c) Prezentați două metode de predare deosebit de utile în context.

Tema este abordabilă prin asemenea metode didactice: observația, explicația, jocul de rol, exercițiul, expunerea, ciorchinele. Deosebit de utile considerăm că sunt jocul de rol și ciorchinele. Prin prima se dă curs ideii centrale, iar copiilor li se dă ocazia să își prezinte cunoștințele și să se manifeste așa cum sunt ca ființe în plină formare. Prin cea de-a doua metodă se creează oportunitatea de sistematizare a informațiilor valorificate pe durata activității școlare. Putem afirma că aceasta reprezintă momentul de realizare a performanței.

d) Prezentați o metodă de evaluare aplicabilă în considerarea competenței menționate.

Resursele (procedurale și materiale) sunt atuuri la îndemâna învățătorului, care pot face mai ușoară trecerea spre evaluarea sumativă. Restul depinde de tactul cu care acesta animă/coordonează fiecare situație de învățare. În scop evaluativ, se poate folosi cu succes turul galeriei. În cadrul acesteia, spre exemplu, li se cere copiilor să redea, în tablouri pictate, scena preferată din jocul de rol. Nu este puțin lucru să le vedem reprezentările mentale în picturi expresive, bogate în sensuri pentru fiecare în parte.

Pe deasupra, se poate folosi și observarea sistematică a comportamentelor elevilor. În sfera evaluării formative, valoarea ei se subînțelege. Ba mai mult decât atât, fiind adusă în discuție la timpul potrivit, aceasta își etalează atributele, unele cu putere (auto)corectivă etalată într-un context de comunicare constructivă.

e) Motivați valoarea activității prin care se formează/dezvoltă abilitatea de transmitere a unor informații.

Jocul de rol supune atenției simularea unei situații reale, intitulată *În vizită*.

Intrând în pielea personajelor – gazde și musafiri –, școlarii: exersează diferite tehnici de comunicare – (in)formală, (non)verbală – și tehnici de autocontrol, se manifestă ca niște gazde/musafiri ce trăiesc în plan real o atare experiență, se obișnuiesc să interpreteze roluri variate, se impulsionează reciproc, se (auto)evaluatează, se exprimă socio-afectiv, ating latura teatrală a procesului instructiv-educativ.

În paranteză fie zis, micul nostru actor amator se familiarizează cu dramatizările, fapt ce îi nivelează traseul școlar sub următoarele aspecte: înțelege valoarea activităților interactive și valoarea muncii în grup; își exprimă opiniile pe care le susține cu argumente pertinente; conștientizează rolul imaginii de sine; se exprimă autentic pe sine; vorbește corect, clar, coerent și fluent; depășește mai ușor blocajele emoționale; își mărește puterea de concentrare, își îmbogățește continuu imaginația; își îmbunătățește memoria voluntară; redă facil reprezentările apărute în plan mental; preia/transferă bune practici; își descoperă propriul stil; se (auto)disciplinează; știe să reacționeze în diverse împrejurări concrete de viață.

La rândul său, publicul observă ce este (in)corect în comportamentele personajelor aflate în centrul atenției. Scopul este ca publicul să discearnă între conduite manifestate de eroi în arcul de cerc și să le aleagă numai pe cele dezirabile. Această mențiune face trimitere la o disciplină conexă, *Dezvoltare personală*. Drept care, lecția capătă o nuanță interdisciplinară.

Scenariul didactic evidențiază valențele jocului de rol, prin definiție o metodă activ-participativă și modelatoare de caractere puternice. Pe de o parte, această dinamizează activitatea și transpune copiii – interpreți și privitori – în lumea teatrului, iar pe de altă parte, aceasta le șlefuește trăsăturile morale.

Observăm cum actul dramatic contribuie la procesul de formare continuă a copilului, dezvoltându-l armonios și plenar. Conchidem că sunt tangibile obiectivele vizate: reflectarea universului apropiat în secvențe semnificative ce imită divese evenimente din viața particulară, descrierea lor succintă și clară, dovedirea bunelor maniere în varii circumstanțe.

Elemente de pedagogie școlară (15 puncte)

Redactați un eseu structurat, de circa o pagină, în care să redați **predarea ca activitate de organizare și conducere a situațiilor de învățare**.

Orice cadru didactic știe că predarea reprezintă prima activitate ce pune pe rol procesul de învățământ. De asemenea, orice cadru didactic știe că procesul de învățământ este fundamental pentru instruirea și formarea continuă a elevului în planul dezvoltării lui academice și îndeosebi a dezvoltării lui personale.

Este limpede că, în lipsa predării, nu pot exista celelalte două activități principale: învățarea și evaluarea. Este limpede și că, din pricina predării defectuoase, apar împrejurări ce denotă carențele cadrului didactic, profesional vorbind. În altă ordine de idei, din cauza predării defectuoase, elevii nu își pot însuși informațiile aferente unităților tematice în mod corespunzător, drept care nici nu pot își explica legăturile existente între conținuturi și rezultatele așteptate. Fiind transmise trunchiat sau parțial, datele care constituie fundamentul temei cerute potrivit programei școlare rămân un simplu scop intangibil.

Triada **predare-învățare-evaluare** poate lua forma unui cerc, în interiorul căruia circuitul este continuu. Elementele triadei sunt absolut interdependente și susceptibile să garanteze succesul lecției, dacă, în context, se manifestă profesionalismul cadrului didactic. Se afirmă deseori că reușita lecției depinde

considerabil de tactul cu care profesorul organizează și coordonează activitățile derivate din procesul de învățământ, derulat în propria clasă. Mai mult decât atât, situațiile reale de învățare, create în considerarea actului de predare, pot fi percepute ca veritabile experiențe de învățare. Prin definiție, experiența de învățare are un profund caracter formator, în baza căruia elevul este ghidat spre evaluarea formatoare. Aceasta din urmă îi dă greutate lecției, întrucât se știe că finalitatea procesului instructiv-educativ nu constă doar în răspunsul la întrebarea *Ce și cât știi?*, ci mai degrabă, în răspunsul la întrebarea *Ce sunt capabil(ă) să fac eu cu **ce** și cât **știi**?*.

Știm că profesorului îi revine exclusiv activitatea de predare. Pe durata sa organizează și conduce diverse situații de învățare, respectiv transmite un conținut informațional folosind strategii potrivite și adaptate la caracteristicile clasei și la nevoile sale. În didactica modernă, predarea este centrată pe elev. De preferință, profesorul procedează în așa fel încât orientează actul de predare spre elev, beneficiar direct final. Nevoile și așteptările lui trebuie să primeze întotdeauna din motive ce subliniază dreptul la o educație oferită pe măsura lui, holistic privită. Fiind pus mai presus de profesor în timpul predării, elevul culege roadele, grație cărora își mărește bagajul de cunoștințe, indispensabil pe traseul educațional. El devine oglinda profesorului, în care își autoanalizează comportamentul și competențele.

Spre final, menționăm câteva aspecte despre **(auto)evaluarea comportamentului cadrului didactic**.

Plastic vorbind, profesorul, privindu-se în oglinda clasei lui, poate afla dacă și-a proiectat ori nu lecția în acord cu obiectivele prestabilite. Calitatea actului de învățare – realizat de elev în clasă și acasă – depinde într-o mare măsură de modul în care activitatea de predare a fost organizată, coordonată și încheiată. În fiecare context de învățare se reflectă experiența personală și profesională a cadrului didactic. Și conduita la fel. Prin ceea ce face și spune direct sau tacit, acesta se exprimă pe sine. De asemenea, în fiecare moment de reflecție, acesta dă curs procesului de (auto)reglare a lecției. Evaluarea și (auto)evaluarea conduitei cadrului didactic se mai poate realiza verificând și interpretând fișa de asistență la ore, întocmită de terțele persoane avizate – colegii de breaslă și superiorii lui pe scară ierhnică.

Vrem să credem că această temă nu se încheie cu ultima idee enunțată, ci continuă în mintea cititorului ca un exercițiu de autoanaliză, având în fundal scenariile didactice care i-au marcat întreaga activitate la catedră și nu numai. Din fiecare secvență se pot reține exemple care să reprezinte un așa-zis îndrumar pentru profesorii aflați în căutarea propriului stil de predare, dar și în căutarea celor mai bune practici de gestionare a clasei.

A. Matematică (15 puncte)

1. Cum 15 kg de piersici și 18 kg de mere costă 177 lei, deducem (împărțind la 3) că 5 kg de piersici și 6 kg de mere costă 59 lei.

Cum 8 kg de piersici și 24 kg de mere costă 152 lei, se deduce (împărțind la 4) că 2 kg piersici și 6 kg mere costă 38 lei. Diferența de 21 lei provine de la cele 3 kg piersici. Deci, un kg de piersici costă 7 lei și apoi se deduce că un kg de mere costă 4 lei.

$$2. \begin{cases} 3x - 4y = 14 \\ 2x + 3y = -2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 6x - 8y = 28 \\ -6x - 9y = 6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -17y = 34 \\ 2x + 3y = -2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y = -2 \\ x = 2 \end{cases}$$

3. În triunghiul ACD, unghiurile au 90° , 60° , și 30° . Notând $AD = x$, deducem $AC = 2x$ și aplicăm teorema lui Pitagora. Rezolvând ecuația aflăm $x = 8\sqrt{3}cm$ și apoi $AC = 16\sqrt{3}cm$. Triunghiul BDC este dreptunghic isoscel, deci $BD = 24cm$.

Aria triunghiului ABC este $\frac{(24+8\sqrt{3}) \cdot 24}{2} = 96(3 + \sqrt{3})cm^2$.

4. Lungimea maximă este chiar diagonala prisme, adică ipotenuza unui triunghi dreptunghic cu catetele de 20 cm și 48 cm. Aplicăm teorema lui Pitagora și obținem 52 cm.

B. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului (10 puncte)

a) Precizați două mijloace didactice, două strategii de diferențiere și de individualizare, precum și două forme de organizare a colectivului de elevi necesare pentru a forma/dezvolta competența specifică dată.

Exemplificativ, într-o lecție mixtă, vedem astfel desfășurarea acesteia:

În condițiile create, în opinia noastră, adecvat este un instrumentar în care, de bază, sunt ilustrațiile și baghetele plușate. În adaos, vin acestea: suporturi de carton multicolor, creioane, suporturi digitale cu înregistrări ale unor corpuri aflate ori puse în mișcare în direcțiile exersate în timpul dirijării învățării. Instrumentarul favorizează analizatorul vizual, atât de important pentru acumularea și fixarea cunoștințelor. Deoarece ne aflăm în stadiul operațional concret de dezvoltare a inteligenței umane, materialul intuitiv e imperios necesar în orice context. Însă reușita demersului depinde substanțial de modalitatea în care învățătorul caută oportunități și le fructifică exclusiv în beneficiul elevilor, gândind, pe de o

parte, la potențialul grupului, iar pe de altă parte, la nevoile și la particularitățile fiecărui membru.

Ca metode de predare, propunem observația și exercițiul. Privitor la observație, menționăm faptul că elevii sunt familiarizați cu aceasta din vremea în care frecventau grădinița. Atunci, coordonați de educatoare, ei aveau de identificat lucruri, de aflat rostul fiecăruia și de găsit aplicabilitatea în viața de toate zilele. Realizăm cât de importantă este atenția acordată în perioada preșcolară acestei metode de predare, dublată, firește, de metoda explicației. În principiu, aceasta din urmă înlesnea învățarea individualizată, fiindcă explicațiile erau date foarte aproape de nivelul de înțelegere al copilului, raportat direct la experiențele de viață din mediul cunoscut. Drept dovadă, începând de la vârsta preșcolară, explicațiile oferite sunt „cântărite” cu măsură potențialului bio-psiho-social. În privința unui posibil mod de utilizare a resurselor procedurale, indicăm aceste forme de organizare a efectivului clasei: în echipă și în frontal. Vrem să le dovedim eficiența în activitatea descrisă dedesubt:

Învățătorul împarte fișe de lucru, iar colectivul clasei, în echipe de câte patru membri. Pentru spargerea gheții, acesta le cere școlărilor să efectueze, individual, exercițiul astfel conceput: *Desenați un triunghi, iar dedesubt, o linie orizontală. La stânga, desenați o steluță.* În timp ce vizează următoarea etapă, în scop tranzitiv, învățătorul le propune elevilor să se interevalueze și abia apoi să verifice modurile în care au rezolvat respectivul exercițiu, iar dacă este cazul, să se corecteze. În etapa de care spuneam, elevilor li se cere să asocieze elemente grafice așa încât să obțină formele stilizate ale câtorva elemente întâlnite adesea din viața curentă. Pentru a rezolva sarcina, ei trec prin fața unor băncuțe având ilustrații expuse, în care se văd obiecte poziționate conform sintagmelor: *în, pe, deasupra, dedesubt, lângă, în față, în spate, stânga, dreapta, orizontal, vertical, oblic, interior, exterior.* În grupurile constituite inițial, după ce observă reperele/direcțiile obiectelor, membrii le ordonează ținând cont de sintagmele enunțate în prealabil și scriu cuvinte-etichetă. Pe fiecare cuvânt-etichetă, ei realizează semne grafice corespunzătoare, fapt care înlesnește identificarea lor.

Spre finalul activității didactice, stând sub formă de semicerc, elevii dialoghează despre corpurile observate în viața cotidiană în aceleași poziții/direcții. Pe firul dialogului sunt chiar conceptele-cheie *orientarea în spațiu* și *mișcarea în spațiu*. E momentul în care învățătorul adresează întrebări de tipul: Cu ajutorul căror semne grafice marcate pe cuvintele-etichetă putem alcătui figuri geometrice plane? Ș.a.m.d. Răspunsurile trebuie însoțite de reprezentările lor în aer.

Privirile curioase ale copiilor surprinse în timpul observației se răsfrâng mai târziu în explicațiile dascălului. Iar explicațiile se continuă cu șiruri de întrebări – întrebări ale

copiilor, formulate din dorința de a ști tot mai multe despre însușirile obiectelor observate, despre legătura lor cu mediul înconjurător, despre cum pot fi aduse ele în viața obișnuită. În numele educației diferențiate, prin răspuneri personalizate, ambele sedimentează achizițiile.

Explicațiile sporesc efectul observației dirijate, clarifică aspecte contextuale principale, generează întrebări în serie, ridică nivelul conversației, întrețin curiozitatea, se transformă în exerciții practice.

Pe scurt, de vreme ce primesc răspunsurile așteptate și de vreme ce sunt încurajați să le caute, copiii devin mai interesați de subiect. Tandemul observație-explicație generează gânduri reflexive în mințile copiilor. Afirmările învățătorului rămân în memorie. Orice copil curios își reactivează informațiile pentru a le aprofunda, deoarece este educat în spiritul căutării neobosite de sensuri, de semnificații, demonstrații și investigații. Vedem cum psihopedagogia diferențiată îi cultivă, subtil, veleitățile de cercetător. Așa i se cultivă și abilitățile orientate spre metacogniție.

b) Elaborați doi itemi de evaluare diferiți, din categoria itemilor obiectivi, și doi itemi de evaluare diferiți, din categoria itemilor semiobiectivi, aplicabili în evaluarea formării/dezvoltării acelei competențe.

În cea de-a doua parte a lucrării, elaborăm doi itemi din categoria celor obiectivi și doi itemi din categoria celor semiobiectivi. Întorcându-ne la activitatea descrisă, ne reamintim la ce anume se referă aceștia.

În momentul verificării exercițiului dat, se formulează următoarele patru afirmații, la care elevii răspund prin cuvintele *Corect* sau *Incorect*.

- *Linia orizontală este desenată sub triunghi.*
- *Linia orizontală este nemărginită la ambele capete. Ceea ce înseamnă că ea nu se mai poate trasa înspre părțile laterale, adică spre stânga și spre dreapta.*
- *În stânga triunghiului vedem o steluță.*
- *Triunghiul are o linie ondulată.*

Treceți prin fața ilustrațiilor expuse cu bănci. Observați obiectele așezate în așa mod încât să înțelegeți ușor că este vorba despre următoarele repere spațiale: deasupra, dedesubt, în față, în spate, orizontal, vertical, stânga, dreapta, interior, exterior. Regrupați-le în așa fel încât să fie în poziții diametral opuse; de pildă: sus-jos.

Într-o altă secvență, se adresează asemenea întrebări: *Cu ajutorul căror semne grafice marcate putem alcătui figuri geometrice plane? Sub ce formă geometrică este decupat cartonașul ce reprezintă cuvântul-etichetă? Etc.*

Ultimul model de itemi se poate deduce din acest exemplu:

➤ *De câte pătrate, cercuri, triunghiuri și dreptunghiuri aveți nevoie pentru a desena un robot?*

➤ *Câte linii verticale ați identificat în silueta robotului? Dar linii orizontale?*

➤ *Câte linii oblice observați în desen?*

Răspundeți în propoziții scurte, în scris sau oral. Spuneți care sunt cei mai importanți pași necesari de făcut pentru a obține un desen cu un simplu robot.

În considerarea celor de mai sus, menționăm faptul că procesul evaluativ constă în diversi itemi, unii fiind cu alegere duală și multiplă, iar alții având spații de completat cu răspunsuri scurte și cu răspunsuri la întrebări structurate. Negreșit, aceștia pot contribui la fixarea cunoștințelor despre orientarea și mișcarea în spațiu, mai ales că au fost prezentate și în clasa pregătitoare, la nivelul corespunzător vârstei.

**Titularizare Limba și Literatura
engleză Profesori**

**CENTRUL NAȚIONAL
DE EVALUARE
ȘI EXAMINARE**

**DIRECȚIA GENERALĂ
EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE
PE TOT PARCURSUL VIEȚII**

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI**

**CONCURS PENTRU OCUPAREA POSTURILOR
DIDACTICE/ CATEDRELOR DECLARATE
VACANTE/ REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

**DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA ENGLEZĂ**

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează tuturor absolvenților de învățământ superior - specialitatea LIMBA ENGLEZĂ - care au promovat un modul psiho-pedagogic și doresc să obțină un post didactic vacant în specialitate în învățământul preuniversitar, precum și profesorilor de limba engleză din învățământul preuniversitar care se prezintă la examenele pentru titularizarea în învățământ.

Programa de concurs este elaborată în acord cu programele școlare pentru limba engleză care sunt în vigoare în învățământul preuniversitar și cu programele pentru evaluările și examenele naționale. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice.

Aspectele fundamentale vizate prin programă sunt în concordanță cu profilul absolventului de învățământ superior care urmează să fie încadrat în învățământul preuniversitar, cuprinzând:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale;
- cunoașterea tendințelor în evoluția disciplinei;
- cunoașterea direcțiilor de adaptare a demersurilor pedagogice la conținutul educațional și la nevoile individuale ale elevilor;
- cunoașterea didacticii generale și a metodicii predării;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- probarea capacităților de producere, dezvoltare și utilizare practică a resurselor și materialelor didactice auxiliare;
- demonstrarea abilităților de comunicare empatică și de cooperare, necesare realizării actului educațional;
- demonstrarea capacității de folosire a metodelor de învățare continuă;
- demonstrarea capacității de dezvoltare a strategiilor de învățare independentă a limbii străine;
- capacitatea de a aplica diferite procedee de evaluare și modalități de înregistrare a progresului elevilor;
- demonstrarea capacității de a reflecta asupra prestației didactice proprii.

COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC

- PROFESOR DE LIMBA ENGLEZĂ –

PE CARE ACESTA TREBUIE SĂ LE DOVEDEASCĂ ÎN PROCESUL DE PREDARE- ÎNVĂȚARE-EVALUARE ȘI CARE VOR FI DEZVOLTATE PE TOT PARCURSUL ACTIVITĂȚII PROFESIONALE:

- competențe lingvistice, metodice și conceptuale, corespunzătoare predării conținuturilor disciplinei;
- utilizarea corectă și adecvată contextual a limbii engleze;
- folosirea de proceduri diverse și adecvate pentru sprijinirea, facilitarea și stimularea învățării;
- proiectarea de demersuri didactice interactive, prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturile predate;
- construirea unui demers didactic critic și reflectiv;
- elaborarea documentelor de proiectare didactică (planificări, proiecte de unități de învățare, proiecte de lecție) pe baza programelor școlare;
- conceperea și proiectarea activităților de învățare;
- proiectarea și realizarea demersului didactic trans-, inter- și multidisciplinar;
- demonstrarea înțelegerii principiilor didacticii limbii engleze;
- aplicarea cunoștințelor de metodică a predării limbii engleze;
- utilizarea competentă a documentelor școlare reglatoare;
- folosirea tehnologiei informației în scopuri pedagogice;
- proiectarea și realizarea evaluării competențelor dezvoltate de către elevi;
- aplicarea diferitelor procedee de formare și evaluare a competențelor elevilor de receptare și producere a mesajelor scrise și orale, de interacțiune și transfer în diverse contexte de comunicare, precum și modalități de înregistrare a progresului elevilor;
- adecvarea demersului didactic la particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, la abilitățile lor de comunicare, precum și la interesele lor de cunoaștere;
- construirea unui climat educativ de cooperare, interactiv și stimulat, cu scopul creșterii eficienței rezultatelor;
- reflecția asupra prestației didactice proprii și autoevaluarea.

TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ

A. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

1. Fonetică și fonologie

- Intonația: structură, sens și funcții comunicative
- Erori tipice de pronunție comise de vorbitorii de limbă română ca limbă maternă

2. Morfologie și sintaxă

- Categoriile gramaticale ale substantivului:

numărul: pluralul substantivelor (regula generală, alomorfele morfemului de plural, plurale neregulate, pluralul și substantivele colective, singulare fără plural, două forme de plural cu sens diferit); clasificarea substantivelor în funcție de număr (substantive individuale și substantive colective, substantive numerabile și nenumerabile);

determinarea: valorile articolului hotărât și nehotărât; determinarea cu marca zero; omisiunea articolului;

cazul: genitivul saxon și genitivul prepozițional;

genul: expresia lexicală a genului, genul referențial (folosirea anaforică a pronumelor personale).

- Categoriile gramaticale ale verbului:

timp: forme (verbe regulate și neregulate, alomorfele morfemului de trecut, alomorfele morfemului de persoana a III-a singular indicativ prezent), valori și utilizare;

aspect: opoziția perfectiv-imperfectiv (progresiv) și clasele aspectuale de verbe;

mod: distincția mod personal – mod impersonal; modul indicativ, modul subjonctiv și modul imperativ (formă, valori, utilizare);

diateză: diateza pasivă (pasivul cu *be* și structuri pasive cu *get*: valori, utilizare).

- Categoriile gramaticale ale adjectivului:
gradele de comparație: comparația de superioritate, de egalitate și de inferioritate, superlativul (regula generală, adjective cu forme de comparație neregulate);
adjective gradabile și non-gradabile.
- Procedee majore și minore de formare a cuvintelor
- Sintaxa propoziției simple:
verbele auxiliare: proprietăți morfologice și sintactice, utilizare;
verbele modale: caracteristici morfologice, sintactice și semantice;
predicatele de tip copulativ;
predicatele intransitive: clasificare, proprietăți sintactice, utilizare;
predicatele tranzitive: clasificare, proprietăți sintactice, utilizare; construcții tranzitive cu două complemente (*double object constructions*);
particularități ale subiectului: construcții cu *it* și *there*, omisiunea subiectului;
acordul între subiect și predicat;
adjectivul: utilizarea atributivă și predicativă; poziția în cadrul grupului nominal; ordinea adjectivelor;
adverbul: clasificare, ordinea adverbilor, poziția în propoziție;
propoziții negative: clasificare, proprietăți sintactice și semantice, *polarity items*.
- Sintaxa frazei:
propoziții complementive introduse prin that: caracteristici sintactice și semantice, omisiunea lui *that*, concordanța timpurilor, folosirea subjonctivului în complementiva introdusă prin *that*, distribuție și funcții sintactice;
completiva infinitivală: clasificare, caracteristici sintactice și semantice, distribuție și funcții sintactice;
construcțiile gerundivale: clasificare, caracteristici sintactice și semantice, distribuție și funcții sintactice;
construcții participiale: clasificare, caracteristici sintactice și semantice, distribuție și funcții sintactice;
propoziția relativă: clasificare, caracteristici sintactice și semantice, utilizarea pronumelor relative;

propoziții interogative directe și indirecte: clasificare, caracteristici sintactice, distribuție, funcții sintactice;

propoziții de tip cleft și pseudo-cleft: caracteristici sintactice, distribuție, funcții sintactice;

concordanța timpurilor;

propoziții circumstanțiale (adverbial clauses);

vorbirea directă, vorbirea indirectă.

3. Semantică și lexicologie, stilistică pragmatică, socio-lingvistică

- Elemente de analiză semantică
- Relații lexicale: sinonimie, antonimie
- Limbaj figurativ și figuri de stil
- Limbaje de specialitate, stiluri funcționale
- Marcarea socială a interacțiunilor verbale prin mijloace lingvistice; funcții lingvistice
- Elemente de analiză a discursului; tipuri de text
- Mijloace de redare a modalității: intonația, mijloace lexicale

B. DOMENII TEMATICE

Domeniile tematice generale sunt cele prevăzute în programele școlare (TC, CD) și sunt obligatorii. Pe lângă acestea, în vederea desfășurării activităților în cadrul cursurilor opționale (C.D.Ș.), se vor studia / pregăti și următoarele:

a) termeni și concepte în plasarea textului în context istoric și cultural:

- curente literare: iluminism, romantism, realism, realism magic, naturalism, modernism, existențialism, postmodernism etc;
- genuri literare: poezie, dramă, nuvelă, roman, non-ficțiune.

b) principii de compoziție:

- subiect, temă, voce poetică, atmosferă, tonalitate, procedee stilistice (epitet, metaforă, metonimie, alegorie, simbol); modalități narrative: narațiunea obiectivă, subiectivă, omnisciența

totală/partială, impersonalitate, construirea intrigii; tipologia personajelor; motivarea socială / psihologică; modalitățile retorice ale povestirii; timp, spațiu, cauzalitate; structuri expresive dramatice caracteristice tragediei, comediei, melodramei, teatrului absurdului.

c) perspective și tonalități:

- tragicism, patetism, comic și ludic, ridicol, burlesc, grotesc, sublim.

d) intenționalitate și limbaj - vocabularul poetic.

Se vor studia lucrări reprezentative ale unor autori semnificativi din literatura și cultura britanică și americană conform următoarei liste minimale:

William Shakespeare: *The Sonnets, Romeo and Juliet, Hamlet, Macbeth, A Midsummer Night's Dream*

Daniel Defoe: *Robinson Crusoe*

Jonathan Swift: *Gulliver's Travels*

John Keats

S. T. Coleridge: *The Rime of the Ancient Mariner*

Jane Austen: *Pride and Prejudice*

Charles Dickens: *Great Expectations, David Copperfield*

Lewis Carroll: *Alice's Adventures in Wonderland*

Thomas Hardy: *Tess of the D'Urbervilles*

Nathaniel Hawthorne: *The Scarlet Letter*

Walt Whitman: *Leaves of Grass*

Emily Dickinson

Mark Twain: *The Adventures of Huckleberry Finn*

Herman Melville: *Moby Dick*

Henry James: *The Portrait of a Lady*

Joseph Conrad: *Heart of Darkness, Lord Jim*

James Joyce: *Ulysses*

G. B. Shaw: *Caesar and Cleopatra, Pygmalion*

Virginia Woolf: *Mrs Dalloway*

F. S. Fitzgerald: *The Great Gatsby*

Ernest Hemingway: *Short Stories*

Eugene O'Neill: *Mourning Becomes Electra*

William Faulkner: *Absalom! Absalom!*

T.S. Eliot: *Waste Land*

William Golding: *Lord of the Flies*

N.B. *Candidații vor avea în vedere posibilitatea formulării subiectelor sub forma unor comentarii de text / analize de text în perspectivă didactică. Acestea pot fi alese din alți scriitori și alte opere decât cele din lista minimală.*

BIBLIOGRAFIE

A. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

1. Baci, I. 2004. *Functional Categories in English*. Vol. I. *Nominal Categories*. București: Editura Universității din București
2. Baci, I. 2004. *English Morphology: Word Formation. A Generative Perspective*. București: Editura Universității din București
3. Bădescu, A. 1984 - sau orice altă ediție. *Gramatica limbii engleze*, Editura Științifică și Enciclopedică
4. Cook, G. 1989. *Discourse*. Oxford University Press
5. Foley, Mark and Hall, Diane. 2003. *Advanced Learners' Grammar*. Pearson Education Limited
6. Gairns, R. et al. 1984. *Working with Words*. Cambridge University Press
7. Graver, B.D. 1994. *Advanced English Practice*. Oxford University Press
8. Leech, G. et al. 1975. *A Communicative Grammar of English*. Longman
9. Hewings, Martin. 2009. *Grammar for CAE and Proficiency*. Cambridge University Press
10. Huddleston, R., Pullum, G.K. eds. 2002. *The Cambridge Grammar of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press
11. Ieșcu, I. 2006. *Discourse Analysis and Argumentation Theory: Analytical Framework and Applicatio.*, București: Editura Universității din București
12. Mateescu, D. 2002. *English Phonetics and Phonological Theory*. Twentieth Century Approaches, E.U.B.
13. Quirk, R. et al. 1972. *A Grammar of Contemporary English*. Longman
14. Sorea, D. 2007. *Pragmatics. Some Cognitive Perspectives*, București: Editura Universității din

București

15. Swan, M. 1996. *Practical English Usage*. Oxford University Press
16. Weir, C. 1990. *Communicative Language Testing*

B. DOMENII TEMATICE

1. Bradbury, Malcolm. 1992. *The Modern American Novel*, Second edition. Oxford: Oxford University Press
2. Delaney, D., Ward, C. & Carla Rho Fiorina. 2003. *Fields of Vision. Literature in the English Language*. Longman.
3. Gill, R. 1995. *Mastering English Literature*. Macmillan Press Ltd.
4. Gower, R. 1990. *Past into Present*. Longman
5. Sanders, A. 1994. *The Short Oxford History of English Literature*. Oxford University Press
6. *The Oxford Illustrated History of English Literature*. 1994, Oxford University Press
7. Lidia Vianu, 2004. *The Desperado Age*. București: E.U.B
8. *The Modern British Novel*, 1993. London: Secker and Warburg

TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII LIMBII ENGLEZE

- Metode, procedee și tehnici moderne de predare a unei limbi străine
- Teorii ale învățării – aplicarea lor la învățarea unei limbi străine
- Învățarea centrată pe elev – instruire diferențiată
- Învățare activă
- Predarea comunicativă - metode, procedee și tehnici moderne de învățare a unei limbi străine
- Proiectarea unităților de învățare, a lecțiilor și a activităților de învățare
- Tipuri de activități
- Tehnici de lucru în formarea și dezvoltarea deprinderilor de scris, vorbit, citit și ascultat
- Abordarea integrată a deprinderilor de comunicare în cadrul orelor de limba engleză
- Tehnici de management al clasei
- Metode și tehnici tradiționale și alternative de evaluare a rezultatelor și randamentului școlar; tipuri de teste
- Modalități de înregistrare a progresului elevilor
- Tehnici de producere a mesajelor scrise adecvate unor anumite contexte conform prevederilor programelor școlare în vigoare (paragraf/eseu narativ, descriptiv, argumentativ, reflexiv; texte funcționale etc)
- Predarea literaturii și a elementelor de cultură și civilizație anglo-saxonă și globală
- Principii de evaluare a materialelor folosite în predarea limbii engleze

BIBLIOGRAFIE

1. Delaney, D., Ward, C. & Carla Rho Fiorina. 2003. *Fields of Vision. Literature in the English Language*. Longman.
2. Evans, Virginia. 2002. *Successful Writing*. Express Publishing
3. Hadfield, J. 1990. *Classroom Dynamics*. Oxford University Press
4. Harmer, J. 2001. *The Practice of English Language Teaching*. Pearson Education Limited
5. Heaton, J. 1988. *Classroom Testing*. Longman
6. Nunan, D. 1991. *Language Teaching Methodology*. Prentice Hall
7. Stoica, A. 2003. *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*. Humanitas Educațional
8. Underwood, M. 1987. *Effective Class Management*. Cambridge University Press

9. Ur, P. 1996. *A Course in Language Teaching*
10. Scrivener, J., 1994. *Learning Teaching*, Macmillan
11. Scrivener, J., 2008. *Learning Teaching*, Macmillan
12. Nunan, D., 1993. *Designing Tasks for the Communicative Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press
13. Nolasco, Rob, 1992. *Writing*. Oxford University Press, Oxford
14. Nunan, D., 1991. *Language Teaching Methodology*, Prentice Hall
15. Nunan, David, 1993. *Designing Tasks for the Communicative Classroom*. Cambridge University Press, Cambridge
16. O'Malley, J. Michael and Anna Uhl Chamot. 1993. *Learning Strategies in Second Language Acquisition*. Cambridge University Press, Cambridge
17. Underwood, M. 1989. *Teaching Listening*. Longman, Harlow
18. Ur, P. 1988. *Grammar Practice Activities*. Cambridge University Press, Cambridge
19. Wallace, C. 1992. *Reading*. Oxford University Press, Oxford
20. CADRUL EUROPEAN COMUN DE REFERINȚĂ PENTRU LIMBI. 2003

Notă: *Bibliografia pentru metodică de specialitate include planurile-cadru, programele școlare pentru învățământul primar – gimnazial – liceal, precum și manualele alternative aprobate, valabile în anul școlar în care candidatul se prezintă la concurs.*

Grup de lucru:

Anca-Mariana PEGULESCU - inspector general MECTS

Clara-Simona DENEȘ – consilier superior CNEE

Maria BUJAN – inspector de specialitate ISMB

Cecilia Doina FLEANȚĂ - profesor – Colegiul Național de Informatică *Gr. Moșil*, Brașov

Ruxandra NICHITA - profesor – Colegiul Național *Spiru Haret*, București

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Consider the following text:

It is a truth universally acknowledged, that a single man in possession of a good fortune, must be in want of a wife. However little known the feelings or views of such a man may be on his first entering a neighbourhood, this truth is so well fixed in the minds of the surrounding families, that he is considered the rightful property of some one or other of their daughters.

“My dear Mr. Bennet”, said his lady to him one day, “have you heard that Netherfield Park is let at last?”

Mr. Bennet replied that he had not.

“But it is”, returned she; “for Mrs. Long has just been here, and she told me all about it.”

Mr. Bennet made no answer.

“Do you not want to know who has taken it?” cried his wife impatiently.

“YOU want to tell me, and I have no objection to hearing it.”

This was invitation enough.

“Why, my dear, you must know, Mrs. Long says that Netherfield is taken by a young man of large fortune from the north of England; that he came down on Monday in a chaise and four to see the place, and was so much delighted with it, that he agreed with Mr. Morris immediately; that he is to take possession before Michaelmas, and some of his servants are to be in the house by the end of next week.”

“What is his name?” “Bingley.” “Is he married or single?”

“Oh! Single, my dear, to be sure! A single man of large fortune; four or five thousand a year. What a fine thing for our girls!”

“How so? How can it affect them?”

“My dear Mr. Bennet,” replied his wife, “how can you be so tiresome! You must know that I am thinking of his marrying one of them.”

“Is that his design in settling here?”

“Design! Nonsense, how can you talk so! But it is very likely that he MAY fall in love with one of them, and therefore you must visit him as soon as he comes.”

“I see no occasion for that. You and the girls may go, or you may send them by themselves, which perhaps will be still better, for as you are as handsome as any of them, Mr. Bingley may like you the best of the party.”

(Jane Austen, *Pride and Prejudice*)

- a. Contextualize the text from a historical and cultural point of view. (15-20 lines) **10 points**
- b. Discuss the relevance of the text, in terms of content and style, with reference to its author's literary canon. (30-40 lines) **20 points**

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

a. Specify and illustrate five uses of the *Present Perfect Simple*. 10 points

b. Complete the second sentence so that it has a similar meaning to the first sentence, using the word given. Do not alter the word in any way. You must use between three and six words, including the word given. 10 points

1. A bus and a truck collided on the motorway.
There was a bus and a truck.	BETWEEN
2. I had only just arrived home when the phone rang.
No the phone rang.	SOONER
3. I am not to be disturbed under any circumstances.
Under to be disturbed.	NO
4. Most of the students ignored what the teacher had told them.
Few of the students what the teacher had told them.	NOTICE
5. It's so difficult to create new ideas for the event every year!
How difficult with new ideas for the event every year!	COME

c. Write **one** word in each gap. 10 points

One of the most amazing marathon races in the world is the Marathon of the Sands. It takes place every April in the Sahara Desert in the south of Morocco, a part of the world (1) _____ temperatures can reach fifty degrees centigrade. The standard length of a marathon is 42.5 kilometres but this one is 240 kilometres long and takes seven days to complete. It began in 1986 and now attracts about two hundred runners, the majority of (2) _____ ages range from 17 to 47. About half of (3) _____ come from France and the rest from all over the world. From Britain it costs £2,500 to enter, (4) _____ includes return air fares. The race is rapidly (5) _____ more and more popular (6) _____, or perhaps because of, the harsh conditions that runners must endure. They have to carry food and (7) _____ else they need for seven days in a rucksack weighing no more than 12 kilograms. In (8) _____ to this, they are given a litre and a half of water every ten kilometres. Incredibly, nearly all the runners finish the course. Runners do suffer terrible physical hardships. Sometimes, they lose toenails and skin peels (9) _____ their feet. However, doctors are always on hand to deal with minor injuries and to make sure that runners do not push (10) _____ too far.

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

a. 12 points

Based on the text from SUBJECT 1, devise a pre-reading activity:

- specify the objective(s) 2 points
- specify the estimated time 1 point
- indicate the level of your students 1 point
- describe the activity 6 points
- language accuracy and vocabulary 2 points

b. 18 points

Devise *three* exercises based on three types of “*indirect*” items (five items per each exercise) designed to measure students’ ability to express *purpose*. 3 exercises x 6 points

- Content 3 points
- Specify the students’ level 1 point
- Mention the learning objective(s) 1 point
- Provide the answer key 1 point

Testul nr. 2

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Consider the following text:

These diversions are often attended with fatal accidents, whereof great numbers are on record. I myself have seen two or three candidates break a limb. But the danger is much greater, when the ministers themselves are commanded to show their dexterity; for, by contending to excel themselves and their fellows, they strain so far that there is hardly one of them who has not received a fall, and some of them two or three. I was assured that, a year or two before my arrival, Flimnap would infallibly have broken his neck, if one of the king's cushions, that accidentally lay on the ground, had not weakened the force of his fall.

There is likewise another diversion, which is only shown before the emperor and empress, and first minister, upon particular occasions. The emperor lays on the table three fine silken threads of six inches long; one is blue, the other red, and the third green. These threads are proposed as prizes for those persons whom the emperor has a mind to distinguish by a peculiar mark of his favour. The ceremony is performed in his majesty's great chamber of state, where the candidates are to undergo a trial of dexterity very different from the former, and such as I have not observed the least resemblance of in any other country of the new or old world. The emperor holds a stick in his hands, both ends parallel to the horizon, while the candidates advancing, one by one, sometimes leap over the stick, sometimes creep under it, backward and forward, several times, according as the stick is advanced or depressed. Sometimes the emperor holds one end of the stick, and his first minister the other; sometimes the minister has it entirely to himself. Whoever performs his part with most agility, and holds out the longest in leaping and creeping, is rewarded with the bluecoloured silk; the red is given to the next, and the green to the third, which they all wear girt twice round about the middle; and you see few great persons about this court who are not adorned with one of these girdles.

The horses of the army, and those of the royal stables, having been daily led before me, were no longer shy, but would come up to my very feet without starting. The riders would leap them over my hand, as I held it on the ground; and one of the emperor's huntsmen, upon a large courser, took my foot, shoe and all; which was indeed a prodigious leap. I had the good fortune to divert the emperor one day after a very extraordinary manner.

(Jonathan Swift, *Gulliver's Travels*)

- a. Contextualize the text from a historical and cultural point of view. (15-20 lines) **10 points**
- b. Discuss the relevance of the text, in terms of content and style, with reference to its author's literary canon. (30-40 lines) **20 points**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a. Specify and illustrate five uses of the Past Tense Continuous. 10 points

b. Complete the second sentence so that it has a similar meaning to the first sentence, using the word given. Do not alter the word in any way. You must use between three and six words, including the word given. 10 points

1. I might possibly go to the cinema tonight. **WONDERING**
I going to the cinema tonight.
2. Owing to illness, Sara was unable to sing the solo, as arranged. **HAVE**
Sara was but she fell ill.
3. Mark wasn't always as rude as that. **BE**
Mark rude.
4. We've changed our minds about going to Paris, as originally intended. **INTENDING**
We but we've changed our minds.
5. When I lived in Prague cycling to work was part of my daily routine. **USED**
When I lived in Prague I day.

c. Write one word in each gap.

10 points

Memories make us (1) _____ we are. They shape our understanding of the world and help us to predict what's coming. (2) _____ more than a century, researchers have been working to understand (3) _____ memories are formed and then fixed for recall in the days, weeks or even years that follow. But (4) _____ scientists might have been looking at only half the picture. To understand how we remember, we must also understand how, and why, we forget. (5) _____ about ten years ago, most researchers thought that forgetting was a passive process in (6) _____ memories, unused, decay over time like a photograph left in the sunlight. But then a handful of researchers who were investigating memory began to bump (7) _____ against findings that seemed to contradict that decades-old assumption. They began to put (8) _____ the radical idea that the brain is built to forget. A growing body (9) _____ work, cultivated in the past decade, suggests that the loss of memories is not a passive process. Rather, forgetting (10) _____ to be an active mechanism that is constantly at work in the brain.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. 12 points

Based on the text from SUBJECT 1, devise an after-reading activity:

- specify the objective(s) **2 points**
- specify the estimated time **1 point**
- indicate the level of your students **1 point**
- describe the activity **6 points**
- language accuracy and vocabulary **2 points**

b. 18 points

Devise *three* exercises based on three types of “*indirect*” items (five items per each exercise) designed to measure students’ ability to express *necessity/lack of necessity*. **3 exercises x 6 points**

- Content **3 points**
- Specify the students’ level **1 point**
- Mention the learning objective(s) **1 point**
- Provide the answer key **1 point**

Testul nr. 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Consider the following text:

One evening as I was lying flat on the deck of my steamboat, I heard voices approaching – and there were the nephew and the uncle strolling along the bank. I laid my head on my arm again, and had nearly lost myself in a doze, when somebody said in my ear, as it were: “I am as harmless as a little child, but I don’t like to be dictated to. Am I the manager – or am I not? I was ordered to send him there. It’s incredible.” ... I became aware that the two were standing on the shore alongside the forepart of the steamboat, just below my head. I did not move; it did not occur to me to move: I was sleepy. “It IS unpleasant,” grunted the uncle. “He has asked the Administration to be sent there”, said the other, “with the idea of showing what he could do; and I was instructed accordingly. Look at the influence that man must have. Is it not frightful?” They both agreed it was frightful, then made several bizarre remarks: “Make rain and fine weather – one man – the Council – by the nose” – bits of absurd sentences that got the better of my drowsiness, so that I had pretty near the whole of my wits about me when the uncle said, “The climate may do away with this difficulty for you. Is he alone there?” “Yes”, answered the manager; “he sent his assistant down the river with a note to me in these terms: “Clear this poor devil out of the country, and don’t bother sending more of that sort. I had rather be alone than have the kind of men you can dispose of with me.” It was more than a year ago. Can you imagine such impudence!” “Anything since then?” asked the other hoarsely. “Ivory”, jerked the nephew; “lots of it – prime sort – lots – most annoying, from him.” “And with that?” questioned the heavy rumble. “Invoice”, was the reply fired out, so to speak. Then silence. They had been talking about Kurtz.

I was broad awake by this time, but, lying perfectly at ease, remained still, having no inducement to change my position. “How did that ivory come all this way?” growled the elder man, who seemed very vexed. The other explained that it had come with a fleet of canoes in charge of an English half-caste clerk Kurtz had with him; that Kurtz had apparently intended to return himself, the station being by that time bare of goods and stores, but after coming three hundred miles, had suddenly decided to go back, which he started to do alone in a small dugout with four paddlers, leaving the half-caste to continue down the river with the ivory. The two fellows there seemed astounded at anybody attempting such a thing. They were at a loss for an adequate motive. As to me, I seemed to see Kurtz for the first time. It was a distinct glimpse: the dugout, four paddling savages, and the lone white man turning his back suddenly on the headquarters, yon relief, on thoughts of home – perhaps; setting his face towards the depths of the wilderness, towards his empty and desolate station. I did not know the motive. Perhaps he was just simply a fine fellow who stuck to his work for its own sake. His name, you understand, had not been pronounced once. He was “that man”.

(Joseph Conrad, *Heart of Darkness*)

- a. Contextualize the text from a historical and cultural point of view. (15-20 lines) **10 points**
- b. Discuss the relevance of the text, in terms of content and style, with reference to its author's literary canon. (30-40 lines) **20 points**

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

- a. Specify and illustrate five ways of expressing purpose. **10 points**
- b. Complete the second sentence so that it has a similar meaning to the first sentence, using the word given. Do not alter the word in any way. You must use between three and six words, including the word given. **10 points**

1. This bridge will take us three years to complete. **COMPLETED**
 In three years' time this bridge.
2. When is the bus due to arrive? **SUPPOSED**
 What get here?
3. Today is Clara and Tom's thirtieth wedding anniversary. **AGO**
 On this Clara and Tom got married.
4. To get to work on time, I have to get up at 6.30. **MEANS**
 Getting to work on time at 6.30.
5. Whose jacket is this? **BELONG**
 Who to?

- c. Write **one** word in each gap. **10 points**

The history of chess goes (1) _____ many years, decades and even centuries! But who really invented the game we all love? (2) _____ was the origin of this famous mental exercise many millions of people play? Chess is (3) _____ the world over, played by numerous fans, but its roots and origins are not clear and are (4) _____ debatable. There are a variety of legends, stories, and plain guesses, starting from a dispute over where it came from and (5) _____ with when chess began. (6) _____, most people can agree that there was not just one individual (7) _____ invented the established game because it is far too complex with all its rules and concepts for any single simple human mind to have created. (8) _____ Wilhelm Steinitz became the first official World Chess Champion in 1886, the game of chess was in a steady flux. It was a game we (9) _____ well have difficulty recognizing when we think about today's chess: (10) _____ a game dominated by intuitive decision-making, to a fight between chess engines.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. 12 points

Based on the text from SUBJECT 1, devise *an after-reading activity*:

- specify the objective(s) **2 points**
- specify the estimated time **1 point**
- indicate the level of your students **1 point**
- describe the activity **6 points**
- language accuracy and vocabulary **2 points**

b. 18 points

Devise *three exercises*, *two* based on two types of “*indirect*” items (five items per each exercise) designed to measure students’ ability to express *necessity/lack of necessity* and *one* based on a direct item to measure students’ ability to express *opinion*. **3 exercises x 6 points**

- Content **2 points**
- Specify the students’ level **1 point**
- Mention the learning objective(s) **1 point**
- Provide the answer key **1 point**
- Language accuracy and vocabulary **1 point**

REZOLVĀRI

Rezolvare Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. 10 points

Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

The text belongs to romanticism, the literary period between 1789-1832, approximately. This era was greatly marked by the industrial development with serious consequences on people's lives, and the French Revolution of 1789. The aim of the Revolution was to create political and social freedom, equality, brotherhood and democracy. As a result, romantics were enthusiastic about nature and especially appreciated areas in nature which had not been touched by human intervention. Simple rural life, which had not been influenced or ruined by the Industrial Revolution and in which man still lived in harmony with nature, was seen as ideal.

One of the main cultural and historical influences in *Pride and Prejudice* is *marriage*. Marriage is apparently always on the minds of the characters, as we can see from the opening line of the novel: "It is a truth universally acknowledged, that a single man in possession of a good fortune, must be in want of a wife". The characters in the novel are either wishing for marriage, losing hope for it ever happening, or suffering from the lack of opportunity. Jane Austen presents a wide variety of marriages in her novel and the social satire, on first reading, often hides the historical context of these marriages.

b. 20 points

Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

Pride and Prejudice is a romantic novel of manners written by Jane Austen in 1813. Jane Austen is one of the most prominent romantic writers. The period when Jane Austen wrote is marked by great changes in Europe. In England this was a period of political and social unrest. Jane Austen's novel deal with the relationships between families and individuals in a rural setting. She confined her writing to the world she knew from first-hand experience.

The characters in her novels are also drawn from the social environment she knew best. They belong to the aristocracy, gentry and middle classes. Austen describes their attitudes, social behaviour and pre-occupations in detail. Within this society, strict etiquette governs every action. Her greater understanding of the female mind is also reflected in her work. Her protagonist in *Pride and Prejudice*, Elizabeth Bennet, is a vivaciously intelligent woman. Elizabeth's main conflict revolves around her struggle to find a compatible husband despite the social conventions and her own lack of self-awareness. Conscious of Darcy's regard for her, Elizabeth grows to love him partly through gratitude for his love. Austen's characters have strengths and weaknesses, they go through times of trials and they learn lessons. They are

not driven by wild passions. Their impulses and emotions are regulated, controlled and brought to order by private reflection.

The major themes in Jane Austen's novels are marriage, love, education, property and class. In *Pride and Prejudice* marriage provides the basis of the plot "It is a truth universally acknowledged, that a single man in possession of a good fortune, must be in want of a wife", "My dear Mr. Bennet, replied his wife, 'how can you be so tiresome! You must know that I am thinking of his marrying one of them.'" At that time, women of middle and upper classes were, of necessity, dependent on their husbands or fathers. Although *Pride and Prejudice* is chiefly concerned with marriage, Jane Austen does not often use the word 'love', but when she does, she is sceptical of its meaning. She is convinced that love is not a strong enough basis for marriage.

Jane Austen's novels are the result of her careful thinking, even if they seem ease. Irony, wit and clear, balanced, and the apparently simple language are essential elements of her style.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a. 10 points

We use *Present Perfect Simple*:

1. **for actions that happened at an unspecified time in the past**
eg. Julie has arrived in Spain.
2. **for past actions that have a result which is obvious or important in the present**
eg. I have spilt the wine all over my dress!
3. **for recently completed actions, often with *just***
eg. The movie has just started.
4. **to refer to a period of time that has not finished yet**
eg. They have built 10 hospitals this year.
5. **for general experiences, often with *before, ever* and *never***
eg. Have you ever seen a tiger?
I've never been to Australia.
Maria has never flown before.

b. 10 points

1. a collision on the motorway between
2. sooner had I arrived than
3. no circumstances am I
4. took (any/much) notice of
5. it is to come up/ can be to come up

c. 10 points

1. where
2. whose

3. them/these
4. which
5. becoming/getting
6. despite
7. everything/anything/whatever
8. addition
9. off/from/on
10. themselves

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

Activity: Brainstorming

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to organize their ideas and share their prior knowledge about a given topic.

Students' level: B1-B2

Stages/Procedures	Time limit
Teacher presents the topic and the title of the reading, and asks the class to brainstorm ideas related to the topic.	5'
Teacher asks the students to organize their ideas and form sentences.	5'
Teacher encourage the students to get up, move around the class and share their ideas/prior knowledge with their classmates.	15'
Teacher listens to students' ideas and gives feedback; then, the teacher asks the class to read the given text.	20'

b. Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

Exercise 1

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to identify the expressions of purpose, know their meaning and use them correctly.

Students' level: B1-B2

Task: Fill in the blanks with the appropriate expression of purpose.

1. Sarah listens to the podcast improve her listening skills.
2. I exercise regularly get fat.
3. John turned down the music he wouldn't wake up the baby.
4. This tool is used cleaning the floor.
5. My sister is looking for a part time job save some money.

Answer key:

1. in order to
2. so as not to
3. so that
4. for
5. to

Exercise 2

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to identify the expressions of purpose, know their meaning and use them to join sentences appropriately.

Students' level: B1-B2

Task: Join the following sentences using the expressions between the brackets.

1. Mary changed the subject. She didn't want us to know about her problems. (so that)
2. Tom worked on his presentation. He wanted to be ready. (in order to)
3. Sue works overtime. She wants to save some money. (so as to)
4. I took a taxi in the morning. I didn't want to be late for work. (so as not to)
5. Julie called Sarah. She wanted to invite her to her party. (so that)

Answer key:

1. Mary changed the subject so that we wouldn't know about her problems.
2. Tom worked on his presentation in order to be ready.
3. Sue works overtime so as to save some money.
4. I took a taxi in the morning so as not to be late for work.
5. Julie called Sarah so that she could invite her to her party.

Exercise 3

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to identify the expressions of purpose, know their meaning and use them correctly.

Students' level: B1-B2

Task: Choose the correct expression of purpose.

1. She has to wake up early be on time.
a. to b. in order not to c. so that
2. Concentrate on your test make any mistakes.
a. so as not to b. to c. so that
3. Clara works hard she can earn a living.
a. so as to b. in order not to c. so that
4. I'm going to France visit my friends.
a. for b. to c. so that
5. You have to register participate in the competition.
a. in order to b. so as not to c. so that

Answer key:

1. to
2. so as not to
3. so that
4. to
5. in order to

Rezolvare Testul nr. 2

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. 10 points

Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

Jonathan Swift's novel "Gulliver's Travels" was written during the Enlightenment era, a time of scientific awakening, an unprecedented optimism in the potential of knowledge and reason to understand and change the world. People believed that the use of reason and science could improve the human condition. The main genre of the Enlightenment era had been the novel, even if the period also saw the rise of the political pamphlet and essay. The novel was influenced by travel literature, biographies, memoirs or diaries. Its hero was the average man, the middle-class man, with a pragmatic common sense, and literature became very instructive. The aim of the writer was to educate the readers through his stories in which he criticized the laws of society and individuals. Most of the writers of this time wrote political pamphlets, but the best came from the pens of Defoe and Swift. Jonathan Swift was a complex, passionate individual. His biting satirical writing has often given rise to the idea that he was a misanthrope.

b. 20 points

Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

"Gulliver's Travels" is a novel written by Jonathan Swift. The novel appeals to both children and adults for different reasons. Children are fascinated by the lone traveller who has adventure after adventure in strange lands inhabited by tiny humans, giants and talking horses. For an adult the book is a highly sarcastic and often funny condemnation of man's ignorance, cruelty and pride.

The novel was originally published without the author's name and a different title – "Travels into Several Remote Nations of the world". In the novel, Swift uses various races and societies in order to satirize many of the errors, follies and frailties that humans are prone to. Initially Swift set out to write a satire on the vices and follies of his time, but as the work proceeded he widened his aim to target virtually every aspect of human experience. Swift's satire is pointed and pessimistic: his task is to expose absurdities, not to provide remedies. The book takes the form of a parody of travel literature, which at the time was very popular. Swift wants to criticize the way politicians and leaders rule.

The main character of the novel, Lemuel Gulliver is an English surgeon who rises to be a ship's captain; he is well-educated, proud of his national origins, and informed both professionally and politically, but he is essentially l'homme moyen sensuel and it is by means of his limitations that Swift scores his finest effects.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a. 10 points

We use *Past Tense Continuous*:

1. for something which happened before and after another action

eg. The kids were doing their homework when their mom got home.

2. for something that happened before and after a specific time

eg. It was eight o'clock. I was reading a book.

3. to show that something continued for some time

eg. The students were shouting.

4. for something that happened again and again

eg. Tom was practising every day, three times a day.

5. with verbs which show change or growth

eg. The city was changing quickly.

b. 10 points

1. was wondering about

2. to have sung the solo

3. did not use to be so/that

4. were intending to go to Paris

5. used to cycle to work every

c. 10 points

1. who

2. For

3. how

4. those

5. Until

6. which

7. up

8. forward

9. of

10. seems

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

Activity: Summary Writing

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to recognize the theme, main idea and supporting details; they will be able to retell the text in their own words.

Students' level: B1-B2

Stages/Procedures	Time limit
a. Teacher presents the topic and the title of the reading, and asks the students to read carefully the text.	10'
b. Teacher asks the students to organize the important points from the text.	5'
c. Teacher begins a discussion of the most important points from the text; teacher writes all the points that students suggest on the board and discusses which ideas should be included in the summary.	10'
d. Teacher asks the students to write their summary.	15'

b. Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

Exercise 1

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to express lack of necessity and use the modal verbs correctly.

Students' level: B1-B2

Task: Choose the most appropriate answer for expressing the idea specified in parentheses.

1. It's getting late. We go now. (necessity)
 - a. can
 - b. may
 - c. have to
 - d. would rather

2. Tomorrow is Sunday. I go to work. (lack of necessity)
 - a. can't
 - b. may not
 - c. must not
 - d. don't have to

3. You go to the supermarket. There is enough milk for the cake. (lack of necessity)
- mustn't
 - don't need to
 - shouldn't
 - ought not
4. Mary to the dentist yesterday. (necessity)
- must go
 - had to go
 - should have gone
 - must have gone
5. We can't leave now! We help Sara solve the problem. (strong necessity)
- must
 - need to
 - should
 - have to

Answer key:

- c
- d
- b
- b
- a

Exercise 2

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to express lack of necessity and use the modal verbs correctly.

Students' level: B1-B2

Task: Fill in the blanks with an appropriate modal verb of necessity.

- I go with my sister tomorrow. I have no choice.
- Tom may read the book after all.
- We be late for school on Monday, we are having a test at Spanish.
- You drive until you are 18.
- I will take the train in the morning. Dad is leaving early.

Answer key:

- have to

2. not have to
3. mustn't
4. mustn't
5. have to

Exercise 3

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to express lack of necessity and use the modal verbs correctly.

Students' level: B1-B2

Task: Choose the correct modal of necessity.

1. Tom **mustn't/doesn't have to** be late for the meeting.
2. Clara **needs/must** be careful not to upset her teacher.
3. We **have to/must** leave immediately.
4. Sam **must/had to** try hard for the exam.
5. We have enough food in the fridge, you **don't have to/mustn't** go to the supermarket.

Answer key:

1. mustn't
2. needs
3. must
4. had to
5. don't have to

Rezolvare Testul nr. 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. 10 points

Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

“Heart of Darkness” was written in modernism. Modernism was a literary movement that lasted approximately from 1914 to 1950. Modernists broke the traditional writing styles that we know today. During this literary era, artists began to create and develop their own individual styles. New technology and the horrifying events of both World Wars (but specifically World War 1) made many people wonder if there was any future for the humanity: what was becoming of the world?. Writers reacted to this question by turning toward modernist sentiments. While the romantic period focused on nature and being, the modernist fiction spoke of the inner self and consciousness. Instead of progress, the modernist writer saw a decline of civilization. Instead of new technology, the modernist writer saw cold machinery and increased capitalism, which alienated the individual and led to loneliness. To achieve the feelings described above, most modernist fiction was written in first person. Whereas earlier, most literature had a clear beginning, middle, and end (or introduction, conflict, and resolution), the modernist story was often more of a stream of consciousness, creating the feeling that the story is going nowhere. Irony, satire, and comparisons were often employed to point out society’s ills.

b. 20 points

Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

“Heart of Darkness” was partly based on Conrad’s four-month command of a Congo River steamboat. The book was written in 1899 but published in 1902 as a novella in Youth: A Narrative with two other stories. “Heart of Darkness” was understood as a universalist exploration of human interiority – of its corruptibility, its inaccessibility, and the darkness inherent to it. Conrad had learnt about atrocities made by Congo “explorers, and created in the character of Kurtz the embodiment of European imperialism”.

“Heart of Darkness” is occupying an ever-changing position in the literary canon: no longer as an elucidatory text that reveals the depths of human depravity, but as an artifact that is the product of such depravity and which reproduces it in its own right.

Conrad’s vision and style also drawn fierce criticism. He was described as a “bloody racist” because he did little to dismantle the racism that supported such a system, although he rebuked the evils of colonialism.

Feminist discourse has offered similar critiques, that Conrad has treated his female characters similar to the way he’s done so with his African ones. Women are deployed not as multidimensional beings, but as signifiers undistinguished from the field of other signifiers that make up the text. The women in

Conrad's "Heart of Darkness" are neither interiorized, nor named – a rhetorical strategy that seems less about Conrad illustrating the failures of language than it does about him privileging his masculine voice above any possible feminine ones.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a. 10 points

Expressing *Purpose*:

1. to + infinitive

eg. I need a chair to sit down.

2. so as not to + infinitive

eg. I'll take a taxi so as not to be late.

3. so that + subject + can

eg. I got a visa so that I can travel to Russia.

4. in order to + infinitive

eg. She listens to the radio in order to improve her listening skills.

5. for + verb +ing

eg. He uses this tool for weeding.

b. 10 points

1. we will have completed
2. time is the bus supposed to
3. day 30 years ago
4. means getting up
5. does this jacket belong

c. 10 points

1. back
2. What
3. known
4. highly
5. ending
6. However
7. who
8. Until
9. could
10. from

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. Reference (Keep in mind that this is only an example; you might have other ideas and opinions)

Activity: True or False Sentences

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to understand the text they read.

Students' level: B1-B2

Stages/Procedures	Time limit
a. Teacher presents the topic and the title of the reading, and asks the students to read the text.	10'
b. Teacher asks the students if there are any new words, or words they don't know. Then, the teacher explain the new/unknown words.	7'
c. Teacher gives the students a worksheet with some True or False sentences, asks the students to read them, and decide if they are True or False.	10'
d. Teacher checks the answers and clarifies the doubts.	10'

Exercise 1

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to express necessity/lack of necessity and use the modal verbs correctly.

Students' level: B1-B2

Task: Underline the correct answer A, B or C to fill the spaces in 1-5.

1. We _____ wear a tie.
 - a. don't have to
 - b. mustn't
 - c. can't
2. I _____ get some sleep.
 - a. ought to
 - b. have to
 - c. might
3. They _____ book in advance if they want a room with sea view.
 - a. must

- b. should
 - c. need to
4. You _____ tell lies to your mom.
- a. don't need to
 - b. mustn't
 - c. can't
5. Mary _____ find a job.
- a. ought to
 - b. has got to
 - c. might

Answer key:

- 1. don't have to
- 2. have to
- 3. need to
- 4. mustn't
- 5. has got to

Exercise 2

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to express necessity/lack of necessity and use *have to/has to/had to* correctly.

Students' level: B1-B2

Task: Complete the sentences using *have to/has to/had to*.

- 1. Tom starts work at 8 a.m. at six. (he/get up)
- 2. 'My sister broke her leg last week.' '..... to the hospital?' (she/go)
- 3. 'I'm afraid Bill can't stay long.' 'What time?' (he/go)
- 4. There was nobody to help Jenny. everything by herself. (she/do)
- 5. Brian can't stay for the whole meeting. early. (he/leave)

Answer key:

- 1. He has to get up
- 2. Did she have to go
- 3. does he have to go
- 4. She had to do
- 5. He has to leave

Exercise 3

Objectives: By the end of the activity, the students will be able to organize their ideas and express their opinions about a given topic in writing.

Students' level: B1-B2

Task: “*Modern machines and equipment lead to a decreased number of manual labour*”. What is your opinion?

Answer key:

It is believed that modern machines and equipment lead to a decreased number of manual labour and leave people without their jobs. However, I don't think this is really true. In my opinion, new technology has increased the number of working hours and created more jobs for people.

First of all, modern technology such as the internet allows people to work from home as well. For instance, nowadays, people can check their emails, use Windows office and other apps on their own computers, laptops or even smart phones, and so they can do some of their work at home. Moreover, they can also send an urgent email from their phone, on the way to the office, or during lunch break.

Secondly, the new technology opens up a world of opportunities in the services sector. These days, a great number of opportunities has been created for people to work online offering different services to people all over the world, from online product sale and delivery systems to vlog/blog services. For example, there are people using the internet to offer Translation services to online magazines from different corners of the world.

In conclusion, I strongly believe that modern technology won't let people without jobs, but will offer them more opportunities and new ways to make money. Modern technology has allowed people to do their job from home which I see it as a great advantage. And I believe that this is only the beginning.

Titularizare Educație fizică și Sport Profesori

**CENTRUL NAȚIONAL
DE EVALUARE
ȘI EXAMINARE**

**DIRECȚIA GENERALĂ
EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE
PE TOT PARCURSUL VIEȚII**

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI**

**CONCURSUL PENTRU OCUPAREA POSTURILOR
DIDACTICE/ CATEDRELOR DECLARATE
VACANTE/ REZERVATE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

A. NOTA DE PREZENTARE

Educația fizică și sportul constituie singura disciplină de învățământ cu adresabilitate directă la sănătatea populației școlare, având o pregnantă specificitate a abordării procesului de predare-învățare-evaluare.

Programa pentru Concursul de ocupare a posturilor didactice pentru Educație fizică și sport este elaborată pentru a veni în sprijinul candidaților la concursul de ocupare a posturilor didactice vacante din învățământul preuniversitar, la disciplina Educație fizică și sport, care au absolvit facultăți de acest profil.

Activitatea profesorului se concentrează pe formarea și dezvoltarea la elevi a unor competențe generale și specifice, corelate cu cele opt competențe cheie europene.

Unul dintre dezideratele disciplinei de învățământ Educație fizică și sport este să păstreze la un nivel ridicat interesul elevilor pentru acest domeniu, inclusiv prin asigurarea condițiilor optime pentru învățarea permanentă.

Această programă răspunde deci cerințelor profilului absolventului de învățământ superior, care urmează să fie încadrat pe un post didactic în învățământul preuniversitar - profesor de educație fizică și sport în învățământul de masă, în învățământul sportiv integrat și suplimentar sau în învățământul special.

Acest profil presupune cunoașterea conținuturilor științifice fundamentale domeniului Educației fizice și sportului, a tendințelor noi în evoluția disciplinei, aplicarea noilor direcții ale didacticii și ale metodicii predării-învățării-evaluării Educației fizice și sportului. De asemenea, presupune probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice, demonstrarea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare necesare realizării actului educațional.

Tematica științifică, tematica pentru metodică predării Educației fizică și sportului și bibliografia obligatorie, aferentă celor două tipuri de tematici, constituie reper pentru candidați - absolvenți ai învățământului superior de educație fizică și sport - în demersul susținerii Concursului pentru ocuparea posturilor didactice/ catedrelor declarate vacante/ rezervate în învățământul preuniversitar.

Programa de Educație fizică și sport pentru Concursul de ocupare a posturilor didactice în învățământul preuniversitar este elaborată în acord cu programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru disciplinele Educație fizică, Pregătire sportivă teoretică și Pregătire sportivă practică, discipline de învățământ aparținând ariei curriculare Educație Fizică și Sport..

Competențele și conținuturile programei sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice.

În proiectarea activităților didactice și pe parcursul desfășurării acestora, cadrul didactic trebuie să țină seamă de particularitățile de dezvoltare psihologică și de vârstă elevilor, de resursele materiale și umane avute la dispoziție și de idealul de dezvoltare a societății românești, în context european.

B. COMPETENȚELE SPECIFICE CADRULUI DIDACTIC CU SPECIALIZAREA EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Competențele specifice cadrului didactice cu specializarea Educație fizică și sport, pe care trebuie să le dovedească în procesul de predare-învățare-evaluare și care vor fi dezvoltate pe tot parcursul activității profesionale, sunt:

- Analizarea conținuturilor științifice ale disciplinei Educație fizică și sport;
- Utilizarea și interpretarea informației provenite din teoria și didactica disciplinei;
- Utilizarea adecvată a conceptelor din domeniul Educației fizice și sportului școlar;
- Înțelegerea principiilor didacticii specifice Educației fizice și sportului;
- Construirea unor demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor la conținuturi;
- Utilizarea competentă a documentelor școlare reglatoare;
- Elaborarea programelor și dezvoltarea activităților didactice în cadrul curriculumului la decizia școlii, activități curriculare și extracurriculare;
- Proiectarea conținuturilor instruirii, organizarea corespunzătoare a activităților didactice și realizarea evaluării competențelor dobândite de elevi;
- Adecvarea demersurilor didactice la particularitățile de vârstă, sex, nivel de pregătire ale elevilor și la condițiile materiale;
- Construirea unui climat educativ interactiv, de cooperare, stimulat, cu scopul creșterii eficienței rezultatelor activităților didactice;
- Înțelegerea aspectelor de ordin legislativ ale activității sale, drepturile legale ale elevilor și părinților, propriile sale drepturi și responsabilități;
- Cunoașterea criteriilor de evaluare a activității sale și integrarea acestora în conceperea și realizarea activității didactice.

C. CONȚINUTURILE PROGRAMEI

C.I. TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ - TEORIA EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI

1. Noțiunile fundamentale în Educație fizică și sport.
2. Idealul și funcțiile Educației fizice și sportului.
3. Concepții actuale despre Educație fizică și Sport școlar.
4. Obiectivele Educației fizice și sportului.
5. Subsistemele Educației fizice.
6. Formele de organizare a Educației fizice și Sportului școlar.
7. Caracteristicile motricității la vârstele școlarității.
8. Învățarea motrică.
9. Cunoștințele de specialitate.
10. Deprinderile și priceperile motrice.
11. Aptitudinile/ calitățile motrice.
12. Exercițiul fizic și celelalte mijloace ale Educației fizice școlare.
13. Efortul în lecția de Educație fizică.
14. Statutul și rolul profesorului de educație fizică și sport.
15. Lecția de educație fizică – aspecte teoretice.
16. Principiile didactice.
17. Metodele de învățământ.
18. Proiectarea activității didactice la disciplina Educație fizică.
19. Evidența în domeniul Educației fizice școlare
20. Evaluarea la disciplina Educație fizică.
21. Componentele Curriculumului Național.

C.II. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII – DIDACTICA EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI

1. Utilizarea componentelor curriculumului național la disciplina Educație fizică.
2. Elaborarea și utilizarea curriculumului la decizia școlii, la disciplina Educație fizică.
3. Elaborarea documentelor de proiectare didactică în Educația fizică școlară.
4. Stabilirea conținuturilor (mijloace, formații de lucru, dozare, indicații metodice) pe componentele structurii lecției de Educație fizică.
5. Modalități de respectare a principiilor didactice în predarea disciplinei Educație fizică.

6. Specificul aplicării metodelor verbale, intuitive și practice în predarea conținuturilor specifice disciplinei Educație fizică.
7. Metodica dirijării efortului în lecția de Educație fizică.
8. Metodica predării disciplinelor sportive prevăzute de Programa Școlară de Educație fizică și sport.
9. Criterii de stabilire a structurilor motrice pentru evaluarea nivelului de instruire în gimnastică și jocuri sportive
10. Selectarea și eşalonarea metodică a criteriilor de stabilire a scalelor de notare.

D. BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE

1. Barbu C., Stoica M. (2000) *Metodica predării exercițiilor de atletism în lecția de educație fizică*, București, Edit. Printech
2. Cârstea Gh. (1999) *Metodica educației fizice școlare*, București, A.N.E.F.S.
3. Cârstea Gh. (2000) *Teoria și metodica educației fizice și sportului*, București, Editura AN-DA
4. *Criteriile de notare la clasa a V-a și a VIII-a*, www.edu.ro
5. Croitoru D. (2000) *Volei*, București, A.N.E.F.S.
6. Dragnea A. (1996) *Antrenamentul sportiv*, București, Editura Didactică și Pedagogică
7. Dragnea A. (coord.) (2002) *Teoria educației fizice și sportului*, București, Editura FEST
8. Dragnea A., Bota A. (1999) *Teoria activităților motrice*, București, Editura Didactică și Pedagogică
9. Dragnea A., Teodorescu S. (2002) *Teoria sportului*, București, Editura FEST
10. Firea E. (2003) *Metodica educației fizice școlare*, București, Universitatea Ecologică
11. *Ghidurile metodologice de aplicare a programelor de educație fizică și sport* (2000) (2001) MEC-SNEE
12. Grigore V. (2003) *Gimnastica. Manual pentru cursul de bază*, București, Editura Bren
13. Kunst I. și colab. (1983) *Teoria și metodica handbalului*, București, Editura Didactică și Pedagogică
14. Motroc I. (1996) *Fotbal la copii și juniori*, București, Editura Didactică și Pedagogică
15. Negulescu I. (2000) *Handbal, tehnica jocului*, București
16. Predescu T., Moanță A. (2001) *Baschetul în școală. Instruire – învățare*, București, Editura Semne
17. *Programele școlare pentru educație fizică și sport (în vigoare)*, www.edu.ro
18. Șerbănoiu S. (2004) *Metodica educației fizice*, București, Editura Cartea Universitară
19. *Sistemul național școlar de evaluare la educație fizică și sport* (1999) București

20. Solomon M., Grigore V., Bedo C. (1996) *Gimnastica*, Târgoviște, Dom Impex

21. Stroie Șt. și colab. (1996) *Volei îndrumar metodic*, București, Editura Omnia

Autori:

Magda Elena Melinte – Inspectoratul Școlar Județean Neamț

Iliana Ionescu – Inspectoratul Școlar Județean Dolj

Emil Pătru – Inspectoratul Școlar Județean Galați

Marius Bălașa – MECTS – Direcția Politici de Personal și Rețea Școlară

**Alin Cătălin Păunescu – MECTS – Direcția Generală Educație și Învățare pe Tot Parcursul
Vieții**

Elena Nely Avram – MECTS - Centru Național de Evaluare și Examinare

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. Noțiunile fundamentale sunt aspecte abordate primordial de Teoria Educației Fizice și Sportului.
 - a. Definiți educația fizică.
 - b. Prezentați cele trei elemente ale motricității.
 - c. Scrieți trei clasificări diferite ale sporturilor.
 - d. Prezentați tipologia capacității motrice.

2. **Priceperile motrice reprezintă, alături de deprinderile motrice, rezultate ale învățării motrice.**
 - a. Definiți priceperile motrice.
 - b. Menționați cinci caracteristici ale priceperilor motrice.
 - c. Prezentați tipologia priceperilor motrice.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Calitățile motrice reprezintă însușiri ale organismului, concretizate în capacitatea de a efectua acțiuni de mișcare cu anumiți indici de forță, viteză, îndemânare și rezistență.
 - a. Definiți calitatea motrică viteza.
 - b. Prezentați trei forme de manifestare a calității motrice rezistența.
 - c. Specificați cinci factori de condiționare a calității motrice forța.
 - d. Precizați cinci factori de condiționare a calității motrice îndemânarea.

2. **Principiul sistematizării și continuității contribuie, alături de celelalte principii, la realizarea normativității activității didactice în educație fizică.**
 - a. Menționați aspectele generale ale acestui principiu.
 - b. Prezentați cele patru cerințe evidențiate în respectarea acestui principiu.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Creați un complex pentru dezvoltare fizică armonioasă, format din douăsprezece exerciții executate în perechi. În descrierea fiecărui exercițiu menționați acțiunea motrică și dozarea, respectând eșalonarea metodică a exercițiilor în complex.

2. Scrieți cinci exerciții pentru dezvoltarea forței membrelor superioare. Pentru fiecare exercițiu, se va urmări:
 - a. descrierea acțiunii motrice;
 - b. precizarea dozării efortului.

Testul nr. 2

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. Forța este o calitate motrică de bază.
 - a. Definiți calitatea motrică forța.
 - b. Prezentați trei forme de manifestare ale forței, în funcție de caracterul contracției musculare.
 - c. Specificați șase factori de condiționare a forței.
2. Exercițiul fizic este mijlocul specific de bază în educație fizică și sport.
 - a. Definiți exercițiul fizic.
 - b. Prezentați conținutul și forma exercițiului fizic.
 - c. Clasificați exercițiile fizice în funcție de trei criterii de clasificare diferite.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Organizarea și desfășurarea procesului instructiv trebuie să se efectueze în concordanță cu anumite cerințe, norme, reguli, directive etc., pe care le impune comanda socială.
 - a. Precizați importanța principiului sistematizării și continuității în procesul de instruire.
 - b. Detaliați una dintre metodele clasice de instruire folosite în cadrul aplicării principiului intuiției în procesul de instruire.
 - c. Prezentați două dintre cerințele ce trebuie respectate în aplicarea principiului accesibilității.
2. Motricitatea este una dintre noțiunile fundamentale ale domeniului.
 - a. Definiți motricitatea.
 - b. Prezentați cele trei elemente componente/de structură ale motricității.
 - c. Dați câte un exemplu pentru fiecare element component al motricității.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Creați o structură de cinci exerciții, eșalonate metodic, pentru învățarea alergării de rezistență. În descrierea fiecărui exercițiu precizați:
 - a. acțiunea motrică;
 - b. dozarea efortului;
 - c. formația de lucru.

Se punctează eșalonarea metodică a exercițiilor în structură.

Testul nr. 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. Funcția caracterizează măsura orientării unei activități în vederea atingerii scopului.
 - a. Definiți funcțiile educației fizice.
 - b. Prezentați funcția de optimizare a potențialului biologic (perfecționare a dezvoltării fizice)
 - c. Prezentați funcția de perfecționare a capacității motrice.
2. Deprinderile motrice sunt componente ale modelului structural de educație fizică și sport
 - a. Definiți deprinderile motrice.
 - b. Prezentați trei caracteristici ale deprinderilor motrice.
 - c. Clasificați deprinderile motrice în funcție de trei criterii de clasificare diferite.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Metodele verbale contribuie la realizarea obiectivelor specifice de instruire.
 - a. Numiți trei metode verbale utilizate în educația fizică.
 - b. Prezentați fiecare dintre metodele verbale numite la punctul a.
2. Lecția este forma de bază a procesului de practicare a exercițiilor fizice.
 - a. Clasificați lecția de educație fizică și sport în funcție de etapele învățării deprinderilor și/sau pringerilor motrice.
 - b. Menționați durata și trei obiective ale verigii *Influențarea selectivă a aparatului locomotor*.
 - c. Prezentați dinamica efortului în lecția de educație fizică.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Creați un complex pentru dezvoltarea fizică armonioasă, format din douăsprezece exerciții executate liber. În descrierea fiecărui exercițiu menționați: acțiunea motrică și dozarea, respectând eșalonarea metodică a exercițiilor în complex.
2. Creați o secvență de proiect didactic pentru o verigă tematică destinată consolidării alergării de viteză. Secvența trebuie să cuprindă cinci exerciții eșalonate metodic și desfășurate în aceeași formație de lucru. Veți urmări:
 - a. descrierea exercițiilor;
 - b. precizarea dozării efortului;
 - c. specificarea formației de lucru.

Se punctează eșalonarea metodică a exercițiilor în secvență.

SUGESTII DE REZOLVARE

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. Noțiunile fundamentale sunt aspecte abordate primordial de Teoria Educației Fizice și Sportului.
 - a. Educația fizică este activitatea desfășurată sub îndrumarea unei persoane de specialitate, care valorifică sistematic, conștient și organizat ansamblul formelor de practicare a exercițiilor fizice, în scopul creșterii potențialului fizic și psihic al omului, al perfecționării dezvoltării fizice și a capacității motrice, în concordanță cu cerințele sociale, în vederea realizării idealului educativ.
 - b. Cele trei elemente ale motricității sunt: actele motrice, acțiunile motrice și activitățile motrice.
 1. Actele motrice sunt fapte simple de comportare realizate în mod voluntar pentru îndeplinirea unor acțiuni sau activități motrice. Aici intră și actele reflexe instinctuale și automatizate. Un act motric special este exercițiul fizic, căruia i se mai spune și gest motric.
 2. Acțiunile motrice sunt ansambluri de acte motrice structurate în toturi unitare pentru a realiza diferite sarcini imediate. Deprinderile și priceperile motrice sunt acțiuni motrice reprezentative: mersul, alergarea, săritura, aruncarea, târârea, cățărarea și escaladarea etc., executarea lor având efecte imediate.
 3. Activitățile motrice sunt ansambluri de acțiuni motrice încadrate într-un sistem coerent de idei, reguli și forme de organizare în vederea obținerii unui efect complex de adaptare a organismului uman și de perfecționare a dinamicii acestuia, în concordanță cu obiective bine precizate. Activitățile motrice fundamentale sunt: educația fizică, antrenamentul sportiv, activitatea competițional/sportivă, activitatea motrică recuperatorie și activitățile motrice de timp liber.
 - c.
 1. sporturi clasice, moderne și contemporane;
 2. sporturi olimpice și neolimpice;
 3. sporturi naționale și internaționale.
 - d. Capacitatea motrică este de două tipuri: generală și specifică. Cea generală este formată din calitățile/apetitudinile motrice de bază (viteză, îndemânare/capacitate coordinativă, rezistență, forță, mobilitate) și deprinderile sau priceperile motrice de bază și utilitar-aplicative. Capacitatea motrică specifică este formată din unitatea calităților motrice și a deprinderilor sau priceperilor motrice specifice unor sporturi.
2. Priceperile motrice reprezintă, alături de deprinderile motrice, rezultate ale învățării motrice.
 - a. Priceperea motrică reprezintă capacitatea de a valorifica sistemul deprinderilor însușite, în mod conștient și în condiții variate, pe baza cunoștințelor și a experienței dobândite anterior, realizând o

adaptare promptă la context (în viața cotidiană sau în competiții) și la eventualele schimbări. În acest sens, deprinderile sunt selectate, ansamblate și efectuate cursiv și cu eficiență maximă.

b. Caracteristicile priceperilor motrice:

1. sunt componente neautomatizate ale activității motrice voluntare, deoarece se manifestă în condiții variabile, nestandardizate;
2. se consolidează prin metode active de instruire de tip euristic, în mod deosebit prin problematizare, deoarece formarea priceperilor motrice se bazează pe procesele cognitive (memorie, imaginație, creativitate) și le influențează, la rândul lor;
3. sunt condiționate de experiența motrică anterioară (volumul de deprinderi motrice cunoscute, însușite);
4. nivelul lor de manifestare este condiționat de plasticitatea scoarței cerebrale;
5. nivelul de stăpânire a priceperilor motrice exprimă măiestria practică în condiții variabile, necunoscute, imprevizibile.

c. La momentul actual, priceperile motrice sunt abordate sub două tipuri concrete de manifestare: elementare și superioare.

1. Priceperea motrică elementară reprezintă acțiunea comportamentală motrică manifestată în etapa de inițiere, de însușire a unei deprinderi motrice noi și se bazează pe aptitudinile, achizițiile motrice anterioare și pe informațiile obținute din explicații și observații individuale.
2. Priceperea motrică complexă sau superioară reprezintă capacitatea individului de a valorifica în mod conștient, cu maximum de eficiență și cursivitate, în condiții variabile și neprevăzute, întreaga experiență motrică și intelectuală anterioară.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Calitățile motrice reprezintă însușiri ale organismului, concretizate în capacitatea de a efectua acțiuni de mișcare cu anumiți indici de forță, viteză, îndemânare și rezistență.
 - a. Viteza reprezintă capacitatea organismului de a efectua acte și acțiuni motrice, cu întregul corp sau numai cu anumite segmente ale acestuia, într-un timp cât mai scurt (cu rapiditate maximă).
 - b. Formele de manifestare sunt în număr de 9 și sunt împărțite după mai multe criterii. Astfel, doresc să menționez că, dintre cele 3, alese conform cerințelor, primele două manifestări sunt după „ponderea participării în efort a grupelor musculare și a marilor funcții organice”, iar al treilea este după „sursele energetice, intensitatea și durata efortului”:
 1. rezistența generală. reprezentată de capacitatea de a efectua acte și acțiuni motrice timp îndelungat, cu eficiență și fără apariția stării de oboseală, angrenându-se în efort aproximativ 70% din grupele musculare și solicitându-se mult sistemele nervos central, cardiovascular și respirator;
 2. rezistența specifică reprezentată de capacitatea de a depune eforturi fizice, cu eficiență și fără

aparitia stării de oboseală, pe care le implică ramurile și probele sportive; această formă poate fi locală (când angajează mai puțin de 1/3 din totalul grupelor musculare), regională – (între 1/3 și 2/3 din volumul total al masei musculare) și globală (peste 2/3 din totalul respectiv);

3. rezistența anaerobă (lactacidă), specifică pentru eforturile cuprinse între 45 secunde și două minute, intensitatea efortului fiind de 95-100%.

c.

1. capacitatea de concentrare a proceselor nervoase fundamentale: excitația și inhibiția;
2. numărul de fibre musculare angajate în efort și – mai ales – suprafața secțiunii fiziologice a acestora;
3. calitatea proceselor metabolice și a substanțelor energetice existente în mușchi;
4. durata contracției musculare (mai eficiente contracțiile de 15-20 secunde decât cele de 30 de secunde);
5. starea de funcționare a segmentelor osoase de sprijin, a ligamentelor și articulațiilor.

d.

1. calitatea sistemului nervos central (capacitatea de coordonare a centrilor nervoși), respectiv plasticitatea scoarței cerebrale și calitatea transmiterii impulsurilor nervoase pe căile aferente și eferente;
2. capacitatea analizatorilor de a capta selectiv informația și de a realiza sinteza aferentă pentru analiza situației;
3. capacitatea de anticipare, memoria și gândirea creativă a executantului;
4. volumul și complexitatea deprinderilor și priceperilor motrice stăpânite de subiect;
5. nivelul de manifestare a celorlalte calități motrice.

2. Principiul sistematizării și continuității contribuie, alături de celelalte principii, la realizarea normativității activității didactice în educație fizică.

a. Respectarea acestui principiu vizează elaborarea corectă și eficientă a documentelor necesare de planificare/programare și de evidență ale activităților de educație fizică și sport, precum și asigurarea reușitei în programarea stimulilor, indiferent de particularitățile subiecților sau de alte variabile de ordin material, spațial sau temporal.

b. Respectarea acestui principiu presupune îndeplinirea următoarelor cerințe:

- conținutul activității să fie eșalonat și grupat în funcție de fiecare componentă (calități motrice, deprinderi motrice etc.);
- materialul predat să se sprijine pe cel însușit anterior și să constituie premisa pentru activitățile următoare;
- conținutul activității va fi astfel eșalonat încât să asigure legătura logică între lecții/semestre/ani de studiu/cicluri de învățământ;
- să se asigure participarea ritmică a subiecților la procesul de instruire și educație.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1.

COMPLEX DE DEZVOLTARE FIZICĂ ARMONIOASĂ, ÎN PERECHI

Exercițiul 1 – pentru gât

P.I. – stând depărtat, față în față cu partenerul, de palme apucat:

T₁₋₈: îndoirea și extensia gâtului

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 2 – pentru gât

P.I. – stând depărtat, față în față cu partenerul, de palme apucat:

T₁₋₈: îndoirea laterală a gâtului, spre dreapta și spre stânga

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 3 – pentru gât

P.I. – stând depărtat, față în față cu partenerul, de palme apucat:

T₁₋₈: răsuciri de gât, spre dreapta și spre stânga

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 4 – pentru brațe

P.I. – stând depărtat, față în față cu partenerul, de mâini apucat:

T₁₋₈: împingeri cu rezistență, prin îndoirea și întinderea alternativă a câte unui braț

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 5 – pentru brațe și trunchi

P.I. – stând depărtat, față în față cu partenerul, cu trunchiul aplecat la orizontală, mâinile pe umerii partenerului:

T₁₋₈: îndoiri și arcuiri de trunchi cu presiune pe umeri

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 6 – pentru brațe

P.I. – stând cu un picior înaintea, câte doi față în față, de mâini apucat: tracțiuni cu brațele întinse

Dozare: 8 repetări

Exercițiul 7 – pentru trunchi

P.I. – stând depărtat, spate în spate cu partenerul, brațele în lateral, de palme apucat:

T_{1-2,5-6}: îndoiri laterale de trunchi spre dreapta

T_{3-4,7-8}: îndoiri laterale de trunchi spre stânga

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 8 – pentru trunchi

P.I. – stând depărtat, spate în spate cu partenerul, brațele în lateral, de palme apucat:

T_{1-2,5-6}: răsuciri de trunchi spre dreapta

T_{3-4,7-8}: răsuciri de trunchi spre stânga

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 9 – pentru trunchi

P.I. – stând depărtat, spate în spate cu partenerul, de coate apucat: unul din executanți îl ridică pe celălalt pe spate în extensie cu arcuri, prin ușoare aplecări de trunchi

Dozare: fiecare executant îl menține pe celălalt câte 8 secunde

Exercițiul 10 – pentru picioare

P.I. – stând față în față, ușor în lateralul partenerului, brațul drept sprijinit pe umărul drept al partenerului: balansarea piciorului stâng spre înainte și înapoi.

Dozare: 2x8 balansări

Exercițiul 11 – pentru picioare

P.I. – stând depărtat, câte doi spate în spate apucat la nivelul coatelor: îndoirea genunchilor până în șezând și ridicare.

Dozare: 2x4 repetări

Exercițiul 12 – pentru picioare

P.I. – stând câte doi față în față: săritură cu extensia trunchiului și bătaia palmelor sus, cu partenerul

Dozare: 8 repetări

2.

a. descrierea acțiunii motrice

b. precizarea dozării efortului

EXERCITII PENTRU DEZVOLTAREA FORTEI MEMBRELOR SUPERIOARE

Precizez faptul că dozarea este în strânsă legătură cu particularitățile de vârstă, sex și dezvoltare fizică individuală, astfel că nu pot fi avansate aici repetări și pauze precise decât dacă stabilim nivelul la care adresăm cele 5 exerciții. Pentru a ușura exemplificarea, voi alege o grupă de elevi de clasa a VIII-a.

Exercițiul 1 – flotări

Din sprijin culcat înainte: îndoirea și întinderea brațelor, cu menținerea corpului întins.

Dozare: 3 serii x 10 repetări, pauză 30 secunde între repetări

Exercițiul 2 – flotări-triceps

Din sprijin culcat înapoi, cu palmele pe bancă: îndoirea și întinderea brațelor.

Dozare: 3 serii x 10 repetări, pauză 30 secunde între repetări

Exercițiul 3 – tracțiuni la bară

Din atârnat la bară fixă, îndoirea brațelor, cu menținerea corpului întins.

Dozare: 3 serii x 10 repetări, pauză 30-45 secunde între repetări

Exercițiul 4 – tracțiuni la banca de gimnastică

Din culcat înaintea, pe un capăt al băncii, brațele în prelungirea trunchiului apucând banca de gimnastică de marginea laterală: tracțiune, trunchiul alunecând pe bancă.

Dozare: 10 repetări, pauză 20 secunde între repetări

Exercițiul 5 – cățărare pe frânghie

Din stând: cățărare pe frânghia verticală, fără sprijinul picioarelor

Dozare: 2-3 repetări, pauză 30-45 secunde între repetări

Testul nr. 2

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1.
 - a. Forța este o calitate/aptitudine motrică ce reprezintă capacitatea organismului uman de a învinge o rezistență internă sau externă prin intermediul contracției musculare.
 - b. După caracterul contracției musculare, avem 3 forme de manifestare:
 - b.1. forța statică/izometrică, – situație în care fibrele musculare angajate în efort nu își modifică dimensiunile, „rezistența” de învins fiind mai mare decât capacitatea de forță maximă a musculaturii executantului;
 - b.2. forța dinamică/izotonică – situație în care fibrele musculare angajate în efort își modifică dimensiunile;
 - b.3. forța mixtă – situație în care regăsim alternarea contracțiilor statice cu cele dinamice, în funcție de natura actelor și acțiunilor motrice.
 - c. Forța are mai mulți factori de condiționare, dintre care amintesc următorii șase:
 - c.1. capacitatea de concentrare a proceselor nervoase fundamentale: excitația și inhibiția;
 - c.2. numărul de fibre musculare angajate în efort și – mai ales – suprafața secțiunii fiziologice a acestora;
 - c.3. calitatea proceselor metabolice și a substanțelor energetice existente în mușchi;
 - c.4. durata contracției musculare (sunt mai eficiente contracțiile de 15-20 secunde decât cele de 30 de secunde);
 - c.5. starea de funcționare a segmentelor osoase de sprijin, a ligamentelor și articulațiilor;
 - c.6. valoarea unghiulară a segmentelor corporale implicate în efort.
2.
 - a. Exercițiul fizic reprezintă actul (gestul) motric special și specializat, deoarece este considerat mijlocul specific de bază utilizat pentru realizarea obiectivelor educației fizice și sportului. De asemenea, reprezintă acțiunea motrică voluntară realizată în mod deliberat și repetat sistematic, în scopul realizării obiectivelor instructiv-educative specifice: dezvoltarea aptitudinilor motrice, formarea, consolidarea și perfecționarea deprinderilor motrice, ameliorarea indicilor morfo-funcționali etc.
 - b.
 - b.1. **Conținutul exercițiului fizic** este format din următoarele elemente:
 1. totalitatea mișcărilor corpului și ale segmentelor acestuia: rotație, circumducție, flexie, extensie, abducție, adducție, răsucire, balansare;

2. efortul fizic realizat și exprimat prin parametrii acestuia: volum, durată, amplitudinea, densitatea stimulului, frecvența stimulilor, intensitatea, complexitatea, specificitatea efortului;
3. efortul psihic, caracterizat de procesele cognitive, afective și volitive.

Aprecierea conținutului exercițiului fizic se face analizând cantitatea și calitatea elementelor sale de conținut, iar aprecierea eficienței prin efectele induse pe moment și, mai ales, pe termen îndelungat la nivel morfo-funcțional, motric și psihic.

b.2. Forma exercițiului fizic reprezintă modul unic în care sunt ordonate și legate/combrate mișcările componente ale fiecărui exercițiu pe parcursul efectuării acțiunii motrice analizate. Forma reprezintă aspectul exterior, vizibil al mișcării, permițând evaluarea prin interpretare și exprimare de calificative. Unii autori o asociază cu tehnica de execuție, referindu-se la deprinderile și priceperile motrice. Analiza formei exercițiului fizic se face prin intermediul următoarelor elemente:

- poziția corpului și a segmentelor (inițială, intermediară și finală), respectiv față de aparate și obiecte;
- maniera de dispunere/plasamentul față de parteneri și adversari, în spațiul de practicare a exercițiilor fizice;
- tempoul și ritmul mișcărilor;
- amplitudinea, direcția și relațiile dintre segmentele corpului pe parcursul efectuării mișcărilor.

c. În momentul de față sunt 13 criterii de clasificare, dintre care menționez următoarele trei:

1. După criteriul **anatomic**:

- exerciții pentru gât și ceafă
- exerciții pentru membrele superioare
- exerciții pentru trunchi
- exerciții pentru abdomen
- exerciții pentru membrele inferioare

2. După **relația cu materialul didactic utilizat**:

- exerciții libere
- exerciții cu obiecte
- exerciții cu partener
- exerciții cu, la, pe, peste aparate

3. După **influența asupra aptitudinilor motrice**:

- exerciții pentru dezvoltarea vitezei
- exerciții pentru dezvoltarea capacităților coordinative
- exerciții pentru dezvoltarea rezistenței
- exerciții pentru dezvoltarea forței
- exerciții pentru dezvoltarea supleței.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1.

- a. Importanța acestui principiu (care acoperă elaborarea corectă și eficientă a documentelor de planificare/programare și de evidență ale activităților) derivă din necesitatea asigurării reușitei în programarea stimulilor, indiferent de particularitățile subiecților sau de alte variabile de ordin material, spațial sau temporal.

Pentru aplicarea acestui principiu este necesară respectarea următoarelor cerințe:

- I.** Materialul de învățat/înșușit trebuie să fie grupat, ordonat și programat în concordanță cu logica internă pe care o impune fiecare componentă/subcomponentă a modelului de educație fizică și sport.
- II.** Materialul nou-predat trebuie să se sprijine pe cel înșușit în activitățile anterioare și să-l pregătească pe cel ce va fi predat în activitatea următoare. Programarea materialului de învățat trebuie să se realizeze pe „cicluri sau sisteme tematice” continue, fără întreruperi.
- III.** Conținutul procesului de instruire trebuie să fie programat/planificat încât să se asigure o legătură logică nu numai între lecții sau alte forme de organizare a practicării exercițiilor fizice, ci și între etapele de pregătire (trimestre, semestre, sezoane etc.) sau între anii de pregătire, ciclurile de învățământ etc., în ordinea lor crescândă.
- IV.** Asigurarea participării ritmice a elevilor la procesul de instruire și educație, fără întreruperi (absențe, perturbări, rămâneri în urmă, stări de suprasolicitare).
- b. Principiul intuiției subliniază rolul pe care îl are primul sistem de semnalizare (adică treapta senzorială) în cunoașterea umană. Pentru stimularea principalilor analizatori, specifici treptei I de semnalizare umană, se folosesc trei modalități clasice de instruire:
- b.1.** demonstrația/demonstrarea celor ce urmează să fie înșușite;
- b.2.** prezentarea unor materiale (planșe, schițe, diapozitive, filme, casete video etc.), care redau imaginea celor ce trebuie învățate;
- b.3.** observarea execuției altor subiecți, din același grup sau din alte grupuri; observarea dirijată tematic.

Principalele procedee metodice utilizate:

- demonstrația realizată de profesor, denumită „demonstrație nemijlocită”;
- demonstrația realizată de un elev cu un plus de experiență motrică, denumită și „demonstrație mijlocită”.

Pentru ca demonstrația să fie eficientă trebuie respectate următoarele cerințe:

- demonstrația să fie realizată cât mai apropiată de execuția-model;
- demonstrația să fie vizibilă tuturor elevilor participanți la oră;
- demonstrația să nu fie folosită în mod abuziv pentru a nu împiedica abstractizarea și generalizarea (principalele procese ale gândirii necesare în educație fizică și sport);

– demonstrația să fie însoțită de explicație, pentru a dirija atenția elevilor spre principalele elemente ale execuției.

c. Pentru respectarea acestui principiu se impun 3 cerințe, dintre care amintesc doar două:

- c.1. necesitatea cunoașterii permanente a subiecților cuprinși în procesul de practicare a exercițiilor fizice;
- c.2. stabilirea unui ritm adecvat de lucru, în funcție de reacția subiecților la stimuli.

2.

a. Motricitatea omului este capacitatea acestuia – înnăscută și dobândită – de a efectua mișcări, reacționând la stimulii interni sau externi, cu ajutorul aparatului locomotor. Cuprinde totalitatea actelor și acțiunilor motrice efectuate cu ajutorul mușchilor scheletici, pentru întreținerea relațiilor sale cu mediul natural și social, inclusiv prin practicarea anumitor probe și ramuri de sport.

b. Elementele componente ale motricității omului sunt:

- b.1. Actele motrice – sunt forme simple și voluntare (în majoritatea cazurilor) de comportament motric, necesare îndeplinirii unor acțiuni sau activități motrice. Aici sunt incluse și actele cu caracter involuntar – adică actele reflexe, instinctuale și cele automatizate. Se mai numesc și gesturi motrice, fiind elementele constructive ale acțiunilor motrice.
- b.2. Acțiunile motrice – sunt ansambluri de acte motrice cu structură proprie, fiind utilizate pentru rezolvarea unor sarcini imediate. Pot fi selectate, modificate, combinate în funcție de contextul în care se află executantul.
- b.3. Activitățile motrice – sunt ansambluri de acțiuni motrice încadrate într-un sistem de idei, reguli și forme de organizare în vederea obținerii unui efect complex de adaptare a organismului uman și perfecționare a dinamicii acestuia, în concordanță cu obiective clar precizate.

c.

- c.1. Pentru actele motrice: Exercițiul fizic este un exemplu de act motric special.
- c.2. Pentru acțiunile motrice: Deprinderile și priceperile motrice sunt exemple de acțiuni motrice.
- c.3. Pentru activitățile motrice: Educația fizică este un exemplu de activitate motrică. (Iar în sportul de performanță avem antrenamentul sportiv.)

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Învățarea completă a alergării de rezistență presupune însușirea următoarelor elemente:

- 1. Pasul alergător, lansat în tempo moderat (pasul alergător de semifond și fond)
- 2. Startul din picioare și lansarea de la start
- 3. Ritmul respirator
- 4. Aprecierea tempoului
- 5. Alergarea în grup și sosirea.

În continuare voi prezenta o structură pentru învățarea principalului element al alergării de rezistență – pasul alergător lansat în tempo moderat (pasul alergător de semifond și fond):

1. mers obișnuit și mers cu pasul întins, din ce în ce mai rapid, urmat de trecere în alergare ușoară: alternări de mers obișnuit și mers cu pasul întins, alergare ușoară și odihnă activă; dozare: 100 m; 3 repetări; formație: în coloană câte doi;
2. alergare pe linia marcată a culoarului, cu atenția îndreptată asupra punerii tălpilor paralel cu axa alergării; dozare: 3 repetări; 100 m; formație: în coloană câte unul;
3. alergări cu aterizări diferite: pe călcâi, pe toată talpa, pe pingea; dozare: 50 m; formație: 4 linii x 6 elevi;
4. alergări cu avântarea exagerată a gambelor înainte și înapoi, apoi a coapselor; dozare: 3 min; formație: 4 linii x 6 elevi;
5. alergări pe distanțe de 80 m, 100 m, 150 m, cu executarea unui număr minim de pași (se va evita alergarea sărită); dozare: 3 minute; formație: 4 grupe x 6 elevi; grupele pleacă una după alta la interval de 5 secunde.

2.

Proiect didactic – secvență

Clasa a V-a – 20 elevi

Verigile și durata	Conținutul	Dozare	Formații de lucru și indicații metodice	Metode de evaluare	Obs.
...
4. Realizarea temelor lecției (12 minute)	<p>Tema: Dezvoltarea calității motrice îndemânarea/ capacitatea coordinativă</p> <p>Exercițiul 1 Trecerea mingii dintr-o mână în alta cu ducerea mingii în jurul trunchiului</p> <p>Exercițiul 2 Trecerea mingii dintr-o mână în alta, cu ducerea mingii pe sub coapsă</p> <p>Exercițiul 3 Aruncarea mingii cu o mână și prinderea ei cu aceeași mână</p>	<p>– 8 rep. spre stânga și 8 rep. spre dreapta</p> <p>– 16 repetări se lucrează cu trecerea mingii pe sub coapse alternativ stângul/dreptul</p> <p>– 8 repetări cu mâna dreaptă, 8 repetări cu mâna stângă.</p>	<p>– în cerc</p> <p>– fiecare elev lucrează cu o minge de tenis de câmp</p> <p>– coapsa se ridică cu genunchiul îndoit, acesta ajungând la nivelul abdomenului</p> <p>– mingea se va arunca jumătate de metru în sus, deasupra capului</p>		

	<p>Exercițiul 4 Brațele orientate ușor lateral față de trunchi, îndoite din articulația cotului, aruncarea mingii dintr-o mână în alta</p> <p>Exercițiul 5 Aruncarea mingii cu o mână deasupra capului, bătaie din palme înaintea trunchiului și prinderea mingii cu două mâini</p>	<p>– 16 repetări</p> <p>– 8 repetări se aruncă mingea cu mâna dreaptă și 8 cu stânga</p>	<p>– se mărește distanța dintre elevi</p> <p>– se păstrează formația în cerc</p>		
...

Testul nr. 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1.

- a. Funcțiile educației fizice și sportului – ce derivă din idealul educațional, contribuind fundamental la realizarea acestuia – stabilesc influențele exercitate constant de aceste activități în cadrul procesului de perfecționare a omului. Aceste influențe se materializează în special asupra laturii formative, realizând un echilibru dinamic între aspirațiile personale și necesitățile sociale.
- b. Această funcție mai este denumită și *Funcția de perfecționare a dezvoltării fizice armonioase*. Idealul unui corp dezvoltat armonios a constituit o prioritate de-a lungul timpului, plecând din antichitatea greacă și până în zilele noastre. Astăzi este cu atât mai importantă, din cauza dezechilibrelor generate de industrializare, mecanizare, progresele tehnologice și automatizarea principalelor sectoare de activitate, urbanizare și poluare, stres și complexitatea sarcinilor ce trebuie rezolvate în intervale scurte de timp etc.

Prin această funcție se urmărește:

- atingerea și menținerea unui randament profesional ridicat, reducând efectele influențelor nocive;
- creșterea rezistenței organismului;
- instalarea mecanismelor adaptative morfologice și fiziologice: postură corectă, hipertrofie musculară, echilibru în dezvoltarea lanțurilor și grupelor musculare, creșterea capacității vitale și a amplitudinii respiratorii, bradicardie de repaus și efort, scăderea tensiunii arteriale, optimizarea coordonărilor neuromusculare, creșterea toleranței la lactat etc.;
- valorificarea fazei de acumulare pe plan somatic și motric, pentru tânăra generație, ce nu vor putea fi recuperate ulterior;
- diminuarea expunerii tinerilor la socializarea și petrecerea timpului liber prin intermediul tehnologiilor informatice, neglijând practicarea exercițiilor fizice, pentru a limita apariția următoarelor efecte negative: sedentarismul, obezitatea, bolile cardiovasculare și nervoase, diabetul, reducerea perioadei vieții active.

- c. Această funcție vizează optimizarea capacității motrice generale (prin educație fizică) și a capacității motrice specifice (prin activitatea sportivă de performanță). De asemenea, o capacitate motrică optimizată/dezvoltată determină și un bun randament și o reușită în activitățile profesionale, precum și în activitățile vieții cotidiene.

Prin această funcție se urmărește:

- învățarea, consolidarea și perfecționarea unui număr cât mai mare de deprinderi motrice și valorificarea lor eficientă în contexte variabile;

– dezvoltarea aptitudinilor motrice, reflectat în nivelul pregătirii fizice generale și specifice, ce favorizează prestarea unor eforturi fizice variabile ca volum și intensitate.

2.

- a.** Deprinderea motrică este actul sau acțiunea motrică ajunsă, prin exersare, la un înalt grad de stabilitate, precizie și eficiență.
- b.** Deprinderile motrice au mai multe caracteristici, dintre care amintesc doar următoarele trei:
- b.1.** sunt elemente ale comportamentului motric voluntar, nefiind ereditare/moștenite, așa cum este cazul aptitudinilor motrice. Ele sunt învățate/formate/corectate permanent în cadrul proceselor instructiv-educative și mai ales în stadiile dezvoltării ontogenetice;
 - b.2.** se consolidează și se perfecționează neuniform, progresele fiind mai mari în primele etape ale formării lor (când se asimilează mecanismul de bază și dețin un control relativ al mișcării) și din ce în ce mai dificile în faza de măiestrie motrică (care necesită ani de pregătire și cizelare tehnică, când se poate ajunge la formarea simțurilor complexe: al mingii, al porții etc.);
 - b.3.** au un caracter unic și individual. Aceeași deprindere executată de subiecți diferiți prezintă caracteristici ale mișcărilor și eficiență extrem de variabile, chiar dacă mecanismul de bază este identic. Ele sunt determinate deci de stilul personal de execuție, de amprenta individuală a fiecăruia. Chiar în cazul unor deprinderi complexe executate de același subiect, posibilitatea de reproducere a mișcărilor la parametri identici este nulă. Exemplu: tirul, loviturile libere din fotbal, aruncările din atletism, loviturile de atac la fileu ale unui sportiv pot fi similare, dar nu se pot suprapune perfect peste execuția anterioară, existând mici diferențe de precizie, traiectorie, unghi de lovire, amplitudine, poziții inițiale și intermediare, coordonare intersegmentară, viteza și rotația obiectelor folosite etc.
- c.** După unii autori, mai noi, există 8 criterii de clasificare. În continuare voi prezenta doar 3 criterii mai importante:
- c.1.** după nivelul automatizării:
 - Deprinderi motrice elementare – care sunt complet automatizate. Ele au un lanț de mișcări cu caracter fazic, care se repetă în aceeași succesiune (este cazul deprinderilor motrice cu caracter ciclic: mers, alergare, înot, ciclism etc.).
 - Deprinderi motrice complexe care sunt parțial automatizate. Ele sunt formate din deprinderi elementare și alte mișcări neautomatizate sau incomplet automatizate (este cazul unor deprinderi din jocurile sportive și din alte ramuri sau probe aciclice: gimnastică, sărituri, lupte, aruncări etc.).
 - c.2.** după finalitatea folosirii:
 - Deprinderi motrice de bază și utilitar-aplicative. Folosite, cu precădere, în viața cotidiană din ontogeneză, dar și în practicarea unor ramuri sau probe sportive (este cazul deprinderilor de mers, alergare, săritură, aruncare-prindere, târâre, cățărare, escaladare, tracțiune-împingere, transport de greutăți/obiecte etc.).

– Deprinderi motrice specifice ramurilor și probelor sportive (este vorba de elementele și procedeele tehnice din aceste ramuri și probe sportive).

c.3. după nivelul participării sistemului nervos la formarea și valorificarea deprinderilor:

– Deprinderi motrice propriu-zise – se formează prin repetări stereotipe, efectuate de foarte multe ori (este cazul deprinderilor din gimnastică, patinaj, sărituri la platformă etc.).

– Deprinderi perceptiv-motrice. care sunt influențate, în formare și valorificare, de ambianță (este cazul deprinderilor din schi, oină, tir cu talere etc.).

– Deprinderi inteligent-motrice – sunt influențate, în formare și – mai ales – valorificare, de partenerii și adversarii de întrecere (este vorba de deprinderile din jocurile sportive, lupte, box, judo, scrimă etc.).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1.

a. În educație fizică și sport, mai ales în învățământul preuniversitar, se utilizează următoarele metode verbale:

a.1. Expunerea verbală

a.2. Conversația

a.3. Studiul individual

b.

b.1. Expunerea verbală – se realizează prin limbaj și trebuie să fie accesibilă nivelului de înțelegere al elevilor. Se aplică prin 3 procedee metodice:

– povestirea – folosită până la vârsta de 8-9 ani, trebuie să fie „plastică”, sugestivă și să se bazeze pe elemente cunoscute de elevi, din experiența lor de viață;

– explicația – folosită frecvent după vârsta de 10 ani, trebuie să îndeplinească minimal următoarele patru condiții: să fie clară, să fie logică, să fie concisă, să fie oportună. În relația cu demonstrația, explicația poate să urmeze demonstrației, să preceadă demonstrația, să se realizeze concomitent cu demonstrația. Esența explicației constă în aceea că ea trebuie să asigure formarea unor cunoștințe profunde, care capătă caracter de norme sau reguli călăuzitoare privind însușirea conținutului disciplinei;

– prelegerea – folosită cu precădere în învățământul superior și mai ales la clasele cu profil de educație fizică și sport, unde trebuie predate cunoștințe teoretice de specialitate. La baza oricărei prelegeri ar trebui să stea o argumentare științifică și folosirea unei terminologii corespunzătoare temelor abordate.

b.2. Conversația – utilizată frecvent sub forma dialogului dintre profesor și elev în jurul problemelor specifice instruirii (nu pe altele colaterale, de timp liber, preferințe etc.): abordarea tehnicii de execuție și a cauzei greșelilor, a combinațiilor tactice, a criteriilor de evaluare, a nivelului de înțelegere a procedeele metodice folosite în predare etc.

b.3. Studiul individual – utilizat mai rar, dar necesar în relația cu toți elevii (și mai ales cu cei scutiți de efort fizic sau în situația orelor online, din perioada pandemiei). Este o metodă individuală clasică ce trebuie realizată sub îndrumarea profesorului, pe baza celor mai semnificative surse bibliografice despre problema sau problemele specifice instruirii la educație fizică și sport.

2.

a. După etapele învățării deprinderilor și/sau priceperilor motrice avem următoarele tipuri de lecții:

a.1. de însușire/inițiere primară;

a.2. lecții de consolidare;

a.3. lecții de perfecționare;

a.4. lecții de verificare;

a.5. lecții mixte (luate, cel puțin, câte două: consolidare-perfecționare, consolidare-verificare etc.).

b. În cadrul lecției de educație fizică, cea de a treia verigă se numește „Influențarea selectivă a aparatului locomotor”. Durata acesteia, în condiții normale, este de 5-6 minute (în unele situații 7-8 minute, iar după alți autori 5-12 minute), iar pe timp friguros, când se combină cu veriga de „Pregătire a organismului pentru efort”, pot dura împreună 10-15 minute.

Obiectivele acestei verigi sunt:

- educarea atitudinilor corporale, prevenirea și corectarea viciilor de postură și a deficiențelor fizice;
- asigurarea tonicității, troficității și supleței musculare;
- mărirea mobilității articulare și întărirea sistemului ligamentar.

c. Dinamica efortului în lecție are următoarele caracteristici generale:

- efectuarea oricărui act motric duce la cheltuire de energie nervoasă și musculară;
- atunci când acest consum este mare apare oboseala. Înlăturarea sau diminuarea oboselii se realizează prin odihnă și alte măsuri adiacente;
- relația dintre efort și odihnă se numește dozarea efortului;
- efortul în lecție poate fi: mic, mijlociu, submaximal și maximal, fiind determinat de temele și obiectivele specifice fiecărei teme;
- parametrii clasici ai efortului sunt: volumul, intensitatea și complexitatea. După alți autori, aceștia sunt completați și prezentați astfel: volumul motric și temporal, intensitatea/solicitarea, complexitatea, durata stimulului, densitatea stimulilor/efortului, amplitudinea stimulilor, frecvența lecțiilor/stimulilor, specificitatea stimulilor;
- dinamica efortului (confundată uneori cu densitatea) este „curba” acestuia, „traectoria” sa în reprezentare grafică conform succesiunii secvențelor structurale ale lecției. Constatările cele mai semnificative sunt următoarele, prezentate nu în ordinea importanței:
 - În primele trei verigi, dinamica efortului înregistrează o curbă continuu ascendentă. Se pleacă, în efort, de la valori ale FC în jur de 70-80 pulsații/minut și ale FR în jur de 16-18 respirații/minut, ajungându-se la aproximativ 120-130/140 pulsații/minut și 20-22 respirații/minut.

- În veriga tematică, curba efortului înregistrează, de regulă, un „platou”, adică o relativă stabilitate, în funcție de obiectivele operaționale și de metodologia folosită (FC variază între 130-180 pulsații/minut). Cele mai ridicate vârfuri se obțin la teme de dezvoltare a calităților motrice, în întreceri și jocuri bilaterale/de mișcare/dinamice, parcursurile sau traseele aplicative și ștafetele efectuate sub formă de întrecere.
 - În ultimele două verigi se înregistrează o scădere/coborâre a curbei efortului. De reținut că aproape niciodată, chiar și în lecțiile slabe sub aspectul efortului, nu se revine la valorile FC și FR de la începutul lecției.
- dinamica efortului depinde de:
- succesiunea și conținutul verigilor lecției;
 - parametrii efortului;
 - gradul de oboseală fizică și nervoasă a elevilor;
 - temperatura aerului;
 - eterogenitatea claselor.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1.

Complex de dezvoltare fizică armonioasă – exerciții executate liber

Exercițiul 1 – pentru gât

P.I. Stând depărtat, mâinile pe șolduri:

T_{1,5}: îndoirea gâtului înainte;

T_{2,6}: extensia gâtului;

T_{3,7}: îndoirea gâtului în lateral stânga;

T_{4,8}: îndoirea gâtului în lateral dreapta;

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 2 – pentru gât

P.I. Stând depărtat, mâinile pe șolduri:

T₁₋₄: rotări ale capului spre stânga;

T₅₋₈: rotări ale capului spre dreapta;

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 3 – pentru brațe

P.I. Stând depărtat, brațele îndoite, palmele la nivelul pieptului:

T_{1-2, 5-6}: extensie cu arcuire a brațelor îndoite (plan orizontal);

T_{3-4, 7-8}: extensie cu arcuire a brațelor întinse (plan orizontal);

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 4 – pentru brațe

P.I. Stând depărtat, brațele întinse, dreptul în sus, iar stângul în jos, pe lângă corp:

T_{1-2,5-6}: extensie cu arcuire a brațelor întinse, brațul drept în sus (plan vertical);

T_{3-4,7-8}: extensie cu arcuire a brațelor întinse, brațul drept în jos (plan vertical);

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 5 – pentru brațe

P.I. Stând depărtat, brațele întinse, pe lângă corp:

T₁₋₄: rotări de brațe simultan spre înainte;

T₅₋₈: rotări de brațe simultan spre înapoi;

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 6 – pentru trunchi

P.I. Stând depărtat, brațele sus:

T_{1-2,5-6}: extensia trunchiului cu arcuire;

T_{3-4,7-8}: îndoirea trunchiului cu arcuire;

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 7 – pentru trunchi

P.I. Stând depărtat, brațele îndoite, palmele la ceafă:

T₁₋₂: îndoiri laterale de trunchi spre dreapta, cu arcuire

T₃₋₄: îndoiri laterale de trunchi spre stânga, cu arcuire

T₅₋₆: răsuciri de trunchi spre dreapta, cu arcuire

T₇₋₈: răsuciri de trunchi spre stânga, cu arcuire

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 8 – pentru trunchi

P.I. Stând depărtat, brațele îndoite, palmele pe șolduri:

T₁₋₄: rotări de bazin spre stânga;

T₅₋₈: rotări de bazin spre dreapta;

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 9 – pentru picioare

P. I. Stând, mâinile pe șolduri:

T₁₋₄: fandare înainte cu piciorul stâng; schimbarea piciorului prin săritură și

T₅₋₈: fandare înainte cu piciorul drept;

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 10 – pentru picioare

P.I. Stând, mâinile pe șolduri

T_{1-2,5-6}: fandare laterală pe piciorul stâng;

T_{3-4,7-8}: fandare laterală cu piciorul drept.

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 11 – pentru picioare

P.I. Stând ușor depărtat, brațele pe lângă corp:

T_{1,3,5,7}: ridicarea piciorului drept la brațul stâng; piciorul și brațul menținându-se întinse;

T_{2,4,6,8}: ridicarea piciorului stâng la brațul drept; piciorul și brațul menținându-se întinse.

Dozare: 3x8 timpi

Exercițiul 12 – pentru picioare

P.I. Stând ușor depărtat, brațele îndoite, mâinile pe șolduri

Sărituri ca „mingea”

Dozare: 10 sărituri

2.

Proiect didactic – secvență

Clasa a VI-a – 20 elevi

Verigile și durata	Conținutul	Dozare	Formații de lucru și indicații metodice	Metode de evaluare	Obs.
...
4. Realizarea temelor lecției (20 minute)	Tema: Consolidarea alergării de viteză				
	Exercițiul 1 – pentru pasul accelerat Alergare accelerată în linie dreaptă pe 30 m, alternată de mers	– 3 repetări	– se va respecta alergarea pe propriul culoar – 5 linii a câte 4 elevi		
	Exercițiul 2 – pentru pasul lansat de viteză Alergare accelerată în linie dreaptă până la viteza maximă pe primii 20 m și menținerea acesteia pe următorii 10 m	– 3 repetări.	– 5 linii a câte 4 elevi		

	<p>Exercițiul 3 – pentru startul de jos și lansarea de la start Startul din diferite poziții (ghemuit, ghemuit sprijinit, din fandat cu sprijin pe palme), la semnal sonor, și alergare accelerată în linie dreaptă pe 5 m</p> <p>Exercițiul 4 – pentru sosire Din alergare cu pas lansat de viteză pe 20-30 m trecerea liniei de sosire cu accent pe aplecarea trunchiului înainte pe ultimul pas, după care se continuă alergarea cu aceeași viteză încă 5-6 m.</p> <p>Exercițiul 5 – pentru alergarea de viteză completă Alergare cu start de jos pe 50 m, cu cronometrare</p>	<p>– 3 repetări</p> <p>– 2 repetări</p> <p>– 2 repetări</p>	<p>– 5 linii a câte 4 elevi</p> <p>– 5 linii a câte 4 elevi</p> <p>– 5 linii a câte 4 elevi</p>		
...

**Titularizare Limba și Literatura
română Profesori**

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

**DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**

**– București –
2020**

NOTĂ DE PREZENTARE

Limba și literatura română se înscrie în categoria disciplinelor *multidimensionale*, definite de documentele de profil ale Consiliului Europei ca fiind acele discipline care au ca obiect de studiu învățarea limbii și a literaturii naționale – *limba ca materie* – și învățarea limbii ca instrument de comunicare pentru învățarea altor discipline – *limbă de școlarizare* (cf. *La langue comme matière*, DG IV/EDU/LANG/2009, Division des Politiques linguistiques, www.coe.int/lang/fr).

Disciplina **limba și literatura română** are un rol fundamental în dezvoltarea personalității elevilor, în formarea deprinderilor și a unor abilități necesare acestora pentru accesul postșcolar la învățarea pe tot parcursul vieții și pentru integrarea activă în societatea bazată pe cunoaștere.

Studiul limbii și al literaturii române contribuie esențial la formarea personalității autonome a elevilor, capabilă de discernământ și de spirit critic, aptă să-și argumenteze propriile opțiuni, dotată cu sensibilitate estetică, având conștiința identității culturale, manifestând interes pentru diversitatea formelor de comunicare și de expresie artistică.

Programa de limba și literatura română pentru concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar, concepută în conformitate cu programele școlare pentru disciplina limba și literatura română (clasele a V-a – a XII-a) și cu programele pentru examenele naționale, este proiectată astfel încât să răspundă schimbărilor intervenite în activitatea didactică, din perspectiva abordării curriculare sistemice la disciplina limba și literatura română, în învățământul gimnazial și liceal.

Structura programei este următoarea:

- **Notă de prezentare;**
- **Competențele cadrului didactic de specialitate;**
- **Tematica științifică pentru disciplina limba și literatura română;**
- **Bibliografie recomandată pentru tematica științifică;**
- **Tematica pentru metodică disciplinei limba și literatura română;**
- **Bibliografie recomandată pentru metodică disciplinei limba și literatura română.**

COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC DE SPECIALITATE

1. Realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinei din domeniile limbă, literatură și comunicare, în vederea predării lor integrate;
2. Utilizarea unor modalități de abordare a textului literar și nonliterar, continuu, discontinuu și multimodal;
3. Aplicarea principiilor didacticii oralului și a redactării și a metodelor specifice acestora în formarea competențelor de comunicare orală și scrisă;
4. Aplicarea unor metode și strategii ce conduc la dezvoltarea competenței lingvistice, literare și interculturale a elevilor, conform modelului conceptual al disciplinei: comunicativ-funcțional și cel al dezvoltării personale;
5. Transpunerea conținutului științific, prevăzut în programele școlare în vigoare, în conținut didactic, demonstrând acuratețe conceptuală;
6. Realizarea demersului didactic în viziune inter-, multi- și transdisciplinară;
7. Evaluarea obiectivă a competențelor vizate prin curriculumul național, cu respectarea principiilor didactice, prin elaborarea și aplicarea unor instrumente de evaluare diverse;
8. Aplicarea unor forme eficiente de management al clasei, în funcție de activitatea de învățare proiectată, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale;
9. Aplicarea constantă a unor instrumente și strategii specifice unei atitudini reflexive (autoevaluarea, analiza feedbackului primit de la elevi etc.);
10. Utilizarea documentelor școlare reglatoare în proiectarea didactică, adaptată grupului-țintă;
11. Proiectarea și implementarea unor programe incluse în oferta de curriculum la decizia școlii;
12. Utilizarea resurselor digitale în activitatea didactică *in situ*, de tip *blended-learning* și online.

TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Candidații trebuie să cunoască integral conținuturile și conceptele operaționale din cele trei domenii ale disciplinei (limbă, comunicare, literatură), prevăzute în programele de gimnaziu și de liceu, atât pe cele obligatorii, cât și pe cele facultative.

A. LIMBA ROMÂNĂ

I. Limbă și comunicare

- Tipuri de comunicare. Comunicare orală și scrisă. Discursul;
- Natura, unitățile și funcțiile limbajului;
- Situațiile de comunicare;
- Textul. Tipologia textului: ficțional și nonficțional, literar (epic, liric, dramatic) și nonliterar, continuu, discontinuu, multimodal; simplu și complex – caracteristici;
- Receptarea diferitelor tipuri de text;
- Secvențe prototipice: secvența narativă, secvența descriptivă, secvența dialogală, secvența explicativă, secvența argumentativă;
- Limba literară și limba populară. Limba română standard;
- Stilurile funcționale ale limbii;
- Corectitudine și abatere de la normă;
- Media (comunicare lingvistică vs. comunicare socială).

II. Fonetică și fonologie

- Noțiuni generale: sunet, fonem; proprietățile sunetelor;
- Sistemul vocalic. Sistemul consonantic: inventar, clasificare, realizare fonetică;
- Accentul, intonația;
- Elemente de prozodie;
- Fonetică și procedee de expresivitate.

III. Lexicologie și semantică

- Noțiuni generale: vocabularul limbii române; vocabularul fundamental și masa vocabularului;
- Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului; sens/semnificație, referent; context; denotație/conotație;
- Valori expresive. Figuri de stil. Tropi. Mijloace de expresivitate;
- Semantică: semantică lexicală, semantică propozițională, semantică discursivă;
- Abateri de la normă (pleonasmul, tautologia etc.);
- Mijloace de îmbogățire a vocabularului: mijloace interne; mijloace externe.

IV. Morfosintaxă

- Noțiuni generale: părți de vorbire/clase gramaticale; categorii gramaticale;
- Flexiunea: părți de vorbire flexibile și părți de vorbire neflexibile. Locuțiunile; îmbinările libere de cuvinte. Expresiile. Construcții sintactice (active, pasive, impersonale, cu pronume reflexive, incidente, concesive, condiționale etc.);
- Enunțul: aspecte definatorii; clasificare;
- Relații sintactice – mijloace de realizare;
- Unități sintactice; definire, descriere, identificare a unităților sintactice; corespondența unităților sintactice (propoziție – frază); posibilități combinatorii ale diferitelor clase gramaticale; realizări sintactice.

V. Normă/abatere. Justificări sintactice și stilistice. Variație stilistică

- Ortografie și punctuație;
- Corectarea erorilor gramaticale și semantice;
- Limba standard. Normă și abatere. Limba vorbită și limba scrisă (selecția lexicală, construcția frazei);
- Istoria cuvintelor – variații ale formei și ale sensului în timp;
- Limbaj popular. Variație regională a limbii. Variații de registru. Jargonul, argoul. Limbaj colocvial, limbaj cultivat (familiarizare). Termeni științifici;
- Valori stilistice ale diminutivelor;
- Organizarea coerentă a textului: succesiunea ideilor, folosirea corectă a timpurilor verbale și a anaforelor.

B. LITERATURA

I. Literatura populară

- Folclor și literatură; literatura populară (orală) ca parte constitutivă a folclorului;
- Caracteristici; categorii: genuri, specii;
- Natura contextuală a textului folcloric; folclorul ritual și folclorul neritual; teme, motive, imagini poetice;
- Elemente de mitologie românească și universală;
- Interferența literatură populară – literatură cultă.

II. Literatura cultă. Curente, orientări, mișcări culturale/literare

- *Umanismul*: trăsături generale, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Iluminismul*: trăsături generale, reprezentanți, texte reprezentative;
- Relația *clasicism – romantism* în literatura română; texte reprezentative;
- *Romantismul*: estetica romantismului; romantismul românesc: prezentare generală, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Realismul*: trăsături generale, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Simbolismul*; estetica simbolistă: prezentare generală și reprezentanți, texte reprezentative;
- Prelungiri ale romantismului și ale clasicismului în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, texte reprezentative;
- *Tradiționalismul*: prezentare generală, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Modernismul*: prezentare generală, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Avangarda literară română*: prezentare generală, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Orientări în literatura română postbelică*: *neomodernismul, onirismul* etc.: prezentare generală, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Postmodernismul*: prezentare generală, reprezentanți, texte reprezentative;
- Tendințe în literatura română actuală.

Pentru examen, candidații trebuie să pregătească texte aparținând autorilor din lista următoare: Mihai Eminescu, Ion Creangă, I. L. Caragiale, Ioan Slavici, Alexandru Macedonski, Hortensia Papadat-Bengescu, George Bacovia, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Ion Barbu, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, G. Călinescu, Mircea Eliade, Vasile Voiculescu, Marin Preda, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Leonid Dimov, Mircea Cărtărescu.

* În cazul autorilor prevăzuți în lista dată, se va avea în vedere atât cunoașterea monografică a operei, cât și studiul aprofundat a două texte.

III. Forme ale istoriei și criticii literare (prezentare generală)

- critica normativă;
- critica estetică;
- istoriile literare;
- eseul critic;
- filozofia culturii;
- critica literară contemporană.

* Pentru examen, candidații **trebuie** să studieze, în mod **aprofundat**, un text aparținând autorilor din lista următoare: Titu Maiorescu, E. Lovinescu, G. Călinescu, Tudor Vianu, pe baza operei cărora să poată elabora un eseu pe o temă dată.

IV. Elemente de teoria literaturii

- literatura română în context universal;
- literatura și celelalte arte;
- literatura – modalitate specifică de cunoaștere și comunicare; opera literară – determinarea conceptului; autor, text, cititor;
- receptarea textului literar; tipuri de receptare (intuitivă, analitică, de adnotare, de formare a judecăților de valoare); niveluri ale receptării;
- text și context (social, cultural, literar);
- conceptele de teorie literară, de estetică și de stilistică existente în programele școlare pentru clasele a V-a – a XII-a, implicate în receptarea diverselor tipuri de text;
- funcția și finalitatea operei literare.

BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ PENTRU TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ

A. Limbă și comunicare (fonetică, vocabular, morfosintaxă, comunicare, stilistică, istoria limbii)

- *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, ediția a III-a, 2009;
- *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Univers Enciclopedic, București, 2007;
- *Gramatica limbii române*, Editura Academiei Române, București, 2005, vol. I; vol. al II-lea;
- *Gramatica de bază a limbii române*, coordonator Gabriela Pană Dindelegan, Editura Univers Enciclopedic, 2010;
- *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, coordonator Gabriela Pană Dindelegan, Editura Univers Enciclopedic, 2019;

*

- Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, ediția a III-a, București, Editura Humanitas, 2001;
- Bidu-Vrânceanu, Angela, Forăscu, Narcisa, *Limba română contemporană. Lexicul*, București, Editura Humanitas, 2005;
- Bucă, Marin, Evseev, Ivan, *Probleme de semasiologie*, Timișoara, Editura Facla, 1978;
- Cătănescu Cvasnâi, Maria, *Limba română. Origini și dezvoltare. Studiu, antologie de texte vechi românești*, București, Editura Humanitas, colecția „Tezaur”, 1996;
- Coteanu, Ion, *Originea limbii române*, București, Editura Academiei, 1981;
- Coteanu, Ion, *Stilistica funcțională a limbii române – stil, stilistică, limbaj*, vol. I, București, Editura Academiei, 1973;
- Dragomirescu, Adina, Nicolae, Alexandru, *101 greșeli de lexic și de semantică*, Editura Humanitas, 2011;
- Gheție, Ion, *Istoria limbii române literare. Privire sintetică*, București, Editura Științifică, 1978;
- Guțu Romalo, Valeria, *Corectitudine și greșeală. Limba română de azi*, versiune nouă, București, Editura Humanitas, 2000;
- Hristea, Theodor (coord.), *Sinteze de limba română*, București, Editura Albatros, ediția a III-a, 1984 (cap. *Vocabular, fonetică*);

- Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, *Conversația: structuri și strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, București, Editura All, 1995;
- Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, *Limba și comunicare. Elemente de pragmatică lingvistică*, București, Editura All, 2003;
- Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Mancaș, Mihaela, Pană-Dindelegan, Gabriela, Bidu-Vrânceanu, Angela, Călărășu, Cristina, *Dicționarul de științe ale limbii*, Editura Nemira, București, 2005.
- Irimia, Dumitru, *Structura stilistică a limbii române*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986;
- Mancaș, Mihaela, *Limba artistică românească în secolul al XIX-lea*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983;
- Mancaș, Mihaela, *Limba artistică românească în secolul XX*, Editura Științifică, București, 1991;
- Neamțu, G. G., *Teoria și practica analizei gramaticale*, Cluj, Editura Excelsior, 1999;
- Pană-Dindelegan, Gabriela, Dragomirescu, Adina, Nedelcu, Isabela, *Morfosintaxa limbii române. Sinteze teoretice și exerciții*, Editura Universității din București, 2010;
- Pană-Dindelegan, Gabriela, *Teorie și analiză gramaticală*, ediția a II-a, București, Editura Coresi, 1994;
- Sala, Marius, *De la latină la română*, București, Editura Univers Enciclopedic, 1998;
- Sala, Marius, 101 cuvinte moștenite, împrumutate și create, Editura Humanitas, 2010;
- Șerbănescu, Andra, *Cum se scrie un text?*, ediția a III-a, Iași, Editura Polirom, 2007;
- Stoichițoiu-Ichim, Adriana, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate*, București, Editura All, ediția a IV-a, 2008;

B. Literatură

- Academia Română, *Dicționarul General al Literaturii Române*, București, Editura Univers Enciclopedic, vol. I-VII, 2004- 2009, coordonator Eugen Simion;
- Anghelescu, Mircea (coord.), *Literatura română. Dicționar de opere*, București, Editura Litera Internațional, 2003;
- Balotă, Nicolae, *Arte poetice ale secolului XX*, București, Editura Minerva, 1997;
- Booth, W., *Retorica romanului*, București, Editura Univers, 1974;
- Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Minerva, 1982;
- Călinescu, G., *Universul poeziei*, București, Editura Minerva, 1974;
- Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității*, București, Editura Univers, 1995;
- Cărtărescu, Mircea, *Postmodernismul românesc*, București, Editura Humanitas, 1999;
- Cernat, Paul, *Modernismul retro în romanul românesc interbelic*, București, Editura Art, 2009;
- Cernat, Paul, *Vase comunicante. (Inter)fețe ale avangardei românești interbelice*, Iași, Editura Polirom, 2018;
- Cioculescu, Șerban; Vianu, Tudor; Streinu, Vladimir, București, *Istoria literaturii române moderne*, Editura Științifică, 1971;
- Ciopraga, Constantin, *Literatura română între 1900 și 1918*, Iași, Editura Junimea, 1970;
- Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, ed. a II-a, Iași, Editura Polirom, 1998;
- Cordoș, Sanda, *Lumi din cuvinte. Reprezentări și identități în literatura română postbelică*, București, Editura Cartea Românească, 2011;
- Crohmălniceanu, Ov. S., *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. I – II – III, București, Editura Minerva, 1972;
- Dragomirescu, Gh. N., *Dicționarul figurilor de stil*, București, Editura Științifică, 1995;
- Duda, Gabriela, *Introducere în teoria literaturii*, București, Editura All, 2006;
- Dumitrescu Bușulenga, Zoe, *Renașterea, umanismul și destinul artelor*, București, Editura Univers, 1975;
- Friedrich, Hugo, *Structura liricii moderne*, București, Editura Univers, 1998;
- Genette, Gerald, *Introducere un arhitext*, București, Editura Univers, 1994;
- Goldiș, Alex, *Critica în tranșee. De la realismul socialist la autonomia esteticului*, București, Editura Cartea Românească, 2009;
- Kayser, Wolfgang, *Opera literară*, București, Editura Univers, 1979;
- Lintvelt, Jaap, *Punctul de vedere. Încercare de tipologie narativă*, București, Editura Univers, 1994;
- Lodge, David, *Limba romanului*, București, Editura Univers, 1998;

- Lovinescu, E., *Istoria literaturii române contemporane*, București, Editura Minerva, 1973;
- Manolescu, Nicolae, *Arca lui Noe*, vol. I, II, III, București, Editura Minerva, 1980, 1981, 1983;
- Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008;
- Marino, Adrian, *Dicționar de idei literare*, București, Editura Eminescu, 1973;
- Mazilu, D.H., *Recitind literatura română veche*, vol. I-III, Editura Universității București, 1994;
- Micu, Dumitru, *Istoria literaturii române în secolul XX*, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000;
- Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism. Proza*, București, Editura Fundației Pro, 2002;
- Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism. Poezia*, București, Editura Fundației Pro, 2003;
- Negrici, Eugen, *Iluziile literaturii române*, București, Editura Cartea Românească, 2018;
- Papadima, Liviu, *Literatură și comunicare. Relația autor-cititor în proza pașoptistă și postpașoptistă*, Iași, Editura Polirom, 2000;
- Petraș, Irina, *Teoria literaturii. Curente literare, figuri de stil, genuri și specii literare, metrică și prozodie*. Dicționar-antologie, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996;
- Petrescu, Ioana Em., *Eminescu și mutațiile poeziei românești*, Cluj, Editura Dacia, 1989;
- Petrescu, Liviu, *Poetica postmodernismului*, Ediția a II-a, Pitești, Editura Paralela 45, 1998;
- Pop, Ion (coord.), *Dicționar analitic de opere literare românești*, (vol. I-IV), Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 1998-2001;
- Pop, Ion, *Avangarda în literatura română*, București, Editura Atlas, 2000;
- Pop, Ion, *Poezia românească neomodernistă*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2018;
- Scarlat, Mircea, *Istoria poeziei românești*, vol. I-IV, București, Editura Minerva, 1982-1984;
- Simion, Eugen, *Ficțiunea jurnalului intim*, (3 volume), București, Editura Univers Enciclopedic, 2001;
- Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, vol. I-IV, București, Editura Cartea Românească, 1974–1989;
- Todorov, Tzvetan, *Introducere în literatura fantastică*, București, Editura Univers, 1973;
- Vianu, Tudor, *Arta prozatorilor români*, București, Editura Albatros, 1977;
- Zăciu, Mircea; Papahagi, Marian; Sasu, Aurel (coordonatori), *Dicționarul scriitorilor români* (vol. I – IV), București, Editura Fundației Culturale Române, 1995-2000.

TEMATICA PENTRU METODICA DISCIPLINEI LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1) Proiectarea didactică:

- curriculumul național de limba și literatura română pentru gimnaziu și pentru liceu; modelul conceptual al disciplinei: **paradigma comunicativ-funcțională** și **modelul dezvoltării personale**;
- documente de proiectare didactică: *planificarea calendaristică*, *proiectarea unității de învățare* (integrarea domeniilor, coerența demersului, corelarea conținuturilor și a activităților de învățare și a formelor de *evaluare cu competențele specifice anului de studiu*, *metode folosite*, resurse, tipuri de interacțiune a grupului de elevi), *proiectarea activității didactice* (centrare pe competențe, etapele scenariului didactic).

2) Didactica lecturii:

- tendințe în didactica lecturii, strategii și metode specifice *etapelor receptării/relecturii* (prelectură, lecturi succesive, postlectură) și *proceselor lecturii*: comprehensiunea (decodare, inferențe, predicții, reprezentări mentale etc.), analiza și interpretarea textelor (răspuns personal, critic, creativ, dezbateri pe marginea textelor citite etc.) și a diferitelor contexte relevante pentru receptare, pentru procesele lecturii;
- activități de învățare adecvate diferitelor tipuri de texte literare și nonliterare care să conducă la formarea și dezvoltarea strategiilor de lectură, la înțelegerea, analiza și interpretarea textelor;
- abordarea textelor aparținând altor arte (film, pictură, muzică, artele spectacolului), din perspectiva codurilor specifice utilizate.

3) **Didactica limbii române:**

- abordarea noțiunilor de limbă conform principiului concentric al predării – învățării;
 - strategii de învățare și aplicare în contexte noi a noțiunilor de fonetică, de morfologie și de sintaxă (parcursuri inductive, deductive, analogice);
 - strategii de învățare și de utilizare în contexte noi a noțiunilor de vocabular;
- contextul curricular actual: cunoștințe gramaticale, competența de comunicare, conștientizare lingvistică; exprimarea identității lingvistice proprii etc.

4) **Didactica oralului:**

- strategii de învățare și exersare a *ascultării active*;
- strategii de învățare și exersare a alcătuirii diverselor tipuri de discurs oral prevăzute în programe (monologul informativ, monologul demonstrativ, descrierea orală, povestirea orală, rezumatul oral, dialogul formal și informal, interviul, dezbateră, masa rotundă etc.).

5) **Didactica redactării:**

- strategii de învățare și exersare a redactării unor tipuri de texte prevăzute în programele școlare: texte funcționale, texte reflexive și argumentative, texte imaginative sau texte despre opera literară (metatextul);
- etapele scrierii și etica redactării etc.

6) **Didactica interculturalității:**

- strategii de dezvoltare a interculturalității

7) **Evaluarea:**

- funcții, calități ale instrumentelor de evaluare;
- tipuri de evaluare, metode tradiționale și metode alternative de evaluare care se pot aplica la disciplina limba și literatura română; limite și avantaje ale diverselor metode de evaluare;
- principii, modalități de construire a instrumentelor de evaluare;
- tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, reguli de proiectare etc.

8) **Comunicarea – mijloc al interacțiunii educaționale:**

- comunicarea în predare – învățare: *comunicare verbală, paraverbală, nonverbală, mixtă* (congruența acestora);
- rolul profesorului de limba și literatura română în structurarea la elevi a unor modele de exprimare și a unor atitudini care facilitează comunicarea;
- forme ale comunicării didactice (prelegerea, dialogul, dezbateră) și rolurile asumate de către profesor, în dialog sau în dezbateră: *moderator, participant, evaluator, facilitator*;
- blocaje în comunicare; soluții de prevenire și depășire a acestora (*tehnici de ascultare activă, jocuri de „încălzire”, învățare prin cooperare* etc.);
- tipuri de întrebări care stimulează gândirea critică și creativitatea elevilor în raport cu temele abordate în cadrul disciplinei.

9) **Managementul clasei:**

- rolurile profesorului în facilitarea experiențelor care conduc la formarea elevilor ca buni ascultători și buni comunicatori: *organizator, participant, resursă, evaluator, facilitator* etc.;
- organizarea activităților de învățare prin crearea unui climat adecvat desfășurării orei;
- folosirea unor resurse materiale adecvate;
- folosirea resurselor psihice ale profesorului și ale elevilor (capacități, cunoștințe, experiențe individuale);

- folosirea adecvată și eficientă a timpului;
- forme de instruire (frontal, în perechi, în grupe, studiu individual) și integrarea acestora în cadrul unei secvențe didactice;
- antrenarea părinților în fixarea unor modele de exprimare, a unei atitudini deschise față de comunicare;
- gestionarea situațiilor conflictuale la ora de limba și literatura română (refuzul elevilor de a citi, polarizarea opiniilor în cadrul unor dezbateri etc.).

10) Curriculum la decizia școlii:

- tipuri de opționale;
- repere/condiționări în elaborarea C.D.Ș.- ului (resurse umane, materiale, context local, interesele elevilor); modalități de adecvare a unui C.D.Ș. la grupuri-țintă diferite.

11) Utilizarea TIC și a resurselor digitale

- Proiectarea procesului de educație în mediul on-line; activități didactice de tip *e-learning*, *blended-learning*.

BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ PENTRU METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

- *Programe școlare pentru clasele a V-a – a XII-a* (în vigoare); *programe.ise.ro*;
- Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Pitești, Editura Paralela 45, 2003;
- Pamfil, Alina, *Studii de didactica literaturii*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2006;
- Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, București, Editura Art, 2016;
- Sâmișăian, Florentina, *O didactică a limbii și literaturii române*, București, Editura Art, 2014;
- Sâmișăian, Florentina, Mariana Norel – *Didactica limbii și literaturii române*, I (2005) și II (2006), Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural (Volumele se găsesc în bibliotecile universităților din țară);
- Norel, Mariana – *Curriculum la decizia școlii la limba și literatura română*, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural, 2007 (Volumul se găsește în bibliotecile universităților din țară.);
- *Limbă și literatură*, revistă a Societății de Științe Filologice (în special rubrica *Didactica modernă*);
- *Perspective*, revistă de didactica limbii și literaturii române a Asociației Naționale a Profesorilor de Limba și Literatura Română „Ioana Em. Petrescu“, Cluj-Napoca (www.anpro.home.ro).
- *Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor anului școlar 2019 – 2020. Limba și literatura română, clasele a V-a – a VIII-a, a IX-a – a XII-a*, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2020 (<http://educatiacontinua.edu.ro>).
- ***, *Recomandări pentru susținerea activităților educaționale online*, Universitatea din București, Grupul de Coordonare al Activităților Educaționale Online, 2020.

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Redactează un eseu de 900 – 1.500 de cuvinte, în care să motivezi încadrarea liricii lui Mihai Eminescu într-o perioadă sau într-un curent literar.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere:

- menționarea a patru trăsături ale curentului literar *romantism*;
- ilustrarea a două dintre trăsăturile menționate, valorificând două texte poetice aparținând lui Mihai Eminescu;
- evidențierea modului în care se reflectă tema și viziunea despre lume în cele două texte poetice alese;
- prezentarea câte unei particularități de limbaj din fiecare text ales;
- susținerea unei opinii despre lirica lui Mihai Eminescu, valorificând mesajul din următoarea secvență:

La Eminescu, și, în general la romantici, tema naturii și a iubirii se împletesc permanent, ca rezultat al viziunii romantice asupra naturii, «ca stare de suflet». Această viziune provine din ceea ce se numește empatie și care constă într-o înțelegere specială a corelației subiect-obiect în actul de cunoaștere. Conform empatiei, subiectul cunoscător, în actul de cunoaștere, se obiectivează în realitate care se colorează astfel subiectiv. Rezultă ideea romantică a corelației om-natură, natura vibrând la toate stările sufletești ale eului.

(George Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu*)

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului se acordă **20 de puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare cerință/reper); pentru **redactarea** eseului se acordă **10 puncte** (organizarea ideilor în scris – 2 puncte; abilitățile de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbajului de specialitate – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 1 punct; respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație – 2 puncte; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 900 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Prezintă aspectele definatorii ale frazei, având în vedere:

- definirea conceptului de frază;
- precizarea relațiilor sintactice care organizează fraza;
- ilustrarea, cu câte un exemplu de frază, a tipurilor de relații sintactice ce se stabilesc.

B. Citește textul de mai jos.

Cînd am primit corectura în șpalturi, aproape că nu-mi venea să-mi cred ochilor. Povestirea se depăna fără rupturi și fără repetiții și dovedea o unitate stilistică pe care puține din cărțile mele o aveau. Ce mă încînta mai mult: reușisem «atmosfera fantastică» pe care o voiam, fără nimic «ocult», nici «simbolic» și fără rezonanța folclorică inevitabilă ca o fatalitate în literatura fantastică românească. Șarpele era scris așa cum îi «văzusem» începutul: o povestire cu personaje banale, venite să «petreacă» lîngă o mănăstire și antrenate fără voia, aproape fără știrea lor, într-o serie de întîmplări stranii, care pînă la urmă îi vrăjesc și îi transfigurează. «Fantasticul» se descoperea treptat, pe nesimțite, și, într-un fel, așa spune «firesc»; căci nimic extraordinar nu avea loc, nici un element supranatural nu intervenea ca să abolească lumea în care se născuseră și trăiseră pînă atunci personajele mele. De fapt, 'urna «fantastică» în care, datorită lui Andronic, s-au aflat după miezul nopții era aceeași de toate zilele — cu singura deosebire că-și descoperea acum o dimensiune în plus, inaccesibilă existenței profane. Era ca și cum lumea de toate zilele ar fi camuflat o dimensiune secretă pe care, cunoscînd-o, omul își revelează totodată semnificația profundă a Cosmosului și modul lui autentic de a fi; mod de perfectă, beatifică spontaneitate, care nu e nici iresponsabilitatea existenței animalice, nici beatitudinea angelică. Fără să fi știut, fără să fi vrut, izbutisem să «arăt» în Șarpele ceea ce voi dezvolta mai tîrziu în lucrările mele de filozofia și istoria religiilor, și anume că, aparent, «sacrul» nu se deosebește de «profan», că «fantasticul» se camuflează în «real», că Lumea este ceea ce se arată a fi și totodată un cifru. Aceeași dialectică — evident, în contextul unei fresce epice de mari proporții — susține și Noaptea de Sînziene, începută doisprezece ani mai tîrziu, în 1949; cu deosebirea că de data aceasta nu mai era vorba de semnificațiile profunde ale Cosmosului, ci de «cifrul» evenimentelor istorice.

(Mircea Eliade, *Memorii*)

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează tipul de text reprezentat de fragmentul citat.
2. Notează pentru fiecare consoană din cuvîntul *ocult* tipul acesteia, din perspectiva realizării fonetice, avînd în vedere locul și modul de articulare.
3. Realizează enunțuri în care termenii *ochi* și *noapte* să fie folosite cu sens denotativ și conotativ.
4. Identifică un atribut și un complement, precizînd felul acestora, prin valorificarea secvențelor următoare: *Cînd am primit corectura în șpalturi, aproape că nu-mi venea să-mi cred ochilor. Povestirea se depăna fără rupturi și fără repetiții și dovedea o unitate stilistică pe care puține din cărțile mele o aveau.*
5. Transcrie două dintre propozițiile subordonate din fraza următoare, precizînd felul acestora: *Cînd am primit corectura în șpalturi, aproape că nu-mi venea să-mi cred ochilor.*

Notă

În abordarea subiectelor sunt vizate conținuturile din Gramatica limbii române, Editura Academiei Române, 2005.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Construiește o activitate de învățare pentru etapa de postlectură, avînd ca punct de plecare fragmentul de mai jos.

Ion se prăbuși sub lovitura a doua care-i crăpase țeasta. Lovitura următoare n-o mai simți, precum nu simțise durere nici la cea dintâi... Venise de-a dreptul de la cârciumă, amețit însă mai mult de fericire decât de rachi, deși băuse atâta de speriase pe vădana lui Avrum. Venind, fluiera vesel ca pe vremea când era holtei și se ducea la fete, înainte de-a fi avut vreun gând de însurătoare. Dar sufletul îi era așa de plin de bucurie, că se stăpânea să nu sară să îmbrățișeze gardurile pe lângă care trecea și câinii care-l lătrau ici-colo. Strecurându-se în ograda Floricăi, trase o înjurătură înăbușită fiindcă poarta scârțâise puțin și-i era frică să nu se trezească Savista. De altfel se hotărâse ca, dacă oloaga s-ar deștepta și ar crâcni, s-o cotonogescă fără multă vorbă. Lăsă poarta deschisă înadins ca să nu mai scârțâie când va pleca. Toate le potrivise cu mare grijă, numai la George nu se gândise deloc, parcă nici n-ar fi fost pe lume. Când se deschise ușa tinzii cu zgomot, i se încuibă în minte să facă «ssst», tot din pricina Savistei. După pași cunoscute însă că nu e Florica. Avu o străfulgerare de gelozie: o fi îmbrățișat altul pe femeia inimii lui... Dar la George nu se gândea. Nu apucă să scrâșnească din dinți, când auzi glasul lui George. Iar glasul acesta îl ului atât de mult că i se moleși toată ființa de parcă nici mâna nu și-ar mai fi putut-o mișca.

(Liviu Rebreanu, *Ion*)

În răspunsul tău te vei raporta la următoarele repere:

- precizarea clasei pentru care se construiește activitatea de învățare, prin justificarea alegerii acesteia, având în vedere textul dat;
- formularea unui obiectiv al activității de învățare;
- menționarea duratei secvenței de prelectură, în relație cu timpul total alocat pentru studiul textului;
- prezentarea activității de învățare, evidențiind două componente ale proiectării didactice (metode folosite, resurse, tipuri de interacțiune a grupului de elevi etc.).

B. Construiește un item subiectiv, prin care să evaluezi nivelul de structurare a competenței 2.1 (*analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ*) din programa de limba și literatura română pentru clasa a X-a, ciclul inferior al liceului.

Vei avea în vedere faptul că, în programa școlară, acestei competențe îi sunt asociate următoarele conținuturi pentru trunchiul comun: *particularități ale compoziției în textele narative studiate (incipit, final, episoade/ secvențe narative, tehnici narative); construcția personajelor; modalități de caracterizare a personajului; tipuri de personaje; instanțele comunicării în textul narativ; tipuri de perspectivă narativă; specii epice: basm cult, nuvelă, roman; registre stilistice, limbajul personajelor, limbajul naratorului; stilul direct, stilul indirect, stilul indirect liber; momente ale evoluției prozei în literatura română*).

Testul nr. 2

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Redactează un eseu de 900 – 1.500 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale prozei narative a lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului vei avea în vedere:

- menționarea a patru trăsături ale prozei narative a lui Ioan Slavici;
- ilustrarea a două dintre trăsăturile menționate, valorificând două texte narative aparținând lui Ioan Slavici;
- evidențierea modului în care se reflectă tema și viziunea despre lume în cele două texte narative alese;
- prezentarea câte unei particularități de construcție a personajului în fiecare text narativ ales;
- susținerea unei opinii despre proza narativă a lui Ioan Slavici, valorificând mesajul din următoarea secvență:

Limbajul naratorului este totdeauna la Slavici contaminat de limbajul personajelor. Personajul însuși nu mai seamănă cu manechinul inert, mânuit după voie, de la Filimon. El e o prezență densă, ireductibilă, de care perspectiva autorului trebuie să țină seama. La Filimon, naratorul era un cronicar îndepărtat și autoritar; progresul consta, la Duiliu Zamfirescu (acolo unde era sesizabil, nu pretutindeni, inconsecvent și fragil) în impersonalizare: naratorul devenea un ochi discret; la Slavici, el este un martor. Nu are autoritatea primului, îngăduindu-și doar să fie ironic, perfid, insinuant, să corecteze punctul de vedere al personajelor, fără a-l putea totuși schimba; nu are nici capacitatea de abstragere a celui de al doilea, pentru că ascunde în sine un moralist. E martor și deopotrivă raj'so-nneur.

(Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe*)

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului se acordă **20 de puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare cerință/reper); pentru **redactarea** eseului se acordă **10 puncte** (organizarea ideilor în scris – 2 puncte; abilitățile de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbajului de specialitate – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 1 punct; respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație – 2 puncte; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 900 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Prezintă aspectele definitorii ale construcțiilor incidente, având în vedere:

- definirea conceptului de construcție incidentă;
- precizarea trăsăturilor caracteristice;
- ilustrarea, cu câte un exemplu, a tipurilor de construcții incidente.

B. Citește textul de mai jos.

Astăzi Miercuri 2 oct. anul una mie nouă sute orele 1 p.m.

Noi comisarul secției 55 după reclamația părților și anume domnișoara Matilda Popescu de profesiune particulară menajeră împreună cu mama sa d-na Ghioala Popescu idem, domnișoara Lucreția Ionescu de profesiune rentieră împreună cu mătușa sa d-na Anica Ionescu de profesiune văduvă pensionară viageră și d. Stavrache Stavrescu de profesiune proprietar, după ce l-am eliberat adi dimineață de la secție, deoarece la prima cercetare ce am făcut-o aseară la fața locului pentru scandalul provenit, s-a pronunțat cu vociferări la adresa guvernului, care este un obicei al său cunoscut de toți concetățenii din această suburbie și în contra noastră chiar în exerciciul funcțiunii, transportându-ne în strada Grațiilor No. 13 bis unde se află imobilul în cestiune al susmencionatului proprietar Stavrache Stavrescu, închiriat domnișoarei Matilda Popescu cu mama sa pe șase luni, de la sf. Dumitru corent până la sf. Gheorghe următor și pe care nu-i permite a intra în posesiune numai cu arvuna fără a complecta chiria, iar domnișoara Lucreția Ionescu cu mătușa sa trebuie să se mute și pretinde că nu vrea, deși proprietarul susține că i-a rămas pe trecut datoare 22 de lei, lăsând și soba stricată, care d-sa contestează și nu lasă nici o mobilă amanet, constatând următoarele:

Avînd în vedere că d. Stavrache Stavrescu, proprietarul imobilului din strada Grațiilor No.13 bis, lipit în dreapta cu imobilul aceluiași proprietar cu No. 13 simplu, iar în stînga un loc viran tot al aceluiași proprietar nenegrădit depunându-se fel de fel de murdalăcuri de către vecini cum și de trecători, pentru care i s-a făcut în mai multe rânduri proces de contravențiune asupra salubrității publice, iar imobilul respectiv cu No. 13 bis fiind compus dintr-o cameră, o săliță și o bucătărie, toate de carămidă și o magadie de scânduri de lemne de foc, pe care l-a închiriat cu contract în regulă încă de la sf. Gheorghe trecut domnișoarei Lucreția Ionescu pe un an, iar acum sub felurite pretexte refudă, nevoind să considere absolut nimic.[...]

Drept aceea am încheiat predentul proces-verbal spre a servi la trebuința părților...

Comisar secției 55

Mitică Pișculescu

(Ion Luca Caragiale, *Proces-verbal*)

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează tipul de text reprezentat de fragmentul citat.
2. Identifică un neologism și un regionalism din textul de mai sus.
3. Explică modul de formare a cuvintelor *săliță* și *azi-dimineață*.
4. Identifică un subiect și un complement, precizând felul acestora, prin valorificarea secvențelor următoare: *Noi comisarul secției 55 [...], după ce l-am eliberat adi dimineață de la secție, deoarece la prima cercetare ce am făcut-o aseară la fața locului pentru scandalul provenit, s-a pronunțat cu vociferări la adresa guvernului...*
5. Transcrie două subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: *Iar domnișoara Lucreția Ionescu cu mătușa sa trebuie să se mute și pretinde că nu vrea, deși proprietarul susține că i-a rămas pe trecut datoare 22 de lei, lăsând și soba stricată, care d-sa contestează și nu lasă nici o mobilă amanet.*

Notă

În abordarea subiectelor sunt vizate conținuturile din Gramatica limbii române, Editura Academiei Române, 2005.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Construiește o activitate de învățare pentru etapa de prelectură, având ca punct de plecare fragmentul de mai jos.

Pe la ora opt apărură cei trei săteni angajați să lipească afișe, ca să mai ia câteva teancuri de foi imprimate color cu chipul bărbos al preotului și sloganul său electoral: „Lăsați-vă în grija mea și Domnul o să vă aibă în paza Lui“. Bun slogan. Îl născocise Elena, soția lui, care citea tot felul de romane și se pricepea.

— *Să aveți grijă să lipiți și peste alea pe care le-au rupt oamenii lui Apetroaie! îi avertiză preotul.*

— *Sigur, părinte. Oamenii încărcară afișele în Dacia verde cu care făceau turul satelor din comună și plecară.*

Pe la nouă trebuia să vină Mitruc, vărul Elenei. Dar se făcu nouă și jumătate și Mitruc nu mai apărea.

— *Las' că vine el, Luțule, nu te mai necăji atîta! îl liniști Elena, care se învîrtea prin bucătărie ca o zvîrlugă într-un capot roz. Hai, ia de-aici un ceai de tei, să te mai liniștești!*

— *O cafea nu-mi dai? întrebă părintele.*

— *Știi doar că o să începi să te agiți! Mai ales într-o zi ca asta, îi răspunse repede preoteasa. Vrei să pățești ca săracu' tata?*

Părintele își trase degetele prin barbă ca pe un pieptene. N-avea stare. Își aprinse o țigară și sorbi din ceaiul de tei. — Uite, e aproape zece fără un sfert! Ce dracu'... Doamne iartă-mă pe mine, păcătosul, că uite unde mă aduc neamurile! Pe unde umblă văru-tău ăsta?

(Radu Pavel Gheo, *Noapte bună, copii!*)

În răspunsul tău te vei raporta la următoarele repere:

- precizarea clasei pentru care se construiește activitatea de învățare, prin justificarea alegerii acesteia, având în vedere textul dat;
- formularea unui obiectiv al activității de învățare;
- menționarea duratei secvenței de prelectură, în relație cu timpul total alocat pentru studiul textului;
- prezentarea activității de învățare, evidențiind două componente ale proiectării didactice (metode folosite, resurse, tipuri de interacțiune a grupului de elevi etc.).

B. Construiește un item semi-obiectiv (de tip întrebare structurată), prin care să evaluezi nivelul de structurare a competenței 4.1 (*utilizarea achizițiilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă a intențiilor comunicative*) din programa de limba și literatura română pentru clasa a V-a.

Vei avea în vedere faptul că, în programa școlară, acestei competențe îi sunt asociate următoarele conținuturi pentru trunchiul comun: *elemente de construcție a comunicării (substantivul: genul, numărul. Tipuri de substantive: comun, propriu. Categoria determinării: articolul (hotărât, nehotărât). Posibilități combinatorii ale substantivului (substantiv + atribut). Prepoziția.*

Testul nr. 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Redactează un eseu de 900 – 1.500 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale prozei narative a lui Liviu Rebreanu.

În elaborarea eseului vei avea în vedere:

- menționarea a patru trăsături ale prozei narative a lui Liviu Rebreanu;
- ilustrarea a două dintre trăsăturile menționate, valorificând două texte narative aparținând lui Liviu Rebreanu;
- evidențierea modului în care se reflectă tema și viziunea despre lume în cele două texte narative alese;
- prezentarea câte unei particularități de construcție a personajului în fiecare text narativ ales;
- susținerea unei opinii despre proza narativă a lui Liviu Rebreanu, valorificând mesajul din următoarea secvență:

Niciodată înainte de Rebreanu n-au existat la noi romane care să illustreze într-un grad atât de înalt tipul doric al genului. În acest sens, autorul lui Ion poate fi considerat creatorul romanului nostru realist și obiectiv în deplinătatea lui. [...] Romancierul vrea să creeze impresia că e un observator (atât și nimic mai mult) al lumii; un observator omniscient, desigur, dar lipsit de voce proprie. Ceea ce răpește totuși realismului obiectivitatea deplină este perspectiva finalistă în care evenimentele sunt narate. În lucruri își face apariția un sens care le dirijează. Această epifanie sui-generis arată că obiectul romanului nu-l mai formează evenimentele obișnuite sau extraordinare din care s-a născut răscoala, ci Răscoala însăși, Duhul sau Stafia ei.

(Nicolae Manolescu, *Istoria critică a literaturii române*)

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului se acordă **20 de puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare cerință/reper); pentru **redactarea** eseului se acordă **10 puncte** (organizarea ideilor în scris – 2 puncte; abilitățile de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbajului de specialitate – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 1 punct; respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație – 2 puncte; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 900 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Prezintă aspectele definatorii ale propoziției subordonate atributive, având în vedere:

- realizările propoziționale ale atributului;
- precizarea trăsăturilor caracteristice ale propoziției subordonate atributive (elemente regente, elemente de relație, topica);
- patru exemple de propoziții subordonate atributive.

B. Citește textul de mai jos.

Așa fusese întâia întâlnire, care trudea și acum creierul lui Costel. De câte ori pe urmă întâlneau pe Ninon, „îl oprise ea ba chiar lăsase pe altcineva – avea cunoștințe multe_sj venise spre el. Era tot veselă, dar nu chiar în felul de la întâia întâlnire și Costel se întreba dacă nu ciurma fusese el atunci un bădăran, sau care fusese pricina că o luase drept o „damă“. Se întreba, clar, ciudat lucru, nu întreba pe alții; îl reținea ceva, un scrupul, anume faptul că i-o recomandase Lupescu, pe care Costel îl admira cu oarecare teamă.

Acum Ninon îi părea vioaie, deșteaptă, frumoșica, ba prea frumoșică, și, ce e drept, plină de atenție pentru el, ceea ce îl măgulea și îi dădea remușcări, mai ales că Lupescu îi și dase unele informații pe care tocmai le dorea. Erau trei surori orfane, crescute de un unchi, frate cu tatăl lor, un domn în vârstă cu situație frumoasă. Ninon era cea mijlocie. Terminase școala profesională și trecuse concursul, dar unchiul nu. O lăsa să muncească... Ca să nu stea neocupată și cum avea voce frumoasă, se înscriesese pentru canto la Conservator... Locuiau pe Popa Tatu în casă proprie... Ninon avea mulți admiratori, dar era foarte pretențioasă: „Sfat tânără, nu-mi lipsește nimic, vreau să aleg și până atunci să mă distrez!“ – așa răspundea la propuneri... Unchiul era generos cu ele, dar cam sever... Costel făcuse bună impresie domnișoarei Dragu. Cam astea erau informațiile și erau satisfăcătoare, îi plăcea lui Costel că Lupescu vorbea de ea cu dezinteresare și totodată favorabil. Un moment se temuse că Lupescu face curte fetei, ceea ce l-ar fi înlăturat pe el, iar buna părere despre domnișoara Dragu convenise lui Costel, ca toate părerile mentorului său. Cât despre impresia pe care el, Costel, o făcuse asupra domnișoarei Dragu, nu se îndoia! Băgase de seamă că îi place. Ninon se informase și ea. „Incolor, inodor, insipid“ – lămurise Lupescu.

(Hortensia Papadat-Bengescu, *Logodnicul*)

Scrive răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează tipul de text reprezentat de fragmentul citat.
2. Identifică un diftong și un triftong din textul de mai sus.
3. Explică modul de formare a cuvintelor *oarecare* și *frumoșică*.
4. Identifică un predicat și un atribut, precizând felul acestora, prin valorificarea secvențelor următoare:
Acum Ninon îi părea vioaie, deșteaptă, frumoșica, ba prea frumoșică, și, ce e drept, plină de atenție pentru el, ceea ce îl măgulea și îi dădea remușcări, mai ales că Lupescu îi și dase unele informații pe care tocmai le dorea. Erau trei surori orfane, crescute de un unchi, frate cu tatăl lor, un domn în vârstă cu situație frumoasă.
5. Transcrie două propoziții subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: *O lăsa să muncească... Ca să nu stea neocupată și cum avea voce frumoasă, se înscriesese pentru canto la Conservator... Locuiau pe Popa Tatu în casă proprie... Ninon avea mulți admiratori, dar era foarte pretențioasă: „Sfat tânără, nu-mi lipsește nimic, vreau să aleg și până atunci să mă distrez!“ – așa răspundea la propuneri...*

Notă

În abordarea subiectelor sunt vizate conținuturile din Gramatica limbii române, Editura Academiei Române, 2005.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Construiește o activitate de învățare pentru etapa de postlectură, având ca punct de plecare fragmentul de mai jos.

Când erau curați și gata să se îmbrace, descoperiră că nu-și făcuseră pantofii, și inginerul intră înaintea lui Bibi în bucătărie, o lumină și trase de sub dulapul cu vase o cutie de carton în care se găseau patru cutii de cremă de ghetă: (două nuanțe de cafeniu, două nuanțe de negru), câteva perii, chiar și niște periute de dinți tocite, excelente pentru operațiile mai gingașe ale lustruitului pantofilor, o bucată de catifea și tot felul de cârpe. Așezați unul, în fața altuia pe două scaune de bucătărie, ei începură să acopere cu cremă neagră zgârieturile pantofilor, unificând apoi într-o singură strălucire, cu îndemânare de burlaci, culoarea veche și culoarea nouă. [...] Două imagini se ciocniră în capul inginerului. Prima (câți ani sunt de-atunci? foarte puțini, de ce naiba par atât de mulți?) în fața Palatului Mogoșoaia: era septembrie și ploua tare în părul lor, lacul se umfla vânt și negru, stuful fâșâia scârbos, un paznic pipernicit se ținea după ei rugându-i să plece, sezonul turistic se sfârșise, muzeul era închis, n-aveau ce căuta acolo, puteau să se despartă aiurea. Se învârtiseră mult timp în jurul Infinitului lui Medrea, Irina își zgâriase genunchii în gardul viu care înconjură statuia, plângea, nu-l întreba nimic, fațada brâncovenească de cărămidă roșie râdea de ei, un răs tăiat de firele ploii, era la prânz și erau nemâncați și obosiți de tristețe, inginerul (pe-atunci era student la Institutul Politehnic) simțea că e un mizerabil, își spunea în gând chiar aceste cuvinte, și încerca să n-o privească. O luaseră la dreapta, ocoliseră vechile chilii, intraseră în pădure, ploua plin, și ea începuse să vorbească întretăiat, pe frunzele îmbibate, în scârțâitul pădurii, acuzându-l că n-o iubise niciodată, că o mințise luni în șir, că ar fi trebuit să-i spună de la început. Cealaltă era mai veche, în București: vara topea orașul, el pâlâpâia nerăbdător la fereastră, jos în stradă, două fete albe în rochiile de vară, una era Irina, cealaltă era, da, era chiar Cici, prietena ei, o fată frumoasă, de fiecare dată când îl întâlnea, îl privea cu ochii mari și-i strângea mâna intens.

(Petru Popescu, *Prins*)

În răspunsul tău te vei raporta la următoarele repere:

- precizarea clasei pentru care se construiește activitatea de învățare, prin justificarea alegerii acesteia, având în vedere textul dat;
- formularea unui obiectiv al activității de învățare;
- menționarea duratei secvenței de prelectură, în relație cu timpul total alocat pentru studiul textului;
- prezentarea activității de învățare, evidențiind două componente ale proiectării didactice (metode folosite, resurse, tipuri de interacțiune a grupului de elevi etc.)

B. Construiește un item obiectiv *cu alegere multiplă* și un item *semiobiectiv de completare*, prin care să evaluezi nivelul de structurare a competenței 4.1 (*utilizarea achizițiilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă a intențiilor comunicative*) din programa de limba și literatura română pentru clasa a VII-a.

Vei avea în vedere faptul că, în programa școlară, acestei competențe îi sunt asociate următoarele conținuturi pentru trunchiul comun: *numeralul și posibilități combinatorii ale numeralului*.

SUGESTII DE REZOLVĂRI

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Redactează un eseu de 900 – 1.500 de cuvinte, în care să motivezi încadrarea liricii lui Mihai Eminescu într-o perioadă sau într-un curent literar.

În elaborarea eseului vei avea în vedere:

- menționarea a patru trăsături ale curentului literar *romantism*;
- ilustrarea a două dintre trăsăturile menționate, valorificând două texte poetice aparținând lui Mihai Eminescu;
- evidențierea modului în care se reflectă tema și viziunea despre lume în cele două texte poetice alese;
- prezentarea câte unei particularități de limbaj din fiecare text ales;
- susținerea unei opinii despre lirica lui Mihai Eminescu, valorificând mesajul din următoarea secvență:

La Eminescu, și, în general la romantici, tema naturii și a iubirii se împletesc permanent, ca rezultat al viziunii romantice asupra naturii, «ca stare de suflet». Această viziune provine din ceea ce se numește empatie și care constă într-o înțelegere specială a corelației subiect-obiect în actul de cunoaștere. Conform empatiei, subiectul cunoscător, în actul de cunoaștere, se obiectivează în realitate care se colorează astfel subiectiv. Rezultă ideea romantică a corelației om-natură, natura vibrând la toate stările sufletești ale eului.

(George Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu*)

Mihai Eminescu a fost considerat de critica literară postumă și de către cititori drept cea mai importantă voce poetică din literatura română. După cum observa și criticul Garabet Ibrăileanu, opera eminesciană concentrează în evoluția ei câteva perioade anterioare ale poeziei românești. De asemenea, Ioana Em. Petrescu afirma că după o activitate de un deceniu, Eminescu a depășit romantismul și a deschis porțile unei poetici postromantice. Creația eminesciană se încadrează în curentul literar *romantism*, deoarece sursele de inspirație relevă interesul poetului pentru folclor, dar și pentru filosofie. Acesta se inspiră din filosofia schonpehaueriană (imaginea geniului), kantiană (teoria cerului), filosofia lui Schelling, Hegel. Alte aspecte romantice pe care le putem identifica sunt cultivarea emoției și sentimentului, evadarea din realitate în fantezie, visul, trecutul istoric și prezența antitezei înger-demon.

Luceafărul

Poemul *Luceafărul* a fost publicat în *Almanahul Societății literare România Jună*, în anul 1883 și în revista *Convorbiri literare*, în anul 1884. *Luceafărul* este o scriere de factură romantică și filosofică și prezintă atât particularități specifice genului epic (prezența personajelor, existența unui scenariu narativ), cât și elemente lirice (tema iubirii, descrierile, invocațiile). Această creație eminesciană capătă și un caracter dramatic, deoarece este structurată în tablouri. Tudor Vianu remarcă lirica mascată, în text existând mai multe voci, personaje.

Primul tablou al poemului surprinde timpul și spațiul – *a fost odată ca-n povești*. Eminescu face trimitere la universul miraculos al basmului. Instanța feminină este înfățișată ca *prea frumoasă fată*, este

o ființă angelică, este idealizată și descrisă ca fiind o făptură sacră – *cum e fecioara între sfinți*. Fata de împărat este surprinsă într-o atitudine contemplativă și într-o stare de visare care evidențiază relația ei cu celestul. Îl cheamă pe Luceafăr, cei doi întâlnindu-se lângă fereastră, în oglindă și în vis, acestea fiind spații de trecere în care diferențele dintre lumi se atenuază. Luceafărul adoptă diferite măști pentru a ajunge la tânăra iubită – este un tânăr mândru, un tânăr voievod, un erou de basm *cu păr de aur moale*, tânăr cu chip angelic, dar și ființă demonică care face legătura dintre cer și pământ. El își dorește să fie urmat de fată, însă aceasta realizează că provine dintr-o lume diametral opusă celei celeste. Luceafărul este îndemnat să coboare pe pământ și să fie muritor pentru a fi unificată iubirea lor. Alege să își schimbe în mod dramatic destinul și să-și piardă identitatea *de dragu-unei copile*, pentru o sărutare.

Cel de-al doilea tablou surprinde spațiul terestru, dar unul de poveste, având ca personaje pe Cătălin și Cătălina. Fata de împărat primește o identitate, un nume, iar Cătălin are o condiție socială inferioară – *băiat din flori și de pripas, un paj, copil de casă, cu obrăjei ca doi bujori, viclean copil, se furișează pânditor*. Tânărul vede iubirea precum un joc, este un ritual și ceremonial în același timp. Deși acesta crede că va putea să o convingă pe Cătălina să uite de visul imposibil pe care îl are, fata rămâne nostalgică sub vraja Luceafărului.

În cel de-al treilea tablou este evidențiat zborul Luceafărului până la începuturile universului. Acesta străbate timpul și spațiul ajungând în vremea cosmogoniei. Luceafărul adoptă masca lui Hyperion, vorbește cu Demiurgul, cerându-i să-i dezlege condiția de nemurire. Este refuzat, dar îi este promisă puterea și înțelepciunea. Călinescu compara secvența aceasta cu elementele asemănătoare din *Teogonia* lui Hesiod.

Ultima parte a poemului ilustrează idila dintre cei doi tineri îndrăgostiți, ce par personaje de basm – *doi copii cu plete lungi bălaie*. Simbolizează perechea ideală în viziunea eminesciană. Este surprins portretul geniului – *nemuritor și rece*, inadapdat, neînțeles, este o ființă contemplativă, diferit de omul care este condus de noroc. Are o condiție dramatică, trăiește în lumea ideilor, este capabil să înțeleagă esența lucrurilor. Pentru el, lumea de jos este un spațiu închis, limitat. Mircea Cărtărescu numea acest poem un poem al somnului – la Eminescu, somnul este un eufemism spre moarte.

Din punct de vedere stilistic, observăm o abundență a figurilor de stil: metafore – *palate de mărgean, stele cu noroc, chip de lut, cercul strâmt*, metafore sinestezice – *Și ochii mari și grei mă dor;/ Privirea ta mă arde*, epitete – *mândru tânăr, viclean copil*, epitete cromatice – *fața albă, negre vișele-i de păr*, oximoronul – *lucești fără de viață, mort frumos*, metonimia – *Îți dau catarg lângă catarg/ Oștiri spre a străbate*, hiperbola – *Venea plutind în adevăr/ Scăldat în foc de soare, etc.*

Poemul eminescian se definește prin complexitate, evidențiind simbioza dintre virtuozitatea scriitorului și densitatea ideilor.

Odă (în metru antic)

Poemul *Odă (în metru antic)* a fost încadrat în perioada de maturitate a creației eminesciene și a fost publicat în volumul din timpul vieții autorului, în anul 1884, ce se afla sub coordonarea lui Titu Maiorescu. În lucrarea *Eminescu și mutațiile poeziei românești*, Ioana Em. Petrescu afirma că poemul încă poate fi interpretat ca odă în sensul clasic al termenului, dar o odă închinată suferinței, iar suferința este singura care asigură deplinătatea ființei și a lumii în care trăim. Această artă poetică filosofică este o creație lirică de factură clasică ce are ca temă principală problematica omului de geniu, căreia îi sunt subordonate tema iubirii și a morții.

Primul vers al poeziei – *Nu credeam să-nvăț a muri vreodată* – ilustrează strigătul eului liric, este o declarație profundă, surprinzătoare, prin care acesta dezvăluie trecutul tinereții sale. Din perspectiva sa, era un timp care îl făcea aparținător al Cosmosului. Prin elementele cosmice prezente, este evidentă starea lui de visare, de solitudine – *Ochii mei nălțam visători la steaua/ Singurătății*. În strofa a doua, observăm prezența oximoronului – *dureros de dulce* – ce simbolizează suferința eului liric cauzată de pierderea idealului, de ieșirea acestuia din starea contemplativă.

În strofa a III-a, Eminescu aduce în discuție personaje din mitologie – Nessus și Hercule, cu scopul de a reflecta etapa cunoașterii dionisiace și a amplifica intensitatea suferinței interioare. Eul liric își exprimă iubirea excesivă, pasiunea pentru femeie, este mistuit de patima erotică. Strofa a patra ilustrează pierderea suferinței eului liric, apare simbolul păsării Phoenix. Aceasta semnifică o cale a renașterii, o speranță de a recâștiga viața, iubirea. Prin versul din ultima strofă – *Vino iar în sân, nepăsare tristă* se evocă ideea de trecere a omului în neființă.

Ipostazele eului liric sunt evidențiate prin structurile – *Pururi tânăr, înfășurat în manta-mi, Ochii mei nălțam visători la steaua/ Singurătății, ...dureros de dulce, Jalnic ard de viu, ...nepăsare tristă, Mie redă-mă!* Poemul este o confesiune lirică în care este prezent eul liric creator ce are ca aspirație lumea veșnică și eul liric lumesc ce cugetă la iubire.

Titu Maiorescu considera suferința o ultimă etapă de cunoaștere, o ultimă condiție a morții, o hierofanie și o desăvârșire în plan spiritual. Limbajul poeziei este unul expresiv, observăm o alternanță a modurilor și a timpurilor verbale – modul indicativ, timpul imperfect (*nu credeam, nălțam*), timpul prezent (*mă vaiet, mă topesc*), timpul perfect simplu (*răsăriși, băui*), modul conjunctiv (*să-nvăț, să mai renviu, să pot*), modul imperativ (*redă-mă, vino*). Din punct de vedere stilistic, observăm prezența câtorva figuri de stil – epitete, metafore, oximoroane, sunt prezente interogațiile, exclamațiile, tocmai pentru a evidenția discursul eului liric. Observăm prezența simbolurilor clasice, iar exprimarea este una metaforică.

În lucrarea *Geneza interioară a poeziilor lui Eminescu*, Alain Guillermou considera confesiunea lirică *Odă (în metru antic)* ca fiind creația ce ipostaziază eul poetic ca geniu, din aceleași elemente cu ale alegoriei din *Luceafărul*.

Prin citatul lui George Călinescu se subliniază relația dintre iubire și natură în poeziile eminesciene. Poetul a demonstrat prin creațiile sale că este atras atât de natura terestră, cât și de natura cosmică. Prin natură este evocată iubirea – paradisul terestru surprinde iubirea paradisiacă, aceste două teme contopindu-se (*Lacul, Sara pe deal etc.*). Spațiul rustic al naturii conturează o iubire ideală ce capătă conotații înalte în mijlocul ei, iar dacă natura se demonizează, atunci și iubirea este una demonică, fata are chipul unui înger, iar tânărul este un demon revoltat împotriva lumii și a divinității (*Înger și demon, Luceafărul etc.*).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Fraza este o unitate sintactică superioară, care se constituie incluzând într-o structură unică, două sau mai multe „grupări prepoziționale“. Acestea stabilesc între ele relații de coordonare și relații de subordonare. La nivelul relațiilor de dependență, structura frazei este determinată în principiu de matricea verbului, a predicatului; acesta este nucleul care determină organizarea enunțului. Fraza este alcătuită dintr-una sau mai multe propoziții principale (verbul principal se regăsește în aceste structuri), iar restul

propozițiilor sunt secundare, subordonate, cum ar fi: completivele (directe, indirecte), circumstanțialele (de loc, de timp, de mod, de scop), atributivele etc.

Exemple:

- relație de coordonare copulativă – *Maria citește¹/și scrie la limba română.²* (P₁ – PROPOZIȚIE PRINCIPALĂ, P₂ – PROPOZIȚIE PRINCIPALĂ)
- relație de subordonare – *Se spune¹/că învățatul te va ajuta în viață.²* (P₁ – PROPOZIȚIE PRINCIPALĂ, P₂ – PROPOZIȚIE SUBORDONATĂ SUBIECTIVĂ)

B.

1. Fragmentul citat este un tip de text memorialistic. Autorul prezintă sub formă de sinteză niște întâmplări ale sale, se confesează cititorului. Observăm prezența subiectivității prin mărcile lexico-gramaticale: *am primit, nu-mi venea să cred, reușisem, voiam etc.* Textul are un caracter evocator și presupune privirea retrospectivă asupra vieții scriitorului.
2. Consoanele termenului *ocult* sunt *c, l* și *t*. În ceea ce privește realizarea fonetică, cu privire la modul și locul de articulare, putem observa următoarele aspecte: consoana *c* este o nesonantă, oclusivă (explozivă), velară surdă, consoana *l* este o sonantă orală lichidă laterală, dentală, iar consoana *t* este o nesonantă oclusivă (explozivă), dentală, surdă.
3. M-am lovit la *ochiul* stâng și mă doare foarte tare. (sens denotativ)
Parcă văd totul în jur cu *ochiul* minții. (sens conotativ)
Noaptea este momentul prielnic de a te odihni foarte bine. (sens denotativ)
Părul lui negru ca *noaptea* parcă îi învăluia tot spatele. (sens conotativ)
4. *Corectura* – complement direct; *stilistică* – atribut adjectival.
5. **Cînd** am primit corectura în șpalturi,^{1/} aproape^{2/} **că** nu-mi venea^{3/} să-mi cred ochilor.^{4/}
P₁ – PROPOZIȚIE SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE TIMP – *Cînd am primit corectura în șpalturi,^{1/}*
P₂ – PROPOZIȚIE PRINCIPALĂ – *aproape^{2/}*
P₃ – PROPOZIȚIE SUBORDONATĂ SUBIECTIVĂ – *că nu-mi venea^{3/}*
P₄ – PROPOZIȚIE SUBORDONATĂ COMPLETIVĂ DIRECTĂ – *să-mi cred ochilor.^{4/}*

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Această activitate de învățare se va desfășura la clasa a X-a și va avea drept scop identificarea modalităților de caracterizare a personajului principal, Ion. Pe parcursul lecției elevii trebuie să observe trăsăturile romanului realist, obiectiv; să indice tema principală a romanului și pe cele adiacente, respectiv viziunea rebreniană despre viață și lume; să identifice particularități ale compoziției operei: teme, semnificația titlului, simetria incipit/final, tipuri de conflicte și secvențe narrative semnificative pentru ilustrarea trăsăturilor unui personaj.

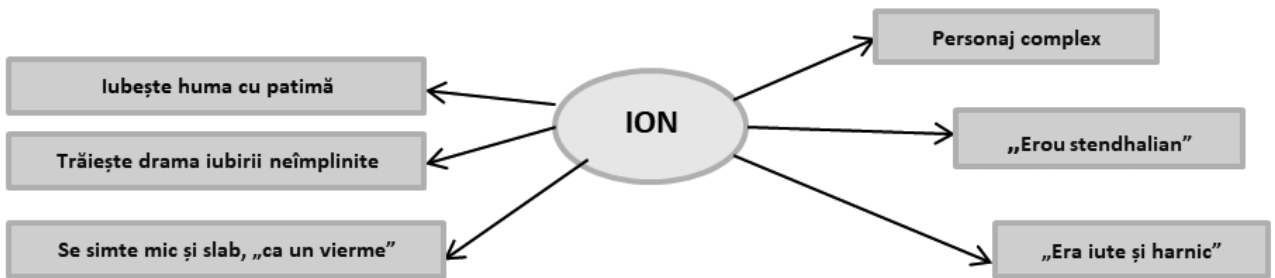
În ceea ce privește strategia didactică, se vor utiliza următoarele metode și procedee: conversația catehetică, conversația euristică, metoda brainstorming, explicația, lectura analitică/expresivă și învățarea prin descoperire. Ca mijloace educaționale se vor utiliza manualul/romanul *Ion*, fișe și tabla, iar ca forme de organizare a activității elevilor vor fi prezente activitatea frontală în alternanță cu activitatea individuală și pe grupe.

Desfășurarea lecției

Evocarea

În prima parte a lecției, profesorul va aplica metoda brainstorming (timpul alocat va fi de zece minute). Acesta va desena un ciorchine pe tablă, în centrul căruia va fi scris numele personajului Ion.

Pentru a putea completa ciorchinele, elevii sunt determinați, prin intermediul conversației catehetice, să-și amintească scene importante din roman, din care să identifice trăsături de caracter ale personajului.

Profesorul va scrie subiectul lecției pe tablă: *Ion* de Liviu Rebreanu, le va explica elevilor competențele propuse, apoi se va trece la lecturarea fragmentului de pe fișele date (trei minute). După ce elevii citesc textul, profesorul va aplica o altă metodă, învățarea prin descoperire. Le cere elevilor să completeze ciorchinele de pe tablă și cu alte trăsături, modalități de caracterizare pe care le vor identifica în fragmentul dat.

Conținutul lecției

Eroul lui Liviu Rebreanu este un personaj eponim, reprezentativ pentru categoria țăranimii. Ion este construit dintr-o perspectivă obiectivă, ceea ce îl face pe criticul Lovinescu să afirme faptul că apariția cărții se constituie *într-o dată istorică*. Acest personaj se caracterizează prin complexitate, este un erou emblematic pentru lumea rurală. Lovinescu apreciază la acest personaj voința imensă, inteligența ascuțită. Nicolae Manolescu vede în Ion ca fiind *victima fatalității biologice, un erou ce trăiește în preistoria moralei*. De asemenea, exegetul Călinescu îl consideră pe erou *o brută care a batjocorit o fată, a împins-o la spânzurătoare și a rămas în cele din urmă cu pământ*. Ion iubește cu patimă pământul, *ca pe ochii din cap, ca pe o ibovnică*. Prin căsătoria cu Ana, el capătă un alt statut social și respect de la cei din jurul său, se îmbogățește. Gesturile lui de a îngenunchea și de a săruta pământul denotă umilință, acesta devenind antropomorfizat, umanizat și comparat cu o ființă iubită.

Pe parcursul romanului, tânărul este caracterizat în mod direct de către celelalte personaje. El este jignit de Vasile Baciuc în timpul horei, adresându-i-se cu *sărăntoc, tâlhar, hoț*. Personajul este caracterizat și în mod indirect, trăsăturile sale reieșind din fapte, gesturi, mimică. În relație cu ceilalți, acesta denotă cruzime, aroganță. Este aspru cu Ana, iar în scena când apare Petrișor pe lume, eroul are o atitudine nepăsătoare, este impresionat, dar își continuă munca, ignorând fericirea de pe chipul soției sale. Portretul fizic al protagonistului este imprecis, deși autorul precizează că Ion *avea ceva straniu în privire, parcă*

nedumerire și un viclesug neprefăcut. Sunt scene în roman prin care eroul se autocaracterizează, raportându-se la viitor – *aș fi o nătăfleată să dau cu piciorul norocului*.

În plan afectiv, Ion trăiește drama iubirii neîmplinite. El a fost nevoit să renunțe la dragostea pe care i-o poartă Floricăi pentru a se căsători cu Ana și se bucură de pământurile lui Vasile Baci. Protagonistul romanului este un personaj complex, care a ilustrat relația dintre categoria țăranimii și pământ, iar *glasul iubirii* este cel care îi aduce sfârșitul într-un mod tragic.

Organizarea colectivului

Profesorul va împărți fișe de lucru cu fragmentul din roman. Pentru lectura textului se vor acorda trei minute, apoi se vor analiza câteva elemente importante din text. Pe baza conversației euristice, aceștia răspund întrebărilor profesorului, vor identifica și analiza textul, vor căuta trăsături de caracter ale personajului și mijloacele de caracterizare ce apar în fragmentul dat. Elevii au fost antrenați în procesul de predare-învățare, au avut ocazia să-și dezvolte competențele lingvistice. Comunicarea deschisă cu profesorul și cu restul colegilor oferă posibilitatea de a se ajunge la performanță. Pe parcursul orei, profesorul a oferit aprecieri verbale și a făcut observații acolo unde a fost cazul. Pentru asigurarea feedback-ului, profesorul verifică rapid, cu ajutorul întrebărilor, înțelegerea și însușirea cunoștințelor de către elevi, apoi vor primi ca temă realizarea unui eseu, prin care o vor caracteriza pe Ana.

B. Evaluarea activității didactice

Evaluarea activității didactice a elevilor se poate realiza astfel:

Redactează un eseu de 900-1500 de cuvinte, în care să prezinți *relația dintre două personaje* care alcătuiesc un cuplu în romanul *Ion*, scris de Liviu Rebreanu. În realizarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere: prezentarea momentelor subiectului prozei narative, prezentarea relațiilor dintre cele două personaje, din perspectiva statutului lor social și moral; ilustrarea prin secvențe reprezentative a două procedee de caracterizare a personajelor; exprimarea unei opinii argumentate despre celor două personaje care formează un cuplu, din perspectiva finalului textului. (**vezi rezolvarea de la subiectul I al testului 3, pagina 111*)

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru conținutul eseului vei primi 16 puncte (câte 4 puncte pentru fiecare cerință/reper); pentru redactarea eseului vei primi 14 puncte (organizarea ideilor în scris – 3 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct, încadrarea în limita maximă de caractere indicată – 1 punct).

Testul nr. 2

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Redactează un eseu de 900 – 1.500 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale prozei narative a lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului vei avea în vedere:

- menționarea a patru trăsături ale prozei narative a lui Ioan Slavici;
- ilustrarea a două dintre trăsăturile menționate, valorificând două texte narative aparținând lui Ioan Slavici;
- evidențierea modului în care se reflectă tema și viziunea despre lume în cele două texte narative alese;
- prezentarea câte unei particularități de construcție a personajului în fiecare text narativ ales;
- susținerea unei opinii despre proza narativă a lui Ioan Slavici, valorificând mesajul din următoarea secvență:

Limbaajul naratorului este totdeauna la Slavici contaminat de limbaajul personajelor. Personajul însuși nu mai seamănă cu manechinul inert, mânuit după voie, de la Filimon. El e o prezență densă, ireductibilă, de care perspectiva autorului trebuie să țină seama. La Filimon, naratorul era un cronicar îndepărtat și autoritar; progresul consta, la Duiliu Zamfirescu (acolo unde era sesizabil, nu pretutindeni, inconsecvent și fragil) în impersonalizare: naratorul devenea un ochi discret; la Slavici, el este un martor. Nu are autoritatea primului, îngăduindu-și doar să fie ironic, perfid, insinuant, să corecteze punctul de vedere al personajelor, fără a-l putea totuși schimba; nu are nici capacitatea de abstragere a celui de al doilea, pentru că ascunde în sine un moralist. E martor și deopotrivă raj'so-nneur.

(Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe*)

Unul dintre marii clasici ai literaturii române a fost prozatorul ardelean Ioan Slavici. Magdalena Popescu afirmă că la Slavici, relația individ-societate (colectivitate) constituie cel mai important factor pentru susținerea coerenței interioare a individului. De asemenea, acest critic literar a considerat că opera lui Slavici a fost împărțită în trei faze – prima fază face referire la reverie (în primele sale nuvele, *Budulea Taichii*, *Popa Tanda*), cea de-a doua se concentrează pe obsesie, pe dramatism (nuvelele *Moara cu noroc*, *Pădureanca*, romanul *Mara*), iar ultima fază a creațiilor sale s-a concentrat pe etapa moralizatoare, atunci când scrisul prozatorului a devenit lipsit de consistență.

Mara

Romanul tradiționalist *Mara* a fost publicat în anul 1894, în revista *Vatra*. Șerban Cioculescu l-a considerat *cel mai bun roman al nostru*, înainte de romanul *Ion*, iar George Călinescu l-a considerat *aproape o capodoperă*. Această creație urmărește destinul eroinei, al Marei, formarea și consolidarea cuplului erotic Persida – Națl. În acest roman este prezentă descrierea monografică a satului, cu tradițiile și obiceiurile vremii respective, în mijlocul căreia se află diferite etnii, români, maghiari, sași. Exegețul Nicolae Manolescu o considera pe Mara, *prima femeie capitalist din literatura noastră* – pe aceasta nu o interesa averea, ci banii erau un prilej de a fi văzută în societate ca o femeie demnă, condiția materială îi oferă prilejul de a fi respectată de cei din jurul său.

Acțiunea operei se desfășoară la sfârșitul secolului al XX-lea, iar spațiul este unul real, Radna, situată lângă Lipova și aproape de Arad. Mara își iubea foarte mult copiii, nu voia să-i lase singuri și, de aceea, prefera ca cei mici să o însoțească zilnic la târg, dorea să îi simtă în siguranță alături de ea. Din acest motiv și din lipsa timpului de a se ocupa de ei, tinerii erau *nepieptănați, nespălați și obraznici, sărăcuții mamei*. Femeia își ținea banii strânși, repartizați în trei ciorapi: unul pentru Persida, unul pentru Trică și unul pentru zilele de bătrânețe și înmormântare.

Romanul lui Slavici este printre primele romane românești care are un singur fir epic ce reunește mai multe familii – familia Marei, văduvă cu doi copii și cu credință ortodoxă, familia lui Hubăr cu credință catolică și alte familii care interacționează cu aceștia.

În această operă, observăm faptul că Mara este cea care acceptă schimbările, mai ales din dragoste pentru fiica sa Persida. Dacă la începutul operei, era împotriva iubirii fiicei sale față de Națl, mai ales că era catolic, observăm pe parcursul operei că aceasta îl va accepta până la urmă ca ginere. Femeia este de acord ca băiatul lor să fie botezat catolic, afirmând faptul că până la urmă, *toți avem același Dumnezeu*. Astfel, putem sublinia faptul că Mara este contradictorie: la începutul operei este tipul de femeie tradițională, urmând ca spre sfârșitul operei să devină tipul de femeie modernă. În ceea ce privește schimbările Persidei, putem considera că la baza transformărilor prin care trece aceasta stă Națl. Indirect, el reprezintă cauza tuturor trăirilor și deciziilor pe care fata le ia. La începutul romanului, vedem o copilă simplă, cu o situație modestă, crescută fără tată, mama ei, Mara, fiind cea care duce toată povara în spate. Odată cu apariția lui Națl, Persida merge pe o traiectorie care îi schimbă total viața, începe seria tuturor transformărilor sale. Ea vrea să își păstreze slăbiciunea în fața lui Națl, aceasta fiind o modalitate care l-ar îndepărta din ce în ce mai mult de ea, însă, față de Codreanu, vrea să pară o fată capabilă, puternică. Din cauza presiunii sociale, ca să nu fie văzută cu Națl, preferă să aleagă altă cale, să fugă la mănăstire, astfel reușind să evite bârfele care puteau fi aduse la adresa mamei sale. Deși l-ar fi ales pe Codreanu doar pentru statutul lui de preot, sufletul său îi era dedicat lui Națl, ea era atrasă de el foarte mult. Sufletul său lupta cu sentimentele, cu iubirea și cu grija pe care i-o purta în fiecare zi.

O altă transformare prin care trece Persida este legată de schimbarea sa de statut social. Din fata de la mănăstire, aceasta ajunge o cârciumăreasă, chiar dacă această meserie era considerată rușinoasă pentru o femeie în societate. Astfel, observăm că atitudinea acestui personaj capătă accente moderniste, fata aceea tradițională este deschisă și către altceva, către ideea de nou. Prin această schimbare, Persida dovedește faptul că nu mai este atât de presată de regulile societății, de acel *așa trebuie*.

Momentul în care devine mamă, Persida devine mult mai optimistă, mai liniștită. Venirea copilului aduce pace în familia sa, ea este acceptată și de familia lui Națl. Din femeia aceea ușuratică, ea devine soție legitimă. Acest statut de femeie căsătorită, de mamă, o ajută să fie calmă, încrezătoare că nu va mai fi judecată de absolut nimeni. Ea simte că prin această așezare a lucrurilor în viața ei, va fi și mama ei liniștită și nu ar exista motive pentru a intra în gura lumii. Romanul are un caracter de bildungsroman, este un roman de formare a personalității Persidei (copilă, soție, mamă).

Critica literară a considerat acest roman ca fiind unul al luptei de a dobândi putere asupra celorlalți.

Moara cu noroc

Nuvela realistă, bazată pe conflicte psihologice, a apărut în volumul *Novele din popor*, în anul 1881, alături de opere precum *Budulea Taichii*, *Popa Tanda*, *Pădureanca*. Mihai Eminescu afirmă faptul că *personajele acestor nuvele, nu numai că seamănă în exterior cu țărănul român, în port și vorbă, ci gân-*

desc și simt ca ei. Această operă este de factură psihologică, în care sunt predominante mai multe procedee artistice, precum introspecția, autoanaliza, monologul interior.

George Călinescu afirma faptul că nuvela are subiect de roman, iar Mircea Zăciu considera că trebuie citită cu sentimentul subtextual al fatalității. Din perspectiva sa, fiecare gest pe care îl făceau personajele era dictat de frică.

Subiectul acestei opere este unul concentrat. Ghiță era un tânăr, un cizmar sărac și muncitor, care a decis să ia în arendă cârciuma de la Moara cu noroc, pentru a câștiga într-un mod mai rapid bani, își dorea o condiție socială mai bună pentru familia sa. Aceasta este așezată la o răscruce de drumuri, înconjurată de pustietăți întunecoase. Îi merge bine tânărului o perioadă, însă odată cu apariția lui Lică Sămădăul, șeful porcarilor și al turmelor de porci din împrejurimi, se declanșează în sufletul lui Ghiță înstrăinarea față de familia sa. El nu mai este afectuos cu soția sa, se îndepărtează de Ana și devine complicele lui Lică la diverse fapte nelegiuite, la infamii, primind în schimb, bani obținuți prin căi necinstite (jafuri, crime). Tânăra devine dezgustată de lașitatea soțului și se lasă prinsă în jocul dragostei cu Lică. Este omorâtă de propriul soț, iar Ghiță este omorât de Răuț la ordinul lui Lică. La începutul întâmplărilor, Ana îl considera pe Ghiță *om blând și drept*, pentru ca mai târziu să îl socotească netrebnic și chiar să-l numească *o muiere îmbrăcată în haine bărbătești*. Deși pentru Ana el este un om slab, când se asociază cu Ghiță, Lică îi spune că, dacă l-ar avea tovarăș, ar râde și de dracu și de mumă-sa.

Protagonistul trăiește o dramă dictată de incapacitatea de a alege și o dramă a incomunicării. Autocaracterizarea subliniază însă nu doar remușcărilor, ci și încercarea de a pune totul pe seama destinului – *Ei, ce să-mi fac dacă e în mine ceva mai tare decât voința mea*. Naratorul conturează la începutul textului imaginea unui personaj ce se definește prin trăsături pozitive. Ghiță este un *om așezat, harnic, pus pe gânduri*, dar devine ursuz atunci când alunecă pe panta degradării morale. Pentru protagonist, colectivitatea este un factor important la care el se raportează, aceasta fiind responsabilă de coerența lui psihologică. El pare introvertit, labil, ușor de manevrat, pe care Lică Sămădăul și-l dorea tovarăș. De asemenea, șeful porcarilor dovedește abilitate feroce, pentru că-l pune pe Ghiță într-o situație ambiguă.

În *Arca lui Noe*, Manolescu amintește despre stilul lui Slavici, caracterizat prin concizie, anticalofilism, sobrietate. El folosește un limbaj ce se definește prin simplitate și coexistența registrului popular și regional. De asemenea, oralitatea este evidentă și susținută atât prin replicile bătrânei de la începutul și finalul operei, cât și prin folosirea unor fraze ce se aseamănă zicalelor – *Nici cocoșatul nu e însuși vinovat că are cocoșă în spinare*. Stilul lui a fost considerat asemănător cu cel al lui Creangă, reușește să transmită ideile cu claritate, iar descrierile pe care le realizează sunt construite prin mijloace simple, fără ornamente, le considera inutile.

Ioan Slavici evidențiază faptul că marile drame umane nu sunt neapărat cele ale personajelor excepționale, ci și ale oamenilor obișnuiți care, printr-o înlănțuire nefavorabilă de împrejurări, corelate cu slăbiciunile lor psihologice, pot evolua spre situații tragice, de mare intensitate emoțională. Criticul Pompiliu Marcea considera că personajelor lui Slavici le lipsește stăpânirea de sine, simțul măsurii, cumpătul.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Construcția incidentă reprezintă un punct de vedere, un comentariu, o explicație suplimentară a celui care scrie/vorbește. Trăsăturile caracteristice ale acesteia sunt: are topică liberă, putând întrerupe

enunțul principal în puncte diferite, are punctuație specifică, este izolată prin virgule sau prin linii de pauză de enunțul de bază, se situează în alt plan decât cel al mesajului comunicat. Construcțiile incidente pot fi:

- Cuvinte: *Am citit, desigur, din nou proiectul tău!*
- Grupuri de cuvinte: *Maria – prietenă de treabă – le-a făcut toate cumpărăturile.*
- Propoziții principale: *Sunt convinsă, se vede, a zis Ionela.*
- Fraze: *Spune, a zis tânărul, care era foarte calm, să văd ce ai făcut la ora de matematică!*

- B.** 1. Fragmentul citat este un tip de text nonliterar. Observăm următoarele aspecte: prezența stilului explicativ, obiectiv, comunicarea este concisă, fără ambiguități, clară, prezența unui limbaj standard și lipsa procedeele artistice, a cuvintelor cu sens conotativ. Scopul acestuia este acela de a informa receptorul.
2. În text întâlnim: neologismul – *viageră* și regionalismul – *murdalâcuri*.
3. Termenul *săliță* s-a format prin derivare de la cuvântul de bază *sală* și sufixul diminutival –*iță*, iar termenul *azi-dimineață* s-a format prin compunere prin alăturare/juxtapunere.
4. În această frază am identificat subiectul *noi* și complementul circumstanțial de timp, *aseară*.
5. *Iar domnișoara Lucreția Ionescu cu mătușa sa trebuie ¹/să se mute ²/și pretinde ³/că nu vrea ⁴/, deși proprietarul susține ⁵/că i-a rămas pe trecut datoare 22 de lei, lăsând și soba stricată, ⁶/ care d-sa contestează ⁷/și nu lasă nici o mobilă amanet ⁸/.*

P₂ – PROPOZIȚIE SUBORDONATĂ SUBIECTIVĂ – *trebuie ¹/să se mute ²*

P₄ – PROPOZIȚIE SUBORDONATĂ COMPLETIVĂ DIRECTĂ – *și pretinde ³/că nu vrea ⁴*

SUBIECTUL al III-lea

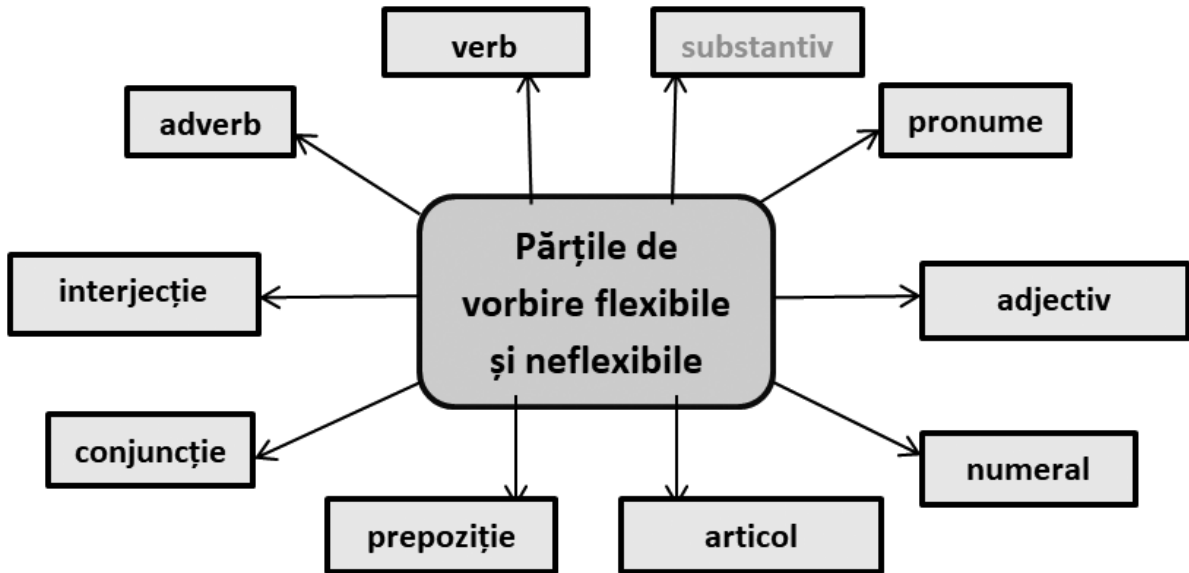
(30 de puncte)

A. Această activitate de învățare se va desfășura la clasa a VI-a și va avea drept scop identificarea și recunoașterea substantivelor. Pe parcursul lecției, elevii trebuie să-și amintească care sunt părțile de vorbire pe care le-au învățat, să identifice substantivele din textul-suport, să recunoască genul, numărul, articolul. De asemenea, ei vor fi capabili să observe cazurile, funcțiile sintactice și vor realiza analiza sintactico-morfologică. În ceea ce privește strategia didactică, se vor utiliza următoarele metode și procedee: conversația catehetică, conversația euristică, metoda ciorchinului, explicația, analiza, și învățarea prin descoperire. Ca mijloace educaționale se vor utiliza fișe cu un text la prima vedere și tabla, iar ca forme de organizare a activității elevilor va fi prezentă activitatea individuală.

Desfășurarea lecției

Evocarea

În prima parte a lecției, profesorul va aplica metoda ciorchinului (timpul alocat va fi de zece minute). Acesta va desena un ciorchine pe tablă, în centrul căruia va scrie *Părțile de vorbire*. Pentru a putea completa ciorchinele, elevii sunt determinați, prin intermediul conversației catehetice, să-și amintească noțiunile învățate.

Profesorul va scrie subiectul lecției pe tablă: *Părțile de vorbire. Substantivul (recapitulare)*, le va explica elevilor competențele propuse, apoi se va trece la lecturarea fragmentului de pe fișele date (trei minute). După ce elevii citesc textul, profesorul le propune să identifice substantivele din text, să-și amintească definiția acestei părți de vorbire și categoriile gramaticale care aparțin acesteia. După recapitulare, elevii vor fi capabili să analizeze substantivele sintactico-morfologice, după modelul scris pe tablă.

Conținutul lecției

Substantivul este o clasă lexico-gramaticală deschisă, o parte de vorbire flexibilă, care denumește obiecte (ființe, lucruri, stări sufletești, fenomene ale naturii etc.). Acesta poate fi clasificat după obiectul denumit, în substantive comune (casă, masă, telefon) și în substantive proprii (Oradea, Ioana, Carpați). De asemenea, mai poate fi clasificat și după structură, în substantive simple (iepure, animal, vedetă) și substantive compuse (floarea-soarelui, lup-de-mare). Categoriile gramaticale ale substantivului sunt:

- Genul: masculin, feminin și neutru
- Numărul: singular și plural
- Cazul: nominativ (N), acuzativ (Ac), dativ (D), genitiv (G) și vocativ (V)

Funcții sintactice ale substantivului:

- Subiect: *Mașina* profesorului este parcată lângă mașina ta.
- Nume predicativ: Ionela este *elevă* la colegiul nostru.
- Apozitie: Ion, *ciobanul*, merge cu oile pe câmp.
- Complement direct: L-am rugat *pe copil* să vină la noi.
- Complement indirect: Mă tem *de mama* când iau o notă mică.
- Circumstanțial de loc: Noi vom merge *la București* peste o săptămână.
- Circumstanțial de timp: *În săptămâna* aceea am mers la meditații.
- Circumstanțial de mod: Se poartă *ca fratele* lui mai mare.

- Circumstanțial de cauză: *Îl dureau piciorul de la sport.*
- Circumstanțial de scop: *Au sosit la noi pentru discuția legată de contract.*
- Atribut substantival prepozițional: *Cartea de matematică s-a rupt.*
- Atribut substantival genitival: *Fetele Mariei ne-au spus adevărul în acel moment.*

Model de analiză: *pe la ora – circumstanțial de timp exprimat prin substantiv comun, simplu, numărul singular, genul feminin, articulat cu articolul hotărât -a, precedat de prepoziția compusă de la, cazul Acuzativ.*

Organizarea colectivului

Profesorul va împărți fișe de lucru cu textul. Pentru lectura textului se vor acorda trei minute, apoi se vor identifica toate substantivele prezente în textul dat. Pe baza conversației euristice, aceștia răspund întrebărilor profesorului, identifică substantivele din text și vor analiza pe rând câte un substantiv. Elevii au fost antrenați în procesul de predare-învățare, au avut ocazia să-și dezvolte competențele lingvistice. Comunicarea deschisă cu profesorul și cu restul colegilor oferă posibilitatea de a se ajunge la performanță. Pe parcursul orei, profesorul a oferit aprecieri verbale și a făcut observații acolo unde a fost cazul. Pentru asigurarea feedback-ului, profesorul verifică rapid, cu ajutorul întrebărilor, înțelegerea și însușirea cunoștințelor de către elevi, apoi vor primi ca temă analiza sintactico-morfologică a unor substantive pe care le vor identifica într-un alt text.

B. Evaluarea activității didactice

Evaluarea activității didactice a elevilor se poate realiza astfel:

Citiți cu atenție textul următor:

Alice ne-a făcut cu mâna de departe. A alergat înaintea noastră. Era cât pe ce să-mi picure ochii. Când am strâns-o în brațe, i-am simțit cărnita tare. Așadar, o ducea bine. Până la urmă, asta era cel mai important. Alain nu mi-a pupat mâna. Nu spun să fi făcut asta și cu tata-socru', că nici la noi nu se mai poartă. Noi sîntem ultima generație care a pupat mâna părinților. Ce să spun, mi s-a luat o piatră de pe inimă când am văzut că ginerică nu e negru. Globul pămîntesc avea dreptate, Canada nu e în Africa. Slavă Domnului, avea și amîndouă urechile, ceea ce era nemaipomenit. Era nițel cam spălăcit, cu genele și sprîncenele albicioase. Un strop mai înalt decît Alice și cu părul rărit, semn că avea să chelească repede. Ne-a spus „buna ziua“, ceea ce mi-a plăcut. Avea un aer mai degrabă fragil. Finuț. Țucu i-a scuturat mîna de am crezut că i-o smulge din umăr. Stai, băi, omule, că-i mai defectezi ceva, l-am repezit eu în gînd. Bietul băiat, neștiind să vorbească, zîmbea tot timpul.

(Dan Lungu, *Sunt o babă comunistă*)

Cerințe:

1. Analizați sintactico-morfologic substantivele subliniate în textul alăturat. (50 de puncte)
2. Alcătuiți enunțuri în care substantivele *gînd* și *timp* să îndeplinească funcțiile sintactice de Subiect, Nume predicativ și Atribut. (20 de puncte)
3. Formați propoziții în care substantivele *mână* și *timp* să se afle în cazurile Dativ și Genitiv. (20 de puncte)

Notă!

Se acordă 10 puncte din oficiu!

Cheia exercițiilor:

1. *Alice* – Subiect, exprimat prin substantiv simplu, propriu, numărul singular, genul feminin, nearticulat, cazul Nominativ.

Ochii – Complement direct, exprimat prin substantiv simplu, comun, numărul plural, genul masculin, articulat cu articolul hotărât **-i**, cazul Acuzativ.

Cărnița – Complement direct, exprimat prin substantiv simplu, comun, numărul singular, genul feminin, articulat cu articolul hotărât **-a**, cazul Acuzativ.

Părinților – Atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv simplu, comun, numărul plural, genul masculin, articulat cu articolul hotărât **-lor**, cazul Genitiv.

Canada – Subiect, exprimat prin substantiv simplu, propriu, numărul singular, genul feminin, nearticulat, cazul Nominativ.

Un aer – Complement direct, exprimat prin substantiv simplu, comun, numărul singular, genul neutru, articulat cu articolul nehotărât **un**, cazul Acuzativ.

Mâna – Complement direct, exprimat prin substantiv simplu, comun, numărul singular, genul feminin, articulat cu articolul hotărât **-a**, cazul Acuzativ.

2. *Gând*

● Subiect: Gândul de a cumpăra o mașină mă macină zi de zi.

● Nume predicativ: Ceea ce mă domină zilnic este gândul.

● Atribut substantival genitival: Viziunea gândului său era în altă parte.

Timp

● Subiect: Timpul trece foarte repede pentru toți oamenii.

● Nume predicativ: Tot ceea ce mă întristează este timpul trecător.

● Atribut substantival genitival: Ideea timpului veșnic apare în poezia romantică.

3. *Mână*

● Datorită mâinilor puternice a câștigat lupta (Dativ)

● Mă dor foarte tare degetele mâinii. (Genitiv)

Timp

● Datorită timpului, parcă a mai crescut floricea. (Dativ)

● Motivul timpului este reprezentativ în această operă. (Genitiv)

Testul nr. 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Redactează un eseu de 900 – 1.500 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale prozei narative a lui Liviu Rebreanu.

În elaborarea eseului vei avea în vedere:

- menționarea a patru trăsături ale prozei narative a lui Liviu Rebreanu;
- ilustrarea a două dintre trăsăturile menționate, valorificând două texte narative aparținând lui Liviu Rebreanu;
- evidențierea modului în care se reflectă tema și viziunea despre lume în cele două texte narative alese;
- prezentarea câte unei particularități de construcție a personajului în fiecare text narativ ales;
- susținerea unei opinii despre proza narativă a lui Liviu Rebreanu, valorificând mesajul din următoarea secvență:

Niciodată înainte de Rebreanu n-au existat la noi romane care să ilustreze într-un grad atât de înalt tipul doric al genului. În acest sens, autorul lui Ion poate fi considerat creatorul romanului nostru realist și obiectiv în deplinătatea lui. [...] Romancierul vrea să creeze impresia că e un observator (atât și nimic mai mult) al lumii; un observator omniscient, desigur, dar lipsit de voce proprie. Ceea ce răpește totuși realismului obiectivitatea deplină este perspectiva finalistă în care evenimentele sunt narate. În lucruri își face apariția un sens care le dirijează. Această epifanie sui-generis arată că obiectul romanului nu-l mai formează evenimentele obișnuite sau extraordinare din care s-a născut răscoala, ci Răscoala însăși, Duhul sau Stafia ei.

(Nicolae Manolescu, *Istoria critică a literaturii române*)

În literatura română, Liviu Rebreanu este cunoscut drept unul dintre cei mai importanți prozatori interbelici și, totodată, reprezentantul cel mai de seamă al realismului. Autorul a debutat în anul 1908, cu nuvela *Codrea*, la revista *Luceafărul*, pe care a republicat-o în anul 1914 sub titlul de *Dezertorul*, apoi în anul 1919, cu titlul *Glasul inimii*. Acesta a scris romane sociale, ale vieții rurale (*Ion*, *Răscoala*) sau citadine (*Gorila*), romane bazate pe conflicte psihologice (*Pădurea spânzuraților*, *Ciuleandra*) etc. Chiar dacă opera sa cuprinde eseuri și articole pe teme literare, piese de teatru, cronici dramatice, traduceri, criticii literari au considerat că proza este domeniul său de excelență.

Ion

Romanul *Ion* este considerat de Nicolae Manolescu un roman doric, *o felie de viață, o imago mundi*. Drumul intrării și ieșirii din satul Pripas este drumul intrării și ieșirii din ficțiune. Pentru Liviu Rebreanu, *literatura înseamnă creație de oameni și de viață*. Acesta creează o frescă a satului românesc de la începutul secolului al XX-lea, prin care surprinde momentele cele mai importante din viața omului (nașterea, nunta, înmormântarea) și din viața satului (hora care avea loc duminica, sfințirea bisericii).

Opera a fost publicată în anul 1920 și are forma unui *corp sferoid*, deoarece acțiunea se încheie precum a început, cu descrierea drumului spre Pripas. Simetria romanului este evidentă din titlurile capi-

tolelor (primul capitol se numește *Începutul*, iar ultimul, *Sfârșitul*) și din cele două planuri narative (planul țărânimii și planul intelectualității). Această creație este realistă prin verosimilitatea evenimentelor relatate, prin tipurile de conflict, prin veridicitatea personajelor și prin abundența toponimelor (Cârlibaba, Jidovița etc.). Observăm pe parcursul romanului conflicte etnice și politice între români și administrația maghiară, conflicte exterioare principale (Ion – George), dar și conflicte interioare (patima lui Ion pentru pământ). Acest roman este unul de tip obiectiv, cu un narator omniscient, omniprezent și o narațiune la persoana a III-a, cu focalizare zero și viziunea dindărăt.

Subiectul operei se desfășoară pe două planuri narative alternante: unul se bazează pe o problematică socială (dublă de una erotică), având în centrul său destinul lui Ion, iar celălalt plan se bazează pe o problematică națională (problema identității naționale a românilor, în Ardealul aflat sub stăpânire austro-ungară). Acesta are în centrul său intelectualitatea satului și mai ales, destinul familiei Herdelea.

Prima secvență narativă evocă imaginea horei. Într-o duminică a unei zile de vară, în curtea văduvei lui Maxim Oprea, se afla toată suflarea satului Pripas. Așezarea oamenilor indică clasificarea lor din punct de vedere social, este o reprezentare concisă și clară a lumii satului, a relațiilor sale. Sătenii erau grupați în funcție de vârstă, interese, aspirații și statut. Primarul satului și bocotanii formau un grup care nu interferează cu cel al țăranilor așezați pe prisă. Încă din această secvență putem observa toate conflictele importante ale romanului. În ritmurile jocului, se întrezărește conflictul pus în evidență de faptul că lăutarii ascultă de Ion, deși aceștia sunt plătiți de George. Conflictul generat se finalizează cu bătaia de la cârciumă, în care învingător iese Ion. Un alt conflict prezent este cel erotic, Ion dansează cu Ana (sunt vizibile gesturile tandre, dar fără reală afecțiune, o compătimește – *tare-i slăbuță și urâtică, săraca de ea*). De asemenea, apariția lui Vasile Baci declanșează în sufletul lui Ion o sete de răzbunare, deoarece acesta îl jignește, numindu-l *hoțule, fleandură, sărăntocule*. Pentru Ion, Florica este o ispită, dar renunță momentan la ea, concentrându-se pe dobândirea pământurilor lui Vasile Baci. O seduce pe Ana pe care o lasă însărcinată și astfel, tatăl acesteia este nevoit să fie de acord cu căsătoria celor doi. Atunci când intră în posesia pământului, tânărul se simte ca un uriaș, el sărută pământul adorat, cu umilință și voluptate. El iubește huma cu patimă, *ca pe ochii din cap, ca pe mamă și ca pe o ibovnică*. Fără pământuri, țăranul *se simte mic și slab ca un vierme*. Nici moartea copilului său Petrișor și nici sinuciderea Anei nu îi trezesc regrete lui Ion, deoarece aceștia reprezintă pentru el cheia de obținere a proprietății asupra pământului.

George Călinescu îl considera pe erou *o brută care a batjocorit o fată*, a împins-o la spânzurătoare și a rămas în cele din urmă cu pământ. Nicolae Manolescu vede în acest personaj *o brută ingenuă, o victimă a fatalității biologice, un erou ce trăiește în preistoria moralei*.

Pe parcursul romanului, protagonistul este caracterizat în mod direct, atât de narator, cât și de celelalte personaje. Maria Herdelea afirma *că Ion e băiat cumsecade, muncitor, e harnic, e săritor, e isteț*, iar preotul Belciug – *ești un stricat și-un bătăuș, ș-un om de nimic*. Prin autocaracterizare, prin monologul interior reies frământările tânărului – *Mă moleșesc ca o babă năroadă. Parcă n-aș mai fi în stare să mă scutur de calicie... Las că nu-i bună Anuța! Aș fi o nătăfleată să dau cu piciorul norocului pentru niște vorbe...*

În relație cu celelalte personaje, Ion denotă aroganță și cruzime. Este aspru cu Ana, o seduce, apoi devine nepăsător față de aceasta, este violent cu George, nerrespectuos cu Baci. În plan afectiv, Ion trăiește drama iubirii neîmplinite. A fost nevoit să renunțe la iubirea pentru Florica, tânăra ce simboliza frumusețea satului, pentru a se căsători cu Ana, bucurându-se astfel de pământurile tatălui său. Ion este un personaj complex, a fost considerat de către exegeți un erou stendhalian, deoarece poate fi analizat din mai multe perspective contrastante. Ana are un destin asemănător cu cel al femeii de la țară, aflate mereu sub tutela

unei autorități masculine (tatăl, soțul). Are o viață tristă, monotonă, moartea fiind opțiunea care îi poate asigura liniștea. Preocupat exclusiv de setea lui de a avea pământ, Ion nu o mai percepe pe Ana ca pe o ființă cu drepturi proprii la existență și aspirații, ci doar ca pe un obiect, un instrument oarecare al ascensiunii sale, devenind inutil și împovărat când scopul a fost atins. După ce patima pentru pământ este astâmpărată, se manifestă glasul iubirii, ceea ce îi aduce în mod tragic sfârșitul.

Stilul lui Rebreanu este de tip anticalofil, este un stil neutru, impersonal și oferă un limbaj regional autentic. Eugen Lovinescu afirma că *Ion este o treaptă în procesul de obiectivare al literaturii române, el se caracterizează prin voința imensă, prin viclenia procedurală și inteligența ascuțită [...]. Formula lui Ion este îngrămădirea unui fluviu curgător de fapte ce se perindă aproape fără început și fără sfârșit, fără o necesitate apreciabilă, fără finalitate. E, negreșit, o metodă lipsită de strălucire artistică și de stil [...].*

Pădurea spânzuraților

Romanul *Pădurea spânzuraților* este primul roman realist, obiectiv de analiză psihologică din literatura română. Este o dramă a identității plasată pe coordonatele destrămării Imperiului Austro-Ungar. Drama lui Apostol Bologa implică atât un demers psihologic, cât și unul etico-politic. Această operă reia tema tratată în nuvela *Catastrofa*, Bologa fiind un David Pop cu un caracter mult mai complex.

Romanul nu este unul de propagandă naționalistă, ci este o dramă personală. Personajul are o conștiință confuză, tulbure pe tot parcursul acțiunii; el este o imagine în jurul căreia se conturează toate fazele de îmbolnăvire ale sufletului. La fel ca în romanul *Ion*, observăm tot o construcție circulară – creația debutează și se încheie cu scena executării prin spânzurare. Această scenă-cheie, imaginea lui Svoboda, este cea care declanșează criza de conștiință a lui Apostol Bologa și care va fi evidentă pe tot parcursul acțiunii.

Opera a fost publicată în anul 1922, structurată în patru părți și cu un fir epic sinuos, bazat pe retrospectivitate. Scriitorul mărturisea că în scrierea acestui roman a fost inspirat din destinul tragic pe care l-a avut fratele său, Emil Rebreanu. A fost acuzat de crimă și spionaj, apoi a fost executat prin spânzurare.

Criticul George Călinescu considera opera ca fiind *un roman psihologic, monografia incertitudinii chinuitoare, în afară de orice considerații politice*. Întâmplările operei sunt relatate la persoana a III-a, fiind prezent un narator omniscient, obiectiv. Spațiul este unul real (târgușorul Parva, spitalul, frontul), dar și unul imaginar, evidențiat prin zbuciumul sufletesc al personajului. Apostol Bologa, un intelectual cu studii filosofice, era ofițer în armata austro-ungară. A fost de acord cu înrolarea sa ca ofițer în armată, din orgoliu, pentru a-i arăta iubitei sale, Marta, puterea și atribuțiile sale de ostaș. Decizia luată va contribui, în final, la degradarea sa morală, la obsesie, la starea de angoasă chinuitoare, lucruri care îi vor aduce sfârșitul.

În ceea ce privește viața personală, este destul de hotărât, se desparte de Marta, rupe logodna, atunci când o vede în compania unui ofițer maghiar și se îndrăgostește de o fată simplă, cu o condiție materială precară, Ilona, fiica unui gropar.

Odată cu vestea pe care i-o dă Klapka, aceea că vor trece la luptă pe teritoriul românesc, în Transilvania, se trezește în sufletul său neliniștea, iubirea față de identitatea națională. Pentru el conta iubirea față de națiune, față de Dumnezeu și de credință. Tot atunci, începe să aibă îndoieli cu privire la decizia luată în cazul lui Svoboda.

În incipitul romanului se descrie atmosfera sumbră a anotimpului toamna, din perioada Primului Război Mondial, având ca nucleu imaginea spânzurătorii – *spânzurătoarea nouă și sfidătoare întindea*

brațul cu ștreangul spre câmpia neagră... Făcând parte din completul de judecată al Curții Marțiale și considerând că își îndeplinește datoria față de stat, Apostol Bologa ia parte la execuția unui sublocotenent. Acesta este momentul când se descoperă pe sine, privirea locotenentului, ochii acestuia îl fascinează, iar imaginea spânzurătorii îi dădea impresia că se sufocă.

Prin autocaracterizare, prin monologul interior, protagonistul își spunea – *Eu însumi, deși sînt o fire excesiv de șovălitoare, de data aceasta am conștiința pe deplin împăcată, absolut pe deplin...* Simțea că nu poate rezista presiunii pe care o avea istoria asupra sa, conștientizează că decizia pe care a luat-o nu a fost alegerea sa, ci i-a fost impusă de o anumită conjunctură. Moartea lui Bologa ilustrează eroismul său, simbolizează setea de libertate și dragostea față de popor. Venirea morții îi oferă minții și sufletului său ascensiunea spre fericire, spre absolut.

În *Arca lui Noe*, Nicolae Manolescu afirma că *Apostol Bologa este un suflet patetic și un iluzionist perpetuu, ce se află într-o permanentă stare de urgență sufletească.*

Eugen Lovinescu detectează în misticismul eroului o influență a literaturii rusești. *Conversiunea lui Apostol Bologa nu e, de asemeni, opera unei deliberări raționale, ci termenul ultim al acțiunii forțelor mistice dezlănțuite în sufletul eroului, ecou întârziat al viziunilor religioase din copilărie.*

Prin citatul lui Manolescu, se conturează stilul pe care îl adoptă autorul în operele sale. Rebreanu mărturisea că pe el nu-l interesează să fotografieze, ci vrea să cuprindă esența vieții, misterul, ceea ce este esențial. Modernistul nu are un vocabular specific, aparte, lexicul său are o ușoară coloratură ardelenescă și adoptă un stil anticalofil, cenușiu. A avut ambiția de a compune o frescă a vieții românești, venind cu o altă viziune a satului față de cea idilic sămănătoristă.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Propoziția subordonată atributivă constituie într-o frază realizarea propozițională a atributului. Acesta poate fi realizat prin propoziție relativă și propoziție conjuncțională. Regenții acestei subordonate pot fi un substantiv comun, propriu sau un substitut al acestuia (numeral, pronume). Elementele de relație care introduc această subordonată sunt:

- Pronume relative/interogative: *care, cine, ce, cât, cui;*
- Adjective pronominale relative și relative – interogative: *care, ce cât;*
- Pronume și adjective pronominale nehotărâte cu valoare relativă: *oricine, orice, oricare;*
- Conjunții: *să, ca...să, că, dacă, cum că, precum că.*

În ceea ce privește topica, această subordonată stă întotdeauna după elementul regent. Propozițiile atributive relative pot fi izolate (nonrestrictive), marcate grafic prin virgulă sau prin linie de pauză și neizolate (restrictive).

Exemple:

- 1) Ne adresa mereu întrebarea ^{1/}**dacă am citit critică literară** ^{2/}.
- 2) Copilul ^{1/}**care venea prin pădure** ^{2/}ne-a adus fructe de pădure ^{1/}.
- 3) Aceștia sunt oamenii ^{1/}**care te-au sunat anul trecut** ^{2/}.
- 4) Noi ^{1/}**care nu credeam asta vreodată,** ^{2/}am rămas impresionați la aflarea adevărului ^{1/}.

B. 1. Fragmentul citat este un tip de text literar. Observăm următoarele aspecte: mesajul se transmite prin mijloace artistice și retorice, sunt prezente cuvinte din toate registrele de limbaj (neologic, regional, colocvial), este creată o lume ficțională și are un caracter subiectiv, expresiv. Scopul

acestui este acela de a atrage cititorul și de a-i stimula emoțiile, fără intenția de a informa.

2. În text, întâlnim: diftongul – *frumoasă* și triftongul – *locuiau*.
3. Termenul *oarecare* s-a format prin compunere prin sudură, *oare+care*, iar termenul *frumușică* s-a format prin derivare, de la cuvântul de bază *frumos* și sufixul diminutival *-ică*.
4. *Părea vioaie* – predicat nominal, *orfane* – atribut adjectival.
5. **Ca să nu stea neocupată** ^{1/} și cum avea voce frumoasă, ^{2/}se înscrișese pentru canto la Conservator ^{3/}.
P₁ – propoziție subordonatoare circumstanțială de scop
Vreau ^{1/să aleg} ^{2/}. P₂ – propoziție subordonatoare completivă directă

SUBIECTUL al III-lea

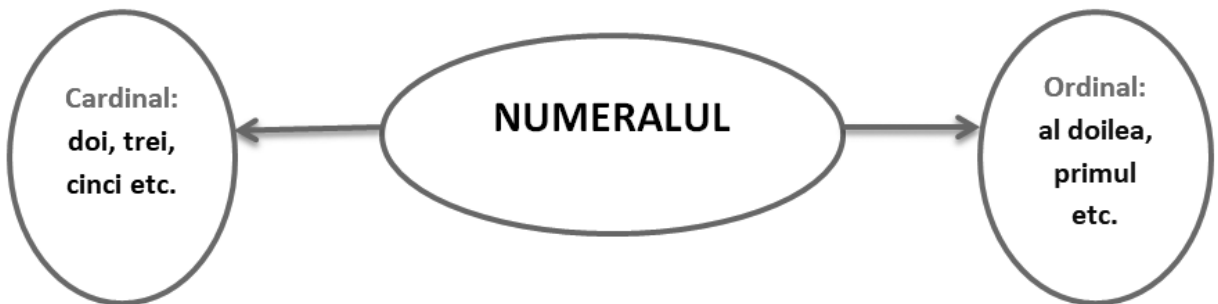
(30 de puncte)

A. Această activitate de învățare se va desfășura la clasa a VII-a și va avea drept scop identificarea și recunoașterea numeralelor. Pe parcursul lecției, elevii trebuie să-și amintească care sunt tipurile de numere pe care le-au învățat în clasele anterioare și să identifice categoriile prezente în textul-suport. De asemenea, ei vor fi capabili să observe cazurile, funcțiile sintactice și posibilitățile combinatorii ale numeralului. În ceea ce privește strategia didactică, se vor utiliza următoarele metode și procedee: conversația catehetică, conversația euristică, metoda brainstorming, explicația, analiza și învățarea prin descoperire. Ca mijloace educaționale se vor utiliza fișe cu un text la prima vedere și tabla, iar ca forme de organizare a activității elevilor va fi prezentă activitatea individuală.

Desfășurarea lecției

Evocarea

În prima parte a lecției, profesorul va aplica metoda brainstorming (timpul alocat va fi de zece minute). Acesta va realiza o schemă pe tablă, în centrul căreia va scrie *Numeralul*. Pentru a putea completa ciorchinele, elevii sunt determinați, prin intermediul conversației catehetice, să-și amintească tipurile de numeral învățate.

Profesorul va scrie subiectul lecției pe tablă, *Numeralul*. Le va explica elevilor competențele propuse, apoi se va trece la lecturarea fragmentului de pe fișele date (trei minute). După ce elevii citesc textul, profesorul le propune să identifice numerele din text, să-și amintească definiția acestei părți de vorbire și categoriile gramaticale care aparțin acesteia. După recapitulare, elevii vor fi capabili să analizeze numerele sintactico-morfologice, după modelul scris pe tablă.

Conținutul lecției

Numeralul este partea de vorbire flexibilă care exprimă numărul propriu-zis, determinarea numerică a obiectelor sau ordinea lor prin numărare.

❖ Tipurile de numerale:

1. CARDINALE:

- Numerele cardinale propriu-zise:
 - Simple: doi, trei, zece;
 - Compuse: alăturate (douăzeci și cinci) și sudate (treisprezece);
- Numerele colective: amândoi, tustrei;
- Numerele multiplicative: întreit, înzecit;
- Numerele fracționare: o pătrime, o optime;
- Numerele distributive: câte doi, câte trei;
- Numerele adverbiale: de cinci ori, de două ori.

2. ORDINALE:

- Numerele ordinale propriu-zise: al treilea, al cincilea, al unsprezecelea;
- Numerele ordinale adverbiale: prima dată, a șasea oară.

❖ Posibilitățile combinatorii ale numeralului:

Numeralul poate avea valoare:

- *Adjectivală*, atunci când califică din punct de vedere numeric un substantiv pe care îl însoțește – *Trei fete merg la magazinul de lângă noi.*
- *Pronominală*, atunci când numeralul cardinal și ordinal înlocuiesc un substantiv la care adaugă sensul lor numeric: *Trei dintre ei a venit la piscina, Al doilea dintre membri a fost la restaurantul chinezesc.*
- *Substantivală*, atunci când apare în texte de matematică: *Cinci plus trei fac opt* și în tiparul [substantiv + numeral]: Maria se află în biroul **27 (douăzeci și șapte).**

❖ Funcții sintactice ale numeralului:

- Subiect: *Cinci dintre elevi fac parte din corul școlii.*
- Nume predicativ: *În magazin sunt șase.*
- Complement direct: *L-am întâlnit pe al doilea la cinema.*
- Complement indirect: *I-am dat cadoul primului care a venit.*
- Complement prepozițional: *Se bazează pe al doilea la conferință.*
- Atribut: *Obiectele celor două sunt în biblioteca din cameră.*
- Circumstanțial de loc: *Am mers la al zecelea.*
- Circumstanțial de mod: *Tu ai procedat ca primul.*

Organizarea colectivului

Profesorul va împărți fișe de lucru cu textul. Pentru lectura textului se vor acorda trei minute, apoi se vor identifica toate numerele prezente în textul dat. Pe baza conversației euristice, aceștia răspund întrebărilor profesorului, identifică numerele din text și vor analiza pe rând câte un numeral. Elevii au fost antrenați în procesul de predare-învățare, au avut ocazia să-și dezvolte competențele lingvistice.

Comunicarea deschisă cu profesorul și cu restul colegilor oferă posibilitatea de a se ajunge la performanță. Pe parcursul orei, profesorul a oferit aprecieri verbale și a făcut observații acolo unde a fost cazul. Pentru asigurarea feedback-ului, profesorul verifică rapid, cu ajutorul întrebărilor, înțelegerea și însușirea cunoștințelor de către elevi, apoi vor primi ca temă analiza sintactico-morfologică a unor numere pe care le vor identifica într-un alt text.

B. Evaluarea activității didactice

Evaluarea activității didactice a elevilor se poate realiza, astfel:

I. Alegeți răspunsul corect:

1. Numeralul din propoziția – *Ele sunt **câte trei** pe bancă* are funcția sintactică de:
 - a) Nume predicativ
 - b) Subiect
 - c) Atribut
2. Numeralul din propoziția – *Discuția cu **câte doi** dintre ei a fost interesantă* are funcția sintactică de:
 - a) Subiect
 - b) Atribut
 - c) Circumstanțial de mod
3. Numeralul din propoziția – *Am procedat ca **al doilea** la concurs* are funcția sintactică de:
 - a) Complement direct
 - b) Circumstanțial de mod
 - c) Circumstanțial de scop
4. În propoziția *Am jucat împotriva celei de-**a doua***, numeralul se află în cazul:
 - a) Acuzativ
 - b) Dativ
 - c) Genitiv
5. În propoziția *Gestul este **pentru prima***, numeralul se află în cazul:
 - a) Nominativ
 - b) Acuzativ
 - c) Dativ

Cheia exercițiului: 1a, 2b, 3b, 4c, 5b.

II. Completații spațiile punctate cu termenii potriviți:

- a) Când însoțește un substantiv cu care se acordă în gen, număr și, numeralul are valoare, iar funcția sintactică este de
- b) Cu valoare adjectivală, numerele de la se leagă direct de substantiv.
- c) De la numeralul se formează celelalte numere.
- d) Numerele cu valoare adverbială au funcția sintactică de
- e) Numeralul alcătuit din numeral cardinal, precedat de prepoziția de și urmat de substantivul se numește numeral
- f) Numeralul *o jumătate* se numește
- g) Numeralul *prima dată* se numește

Cheia exercițiului: a) caz, adjectivală, atribut adjectival; b) 1 la 19; c) cardinal; d) circumstanțial de mod; e) ori, adverbial; f) fracționar; g) adverbial.

V-ar mai putea interesa:

Teste rezolvate pentru reusita la examenul de definitivare in invatamantul prescolar

www.definitivat-educatori.stiinta.ro

Teste definitivativ invatatori

www.definitivat-invatori.stiinta.ro

Teste rezolvate de limba si literatura engleza pentru reusita la examenul de definitivare

www.definitivat-engleza.stiinta.ro

Teste rezolvate de limba si literatura romana pentru reusita la examenul de definitivare

www.definitivat.stiinta.ro

Teste rezolvate pentru reusita la examenul de definitivare Educatie fizica si Sport

www.definitivare-educatiefizica.stiinta.ro

